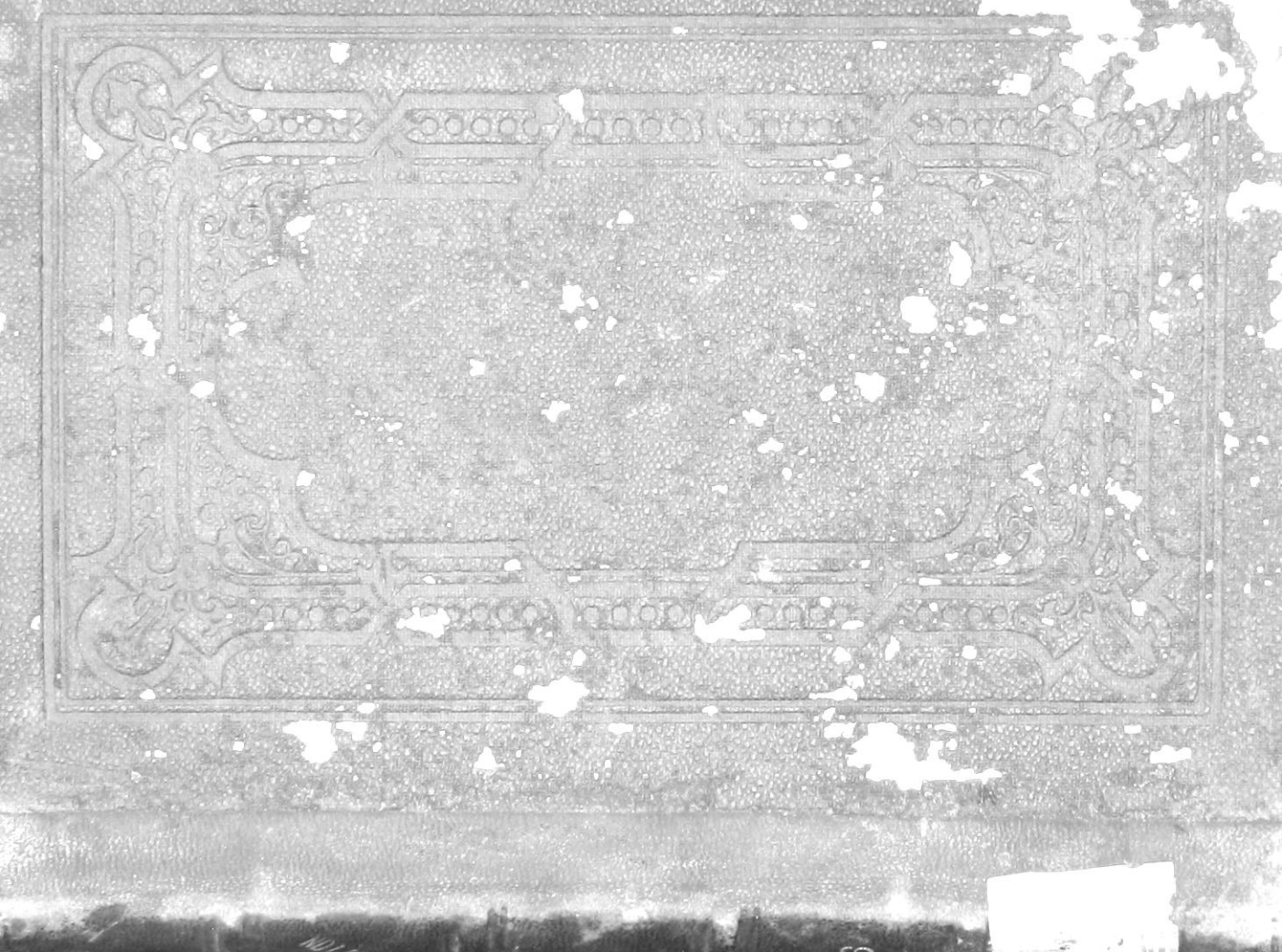

AMERICAN

1896

125
9/115

ΙΩΑΝΝΟΥ ΙΩΑΝΝΙΔΟΥ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ

ΤΟΥ ΔΙΣΕΚΤΟΥ ΕΤΟΥΣ

1896

ΕΤΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

Ἀδεία τοῦ Ὑπουργείου τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως.

ΤΟΥ ΚΟΝΤΟΣΚΑΛΙΟΥ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ ΔΙΔΑΓΜΑΤΟΣΤΥΠΩΝ 1891

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ

ΤΥΠΟΙΣ

Φ. ΤΖΟΥΜΠΕΚΑ ΚΑΙ Ε. ΣΟΥΜΑ

ΟΔΟΣ ΠΕΜΠΤΟΠΑΖΑΡΟΥ ΑΡΙΘ. 27, 29.

1895

معارف نظارت جلیله‌سنك ٥٣١ نومرولی و فی ١٠ جمازی الاول
سنه ١٣١٣ تاریخلی رخصتنامه‌سیله طبع اولنمشدر.

ΤΗ, ΕΥΓΕΝΕΣΤΑΤΗ,

ΚΑΙ

ΚΑΛΟΚΑΓΑΘΩ,

ΚΥΡΙΑ,

ΜΑΡΙΑ, Δ. ΡΑΚΤΙΒΑΝ

ΕΛΑΧΙΣΤΟΝ ΤΕΚΜΗΡΙΟΝ

ΒΑΘΥΤΑΤΟΥ ΣΕΒΑΣΜΟΥ

ΑΦΙΕΡΟΥΤΑΙ

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑΙ

KULMKARI
CENTRUM
KULTURFORREGI

Ἀπὸ τῆς δημιουργίας τοῦ Σύμπαντος κατὰ τοὺς 70	7404
» » » » Δατίνους	5900
» » » » Ἑβραίους	5656
» τοῦ Κατακλυσμοῦ	5170
» τῆς Πυργοποιΐας	4653
» κτίσεως Ρώμης	2650
» τῆς γεννήσεως τοῦ μεγάλου Ἀλεξάνδρου	2250
» τοῦ θανάτου » » »	2220
» τῆς μεταθέσεως τοῦ αὐτοκρατορικοῦ θρόνου ἐκ Ρώμης εἰς Βυζάντιον ὑπὸ Κωνσταντίνου.	1573
» » ἐν Νικαίᾳ Α′ Οἰκουμενικῆς Συνόδου	1571
» τοῦ θανάτου τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου	1559
» τῆς ἐν Κων)πόλει Β′ Οἰκουμενικῆς Συνόδου	1516
» » μοναρχίας τῶν Γάλλων	1474
» » ἐν Ἐφέσῳ Γ′ Οἰκουμενικῆς Συνόδου	1465
» » ἐν Χαλκηδόνι Δ′ Οἰκουμ. Συνόδου	1446
» » κτίσεως τοῦ ναοῦ τῆς Ἁγίας Σοφίας	1353
» » ἐν Κων(πόλει Ε′ Οἰκουμ. Συνόδου	1343
» » γεννήσεως τοῦ Μωάμεθ	1328
» » ἀποχωρήσεως τοῦ Μωάμεθ εἰς Μεδίναν (Ἐγείρας) ὅτε ἄρχεται ἡ Ὀθωμ. χρονολογία	1274
» » αὐτῆς κατὰ Ὀθ. ἀριθμοῦντας σεληνιακὰ ἔτη	1313
» » ἐν Κων)πόλει ΣΤ′ Οἰκουμ. Συνόδου	1216
» » » Ζ′ » »	1109

Ἀπὸ τοῦ χωρισμοῦ τῆς Ἀνατολ. καὶ Δυτικῆς Ἐκκλησίας ἐπὶ Λέοντος Θ′ καὶ Μιχαὴλ Κηρουλαρίου, Πατριάρ. Κων)πόλεως.		844
»	τῆς ἐφευρέσεως τοῦ χάρτου	838
»	τῆς ἁλώσεως τῆς Κ)πόλεως ὑπὸ τῶν Λατίνων	684
»	τῆς ἐφευρέσεως τῆς ναυτικῆς πυξίδος	590
»	» » » πυρίτιδος	564
»	» » » τυπογραφίας	474
»	» ἁλώσεως τῆς Κ)πόλεως ὑπὸ Μωάμεθ Β′ τῇ 29 Μαΐου, 1453.	443
»	» ἀνακαλύψεως τῆς Ἀμερικῆς	404
»	» ἐκδόσεως πρώτων ἐφημερίδων ἐν Βενετίᾳ	360
»	» ἐφευρέσεως τοῦ Θερμομέτρου	258
»	» » » Βαρομέτρου	253
»	» » τῆς Δαμαλίδος (Βατσίνας)	100
»	» » τοῦ Τηλεγράφου	64
»	Γεωργίου τοῦ Α′, βασιλέως τῶν Ἑλλήνων	33
Ἀπὸ τῆς εἰς τὸν θρόνον ἀναβάσεως τῆς Α. Α. Μ. τοῦ Σουλτάνου Ἀβδοὺλ Χαμὶτ Χὰν τοῦ Β′.		21

ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΚΑΙ ΙΔ. ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ ΑΜΑΞΟΣΤΑΣΙΟΥ

ΕΟΡΤΑΙ ΜΩΑΜΕΘΑΝΙΚΑΙ

α′. Θρησκευτικαί.

Λεϊλέϊ-βεράτ, Σαμπὰν 15 (Ἰανουαρίου 18).

Ραμαζὰν, (νηστεία ἑνὸς μηνὸς), Ραμαζὰν 1—30 (2 Φεβρουαρίου—3 Μαρτ.)

Χηρκάϊ-σερίφ, Ραμαζὰν 15 (Φεβρουαρ. 16).

Μεϊλέϊ-οὐλ-κὰδρ (Καδὴρ γκεδζεσὶ), Ραμαζὰν 27 (Φεβρ. 28)

Βαϊράμ, Σεβὰλ 1 (Μαρτίου 3).

Κουρμπὰν βαϊρὰμ, Ζιλχιδζδζὲ 10 (Μαΐου 10).

Μουχαρρεμ (νέον ἔτος 1314), Μουχαρὲμ 1 (Μαΐου 30).

Μεβλοὺδ, (Γέννησις τοῦ Μωάμεθ), Ρεβὶ-οὐλ-ἐββὲλ 12 (Αὐγούστου 8).

Οὔτς ἀϊλὰρ, Ρεδζὲπ 1 (Νοεμβρίου 23).

Λεϊλέϊ-μιράζι-σερίφ, Ρεδζὲπ 27 (Δεκεμβρίου 19).

β′. Αὐτοκρατορικαί.

ولادت همايون مسعدت مقرون حضرت شهنشاهی

Βελαδέτι-Χουμαγιοὺν, ἤτοι: Τὰ γενέθλια τῆς Α. Α. Μεγαλειότητ. τοῦ Σουλτάνου Ἀβδοὺλ Χαμὶτ Χὰν τοῦ Β′. (16 Σαμπὰν 1258—10) 22 Σεπτεμβρίου 1842) ἐφέτος Ἰανουαρίου 19.

جلوس ميامن مأنوس حضرت شهريارى

Δζουλούσι-Χουμαγιοὺν, ἤτοι: Ἡ εἰς τὸν θρόνον τῶν Ὀσμανιδῶν ἀνάβασις τῆς Α. Α. Μεγαλειότητος. (11 Σαμπὰν 19)31 Αὐγούστου 1876) Αὐγούστου 19.

ΜΗΝΕΣ ΟΘΩΜΑΝΙΚΟΙ

Σαμπὰν ἔχει ἡμέρας		29	ἄρχεται	ἰανουαρίου	4
Ραμαζὰν	»	30	»	φεβρουαρίου	2
Σεβὰλ	»	29	»	μαρτίου	3
Ζιλκαδὲ	»	30	»	ἀπριλίου	1
Ζιλχιδζδζὲ	»	29	»	μαίου	1
Μουχαρρὲμ (νέον ἔτος 1314)		30	»	μαίου	30
Σερὲρ	»	29	»	Ἰουνίου	29
Ρεβὶ-ούλ-ἐββὲλ	»	30	»	ἰουλίου	28
Ρεβὶ-ούλ-ἀχὴρ	»	29	»	αὐγούστου	27
Δζεμαὶ-ούλ-ἐββὲλ		30	»	σεπτεμβρίου	25
Δζεμαζὶ-ούλ-ἀχὴρ		29	»	ὀκτωβρίου	25
Ρεδζὲπ	»	30	»	νοεμβρίου	23
Σαμπὰν	»	29	»	δεκεμβρίου	23

ΠΑΣΧΑΛΙΟΝ

ΤΟΥ ΔΙΣΕΚΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1896

Ἰνδικτιῶνος.	9	Νομικὸν Φάσκα, Μαρτ. .	21
Ἡλίου κύκλοι.	12	Λατίνων Πάσχα, Μαρτ. .	24
Σελήνης κύκλοι.	13	Τὸ Ἅγιον Πάσχα, Μαρ. .	24
Σελήνης θεμέλιον.	26	Ἡ Ἀνάληψις, Μαίου. . .	2
Κρεωφαγίας ἡμέραι. . . .	15	Ἡ Πεντηκοστὴ, Μαίου. .	12
Τὸ Τριῴδ. ἄρχεται ἰαν. . .	14	Τῶν Ἁγ. Πάντων, Μαίου.	19
Ἑωθινὸν ια΄ ἦχος π.λ. δ΄.		Ἡ νηστ. τῶν ἁγ. Ἀπ. ἡμ.	40
Ἡ Ἀπόκρεως, ἰανουαρ. . .	28	Ἡ μνήμη αὐτῶν ἡμ.	σαββάτῳ
Ὁ Εὐαγγελισμὸς, τῇ Δευτέρᾳ τῆς Διακαινησίμου		Παραμονὴ τῶν Χριστουγ. ἡμ. Τρίτη.	

Ἡμέραι μηνός.	Ἀνατολὴ εὐρωπαϊστί.	
	ὥρ.	λ.
1	7	25
6	7	24
11	7	22
16	7	17
21	7	13
26	7	7

Δύσις			
εὐρωπαϊστί.		Μεσημβρία τουρκιστί.	
ὥρ.	λ.	ὥρ.	λ.
4	53	7	0
4	58	6	55
5	3	6	50
5	10	6	43
5	15	6	37
5	22	6	31

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ

(Κιανούνι σανί.)

Ἔχων ἡμέρας 31 Ἡ ἡμέρα ἔχει ὥρας 10 καὶ ἡ νὺξ ὥρας 14.

Ὁ ἥλιος εἰς τὸν ὑδροχόον

Ο. Ν. Η.

28 13 1 Δε. † *Ἡ Περιτομὴ τοῦ Χριστοῦ* καὶ Βασιλείου τοῦ Μεγ.(1) Γρηγορίου ἐπισκόπου Ναζιανζοῦ.(2) Θεοδοσίου ἡγουμένου τῆς Μον. Τριγλείας (3).

29 14 2 Τρ. Σιλβέστρου πάπα Ρώμης (4). Θεαγένους ἐπισκόπου Παρίου (5). Βασιλείου τοῦ ἐξ Ἀγκύρας (6). Κοσμᾶ ἀρχιεπισκ. Κ)πόλεως (7).

—1) Ἐγεν. τῷ 329 ἐν Καισαρείᾳ ἐπὶ Οὐάλεντος· ἀπεβ. τῷ 379.— 2) Πατὴρ Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου· ἐγεν. τῷ 300 ἐν Ναζιανζῷ, ἀπέβ. τῷ 375 — 3) Ἐγεν. περὶ τὰ 650· ἐχρημάτισεν ἡγούμ. τῆς Μονῆς.— 4) Ἐγεν. ἐν Ρώμῃ τῷ 265 καὶ ἀπεβ. τῷ 337.— 5) Ἐχρημ. ἐπίσκ. Παρίου (Ἀδραστείας — 6) Ἐγεν. τῷ 363 ἐπὶ Ἰουλιανοῦ τοῦΠ αραβάτου, ἐμαρτύρ. εἰς Καισάρειαν.— 7) Ἐγεν. ἐν Ἀντιοχείᾳ τῷ 985, πατριαρχ. τῷ 1075—1081.

30 15 3 Τε. Μαλαχίου τοῦ Προφ. (1). Γορδίου Μάρτ. (2). Μὴν ὀθωμαν. ΣΑΜΠΑΝ (ἔχων ἡμέρας 29).

1 16 4 Πε. Ἡ Σύναξις τῶν Ο' Ἀποστ. Θεοκτίστου τοῦ ὁσ. (3). Ζωσίμου καὶ Ἀθανασίου τῶν Μαρτύρων (4). Ἀπολλιναρίας τῆς ὁσ. (5).

2 17 5 Πα. Παραμονὴ τῶν Θεοφανείων. Θεοπέμπτου καὶ Θεωνᾶ (6). Γρηγορίου τοῦ ὁσ. ἐν τῷ Ἀκρίτᾳ (7). Νηστεία.

3 18 6 Σα. † *Τὰ ἅγ. Θεοφάνεια* τοῦ Κ. ἡμ. Ἰησοῦ Χριστ.

4 19 7 Κυ. † Ἡ Σύναξις τοῦ τιμίου Προφήτου, Προδρόμου καὶ βαπτιστοῦ Ἰωάννου.

5 20 8 Δε. Δομνίκης τῆς ὁσ. (8) Γεωργίου τοῦ Χοζεβίτου (9). Ἰουλιανοῦ καὶ Βασιλίσσης, Κελσίου καὶ Ἀντωνίου τῶν μαρτ. (10) Καρτερίου μάρτ. (11). Κύρου (12) καὶ Ἀττικοῦ (13) Πατρ. Κ)πόλεως.

6 21 9 Τρ. Πολυεύκτου μάρτ. (14) Εὐστρατίου θαυμ. (15).

— 1) Ἐγενήθη ἐκ τῆς φυλῆς Λευΐ (465--424 π. χ.)— 2) Κατήγετο ἐκ Καισαρείας· ἀκμάσας ἐπὶ Δικινίου, ἐμαρτύρησε τῷ 314 — 3) Κατήγετο ἐκ Σικελίας ὅπου ἔζησεν ὡς μοναχός. — 4) Ἤκμασαν τῷ 81—96 ἐπὶ Δομητιανοῦ.— 5) Ἤκμασεν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἐπὶ Λέοντος τοῦ Μακέλλη (456—479).—6) Ἤκμ. ἐπὶ Διοκλητιανοῦ (284—305) ἐμαρτ. τῷ 302. — 7). Ἐγεν. ἐν Κρήτῃ· ἤκμ. τῷ 840 καὶ ἀπεβ. ἐν Κωνσταντινουπόλει.

— 8) Κατήγ. ἐκ Καρχηδόνος καὶ ἔζησεν ὡς Μοναχὸς ἐν Κ)πόλει ἐπὶ Θεοδοσίου Α', (379—397).— 9) Ἤκμ. κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ Θ'. αἰῶν. ἐν Ἱερουσαλήμ.—10) Ἤκμ. ἐπὶ Διοκλητιανοῦ καὶ Μαρκιανοῦ (284-305). — 11) Ἔζησεν ἐπὶ Διοκλητιανοῦ καὶ Οὐρβανοῦ· ἐμαρτ. ἐν Καισαρείᾳ (284-305.)— 12) Μοναχὸς ὢν ἐπατριάρχ. τῷ 705-711.--13) Ἐγεν. ἐν Σεβαστείᾳ· ἐπατριάρχ. τῷ 406-425.—14. Ἤκμ. ἐπὶ Δεκίου καὶ Οὐαλεριανοῦ, ἐμαρτ. τῷ 257.—15) Κατήγ. ἐκ Ταρσίας· ἤκμ. τὸν Θ', αἰῶνα.

7 22 10 Τε. Γρηγορίου ἐπισκ. Νύσσης (1) Δομετιανοῦ ἐπισκόπου Μελιτηνῆς.(2)

8 23 11 Πε. Θεοδοσίου τοῦ Κοινοβιάρχου. (3)

9 24 12 Πα. Τατιανῆς (4) καὶ Μερτίου (5) τῶν Μαρτύρ.

10 25 13 Σα. Ἑρμίλου καὶ Στρατονίκου τῶν μαρτ. (6). Ἰακώβου τοῦ ὁσ. τοῦ ἀπὸ Νισίβιος. (7)

11 26 14 Κυ. † *Τοῦ Τελώνου καὶ Φαρισαίου.* Θεοδούλου τοῦ ὁσίου (8) Στεφάνου τοῦ κτίσαντος τὴν Μονὴν Χηνολάκου (9)

Ἄρχεται τὸ Τριῴδιον.

12 27 15 Δε. Ἰω. τοῦ Καλυβ. (10) καὶ Παύλ. τοῦ Θηβ. (11)

13 28 16 Τρ. Ἡ Προσκύνησις τῆς Ἁλύσεως Πέτρου τοῦ Ἀποστόλου. (12)

14 29 17 Τε. † Ἀντωνίου τοῦ Μεγάλου. (13) Θεοδοσίου τοῦ Μεγ. βασιλέως. (14)

— 1) Ἀδελφὸς τοῦ Μ. Βασιλείου, ἐγενήθη ἐν Καισαρείᾳ τῷ 331 καὶ ἀπεβ. τῷ 396.— 2) Ἤκμ. ἐπὶ Ἰουστίνου τοῦ Β', καὶ Μαυρικίου (578-602).— 3) Κατήγ. ἐκ Μαγαρισοῦ τῆς Καππαδ. ἤκμ. ἐπὶ Λέοντος τοῦ Μακέλλη καὶ Δικόρου τῷ 502.— 4) Κατήγ. ἐκ Ρώμης, ἐμαρ. ἐπὶ Ἀλεξ. τοῦ Σεβήρου (208-235).— 5) Ἐμαρτ. ἐπὶ Διοκλητιανοῦ (286-305)— 6) Ἤκμασαν ἐπὶ Δικινίου (307-324).— 7) Ἤκμ. ἐπὶ Μ. Κωνσταντίνου (306-337) ἐπίσκοπος ὢν ἀπεβ. ἐν βαθεῖ γήρατι.— 8) Υἱὸς τοῦ σοφοῦ Νείλου, ἀναιρέθη μετὰ ἄλλων πατέρων ἐν Σινᾷ.— 9) Ἤκμ. ἐπὶ Λέοντος Γ'. ἔκτισε τὴν Μονὴν τῷ 725.— 10) Ἐγεν. ἐν Κ)πόλει καὶ ἤκμ. ἐπὶ Λέοντος τοῦ Μακέλλη (456-474).— 11) Ἐγεν. τῷ 227 ἐν Θαβαΐδι. Ἀσκητὴς ὢν ἀπεβ. ἐν ἡλικίᾳ 114 ἐτῶν.

— 12) Ἡ ἅλυσις δι' ἧς ἦτο δεδεμένος ἐν τῇ φυλακῇ ὁ ἀπόστολος.— 13) Ἐγεν. τῷ 251 εἰς Κομᾶ τῆς Αἰγύπτου, ἀπεβίωσε τῷ 356.— 14) Ἐγεν. τῷ 346 ἐν Κώκᾳ τῆς Ἱσπανίας· ἀπεβ. τῷ 395.

15 30 18 Πε. † Ἀθανασίου (1) καὶ Κυρίλλου (2) ἀρχιεπισκ. Ἀλεξανδρείας. Θεοδούλης μάρτυρος. (3)

16 31 19 Πα. Μακαρίου τοῦ ὁσίου. (4) Μακαρίου τοῦ Ἀλεξανδρέως.(5) Εὐφρασίας μάρτ.(6) καὶ Μάρκου Ἐφέσου τοῦ Εὐγενικοῦ (7)

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ

17 1 20 Σα. † Εὐθυμίου τοῦ Μεγάλου. (8) Λέοντος βασιλ. τοῦ Μακέλλη. (9)

18 2 21 Κυ. † *Τοῦ Ἀσώτου.* Μαξίμου τοῦ ὁμολογ. (10) Νεοφύτου μάρτυρος (11).

19 3 22 Δε. Τιμοθέου τοῦ Ἀποστόλου(12) καὶ Ἀναστασίου τοῦ Πέρσου. (13)

20 4 23 Τρ. Κλήμεντος ἱερομ. ἐπισκ. Ἀγκύρας (14) καὶ Ἀγαθαγγέλου μάρτυρος (15).

— 1)Ἐγ. τῷ 296 ἐν Ἀλεξ· ἀπ. τῷ 373.—2) Ἐγ. τῷ 380 ἐν Ἀλεξ· ἀπ. τῷ 444. — 3) Κατ. ἐκ Κιλικίας· ἐμαρτ. ἐπὶ Διοκλητιαν. καὶ Μαξιμιανοῦ (286-305).— 4) Ἐγεν. περὶ τὸ 330 ἐν Αἰγύπτῳ, μαθητὴς τοῦ ἁγ. Ἀντωνίου, ἀπεβ. τῷ 396.— 5) Ἐγεν. τῷ 304 ἐν Ἀλεξανδ. ἐπίσης μαθητὴς τοῦ ἁγ. Ἀντωνίου, ἀπεβ. τῷ 404.— 6) Κατήγ. ἐκ Νικομηδείας, ἤκμ. ἐπὶ Μαξιμιανοῦ 286-305).— 7) Ἐγεν. ἐν Κ)πόλει τῷ 1399, ἀπεβ. τῷ 1451— 8) Ἐγεν. τῷ 377 ἐν Μελιτινῇ, ἀπεβ. τῷ 473.— 9) Κατήγ. ἐκ Θράκης, ἐβασίλ. τῷ 456-474, ἀνήγειρε τὸν ναὸν τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς (Βαλουκλῆ)— 10) Ἤκμ. ἐν Βυζαντίῳ ἐπὶ Κωνσταντίνου (641-664), ἀπεβ. τῷ 662 ἐξόριστος ὢν ἐν Λαζικῇ.— 11) Κατήγ. ἐκ Νικαίας· ἤκμ. ἐπὶ Δεκίου καὶ Διοκλητιανοῦ (249-305) -12) Ἐμαρτύρ. τῷ 97 ἐν Ἐφέσῳ.— 13) Ἤκμ. ἐπὶ Χοσρόου τοῦ Β.΄ ἐμαρτ. ἐν Περσίᾳ (620)— 14) Ἐγεν. ἐν Ἀγκύρᾳ· ἐμαρτ. τῷ 296 ἐπὶ Διοκλητιανοῦ 15) Ἐμαρτ. ἐπίσης ἐπὶ Διοκλητ. ἐν Ἀγκύρᾳ τῷ 296.

21 5 24 Τε. Ξένης τῆς Ὁσίας (1).

22 6 25 Πε. † Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου (2).

23 7 26 Πα. Ξενοφῶντος τοῦ ὁσίου καὶ Μαρίας συμβ. καὶ Ἀρκαδίου καὶ Ἰωάννου τῶν τέκν. αὐτοῦ (3).

24 8 27 Σα. † *Τῶν ψυχῶν.* Ἡ Ἀνακομιδὴ τοῦ Λειψάν. Ἰωάννου Χρυσοστόμου (4).

25 9 28 Κυ. † *Τῆς Ἀπόκρεω.* Ἐφραὶμ ὁσ. τοῦ Σύρου (5).

26 10 29 Δε. Ἡ Ἀνακομιδὴ τοῦ Λειψάνου Ἰγνατίου ἱερομ. τοῦ Θεοφόρου (6)

27 11 30 Τρ. † Τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν Βασιλείου τοῦ Μεγ. Γρηγ. τοῦ Θεολόγ. καὶ Ἰωάν. τοῦ Χρυσοστόμ.

28 12 31 Τε. Κύρου καὶ Ἰωάννου τῶν Ἀναργύρων (7).

— 1) Κατήγ. ἐκ Ρώμης· ἔζησεν ἐν Μύλασσα τῆς Καρίας ὅπου ἔκτισε Ναόν.— 2) Ἐγεν. τῷ 329 ἐν Ἀριανζῷ τῆς Καππαδ. ἀπεβ. τῷ 389. — 3) Κατήγοντο ἐκ Κ)πόλεως· ἤκμασαν ἐπὶ Ἰουστινιανοῦ (527-566). — 4) Ἐγεν. ἐν Ἀντιοχείᾳ τῷ 344, ἤκμ. ἐπὶ Ἀρκαδίου, καὶ ἀπεβ. ἐν Κομάνοις τῆς Καππαδ. τῷ 407. Ἐπὶ Θεοδοσίου υἱοῦ τοῦ Ἀρκαδίου τὸ λείψανον αὐτοῦ μετηνέχθη ἐν Κ)πόλει τῷ 438.— 5) Ἐγεν. ἐν Νισίβει τῆς Μεσοποταμίας ἐπὶ Διοκλητιανοῦ, ἀπεβ. εἰς Ἔδεσσαν περὶ τὸ 379. — 6) Ἐγεν. περὶ τὸ 25· τῷ 70 ἐγένετο ἐπίσκοπος Ἀντιοχείας καὶ ἐπὶ Τραϊανοῦ ἐμαρτ. ἐν Ρώμῃ τῷ 110.— 7) Ἤκμασαν ἐπὶ Δεκίου καὶ Διοκλητιανοῦ (249-305) συνεμαρτ. μετὰ Ἀθανασίας καὶ τῶν θυγατέρων της Θεοδότης, Θεοκτίστης καὶ Εὐδοξίας.

Ἡμέραι μηνός.	Ἀνατολὴ εὐρωπαϊστί.		Δύσις εὐρωπαϊστί.		Μεσημβρία τουρκιστί.	
	ὥρ.	λ.	ὥρ.	λ.	ὥρ.	λ.
1	7	1	5	30	6	23
6	6	55	5	36	6	17
11	6	46	5	42	6	11
16	6	38	5	49	6	4
21	6	30	5	54	6	0
26	6	22	5	59	5	54

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ

(Σουμπὰτ)

Ἔχων ἡμέρας 29. Ἡ ἡμέρα ἔχει ὥρας 11 καὶ ἡ νὺξ ὥρας 13.

Ὁ ἥλιος εἰς τοὺς ἰχθῦς.

Ο. Ν. Η.

29 13 1 Πε. Προεόρτ. τῆς Ὑπαπαντ. Τρύφωνος μαρτ. (1).
Μὴν ὀθωμανικὸς RAMAZAN (ἔχων ἡμέρας 30).

1 14 2 Πα. † *Ἡ Ὑπαπαντὴ* τοῦ Κυρίου ἡμ. Ἰησοῦ Χριστ.

2 15 3 Σα. † Συμεὼν τοῦ Θεοδόχου καὶ Ἄννης τῆς προφήτιδος (2).

— 1) Ἤκμ. ἐπὶ Γορδιανοῦ καὶ Δεκίου (237-251) ἐγεν. ἐν Λαμψάκῳ, ἐμαρτ. τῷ 250. — 2) Ἡ Ἄννα γραῦα χήρα 84 ἐτῶν ἦτο ἐκ τῆς φυλῆς Ἀσήρ.

3 16 4 Κυ. † *Τῆς Τυρινῆς* Ἰσιδώρου ὁσ. τοῦ Πηλουσιώτου (1). Νικολάου ὁμολ. τοῦ Στουδίτου (2).

4 17 5 Δε. Ἀγάθης Μάρτυρος (3). Πολυεύκτου ἐπισκόπου Κ)πόλεως (4).

Ἀρχὴ τῆς Ἁγίας καὶ Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς.

5 18 6 Τρ. Βουκόλου ἐπισκ. Σμύρν. (5). Φωτίου Πατριάρ. Κ)πόλεως τοῦ ὁμολογητοῦ (6).

6 19 7 Τε. Παρθενίου ἐπισκόπου Λαμψάκου (7). Λουκᾶ τοῦ ἐν τῷ Στειρίῳ ὄρει (8).

7 20 8 Πε. Θεοδώρου μεγαλομάρ. τοῦ Στρατηλάτου (9). Ζαχαρίου τοῦ Προφήτου (10) Μάρθας καὶ Μαρίας τῶν μαρτύρων.

8 21 9 Πα. Νικηφόρου μάρτυρος. (11)

— 1) Κατήγ. ἐξ Ἀλεξανδρείας, ἀκμάσας τῷ 370, ἀπεβ. τῷ 440. — 2) Ἐγεν. ἐν Κρήτῃ τῷ 792, ἤκμ. ἐν Βυζαντίῳ ἐπὶ Λέοντος καὶ Βασιλείου τοῦ Μακεδόνος (867-883). ἀπεβ. ἐν ἡλικίᾳ 75 ἐτῶν. — 3) Κατ. ἐκ Πανόρμου τῆς Σικελίας, ἐμαρτ. τῷ 251 ἐπὶ Δεκίου. — 4) Ἐγεν. ἐν Κ)πόλει, ἐπατριάρ. τῷ 956-970. — 5) Ἤκμ. κατὰ τὸν Α΄. αἰῶνα. — 6) Ἐγεν τῷ 820 ἐν Βυζαντίῳ· ἐγένετο δὶς πατριάρχης (857-867 καὶ 878-886) ἀπεβ. τῷ 892. — 7) Ἤκμ. ἐπὶ Κωνσταντίνου τοῦ Μ. (306-337) καὶ ἀπεβ. τῷ 318. — 8) Ἐγεν. ἐν Καστορίῳ τῆς Φωκίδος (930).

— 9) Κατήγ. ἐκ Γαλατίας καὶ ἤκμ. ἐπὶ Δικινίου (307-324). — 10) Κατήγ. ἐκ τῆς φυλῆς Λευΐ. — 11) Ἤκμ. ἐπὶ Οὐαλεριανοῦ καὶ Γαλιήνου ἐν Ἀντιοχείᾳ (252-268).

9 22 10 Σκ. † *Τοῦ διὰ Κολλύβων γενομ. θαύματος* παρὰ Θεοδώρου τοῦ Τήρωνος. Χαραλάμπους ἱερομ. (1) Ἀναστασίου πατριάρχου Ἱεροσολύμων.

10 23 11 Κυ. † *Τῆς Ὀρθοδοξίας* Βλασίου ἱερομ. ἐπισκόπ. Σεβαστείας (2). Θεοδώρας τῆς βασιλίσσης (3).

11 24 12 Δε. Μελετίου ἀρχιεπ. Ἀντιοχείας (4). Ἀντωνίου ἀρχιεπισκ. Κ)πόλεως (5).

12 25 13 Τρ. Μαρτινιανοῦ τοῦ ὁσ. (6). Ἀκίλλα καὶ Πρισκίλλης τῶν μαρτύρων (7).

13 26 14 Τε. Αὐξεντίου τοῦ ὁσίου (8).

14 27 15 Πε. Ὀνησίμου τοῦ Ἀποστόλου (9).

15 28 16 Πα. Παμφίλου μάρτυρος καὶ τῶν σὺν αὐτῷ (10). Φλαβιανοῦ Πατριάρχου Κων)πόλεως (11).

— 1) Κατήγετο ἐκ Μαγνησίας καὶ ἤκμασεν ἐπὶ Ἀλεξάνδρου Σεβήρου. (208 - 235). — 2) Ἤκμασεν ἐπὶ Λικινίου (307-324). — 3) Σύζυγος τοῦ βασιλέως Θεοφίλου (829—842) διέπρεψεν ὡς ἀναστηλώσασα τὰς εἰκόνας. — 4) Ἐγεν. ἐν Μελιτηνῇ· ἤκμ. ἐπὶ Κωνσταντίνου τοῦ Μ. καὶ ἀπεβ. τῷ 381 διαρκούσης τῆς Β΄. Οἰκουμεν. Συνόδου. — 5) Ἐγεν. ἐν Κ)πόλει· ἐπατριάρχ. τῷ 893-895 ἐπὶ Λέοντος ς΄. 6) Ἤκμ. ἐπὶ Θεοδοσίου Β΄. (408-450) ἐν Καισαρείᾳ ἀπεβ. ἐν Ἀθήναις. — 7) Ἤκμασαν ἐν Ρώμῃ ἐπὶ Κλαυδίου (41-54) φίλοι στενοὶ τοῦ ἀπ. Παύλου. — 8) Κατήγ. ἐκ Μ. Ἀσίας· ἤκμ. ἐπὶ Θεοδοσίου Β΄. καὶ Λέοντος Α΄. (402-474).

— 9) Κατήγ. ἐκ Φρυγίας· βοηθὸς ὢν τοῦ ἀποστ. Παύλου ἐμαρτ. ἐν Ρώμῃ. — 10) Οἱ μάρτυρες οὗτοι ἦσαν: Οὐάλης, Παῦλος, Σέλευκος, Πορφύριος, Ἰουλιανὸς, Θεόφιλος, Ἠλίας, Ἱερεμίας, Ἡσαΐας, Σαμουὴλ καὶ Δανιὴλ· ἐμαρτ. ἐν Καισαρείᾳ τῷ 290 ἐπὶ Διοκλητιανοῦ. — 11) Ἤκμ. ἐπὶ Θεοδοσίου· ἐπατριάρ. τῷ 447-449· ἀπεβ· ἐξοριζόμενος τῷ 449. —

16 29 17 Σκ. Θεοδώρου Μεγαλομάρτυρος τοῦ Τήρωνος (1).

ΜΑΡΤΙΟΣ

17 1 18 Κυ. † *Β΄. τῶν Νηστειῶν.* Λέοντος Πάπα Ρώμης (2)

18 2 19 Δε. Ἀρχίππου τοῦ ἀποστόλου (4).

19 3 20 Τρ. Λέοντος ἐπισκόπου Κατάνης (4).

20 4 21 Τε. Τιμοθέου τοῦ ἐν Συμβόλοις. Εὐσταθίου ἀρχιεπ. Ἀντιοχείας (5). Ἰωάννου πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως (6).

21 5 22 Πε. Τῶν ἐν τοῖς Εὐγενίοις Μαρτύρων. Ἀθανασίου τοῦ ἐν τῷ Παυλοπετρίῳ (7).

22 6 23 Πα. Πολυκάρπου ἐπισκόπου Σμύρνης (8) καὶ Πολυχρονίου τοῦ ὁσίου.

23 7 24 Σκ. Ἡ α΄ καὶ β΄ εὕρεσις τῆς τιμίας Κεφαλῆς τοῦ Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου.

1) Ἐγεν. περὶ τὸ 360 ἐν Ἀμασείᾳ· ἐμαρτ. ἐπὶ Ἰουλιανοῦ τοῦ Παραβάτου. — 2) Ἐγεν. ἐν Ρώμῃ· ἐχειροτ. πάπας τῷ 440· ἀπεβ. τῷ 466. — 3) Μαθητὴς ὢν τοῦ ἀποστ. Παύλου, ἐμαρτ. ἐν Κολοσσαῖς. — 4) Κατήγ ἐκ Ραβέννης τῆς Ἰταλίας· ἤκμ. ἐπὶ Λέοντος τοῦ Σοφοῦ (886-911). — 5) Ἐγεν. ἐν Σίδῃ τῆς Παμφυλίας ἐπὶ Κωνσταντ. τοῦ Μ. ἐξορισθεὶς ἀπεβ. ἐν Θράκῃ τῷ 360. — 6) Ἐγεν. ἐν Ἀντιοχείᾳ ἐπὶ Ἰουστιανοῦ· ἐπατριάρ. τῷ 566-577. — 7) Ἐγεν. ἐν Κ)πόλει ἐπὶ Λέοντος Ε΄. (813-820).

— 8) Μαθητὴς ὢν τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Ἰωάννου, ἐμαρ. τῷ 167.

24 8 25 Κυ. † *Τῆς Σταυροπροσκυνήσεως.* Ταρασίου ἀρχ. Κωνσταντινουπόλεως (1).

25 9 26 Δε. Πορφυρίου ἐπισκόπου Γάζης (2).

26 10 27 Τρ. Προκοπίου τοῦ Δεκαπολίτου (3).

28 21 28 Τε. Βασιλείου τοῦ Ὁμολογητοῦ (4).

28 12 29 Πε. Ἰωάννου Κασσιανοῦ τοῦ Ρωμαίου (5).

—1) Ἐγεν. ἐν Βυζαντίῳ περὶ τὰ 750· ἐπατρ. τῷ 784-806.— 2) Κατ. ἐκ Θεσσαλονίκης· ἤκμ. ἐπὶ Ἀρκαδίου (395-408). ἀπεβ. τῷ 450.— 3) Ἤκμ. ἐπὶ Λέοντος Γ΄. τοῦ Ἰσαύρου (717-741) καὶ εἰκονομάχου.— 4) Συναθλητὴς ὢν τοῦ ὁσίου Προκοπίου, ἔζησε καὶ ἐπὶ Κωνστ. τοῦ Κοπρωνύμου. — 5) Ἐγεν. ἐν Ρώμῃ περὶ τὸ 380, μοναχὸς ὢν ἐν Ἱερουσαλὴμ, ἀπῆλθεν εἰς Κ)πολιν καὶ Μασσαλίαν· ἀπεβ. τῷ 440.

Ἡμέραι μηνός.	Ἀνατολὴ εὐρωπαϊστί.		Δύσις εὐρωπαϊστί.	Μεσημβρία τουρκιστί.	
	ὥρ.	λ.		ὥρ.	λ.
1	6	18	6 23	5	51
6	6	10	6 7	5	46
11	6	2	6 13	5	40
16	5	53	6 18	5	35
21	5	45	6 24	5	29
26	5	36	6 28	5	24

ΜΑΡΤΙΟΣ

(Μὰρτ)

Ἔχων ἡμέρας 31. Ἡ ἡμέρα ἔχει ὥρας 12 καὶ ἡ νὺξ ὥρας 13.

Ὁ ἥλιος εἰς τὸν Κριόν.

Ο. Ν. Π.

29 13 1 Πα. Εὐδοκίας Ὁσιομάρτυρος (1).

30 14 2 Σα. Ἡσυχίου μάρτ. τοῦ Συγκλητικοῦ (2). Νέστορος, Τριβιμίου καὶ Εὐθαλίας τῶν μαρτύρων (3).

Μὴν ὀθωμανικὸς ΣΕΒΑΛ (ἔχων ἡμέρας 29)

1 15 3 Κυ. † *Δ΄ Τῶν Νηστειῶν.* Εὐτροπίου, Κλεονίκου καὶ Βασιλίσκου τῶν Μαρτύρων (4).

— 1) Κατήγ. ἐκ Φοινίκης· ἤκμ. ἐπὶ Τραϊανοῦ (98-117) καὶ Ἀδριανοῦ· ἐμαρ. τῷ 126.— 2) Ἤκμ. ἐπὶ Μαξιμ. (286-310).— 3) Κατ. ἐκ Παμφυλίας ἐμαρ. ἐπὶ Δεκίου (249-251).— 4) Κατ. ἐξ Ἀμασείας· ἐμαρ· ἐπὶ Διοκλητιανοῦ (286-305).

2 16 4 Δε. Γερασίμου τοῦ Ἰορδανίτου (1).
3 17 5 Τρ. Κόνωνος καὶ Ἀρχελάου τῶν Μαρτύρων (2).
4 18 6 Τε. Τῶν ἐν Ἀμορίῳ 42 Μαρτύρων (3).
5 19 7 Πε. Τῶν ἐν Χερσῶνι 7 ἱερομαρτύρων (4).
6 20 8 Πα. *Τοῦ Μεγάλου Καυσοκαλύβου.* Θεοφυλάκτου ἐπισκ. Νικομηδείας. (5)
7 21 9 Σα. † Τῶν ἐν Σεβαστείᾳ 40 μαρτύρων (6)
8 22 10 Κυ. † *Ε'. τῶν Νηστειῶν.* Κοδράτου μάρτ. καὶ τῶν σὺν αὐτῷ. (7)
9 23 11 Δε. Σωφρονίου ἀρχιεπ. Ἱεροσολύμων. (8)
10 24 12 Τρ. Θεοφάνους ὁμολογ. τῆς Σιγριανῆς. (9) Γρηγορίου πάπα Ρώμης τοῦ Διαλόγου (10).
11 25 13 Τε. Νικηφόρου ἀρχιεπ. Κ)πόλεως τοῦ ὁμολογ (11).
12 26 14 Πε. Βενεδίκτου τοῦ ὁσίου (12).

— 1) Ἤκμασεν ἐπὶ Κωνσταντίνου τοῦ Πωγωνάτου (668—685) ἀσκητὴς ὢν ἐν Θηβαΐδι τῆς Αἰγύπτου. — 2) Κατήγετο ἐξ Ἰσαυρίας· ἤκμασε τὸν Α'. αἰῶνα. — 3) Κατήγοντο ἐκ Φρυγίας· ἤκμ. ἐπὶ Θεοφίλου (829-842)— 4) Οὗτοι ἦσαν: Ἑρμᾶς, Βασιλεύς, Εὐγένιος, Ἀγαθόδωρος, Ἐλπίδιος, Καπίτων καὶ Αἰθέριος. Ἐστάλησαν ἐν ἔτει 298 ἐπὶ Διοκλητιανοῦ καὶ ὑπὸ Ἕρμωνος πατριάρ. Ἱεροσολύμων εἰς διάφορα μέρη τῆς οἰκουμ. ὅπου πάντες ἐμαρτύρ.— 5) Κατήγ. ἐξ Ἀνατολῆς, ἐγεν. περὶ τὸ 770· ἀπεβ. ἐν ἐξορίᾳ ἐπὶ Λέοντος τοῦ Ἀρμενίου (813-820).

— 6) Οὗτοι ἤκμασαν ἐπὶ Δικινίου τῷ 320.— 7) Ἤκμ. ἐπὶ Δεκίου καὶ Οὐαλλεριανοῦ (249—260) καὶ συνεμαρτ. μετὰ τῶν: Ἀνέκτου, Παύλου, Διονυσίου, Κυπριανοῦ καὶ Κρήσκεντος.— 8) Ἐγεν. περὶ τὸ 600 ἐν Φοινίκῃ· ἀπεβ. τῷ 635.— 9) Ἐγεν. ἐν Βυζαντίῳ περὶ τὸ 739. ἀπεβ. τῷ 818 ἐξόριστος ὢν ἐν Σαμοθράκῃ—10) Ἐγεν. τῷ 540 ἐν Ρώμῃ, ἔγεινε πάπας τῷ 590-604.—11) Ἐγεν. ἐν Βυζαντίῳ περὶ τὸ 758· ἐπατριάρχ. τῷ 806-821 ὅτε καὶ ἀπεβ. ἐξόριστος εἰς Προικόνησον.— 12) Ἐγεν ἐν Νουρκίᾳ τῆς Ἰταλίας τῷ 480· ἵδρυσε Μονὴν καὶ ἀπεβ. τῷ 543.

13 27 15 Πα. Ἀγαπίου καὶ τῶν σὺν αὐτῷ 7 μαρτύρων (1). Ἀριστοβούλου τοῦ ἀποστ. ἐπισκ. Βρεττανῶν. (2)
14 28 16 Σα. † *Τοῦ Λαζάρου.* Σαβίνου μάρτυρος (3) καὶ Χριστοδούλου τοῦ ὁσίου (4).
15 29 17 Κυ. † *Τῶν Βαΐων.* Ἀλεξίου τοῦ ἀνθρώπου τοῦ Θεοῦ (5) Θεοστηρίκτου τοῦ ὁσίου ἡγουμένου τῆς Μονῆς ἁγ. Ἰωάννου (6).
16 30 18 Δε. *Μεγάλη Δευτέρα.* Κυρίλλου ἀρχιεπισκόπου Ἱεροσολύμων (7).
17 31 19 Τρ. *Μεγάλη Τρίτη.* Χρυσάνθου καὶ Δαρείας τῶν Μαρτύρων (8).

ΑΠΡΙΛΙΟΣ

18 1 20 Τε. *Μεγάλη Τετάρτη.* Τῶν ἐν τῇ Μονῇ τοῦ ἁγίου Σάββα ἀναιρεθέντων πατέρων (9). Νικήτα ὁσίου ἐπισκόπου Ἀπολλωνιάδος (10).

—1)Οὗτος κατ. ἐκ Γάζης· συνεμαρ. μετὰ Τιμολάου, Ρωμύλου, Πλησίου, Ἀλεξάνδρου, ἐτ. Ἀλεξάνδρου καὶ Διονυσίου, ἐπὶ Διοκλητιανοῦ (284-305)— 2) Ἀδελφὸς ὢν Βαρνάβα τοῦ ἀποστ. ἦτο εἷς τῶν 70· ἵδρυσεν ἐκκλησίας ἐν Ἀγγλίᾳ.— 3) Κατήγ. ἐξ Ἑρμουπόλεως ἤκμ. ἐπὶ Διοκλητιανοῦ.— 4) Κατήγ. ἐκ Νικαίας· ἔζησεν ἐπὶ Ἀλεξίου τοῦ Κομνηνοῦ (1081-1118) ἵδρυσε ναὸν καὶ Μονὴν ἐν Πάτμῳ.— 4) Κατήγ. ἐκ Ρώμης· ἤκμ. ἐπὶ Θεοδοσίου (379-395).— 6) Ἐγεν. ἐν Τριγλείᾳ ἤκμ. ὡς ἡγούμ. ἐπὶ Κωνσταντίνου Ε'. (741-775) ἀπεβ. περὶ τὸ 830.

— 7) Ἐγεν. ἐν Ἱερουσαλὴμ τῷ 315· ἐξορισθεὶς τρὶς ἐπὶ Ἰουλιανοῦ καὶ Οὐάλεντος, ἀπεβ. τῷ 386.— 8) Ἤκμ. ἐπὶ Νουμεριανοῦ (283) εἰς Ἀλεξάνδρειαν, ἐμαρτ. τῷ 283.— 9) Οὗτοι ἐκ διαφόρων τόπων ὄντες ἀνῃρέθησαν κατὰ τὸ 610 ὑπὸ τῶν Αἰθιόπων.—10) Ἤκμ. κατὰ τὸν Θ'. αἰῶνα ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τῶν εἰκονομάχων.

19 2 21 Πε. *Μεγάλη Πέμπτη.* Ἰακώβου ἐπισκόπου τοῦ Ὁμολογ.(1). Θωμᾶ Πατριάρ. Κων|πόλεως(2).

20 3 22 Πα. *Μεγάλη Παρασκευή.* Βασιλείου ἱερομάρ. (3).

21 4 23 Σα. *Μέγα Σάββατον.* Νίκωνος ἱερομ. καὶ τῶν σὺν αὐτῷ 199 Μαρτύρων (4).

22 5 24 Κυ. † ΤΟ ΑΓΙΟΝ ΠΑΣΧΑ. Ζαχαρίου τοῦ ὁσίου καὶ Ἀρτέμονος ἐπισκ. Σελευκείας (5).

2 3 6 25 Δε. † Ὁ Εὐαγγελισμὸς τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου.

24 7 26 Τρ. Ἡ σύναξις τοῦ ἀρχαγγέλου Γαβριήλ.

25 8 27 Τε. Ματρώνης τῆς ὁσίας (6).

26 9 28 Πε. Ἱλαρίωνος τοῦ Νέου, ἡγουμένου τῆς Μονῆς Πελεκητῆς. (7)

27 10 29 Πα. † *Τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς.* Μάρκου ἐπισκόπου Ἀρεθούσης (8). Εὐσταθίου τοῦ ὁμολ. ἐπισκόπ. Κίου τῆς Βιθυνίας (9).

28 11 30 Σα. Ἰωάννου τοῦ συγγραφέως τῆς Κλίμακος (10).

29 12 31 Κυ. † *Τοῦ Θωμᾶ.* Ὑπατίου ἱερομάρτυρος ἐπισκ. Γαγγρῶν (11).

— 1) Ἤκμασε κατὰ τὸν Θ'. αἰῶνα ἐπὶ τῆς ἐπωχῆς τῶν εἰκονομάχων — 2) Ἐγενήθη περὶ τὰ 550· ἐπατριάρχευσε τῷ 606—610. — 3) Ἤκμασεν ἐν Ἀγκύρᾳ ἐπὶ Ἰουλιανοῦ τοῦ Παραβάτου (361—363). — 4) Κατήγοντο ἐκ Νεαπόλεως τῆς Ἰταλίας· ἤκμ. ἐπὶ Κωνσταντινοῦ (270). — 5 Ἐγεν. ἐν Σελευκείᾳ καὶ ἤκμ. τὸν Α' αἰῶνα.

—6 Ἤκμ. καὶ ἐμαρτύρ. ἐν Θεσσαλονίκῃ. 7) Ἤκμ. περὶ τὸ 780 καὶ ἀπεβίωσε ἀρχὰς τοῦ Θ'. αἰῶνος. — 8) Ἔζησεν ἐπὶ Κωνσταντίνου τοῦ Μ. ἐν ἔτει 328 καὶ τοῦ υἱοῦ του Κωνσταντίου τῷ 363. — 9) Ἤκμ. τῷ 812· ἀπεβ. ἐπὶ Λέοντος ἐξόριστος ὢν περὶ τὸ 825.

—10 Ἐγεν. τῷ 523 ἐν Παλαιστ. ἤκμ. ἐπὶ Ἰουστίνου (565). Ἡγούμενος ὢν ἐν Μονῇ τοῦ ὄρους Σινᾶ ἀπεβ. τῷ 603. — 11) Ἤκμ. ἐπὶ Κωνσταντίνου τοῦ Μ. (306-337).

Ἡμέραι μηνός.	Ἀνατολὴ εὐρωπαϊστί.		Δύσις εὐρωπαϊστί. Μεσημβρία τουρκιστί.	
	ὥρ.	λ.	ὥρ.	λ.
1	5	27	6	35
6	5	20	6	40
11	5	12	6	45
16	5	6	6	50
21	4	58	6	56
26	4	52	7	1

ΑΠΡΙΛΙΟΣ

(Νισὰν)

Ἔγων ἡμέρ. 30. Ἡ ἡμέρα ἔχει ὥρας 13 καὶ ἡ νὺξ ὥρας 11.

Ὁ ἥλιος εἰς τὸν Ταῦρον

Μὴν ὀθωμ. ΖΙΛΚΑΔΕ (ἔχων ἡμέρας 30)

Ο. Ν. Π.

1 13 1 Δε. Μαρίας ὁσίας τῆς Αἰγυπτίας (1). Μακαρίου τοῦ ὁσίου ἡγουμέν. τῆς Μονῆς ἁγ. Ἰωάννου(2)

2 14 2 Τρ. Τίτου ὁσίου τοῦ θαυματουργοῦ.

3 15 3 Τε. Νικήτα τοῦ ὁσ. Ἰωσὴφ τοῦ ὑμνογράφου.(3).

—1) Ἤκμ. ἐπὶ Ἰουστινιανοῦ (527-565) καὶ ἀπεβ. ἐν Ἱερουσαλήμ. — 2) Κατήγ. ἐκ Κ)πόλεως· ἤκμ. ἐπὶ Μιχαὴλ Β'. τοῦ Τραυλοῦ (820) καὶ ἀπεβ. ἐξόριστος εἰς Ἀφρουσίαν. — 3) Ἐγεν. ἐν Σικελίᾳ περὶ τὸ 800. ἀπεβ. ἐν Βυζαντίῳ περὶ τὸ 856.

4 16 4 Πε. Γεωργίου τοῦ ὁσίου τοῦ ἐν Μαλαιῷ.

5 17 5 Πα. Κλαυδίου μάρτυρος καὶ τῶν σὺν αὐτῷ. Θεοδώρας καὶ Διδύμου τῶν Μαρτύρων (1).

6 18 6 Σα. Εὐτυχίου ἀρχιεπισκόπου Κ]πόλεως. (2)

7 19 7 Κυ. † *Τῶν Μυροφόρων*. Γεωργίου ἐπισκ. Μιτυλήνης καὶ Καλλιοπίου Μάρτυρος. (3)

8 20 8 Δε. Ἀγάβου, Φλέγοντος, Ρούφου καὶ Ἀσυγκρίτου ἐκ τῶν 70. Κελεστίνου Πάπα Ρώμης (4).

9 21 9 Τρ. Εὐψυχίου Μάρτυρος (5).

10 22 10 Τε. Τερεντίου Μάρτυρος καὶ τῶν σὺν αὐτῷ καὶ ἑτέρων 36 μαρτύρων (6).

11 23 11 Πε. Ἀντίπα ἱερομάρτυρος ἐπισκ. Περγάμου (7).

12 24 12 Πα. Βασιλείου ἐπισκ. Παρίου. (8) Ἀνθούσης ὁσίας θυγατρὸς τοῦ βασιλέως Κωνσταντίνου Ε'. (9)

13 25 13 Σα. Μαρτίνου Πάπα Ρώμης. (10).

— 1) Ἦκμασαν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἐπὶ Μαξιμιανοῦ καὶ Διοκλητ. (284—305). — 2) Ἐγενήθη ἐν Φρυγίᾳ περὶ τὸ 500· ἐπατριάρχευσε] δὶς (552—565 καὶ 577—582). — 3) Κατήγετο ἐκ Παμφυλίας· ἤκμ. ἐπὶ Μαξιμιανοῦ (300 καὶ ἐμαρτ. μετὰ τῆς μητρός του Θεοκλείας.— 4) Ἐγεν. ἐν Ρώμῃ περὶ τὸ 390· ἐγένετο πάπας τῷ 422-432.— 5) Κατήγ. ἐκ Καισαρείας· ἤκμ. ἐπὶ Ἰουλιανοῦ τοῦ Παραβάτου (361-363).

— 6) Οὗτοι κατήγ. ἐξ Αἰγύπτου· ἤκμ. ἐπὶ Δεκίου (249—251) —7) Σύγχρονος ὢν τῶν ἁγ. Ἀποστόλων, ἐμαρτ. τῷ 95 ἐπὶ Δομετιανοῦ.— 8) Ἔζη ἐπὶ τῶν εἰκονομάχων περὶ τὸ 650.— 9) Ἔζη περὶ τὸ 760· μοναχὴ οὖσα ἀπεβίωσε περὶ τὸ 806.—10) Κατήγ. ἐκ Τοσκάνης· ἐγένετο πάπα τῷ 649 ἐπὶ Κώνσταντος· ἀπεβ. ἐξόριστος εἰς Κριμαίαν τῷ 654.

14 26 14 Κυ. † *Τοῦ Παραλύτου*. Ἀριστάρχου, Πούδη καὶ Τροφίμου ἐκ τῶν 70 Ἀποστόλων.

15 27 15 Δε. Κρήσκεντος Μάρτυρος (1).

16 28 16 Τρ. Ἀγάπης, Εἰρήνης καὶ Χιονίας τῶν Μαρτ.(2).

47 29 17 Τε. † *Τῆς Μεσοπεντηκοστῆς*. Συμεὼν ἱερομάρτυρος τοῦ ἐν Περσίδι (3). Ἀγαπητοῦ Α'. Πάπα Ρώμης (4).

18 30 18 Πε. Ἰωάννου τοῦ ὁσίου (5).

ΜΑΪΟΣ

19 1 19 Πα. Παφνουτίου ἱερομ. τοῦ Ἱεροσολυμίτου. Θεοδώρου μάρτ. τοῦ ἐν Πέργῃ (6). Τρύφωνος ἀρχιεπισκόπου Κων]πόλεως (7).

20 2 20 Σα. Θεοδώρου τοῦ Τριχινᾶ.

21 3 21 Κυ. † *Τῆς Σαμαρείτιδος* Ἰανουαρίου ἱερομ. καὶ τῶν σὺν αὐτῷ (8). Μαξιμιανοῦ Πατριάρχου Κ]πόλεως (9).

—2)Κατ. ἐκ Μύρων τῆς Λυκίας.—2) Ἦκμ. ἐπὶ Διοκλητ. ἐν Νικαίᾳ περὶ τὸ 295.— 3 Ἦκμ. ἐπὶ Σαπὲρ τοῦ Β'. ἐν Περσίᾳ (310—380) ἐπίσκοπος ὢν ἐμαρτ.— 4) Ἦκμ. ἐπὶ Ἰουστινιανοῦ τοῦ Μεγ. (527-565) ἐγένετο πάπας τῷ 535.— 5) Μαθητὴς ὢν τοῦ ἁγίου Γρηγορίου, ἤκμ. κατὰ τὸν Θ'. αἰῶνα.— 6) Ἦκμ. ἐπὶ Ἀντωνίου (138-161) καὶ ἐμαρτύρησε τῷ 140.— 7 Μοναχὸς ὢν ἐγένετο πατριάρ. τῷ 928-931.

— 8) Ἦκμ. ἐπὶ Διοκλητιανοῦ ἐν Καμπανίᾳ τῆς Ἰταλίας· ἐμαρτ. μετὰ : Προκούλου, Σώσσου, Φαίστου, Δεσιδερίου, Ἀκουτίου καὶ Εὐτυχίου τῷ 298.— 9) Ἐγεν. ἐν Ρώμῃ περὶ τὸ 380· ἐπατριάρ. τῷ 431-433 ἐπὶ Μαξιμιανοῦ.

22 4 22 Δε. Θεοδώρου τοῦ Συκεώτου (1).
23 5 23 Τρ. † Γεωργίου Μεγαλομ. τοῦ Τροπαιοφόρου (2).
24 6 24 Τε. Ἐλισάβετ τῆς ὁσίας καὶ Θαυματουργοῦ.
25 7 25 Πε. Μάρκου τοῦ ἀποστόλ. καὶ Εὐαγγελιστοῦ (3). Μακεδονίου ἀρχιεπισκ. Κων]πόλεως (4).
26 8 26 Πα. Βασιλέως ἱερομάρ. ἐπισκόπου Ἀμασείας (5).
27 9 27 Σα. Συμεὼν ἱερομ. συγγενοῦς τοῦ Κυρίου (6).
28 10 28 Κυ. † *Τοῦ Τυφλοῦ.* Τῶν ἐν Κυζίκῳ 9 Μαρτ. (7).
29 11 29 Δε. Ἰάσωνος καὶ Σωσιπάτρου τῶν ἀποστόλ. (8).
30 12 30 Τρ. Ἰακώβου τοῦ Ἀποστόλου (9).

— 1) Κατήγετο ἐκ Συκέας τῆς Γαλατίας, ἀπεβίωσεν ἐπὶ Ἡρακλείου (610-641). — 2) Κατήγ. ἐκ Καππαδοκ. ἤκμ. ἐπὶ Διοκλητιανοῦ, ἐμαρτ. τῷ 296. — 3) Ἐκήρυξεν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ὅπου καὶ ἐμαρτ. — 4) Ἀνεψιὸς τοῦ πατ. ἀρχ. Γενναδίου ἐχειροτ. τῷ 496, ἀποβληθεὶς τῷ 511 ἀπεβ. τῷ 516 — 5) Ἤκμ. ἐπὶ Δικινίου (307-324). — 6) Υἱὸς Ἰωσὴφ τοῦ Μνήστορος, ἐγένετο ἐπίσκ. Ἱεροσολ. καὶ ἐμαρτύρ. ἐπὶ Τραϊανοῦ (98-117). — 7) Οὗτοι ἦσαν: Θεόγνις, Ῥοῦφος, Ἀντίπατρος, Θεόστιχος, Ἀρτεμᾶς, Μάσκος, Θεόδουλος, Θαυμάσιος καὶ Φιλήμων. — 8) Ὁ Ἰάσων κατήγ. ἐκ Ταρσοῦ ὅπου ἐχρημάτ. καὶ ἐπίσκοπος· ὁ δὲ Σωσίπατρος ἐγένετο ἐπίσκ. Ἰκονίου. Ἐμαρτύρ. ὁμοῦ ἐν Κερκύρᾳ. — 9) Ἀδελφὸς Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου ἐμαρτ. ἐπὶ Κλαυδίου τῷ 43.

Ἡμέραι μηνός.	Ἀνατολὴ εὐρωπαϊστί.		Δύσις εὐρωπαϊστί.		Μεσημβρία τουρκιστί.	
	ὥρ.	λ.	ὥρ.	λ.	ὥρ.	λ.
1	4	48	7	6	4	47
6	4	42	7	10	4	43
11	4	38	7	15	4	38
16	4	34	7	20	4	33
21	4	32	7	24	4	29
26	4	30	7	27	4	26

ΜΑΪΟΣ

(Μαΐς)

Ἔχων ἡμέρας 31. Ἡ ἡμέρα ἔχει ὥρ. 14 καὶ ἡ νὺξ ὥρας 10.

Ὁ ἥλιος εἰς τοὺς Διδύμους.

Ο. Ν. Η. Μὴν ἀθωμ. ΖΙΑΧΙΔΖΔΖΕ (ἔχων ἡμέρας 29)
1 13 1 Τε. Ἱερεμίου τοῦ Προφήτου. (1)
2 14 2 Πε. † *Τῆς Ἀναλήψεως.* Ἡ Ἀνακομιδὴ τοῦ Λειψάνου Ἀθανασίου τοῦ Μ. Ἑσπέρου καὶ Ζωῆς τῶν μαρτύρων. (2)
3 15 3 Πα. Τιμοθέου καὶ Μαύρας τῶν μαρτύρων. (3)

— 1) Ἐγεν. περὶ τὸ 628 π. χ. ἐκ τῆς φυλῆς Λευΐ. — 2) Ἤκμ. ἐπὶ Ἀδριανοῦ (117-138) καὶ κατήγ ἐκ Παμφυλίας· ἐμαρτ. μετὰ τῶν τέκνων των Κυριακοῦ καὶ Θεοδούλου. — 3) Ἤκμ. ἐν Θηβαΐδι τῆς Αἰγύπτου.

4 16 4 Σκ. Πελαγίας μάρτυρος. (1) Νικηφόρου τοῦ ὁσ. (2)

5 17 5 Κυ. † Τῶν ἁγίων 318 Θεοφόρων Πατέρων τῆς ἐν Νικαίᾳ Α′ Οἰκουμ. Συνόδου. Εἰρήνης Μεγ. (3)

6 18 6 Δε. Ἰωὴλ τοῦ Πολυκάρπου. (4)

7 19 7 Τρ. Ἡ ἀνάμνησις τοῦ ἐν τῷ οὐρανῷ φανέντος σημείου τοῦ Σταυροῦ ἐπὶ Κωνσταντίνου υἱοῦ τοῦ Κωνσταντίνου τοῦ Μεγάλου. (5) Ἀκακίου καὶ Κοδράτου τῶν μαρτύρων. (6)

8 20 8 Τε. Τοῦ ἁγ. Ἀποστ. καὶ Εὐαγγ. Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου. (7) Ἀρτενίου τοῦ Ὁσίου.

9 21 9 Πε. Ἡσαΐου τοῦ Προφήτου (8) καὶ Χριστοφόρου μάρτυρος. (9)

10 22 10 Πα. Σίμωνος Ἀποστόλου τοῦ Ζηλωτοῦ. (10) Ἀλφαίου, Φιλαδέλφου καὶ Κυρίνου τῶν ἀδελφῶν καὶ μαρτύρων.

—1) Κατ. ἐκ Ταρσοῦ καὶ ἦκμ. ἐπὶ Διοκλητιανοῦ (284-305) ἐμαρ. ἐν Ρώμῃ.— 2) Ἐγεν. ἐν Τριγλείᾳ καὶ ἦκμ. ἐπὶ τῶν εἰκονομάχων. ἀπεβ. τῷ 814.— 3) Κατήγ. ἐκ Μαγεδοῦς ἦκμ. τὸν Β′. αἰῶνα καὶ ἐμαρτ. ἐν Ἐφέσῳ τῷ 315.— 4) Κατήγ. ἐξ Αὐσίτιδος. Ἐγεν. περὶ τὸ 1450 π.χ. καὶ ἀπεβ. ἐν ἡλικίᾳ 240 ἐτῶν.— 5) Ἐφάνη τῷ 34 6 ἐν Ἱερουσαλὴμ ἐπὶ Κυρίλλου τοῦ Πατριάρχου.— 6) Κατήγοντο ἐκ Καππαδοκίας· ἐμαρ. περὶ τὸ 288 ἐπὶ Διοκλητιανοῦ.

— 7) Ἔζησε περὶ τὸ 660 π.χ. — 8) Ἦκμ. καὶ ἐμαρτ. ἐπὶ Δεκίου τῷ 250.— 9) Ἐκ τῶν 12 ἀποστόλ. ἐκήρυξεν εἰς Ἀφρικὴν, Βρεττανίαν καὶ Μεσοποταμίαν.— 10) Κατήγ. ἐξ Ἱσπανίας καὶ ἐμαρτ. ἐπὶ Διοκλητιανοῦ (307-324) εἰς Σικελίαν.

11 23 11 Σα. † *Τῶν Κεκοιμημένων.* Μωσίου ἱερομάρ. (1) καὶ τὰ Ἐγκαίνια τῆς Κωνσταντινουπόλεως. (2)

12 24 12 Κυ. † *Τῆς Πεντηκοστῆς.* Ἐπιφανίου ἐπισκόπου Κύπρου (3) καὶ Γερμανοῦ ἀρχ. Κ)πόλεως. (4)

13 25 13 Δε. *Τῆς Ἁγίας Τριάδος.* Γλυκερίας μάρτυρος (5) Παυσικάκου τοῦ ὁσ. ἐπισκ. Συννάδων. (6)

14 26 14 Τρ. Ἰσιδώρου μάρτυρος τοῦ ἐν Χίῳ (7)

15 27 15 Τε. Παχωμίου τοῦ μεγ. (8) καὶ Ἀχιλλίου ἐπισκ. Λαρίσσης τοῦ Θαυματουργοῦ. (9)

16 28 16 Πε. Θεοδώρου τοῦ Ἁγιασμένου (10) Νικολάου ἀρχ. Κ)πόλεως. (11)

17 29 17 Πα. Ἀνδρονίκου καὶ Ἰουλίας τῶν Ἀποστόλ. (12)

— 1) Κατήγετο ἐκ Ρώμης· ἤκμ. ἐπὶ Διοκλητιανοῦ καὶ ἐμαρτύρησε τῷ 288.— 2) Τῷ 328, Νοεμβρ. 29 κατεβλήθησαν τὰ θεμέλια τῆς Κ)πόλεως· τῷ δὲ 330, Μαΐου 11 ἐγένοντο τὰ ἐγκαίνια.— 3) Ἐγεν. περὶ τὸ 310 ἐν Παλαιστίνῃ· ἀπεβ. τῷ 403.— 4) Ἐγεν. ἐν Κωνσταντινουπόλει περὶ τὸ 650· ἐπατριάρ. ἀπὸ 715-730 καὶ ἀπεβ. τῷ 740 — 5) Ἦκμ. ἐπὶ Τίτου Ἀντωνίνου (138-161) ἐμαρτ. τῷ 141 ἐν Ἡρακλείᾳ Θράκης.— 6) Ἦκμ. ἐπὶ Μαυρικίου (582-602) κατήγ. ἐκ τῆς νῦν Μολδαυείας.— 7) Κατήγ. ἐξ Ἀλεξανδρείας καὶ ἦκμ. ἐπὶ Δεκίου (250).— 8) Ἐγεν. ἐν Θηβαΐδι τῷ 292· ἤκμ. ἐπὶ Κ)τίνου τ.ῦ Μεγ. (307-337) ἵδρυσε μονὴν ὅπου ἀπεβ.τῷ 348.— 9) Ἦκμ. ἐπὶ Κωνσταντίνου τοῦ Μεγ. (330).

— 10) Ἦκμ. ἐν Αἰγύπτῳ ἐπὶ Ἰουλιανοῦ τοῦ Παραβάτου (361—363) — 11) Ἐγεν. περὶ τὸ 852. Κατήγ. ἐξ Ἰταλίας ἐχειρ. πατριάρχης τῷ 895—906 καὶ ἐκ β′. τῷ 911—925· ἐπεκαλεῖτο δὲ ὁ *Μυστικός*. — 12) Οὗτοι ἐκ τῶν 70 ἀποστ. ἤκμασαν τὸν Α′. αἰῶνα.

18 30 18 Σα. Πέτρου καὶ τῶν σὺν αὐτῷ μαρτ.. (1) Στεφάνου ἀρχιεπ. Κ)πόλεως. (2) Θεοδώρου ἱερομ. Πάπα Ρώμης. (3)

19 31 19 Κυ. † *Τῶν Ἁγίων Πάντων.* Πατρικίου Προύσης ἱερομάρτυρος. (4)

Ἄρχεται ἡ νηστεία τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων.

ΙΟΥΝΙΟΣ.

20 1 20 Δε. Θαλλελαίου μάρτυρος. (5)

21 2 21 Τρ. † Τῶν Ἁγίων Μεγάλων Βασιλέων καὶ Ἰσαποστόλων Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης. (6)

22 3 22 Τε. Βασιλίσκου μάρτυρος. (7)

23 4 23 Πε. Μιχαὴλ ἐπισκόπου Συννάδων τοῦ ὁμολ. (8)

---

1) Οὗτοι ἦσαν: Διονύσ. Χριστίνη. Ἀνδρ. Παῦλ. Βενέδικτος, Παυλῖνος καὶ Ἡράκλ. ἐμαρτ. εἰς διαφόρους τόπους. — 2) Ἐγεν. ἐν Βυζαντ· υἱὸς τοῦ βασιλέως Βασιλείου τοῦ Μακεδ. ἐγέν. πατριάρ. τῷ 886—893. — 3) Κατήγ. ἐξ Ἑλλάδος· ἐχειρ. πάπας τῷ 642—649 ὅτε καὶ ἐμαρτύρησεν. — 4) Ἤκμ. ἐπὶ Διοκλητιανοῦ (284—305) ἐν Προύσῃ.

5) Ἤκμ. ἐπὶ Νουμεριανοῦ (283) καὶ κατήγ. ἐκ Φοινίκης· ἐμαρ. μετὰ Ἀλεξάνδρου καὶ Ἀστερίου. — 6) Ὁ Κ]τίνος ἐγεν. τῷ 274 ἐν Ναΐσῳ τῆς ἄνω Μοισίας· ἀνηγορ. αὐτοκράτωρ τῷ 306, ἐβασίλευσε 33 ἔτη καὶ ἀπεβ. τῷ 337. Ἡ μήτηρ αὐτοῦ Ἑλένη ἐγεν. περὶ τὸ 247 ἐν Βιθυνίᾳ· ἀποδημήσασα τῷ 326 εἰς Ἱεροσόλυμα, εὗρε τὸν Σταυρὸν τοῦ Χριστοῦ καὶ ἔκτισε ναόν· ἀπεβ. τῷ 327 εἰς Νικομήδειαν. — 7) Ἀνεψιὸς ὢν τοῦ ἁγ. Θεοδώρου τοῦ Τήρωνος ἤκμ. ἐπὶ Μαξιμιανοῦ καὶ κατήγ. ἐξ Ἀμασείας. — 8) Ἤκμ. ἐπὶ Λέοντος Ε΄. (813—820).

24 5 24 Πα. Συμεὼν τοῦ ἐν τῷ Θαυμαστῷ Ὄρει. (1)

25 6 25 Σα. Ἡ γ΄ εὕρεσις τῆς τιμίας κεφαλῆς τοῦ Ἰωάννου Προδρόμου. (2)

26 7 26 Κυ. † Κάρπου τοῦ Ἀποστόλου ἐκ τῶν 70. (3)

27 8 27 Δε. Ἑλλαδίου ἱερομάρτυρος. (4)

28 9 28 Τρ. Εὐτυχοῦς ἱερομ. ἐπισκόπου Μελιτινῆς. (5) Ἑλικωνιάδος μάρτυρος. (6)

29 10 29 Τε. Θεοδοσίας ἱερομάρτυρος. (7)

Μὴν ὀθωμανικὸς ΜΟΥΧΑΡΡΕΜ (ἔχων ἡμέρας 30)

Νέον σεληνιακὸν ἔτος 1314.

1 11 30 Πε. Ἰσαακίου τοῦ Ὁσίου ἡγουμένου τῆς Μ. Δαλμάτων. (8)

2 12 31 Πα. Ἑρμείου μάρτυρος. (9).

— 1) Ἐγενήθη ἐν Ἀντιοχείᾳ ἤκμασεν ἐπὶ Ἰουστίνου Β΄. (685—695)· ἔζησεν 85 ἔτη. — 2) Ἀνεκομίσθη τὸ λείψανον ἐκ Κομάνων τῆς Καππαδ. εἰς Κ)πολιν ἄγνωστον πότε. — 3) Ἤκμασεν ἐπὶ Νέρωνος (54-68)· διάκονος ὢν τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, ἔγινε καὶ ἐπίσκ. Βάρνης. — 4) Ἀρχιερεὺς ὢν ἐμαρτ. ἄγνωστον πότε. — 5) Ἤκμ. κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ Β΄, αἰῶνος. — 6) Κατ. ἐκ Θεσσαλονίκης· ἤκμ. ἐπὶ Γορδιανοῦ, καὶ Φιλίππου (238—249). — 7) Κατήγ. ἐκ Τύρου τῆς Φοινίκης καὶ ἐμαρτ. ἐν Καισαρείᾳ τῆς Παλαιστίνης. — 8) Ἤκμ. κατὰ τὸν Δ΄ αἰῶνα ἐπὶ Οὐάλεντος. — 9) Ἤκμασεν ἐπὶ Μάρκου Αὐρηλίου (161—180) καὶ ἐμαρτ. ἐν Κομάνοις τῆς Καππαδοκίας.

Ἡμέραι μηνός.	Ἀνατολὴ εὐρωπαϊστί.	
	ὥρ.	λ.
1	4	28
6	4	27
11	4	30
16	4	31
21	4	33
26	4	35

Δύσις εὐρωπαϊστί.		Μεσημβρία τουρκιστί.	
ὥρ.	λ.	ὥρ.	λ.
73	1	42	2
73	5	41	8
73	6	41	7
73	4	41	9
73	4	41	9
73	3	42	0

ΙΟΥΝΙΟΣ

(Χαζιρὰν)

Ἔχων ἡμέρας 30. Ἡ ἡμέρα ὥρ. 15 καὶ ἡ νὺξ ὥρας 9.

Ὁ ἥλιος εἰς τὸν Καρκῖνον.

O. N. Π.

3 13 1 Σα. Ἰουστίνου μάρτ. τοῦ Φιλοσόφου. (1)
4 14 2 Κυ. Νικηφόρου Κ)πόλεως τοῦ ὁμολογ. (2)
5 15 3 Δε. Λουκιλλιανοῦ μάρτ. καὶ τῶν σὺν αὐτῷ. (3)
6 16 4 Τρ. Ματροράνους ἀρχιεπισκ. Κ)πόλεως. (4) Τίτου ἐπισκ. Βυζαντίου. (5)

— 1) Ἐγεν. ἐν Σαμαρείᾳ τῷ 105, καὶ ἐμαρτύρ. ἐν Ρώμῃ τῷ 165. — 2) Ἐγεν. ἐν Κ)πόλει περὶ τὸ 758· ἐπατριάρ. τῷ 806-815 ὅτε καὶ ἐξορισθεὶς εἰς Προικόνησον ὑπὸ τοῦ Λέοντος ἀπεβ. τῷ 821. — 3 Ἤκμ. ἐπὶ Αὐρηλιανοῦ (270-275) ἐν Νικομηδείᾳ καὶ ἐμαρτ. ἐν Κ)πόλει μετὰ 4 παίδων. — 4) Ἀνελὼν ὢν Πρόβου τοῦ αὐτοκράτ. ἐγεν. περὶ τὸ 210 καὶ ἀπεβ. τῷ 329. — 5) Ἤκμ. ἐπὶ Δεκίου καὶ Οὐαλεριανοῦ, ἐγένετο ἐπίσκ. ἀπὸ 242-272. —

7 17 5 Τε. Δωροθέου ἱερομάρ. ἐπισκ. Τύρου (1)
8 18 6 Πε. Ἱλαρίωνος ὁσίου τοῦ Νέου. (2)
9 19 7 Πα. Θεοδότου ἱερομάρτ. ἐπισκόπ. Ἀγκύρας. (3)
10 20 8 Σα. Ἡ ἀνακομιδὴ τοῦ λειψάνου Θεοδώρου τοῦ Στρατηλάτου.
11 21 9 Κυ. † Κυρίλλου ἀρχιεπισκ. Ἀλεξανδρείας.
12 22 10 Δε. Ἀλεξάνδρου καὶ Ἀντωνίνης τῶν μαρτύρ. (4) Τιμοθέου ἐπισκόπου. Προύσης (5)
13 23 11 Τρ. Βαρθολομαίου καὶ Βαρνάβα τῶν Ἀποστ. (6)
14 24 12 Τε. Ὀνουφρίου καὶ Πέτρου τῶν ὁσίων. (7)
15 25 13 Πε. Ἀκυλίνης μάρτυρος. (8)
16 26 14 Πα. Ἐλισσαίου τοῦ προφήτου (9) καὶ Μεθοδίου ἀρχιεπ. Κ/πόλεως. (10)
17 27 15 Σα. Ἀμὼς τοῦ προφήτου. (11)
18 28 16 Κυ. † Τύχωνος ἐπισ. Ἀμαθοῦντος τοῦ θαυμ. (12)

— 1) Ἤκμ. ἐπὶ Μαξιμιανοῦ καὶ Διοκλ. (286-324) ἐμαρτύρ. ἐπὶ Ἰουλιανοῦ ἐν ἡλικίᾳ 107 ἐτῶν. — 2) Κατήγ. ἐκ Καππαδ. καὶ ἐγεν. τῷ 775. Ἤκμ. ἐπὶ τῶν εἰκονομάχων (802-842). Ἡγούμενος ὢν τῆς Μονῆς Δαλμάτων ἀπεβ. τῷ 845. — 3) Κατήγ. ἐξ Ἀγκύρας τῆς Γαλατίας, ὅπου ἐμαρτ. — 4) Κατήγ. ἐκ Καρδάμου· ἄγνωστον πότε ἐμαρτ. — 5) Ἤκμ. ἐπὶ Κ)τίνου τοῦ Μεγ. καὶ Ἰουλιανοῦ Παραβάτου (325-363) — 6) Ὁ μὲν Βαρθολομαῖος ἦτο ἐκ τῶν 12 καὶ ὁ Βαρνάβας ἐκ τῶν 70. — 7 Κατήγ. ἐξ Αἰγύπτου καὶ ἤκμ. κατὰ τὸν Δ'. αἰῶνα. — 8) Κατήγ. ἐκ Παλαιστίνης καὶ ἤκμ. ἐπὶ Διοκλητ. (284-305). — 9) Κατήγ. ἐξ Ἀβὰλ-Μεοὺλ. Τῷ 908 π.χ. ἔχρισεν αὐτὸν ὁ προφ. Ἠλίας· ἔζησε μέχρι 839 π.χ. — 10) Ἐγεν. ἐν Συρακούσαις περὶ τὸ 780· ἐπατρ. ἀπὸ 842-846. — 11) Κατήγ. ἐκ τῆς πόλεως Θεκουὲ, ἐπροφήτ. περὶ τὸ 785 π.χ. — 12) Κατήγ. ἐκ Κύπρου καὶ ἤκμ. ἐπὶ Ἀρκαδίου (395-408).

19 29 17 Δε. Μανουὴλ, Σαβὲλ, Ἰσμαὴλ καὶ Ἰσαύρου τῶν μαρτύρων. (1)

20 30 18 Τρ. Λεοντίου μάρτυρος καὶ τῶν σὺν αὐτῷ. (2)

ΙΟΥΛΙΟΣ

21 1 19 Τε. Ἰούδα τοῦ Ἀποστόλου. (3)

22 2 20 Πε. Μεθοδίου ἱερομάρτ. ἐπισκ. Πατάρων. (4) Καλλίστου ἀρχιεπ. Κ)πόλεως. (5)

23 3 21 Πα. Ἰουλιανοῦ μάρτυρος τοῦ Ταρσέως. (6)

24 4 22 Σα. Εὐσεβίου ἱερομ. ἐπισκόπου Σαμοσάτων. (7)

25 5 23 Κυ. † Ἀγριππίνης μάρτυρος (8)

26 6 24 Δε. † Τὸ Γενέθλιον τοῦ τιμίου Προδρόμου καὶ Βαπτιστοῦ Ἰωάννου.

27 7 25 Τρ. Φεβρωνίας ὁσιομάρτυρος. (9)

28 8 26 Τε. Δαβὶδ τοῦ ἐν Θεσσαλονίκῃ. (10)

— 1) Οἵτινες ἀδελφοὶ ὄντες κατήγ. ἐκ Περσίας· ἤκμ. ἐπὶ Σαπὼρ Β'. (310-380) καὶ ἐμαρτ. εἰς Κ)πολιν ἐπὶ Ἰουλιανοῦ.— 2) Κατήγ. ἐξ Ἑλλάδος· ἤκμ. ἐπὶ Οὐεσπεσιανοῦ (69-79) ἐμαρτ. μετὰ Ὑπάτου καὶ Θεοδούλου τῷ 73 — 3) Ἐκ τῶν 12 ὧν ἐκήρυξεν εἰς Μεσοποταμίαν, Ἀραβίαν καὶ Συρίαν· ἐμαρτ. τῷ 80 ἐν Βηρυττῷ. — 4) Κατήγ. ἐκ Πατάρων ἢ ἐκ Φοινίκης· ἤκμ. ἐπὶ Διοκλητιανοῦ 310).— 5) Μοναχὸς ὢν ἐγένετο πατριάρ. ἐπὶ Κατακουζηνοῦ τῷ 1350-1354 καὶ ἐκ 6'. τῷ 1355-1363. Ἀπεβ. ἐν Φερὰς τῆς Θεσσαλίας.— 6) Κατήγ. ἐξ Ἀναβάρζου τῆς Κιλικίας· ἄγνωστον πότε ἐμαρ.— 7) Σύγχρονος ὢν τοῦ Γρηγορίου Θεολόγου ἤκμ. ἐπὶ Κ)τίνου τοῦ Μεγ. καὶ Οὐάλεντος (337-376) ἐξωρισθεὶς δὶς ἀπεβ. μαρτυρικῶς.— 8) Κατήγ. ἐκ Ρώμης ἄγνωστον πότε.— 9) Ἔζει ὡς Μοναχὴ ἐν Νισίβει τῆς Περσίας· ἤκμ. ἐπὶ Διοκλητιανοῦ (284-305 · — 10) Κατήγ. ἐξ Ἀνατολῆς καὶ ἔζησεν εἰς τὰ μέρη τῆς Θεσσαλίας· ἄγνωστον πότε.

29 9 27 Πε. Σαμψὼν ὁσίου τοῦ Ξενοδόχου. (1)

30 10 28 Πα. Ἡ ἀνακομιδὴ τῶν λειψάνων Κύρου καὶ Ἰωάν. τῶν Ἀναργύρων.

Μὴν ὀθωμανικὸς ΣΕΦΕΡ (ἔχων ἡμέρας 29)

1 11 29 Σα. † Πέτρου καὶ Παύλου τῶν Κορυφαίων Ἀποστόλων. (2)

2 12 30 Κυ. † Ἡ Σύναξις τῶν 12 Ἀποστόλων.

— 1) Κατήγ. ἐκ Ρώμης καὶ ἤκμ. ἐπὶ Ἰουστινιανοῦ (527-565) εἰς Κ)πολιν.— 2) Ὁ μὲν Ἀπόστ. Πέτρος ἐκήρυξεν εἰς διάφορα μέρη τῆς Ἀνατολῆς, ἐν Ρώμῃ καὶ ἐν Ἑλλάδι· ἀπεβ. δὲ μαρτυρικῶς περὶ τὸ 67 ἐπὶ Νέρωνος. Ὁ δὲ Παῦλος ἐγεν. ἐν Ταρσῷ τῷ 11 καὶ κηρύξας εἰς διάφορα μέρη τῆς οἰκουμ. ἐμαρτύρησεν ἐν Ρώμῃ ἐπὶ τοῦ ὠμοῦ Νέρωνος (67).

Ἡμέραι μηνός.	Ἀνατολὴ εὐωπαϊστί.		Δύσις εὐωπαϊστί.	Μεσημβρία τουρκιστί.	
	ὥρ.	λ.		ὥρ.	λ.
1	4	40	7 30	4	23
6	4	44	7 26	4	27
11	4	49	7 23	4	30
16	4	54	7 18	4	35
21	4	57	7 13	4	40
26	5	3	7 7	4	46

ΙΟΥΛΙΟΣ

(Τεμοὺζ)

Ἔγει ἡμέρας 31. Ἡ ἡμέρα ἔχει ὥρας 14 καὶ ἡ νὺξ ὥρ. 10

Ὁ ἥλιος εἰς τὸν Λέοντα

Ο. Ν. Η.

3 13 1 Δε. Κοσμᾶ καὶ Δαμιανοῦ τῶν Θαυματουργ. Ἀναρ. (1). Πέτρου ὁσίου τοῦ ἐν τοῖς Εὐάνδρου. (2)

4 14 2 Τρ. † Ἡ Κατάθεσις τῆς τιμίας Ἐσθῆτος τῆς Θεοτόκου ἐν Βλαχέρναις. (3) Ἰουβεναλίου πατριάρχου Ἱεροσολύμων. (4)

— 1) Οἵτοι αὐτάδελφοι ὄντες κατήγ. ἐκ Ρώμης καὶ ἤκμ. ἐπὶ Νουμεριανοῦ (283-288). — 2) Κατήγ. ἐκ Κ)πόλεως καὶ ἤκμ. ἐπὶ Κ)τίνου (780-802)· διέπρεψε δὲ ὡς Μοναχός. — 3) Κατετέθη τῷ 458 ἐπὶ Λέοντος τοῦ Μακέλλη. — 4) Ἤκμ. ἐπὶ Θεοδοσίου τοῦ μικροῦ (408-460) καὶ ἀπεβ. περὶ τὸ 457 μετὰ πατριαρχίαν 38 ἐτῶν.

5 15 3 Τε. Ὑακίνθου μάρτυρος τοῦ Κουβικουλαρίου. (1) Ἀνατολίου ἀρχιεπισκόπου Κ)πόλεως. (2)

6 16 4 Πε. Ἀνδρέου ἐπισκ. Κρήτης τοῦ Ἱεροσολυμ. (3)

7 17 5 Πα. Ἀθανασίου τοῦ ἐν Ἄθῳ καὶ τῶν σὺν αὐτῷ 6 μαθητῶν. (4) Λαμπαδοῦ τοῦ Θαυματουργοῦ.

8 18 6 Σα. Σισώη ὁσίου τοῦ Μεγάλου. (5)

9 19 7 Κυ. † Κυριακῆς Μεγαλομάρτυρος. (6) Θωμᾶ ὁσ. τοῦ ἐν τῷ Μαλεῷ. (7)

10 20 8 Δε. Προκοπίου Μεγαλομάρτυρος. (8)

11 21 9 Τρ. Παγκρατίου ἱερομ. ἐπισκ. Ταυρομενίας. (9)

12 22 10 Τε. Τῶν ἐν Νικοπόλει τῆς Ἀρμενίας 45 μαρτύρων (10). Ἀπολλωνίου μάρτυρος. (11)

13 23 11 Πε. Εὐφημίας μεγαλομάρτ. τῆς Πανευφήμου. (12

14 24 12 Πα. Πρόκλου καὶ Ἱλαρίου τῶν μαρτύρων. (13)

1) Κατ. ἐκ Καισαρίας καὶ ἤκμ. ἐπὶ Τραϊανοῦ 98-117). — 5) Κατ ἐξ Ἀλεξ. καὶ ἐπατ. ἀπὸ 449 μέχρι 458 ἀπὸ Μαρκιανοῦ. — 3) Ἐγ. ἐν Δαμασκῷ περὶ τὸ 650 καὶ ἤκμ. ἐν Κ πόλει ἐπὶ Κ)τίνου τοῦ Πωγωνάτου· ἐγένετο ἐπίσκ. Κρήτης τῷ 713 καὶ ἀπεβ. τῷ 720. — 4) Κατήγ. ἐκ Τραπεζοῦντος καὶ ἤκμ. ἐπὶ Νικηφόρου Β'. (963-969) ἔζησεν ὡς μοναχὸς ἐν Ἁγίῳ Ὄρει καὶ κατεπλακώθη μετὰ τῶν μαθητῶν του ὑπὸ τὸν θόλον τῆς μονῆς Λαύρας. — 5) Κατήγ. ἐξ Αἰγύπτου καὶ ἤκμ. ὡς μοναχὸς ἄγνωστον πότε. — 6) ἤκμ. ἐπὶ Διοκλητιανοῦ (284-305) καὶ ἐμαρ. ἐν Βιθυνίᾳ. — 7) Ἤκμ. ὡς Μοναχὸς ἄγνωστον πότε.

— 1) Κατήγ. ἐξ Ἱερουσαλὴμ καὶ ἤκμ. ἐπὶ Διοκλητιανοῦ (290). — 2) Κατήγ. ἐξ Ἀντιοχείας· σύγχρονος ὢν τῶν ἁγ. ἀποστόλων ἔζη ἐν Εὐξείνῳ Πόντῳ ὁπόθεν ἐγένετο ἐπίσκ. ὑπὸ τοῦ Πέτρου. — 3) Ἐκ τούτων πρῶτοι ἦσαν : Λεόντιος, Μαυρίκιος, Δανιὴλ καὶ Ἀντώνιος· ἤκμ. ἐπὶ Διοκλητιανοῦ καὶ ἐμαρτ. τῷ 315. — 4) Κατήγ. ἐκ Σάρδεων· ἄγνωστον πότε ἤκμ. — 5) Κατήγ. ἐκ Χαλκηδόνος καὶ ἤκμ. ἐπὶ Διοκλητ. (290 . ἐμαρτῷ 306. — 6) Κατ. ἐξ Ἀγκύρας καὶ ἤκμ. ἐπὶ Τραϊανοῦ (98-117).

15 25 13 Σα. Ἡ Σύναξις τοῦ ἀρχαγγέλου Γαβριήλ. Στεφάνου τοῦ Σαββαΐτου.

16 26 14 Κυ. † Τῶν Ἁγίων καὶ Θεοφόρων Πατέρων τῶν εἰς τὰς ἓξ Οἰκουμενικὰς Συνόδους συνελθόντων. Ἀκύλα τοῦ Ἀποστόλου Ἰωσὴφ Θεσσαλονίκης τοῦ ὁμολογητοῦ. (1)

17 27 15 Δε. Κυρίκου καὶ τῆς μητρὸς αὐτοῦ Ἰουλίττης τῶν μαρτύρων. (2)

18 28 16 Τρ. Ἀθηνογένους ἱερομάρτ. καὶ τῶν 10 μαθητῶν αὐτοῦ. (3)

19 29 17 Τε. Μαρίνης μεγαλομάρτυρος. (4)

20 30 18 Πε. Αἰμιλιανοῦ μάρτ. (5) Ἰωάν. ἀρχ. Κ)λεως. (6)

21 31 19 Πα. Δίου τοῦ ὁσίου. (7)

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ

22 1 20 Σα. † Ἡλιοὺ τοῦ προφήτου καὶ Θεσβίτου. (8)

---

1) Ἀδελφὸς ὢν τοῦ Θεοδώρου Στουδίτου ἐγεν. ἐν Βυζαντίῳ καὶ ἤκμ. ἐπὶ Θεοφίλου (829-842 ἀπεβ. τῷ 833. — 2) Κατήγ. ἐξ Ἰκονίου καὶ ἤκμ. ἐπὶ Διοκλητιανοῦ· ἐμαρτ. τῷ 296 ἐν Ταρσῷ τῆς Κιλικίας — 3) Ἐγεν. ἐν Σεβαστείᾳ καὶ ἤκμ. ἐπὶ Διοκλητ. (290) ἐγένετο ἐπίσκοπος Πηδαχθόης τῆς Ἀσίας.

— 4) Κατήγ. ἐκ Πισσιδίας· ἤκμ. ἐπὶ Αὐρηλίου Κλαυδίου (270) — 5) Κατήγ. ἐκ Μισίας τῆς Θράκης, καὶ ἤκμ. ἐπὶ Ἰουλιανοῦ Παραβάτου (364) — 6) Ἐπωνυμούμενος ὁ ἀγαπητος ἐπατριάρ. ἀπὸ 1111 ἕως 1134. — 7) Κατήγ. ἐξ Ἀντιοχείας καὶ ἤκμ. ἐπὶ Θεοδοσίου τοῦ Μεγ. (379-395) ἐν Κ)πόλει ἔκτισε μονὴν ὅπου ἀπεβ. περὶ τὸ 445. — 8) Κατήγ. ἐκ Θέσβης τῆς Γαλαάδ. Ἀνελήφθη εἰς τὸν Οὐρανὸν τῷ 895 π.χ.

23 2 21 Κυ. † Συμεὼν τοῦ διὰ Χριστὸν Σαλοῦ καὶ Ἰωάννου τῶν ὁσίων. (1)

24 3 22 Δε. Μαρίας τῆς Μαγδαληνῆς. (2)

25 4 23 Τρ. Φωκᾶ ἱερομάρτ. (3) Ἰεζεκιὴλ τοῦ προφήτ. (4)

26 5 24 Τε. Χριστίνης μεγαλομάρτυρος. (5)

27 6 25 Πε. † Ἡ Κοίμησις τῆς ἁγίας Ἄννης μητρὸς τῆς Θεοτόκου.

28 7 26 Πα. Ἑρμολάου ἱερομάρτ. καὶ τῶν σὺν αὐτῷ Ἑρμίππου καὶ Ἑρμοκράτους. (6) Παρασκευῆς ὁσιομάρτυρος (7)

29 8 27 Σα. † Παντελεήμονος μεγ. τοῦ Ἰαματικοῦ. (8) Μὴν ὀθωμανικὸς ΡΕΒΙ-ΟΥΛ-ΕΒΒΕΛ (ἔχων ἡμ. 30)

1 9 28 Κυ † Προχώρου, Νικάνορος, Τίμωνος καὶ Παρμενᾶ τῶν ἀποστ. καὶ Διακόνων. (9) Ἀκακίου μάρτ. τοῦ νέου. (10)

— 1) Κατήγοντο ἐξ Ἐδέσσης τῆς Συρίας· ἤκμ. ἐπὶ Ἰουστίνου Α'. (518-527). — 2) Κατήγ. ἐκ Μαγδαλὰ· ἀπεβ. ἐν Ἐφέσῳ. — 3) Κατήγ. ἐκ Σινώπης· ἤκμ. ἐπὶ Τραϊανοῦ (98-117). — 4) Ἔζησε περὶ τὸ 470 π.χ. — 5) Κατήγ. ἐκ Τύρου τῆς Φοινίκης· ἤκμ. ἐπὶ Σεβήρου (193-211). — 6) Οὗτοι ἱερεῖς ὄντες ἤκμ. ἐν Νικομηδείᾳ ἐπὶ Μαξιμιανοῦ (314). — 7) Κατήγ. ἐκ Ρώμης· ἤκμ. ἐπὶ Ἀντωνίνου (138-160) καὶ ἐμαρτ. τῷ 140. — 8). Κατήγ. ἐκ Νικομηδείας· ἤκμ. ἐπὶ Μαξιμιανοῦ (286-305)· — 9) Οὗτοι ἦσαν μαθηταὶ τῶν 12 ἀποστ. καὶ συνηριθμοῦντο μετὰ τῶν 70. — 10) Ἦκμ. ἐπὶ Δικινίου (320) καὶ ἐμαρτ. εἰς Μίλητον τῆς Ἰωνίας.

2 10 29 Δε. Καλλινίκου μάρτυρος. (1) Κωνσταντίνου πατριάρχου Κ)πόλεως. (2) Θεοδοσίου βασιλέως τοῦ Μικροῦ. (3)

3 11 30 Τρ. Σίλα, Σιλουανοῦ, Ἐπαινετοῦ, Κρήσκεντος καὶ Ἀνδρονίκου τῶν ἀποστόλων. (4)

4 12 31 Τε. Εὐδοκίμου τοῦ ἁγίου καὶ δικαίου. (5)

— 1) Κατήγ. ἐκ Κιλικίας· ἐμαρτ. ἐν Γάγγραις.— 2) Ἤκμ. τὸν Β′. αἰῶνα ἐπὶ Κ)τίνου τοῦ Πωγωνάτου, ἐπατριάρχ. τῷ 674-676.— 3) Ἐγεν. τῷ 401, ἐβασίλευσεν ἔτη 42 καὶ ἀπεβ. τῷ 450.— 4) Οὗτοι ἦσαν ἐκ τῶν 70 ἀποστ. καὶ ἔζησαν τὸν Α′. αἰῶνα.— 5) Κατήγ. ἐκ Καππαδοκίας, ἤκμ. ἐπὶ Θεοφίλου (829-842) καὶ ἀπεβ. τῷ 840.

Ἡμέραι μηνός.	Ἀνατολὴ εὐρωπαϊστί.		Δύσις εὐρωπαϊστί.	Μεσημβρία τουρκιστί.	
	ὥρ.	λ.	ὥρ.	λ.	
1	4	8	7	53	
6	4	13	6	53	5 0
11	4	18	6	45	5 8
16	4	23	6	37	5 16
21	4	28	6	31	5 22
26	4	33	6	22	5 32

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ
(Ἀγοστὸς)

Ἔχων ἡμέρας 31. Ἡ ἡμέρα ἔχει ὥρ. 13 καὶ ἡ νὺξ ὥρας 11.

Ὁ ἥλιος εἰς τὴν Παρθένον.

Ο. Ν. Π.

5 13 1 Πε. Ἡ Πρόοδος τοῦ τιμίου καὶ ζωοποιοῦ Σταυροῦ. Τῶν ἁγ. 7 παίδων τῶν Μακκαβαίων καὶ τῆς μητ. αὐτ. Σολομονῆς καὶ Ἐλεαζάρου. (1)

Ἄρχεται ἡ νηστεία τῆς Θεοτόκου.

6 14 2 Πα. Ἡ Ἀνακομιδὴ τοῦ λειψάνου Στεφάνου τοῦ ἀρχιδιακόνου καὶ πρωτομάρτυρος (2) Ἰουστινιανοῦ τοῦ εὐσεβοῦς βασιλέως. (3)

— 1) Οὗτοι ἔζησαν ἐπὶ Ἀντιόχου τῷ 178 π.χ.— 2) Εὑρέθη τὸ λείψανον τῷ 315 καὶ μετεφέρθη εἰς Κ)πολιν τῷ 325 ἐπὶ Κ)τίνου τοῦ Μεγ. — 3) Ἐγεν. τῷ 483. ἐβασίλευσεν ἀπὸ 527 μέχρι 565.

7 15 3 Σα. Δαλμάτου, Φαύστου καὶ Ἰσαακίου τῶν ὁσ. (1) Στεφάνου ἱερομάρ. Πάπα Ρώμης. (2)

8 16 4 Κυ. † Τῶν ἐν Ἐφέσῳ ἁγίων ἑπτὰ παίδων. (3)

9 17 5 Δε. Εὐτιγνίου μάρτυρος. (4)

10 18 6 Τρ. † *Ἡ μεταμόρφ. τοῦ Κυρίου ἡμ. Ἰησ. Χριστ.*

11 19 7 Τε. Δομετίου ὁσιομάρτ. τοῦ Πέρσου καὶ τῶν 2 μαθητῶν αὐτοῦ. (5)

12 20 8 Πε. Αἰμιλιανοῦ ἐπισκόπουΚυζίκου τοῦ ὁμολογητοῦ. (6) Μύρωνος ἐπισκόπου Κρήτης τοῦ θαυμ. (7

13 21 9 Πα. Ματθία τοῦ ἀποστόλου. (8)

14 22 10 Σα. Σίξτου πάπα Ρώμης Λαυρεντίου ἀρχιμανδ. καὶ Ἱππολύτου τῶν μαρτύρων. (9)

15 23 11 Κυ. † Εὔπλου τοῦ διακόνου καὶ μεγαλομ. (10)

— 1) Ἔζησαν ἐπὶ Θεοδοσίου Μεγ. καὶ Οὐάλεντος περὶ τὸ 400. — 2) Ἐγεν. ἐν Ρώμῃ· ἐχρημ. πάπας ἀπὸ 253-257 ὅτε καὶ ἐμαρτ. ἐπὶ Οὐαλλεριανοῦ. — 3) Οὗτοι ἦσαν : Μαξιμιλιανός, Ἐξακουστωδιανός, Ἰάμβλιχος, Μαρτινιανός, Διονύσιος, Ἀντωνῖνος καὶ Κ)στῖνος· ἤκμ. Δεκίου (249-251). ἐκοιμήθησαν ἐν σπηλαίῳ ἐπὶ δύο αἰῶνας μέχρι Θεοδοσίου (440). — 4) Κατήγ. ἐξ Ἀντιοχείας· ἤκμ. ἐπὶ Κώνσταντος καὶ Ἰουλιανοῦ Παραβάτου (363) καὶ ἐμαρτ. ἐν ἡλικίᾳ 110 ἐτῶν· — 5) Ἤκμ. ἐπὶ Κ)τίνου τοῦ Μεγ. 306-337), ἐμαρτ. ἐπὶ Ἰουλ. Παραβάτου περὶ τὸ 360. — 6) Ἤκμ. ἐπὶ Λέοντος Ε΄. ἐγεν. περὶ τὸ 760 καὶ ἀπεβ. τῷ 815. — 7) Ἐγεν. ἐν Αὐρακίᾳ Κρήτης περὶ τὸ 150· ἀπεβ. ἐν ἡλικίᾳ 105 ἐτῶν. — 8) Οὗτος ἀναπληρώσας τὸν τόπον τοῦ προδότου Ἰούδα ἦτο ἐκ τῶν 12. Ἐκήρυξεν ἐν Αἰθιοπίᾳ ὅπου ἐμαρτ. — 9) Ἤκμ. ἐπὶ Δεκίου καὶ Οὐαλλεριανοῦ (251-259) ὁ Σίξτος ἔγινε πάπας τῷ 257-259. — 10) Κατήγ. ἐκ Κατάνης· ἤκμ. ἐπὶ Διοκλητιανοῦ καὶ ἐμαρτ. τῷ 296.

16 24 12 Δε. Φωτίου καὶ Ἀνικήτου τῶν μαρτύρων. (1)

17 25 13 Τρ. Ἡ ἀνακομιδὴ τοῦ λειψ. Μαξίμου τοῦ ὁμολογ.

18 26 14 Τε. Μιχαίου τοῦ προφήτου (2) Μαρκέλλου ἱερομ. ἐπισκόπου Ἀπαμείας. (3)

19 27 15 Πε. † Ἡ Κοίμησις τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου.

20 28 16 Πα. Τοῦ ἁγίου Μανδηλίου καὶ Διομήδους μάρτ. (4)

21 29 17 Σα Μύρωνος μάρτυρος. (5)

22 30 18 Κυ † Φλώρου καὶ Λαύρου τῶν μαρτύρων. (6) Ἰωάννου ἀρχιεπ. Κ)πόλεως. (7) Γεωργίου ἀρχ. Κ)πόλεως. (8)

23 31 19 Δε. Ἀνδρέου μεγαλομ. τοῦ Στρατηλάτου καὶ τῶν σὺν αὐτῷ δισχιλίων πεντακοσίων ἐννενήκοντα τριῶν μαρτύρων (9).

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ

24 1 20 Τρ. Σαμουὴλ τοῦ προφήτου. (10)

25 2 21 Τε. Θαδδαίου τοῦ ἀποστόλου (11)

— 1) Ἤκμ. ἐπὶ Διοκλητ. (284-305) καὶ ἐμαρτ. εἰς Νικομήδειαν. — 2) Κατήγ. ἐκ τῆς φυλῆς Ἐφραὶμ· ἔζησε περὶ τὸ 695 π. χ. — 3) Κατήγ. ἐκ Κύπρου καὶ ἤκμ. ἐπὶ Θεοδοσίου τοῦ Μεγ. (375-395). — 4) Κατήγ. ἐκ Ταρσοῦ τῆς Κιλικίας· ἤκμ. ἐπὶ Διοκλητιανοῦ (284-305). — 5) Κατήγ. ἐξ Ἀχαΐας· ἤκμ. ἐπὶ Δεκίου (249-251) καὶ ἐμαρτ. ἐν Κυζίκῳ. — 6) Οὗτοι ἀδελφοὶ ὄντες δίδυμοι, κατήγ. ἐκ Κ)πόλεως· ἤκμ. ἐπὶ Δικινίου (307-324) — 7) Ἤκμ. ἐπὶ Κ)τίνου Δ΄. ἐπατριάρ. ἀπὸ 668 μέχρι 674. — 8) Ἤκμ. ἐπίσης ἐπὶ Κ)τίνου τοῦ Δ΄. ἐπατριάρ. ἀπὸ 678-683. — 9 Ἤκμ. ἐπὶ Μαξιμιανοῦ (284-305) καὶ ἐμαρτ. μετὰ τῶν συστρατιωτῶν του 2593 τὸν ἀριθμόν. — 10 Ἐγεν. περὶ τὸ 1155 π. χ. καὶ ἀπεβ. τῷ 1075 π. χ. — 11) Ἦτο ἐκ τῶν 70 καὶ ἐκήρυξεν ἐν Μεσοποταμίᾳ ὅπου ἐμαρτύρ.

26 3 22 Πε. Ἀγαθονίκου μάρτυρος καὶ τῶν σὺν αὐτῷ. (1)

27 4 23 Πα. Λούππου τοῦ Ἀποστόλου. Εἰρηναίου ἱερομάρτ. ἐπισκόπου Σιρμίου. (2) Εἰρηναίου ἱερομ. ἐπισκ. Δουγδούνων. (3) Καλλινίκου πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως. (4)

28 5 24 Σα. Εὐτυχοῦς ἱερομάρτυρος. (5)

29 6 25 Κυ. † Ἡ ἐπάνοδος τοῦ λειψάνου Βαρθολομαίου τοῦ ἁποστ. Τίτου τοῦ ἁποστ ἐπισκ. Γόρτυνος. (6) Ἐπιφανίου (7) Ἰωάννου (8) καὶ Μηνᾶ ἀρχιεπισκόπου Κ)πόλεως. (9)

30 7 26 Δε. Ἀδριανοῦ καὶ Ναταλίας τῶν μαρτύρων. (10)

Μὴν ὀθωμανικὸς ΡΕΒΙ-ΟΥΑ-ΑΧΙΡ (ἔχων ἡμ. 29)

1 8 27 Τρ. Πομένιος τοῦ ὁσίου (11) Λιβερίου ὁμολογ. Πάπα Ρώμης. (12) Ὁσ. ἐπισ. Κορδούβης (13)

— 1) Οἵτινες ἦσαν: Ζωτικός, Ζήνων, Θεοπρέπιος, Ἀκίνδυνος, καὶ Σεβηριανός· ἤκμ. ἐπὶ Μαξιμιανοῦ (284-305). — 2) Ἤκμ. ἐπὶ Διοκλητιανοῦ ἐν Σελευκείᾳ (300). — 3) Ἐγεν. περὶ τὸ 150 ἐν Ἑλλάδι, ἀπῆλθεν εἰς Σμύρνην καὶ Γαλλίαν ὅπου ἐμαρτύρ. ἐπὶ Αὐρηλίου. — 4) Ἤκμ. ἐπὶ Ἰουστιανοῦ Β′, καὶ ἐπατριάρ. ἀπὸ 693-705.

— 5) Μαθητὴς τοῦ Εὐαγγελ. Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου, ἤκμ. τὸν Α′. αἰῶνα. — 6) Κατήγ. ἐκ Κρήτης· μαθητὴς τοῦ Παύλου, ἀπεβ. ὑπερεκατοντούτης. — 7) Ἤκμ. ἐπὶ Ἰουστίνου Α′. ἐπατρ. ἀπὸ 520-536. — 8) Κατήγ. ἐκ Καππαδοκίας· ἤκμ. ἐπὶ Ἰουστίνου καὶ ἐπατριάρ. ἀπὸ 518-520. — 9) Κατήγ. ἐξ Ἀλεξανδρείας· ἐπατρ. ἀπὸ 536-552. — 10) Κατήγ ἐκ Νικομηδείας· ἤκμ. ἐπὶ Μαξιμιανοῦ (284-305). — 11) Κατήγ. ἐξ Αἰγύπτου, ἔγινε μοναχὸς μετὰ τῶν ἀδελφῶν του. — 12) Ἤκμ· ἐπὶ Κ)τίνου καὶ ἔγινε Πάπας τῷ 352-356. — 13) Κατήγ. ἐξ Ἱσπανίας· ἤκμ. ἐπὶ Κ τίνου καὶ ἀπεβ ἐξόριστος.

2 9 28 Τε. Μωϋσέως ὁσίου τοῦ Αἰθίοπος. (1)

3 10 29 Πε. Ἡ Ἀποτομὴ τῆς τιμίας Κεφαλῆς τοῦ ἐνδόξ. προφήτου Προδρόμου καὶ Βαπτιστοῦ Ἰωάννου.

4 11 30 Πα. Ἀλεξάνδρου (2) καὶ Ἰωάννου Γ′. ἀρχιεπισκ. Κ)πόλεως. (3)

5 12 31 Σα. Ἡ κατάθεσις τῆς τιμίας Ζώνης τῆς Θεοτόκου. (4)

— 1) Ἤκμ. ὡς μοναχὸς ἐν Αἰγύπτῳ ἄγνωστον πότε. — 2) Ἤκμ. ἐπὶ Κ)τίνου καὶ ἀπεβ. περὶ τὸ 340. — 3) Ἐγεν. ἐν Ἀντιοχείᾳ· ἤκμ. ἐπὶ Ἰουστίνου Β′. ἐπατρ. ἀπὸ 565-577. — 4) Ἀρκάδιος υἱὸς τοῦ Μεγ. Θεοδοσίου (395-408) ἔφερεν ἐξ Ἱεροσολύμων εἰς Κ)πολιν τὴν τιμίαν ζώνην τῆς Θεοτ. καὶ ἐναπέθηκεν εἰς τὴν ἁγίαν **Σορών.**

Ἡμέραι μηνός.	Ἀνατολὴ εὐρωπαϊστί.		Δύσις εὐρωπαϊστί.		Μεσημβρία τουρκιστί.	
	ὥρ.	λ.	ὥρ.	λ.	ὥρ.	λ.
1	4	39	5	22	6	31
6	4	44	5	14	6	40
11	4	49	5	7	6	46
16	4	55	5	0	6	35
21	4	59	4	53	7	0
26	4	4	4	47	7	6

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ

(Ἐλούλ).

Ἔχων ἡμέρας 30. Ἡ ἡμέρα ἔχει ὥρ. 12 καὶ ἡ νὺξ ὥρας 12.

Ὁ ἥλιος εἰς τὸν Ζυγόν.

Ο. Ν. Π.

6 13 1 Κυ. † Ἡ Σύναξις τῆς Θεοτόκου. Συμεὼν τοῦ Στυλίτου. (1) Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ. (2) Τῶν ἁγ. 40 παρθένων καὶ ἀσκητριῶν, καὶ Ἀμμοῦν διακόνου τοῦ καὶ διδασκάλου αὐτῶν. (3)

— 1) Κατήγ. ἐκ Σισὰν τῆς Συρίας ἐγεν. τῷ 392· ἤκμ. ἐπὶ Λέοντος Μακέλλη (457-474) ἀπεβ. τῷ 461. — 2) Ἦν ἐκ φαλῆς Ἐφραὶμ· ἐγεν. ἐν Αἰγύπτῳ περὶ τὰ 1654 π. χ. ἔζησεν ἔτη 110. — 3) Αὗται ἔζων ἐπὶ Λικινίου (307-324) καὶ κατήγ. ἐξ Ἀδριανουπόλεως.

7 14 2 Δε. Μάμαντος μάρτυρος. (1) Ἰωάννου ἀρχιεπισκ. Κ)πόλεως τοῦ Νηστευτοῦ. (2)

8 15 3 Τρ. Ἀνθίμου ἱερομ. ἐπισκοπ. Νικομηδείας. (3) Θεοκτίστου τοῦ ὁσίου. (4)

9 16 4 Τε. Βαβύλα ἱερομ. ἐπισκ. Ἀντιοχείας καὶ τῶν σὺν αὐτῷ 3 παίδων (5) Μωϋσέως τοῦ προφήτου καὶ Θεόπτου. (6)

10 17 5 Πε. Ζαχαρίου τοῦ προφήτου. (7)

11 18 6 Πα. Ἡ ἀνάμνησις τοῦ ἐν Κολοσσαῖς τῆς Φρυγίας γενομένου θαύματος παρὰ τοῦ Ἀρχιστρατήγου Μιχαήλ.

12 19 7 Σα. Σώζοντος μάρτυρος, (8) Εὐόδου καὶ Ὀνησιφόρου τῶν ἀποστ. (9)

13 20 8 Κυ. † Τὸ γενέθλιον τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκ. (10)

— 1 Κατήγ. ἐκ Γαγγρῶν· ἐγεν. τῷ 260, καὶ ἐμαρτ. ἐν Καισαρείᾳ. — 2) Κατήγ. ἐκ Κ)πόλεως· ἐπατριάρχ. ἀπὸ 582-595. — 3) Ἤκμ. ἐπὶ Μαξιμιανοῦ περὶ τὸ 320. — 4) Συνασκητὴς τοῦ Μεγ. Εὐθυμίου ἤκμ. τὸν Ε′. αἰῶνα καὶ ἀπεβ. τῷ 451. — 5) Ἤκμ. ἐπὶ Νουμεριανοῦ καὶ ἐμαρτ. τῷ 283. — 6) Ἐγεν. περὶ τὸ 1571 π. χ. καὶ ἀπεβ. περὶ τὸ 1451 ἐν ἡλικίᾳ 120 ἐτῶν. — 7) Πατὴρ Ἰωάννου Προδρόμου, ἐφονεύθη ἐν τῷ ναῷ ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων. — 8) Κατήγ. ἐκ Λυκαονίας· ἤκμ. τῷ 288. — 9) Οὗτοι ἦσαν ἐκ τῶν 70 καὶ ἤκμ. κατὰ τὸν Α′. αἰῶνα· ὁ μὲν α′. ὡς ἐπίσκοπος Ἀντιοχείας ὁ δὲ β′. ὡς ἐπίσκ. Κολοφῶνος. — 10) Ἐγεννήθη ἐξ ἐπαγγελίας περὶ τὸ 16, ἢ 17 ἔτος π. χ. γεννήσεως.

14 21 9 Δε. Ἡ σύναξις τῶν δικαίων Θεοπατόρων Ἰωακεὶμ καὶ Ἄννης. (1) Σεβηριανοῦ μεγαλομ. (2)

15 22 10 Τρ. Μηνοδώρας, Μητροδώρας καὶ Νυμφοδώρας τῶν μαρτ. (3) Πουλχερίας τῆς βασιλίσσης. (4) Ἀπελλοῦ, Λουκᾶ καὶ Κλήμεντος τῶν ἀποσ.(5)

16 23 11 Τε. Θεοδώρας τῆς ὁσίας. (6)

17 24 12 Πε. Αὐτονόμου ἱερομ. (7) Κορνούτου ἱερομ. ἐπισκ. Ἰκονίου. (8)

18 25 13 Πα. Κορνηλίου μάρτυρος. τοῦ ἑκατοντάρχου. (9)

19 26 14 Σα. † Ἡ παγκόσμιος ὕψωσις τοῦ τιμίου καὶ ζωοποιοῦ Σταυροῦ. (10)

— 1) Ὁ Ἰωακεὶμ κατήγ. ἐκ τοῦ γένους Δαυὶδ, φυλῆς Ἰούδα· ἡ δὲ Ἄννα ἐκ τῆς φυλῆς Λευί. — 2) Κατῴκει ἐν Σεβαστείᾳ· ἤκμ. καὶ ἐμαρτ. ἐπὶ Διοκλητ. (307-324). — 3) Ἀδελφαὶ ὄντες ἔζων ἐπὶ Μαξιμιανοῦ (284-305) ἐν Βιθυνίᾳ — 4) Ἀδελφὴ τοῦ βασ. Θεοδοσίου καὶ κόρη τοῦ Ἀρκαδίου συνεζεύχθη μὲν τὸν Μαρκιανὸν ἔμεινε ὅμως παρθένος μέχρι τέλους τῆς ζωῆς της καὶ ἀπεβ. τῷ 453. Αὕτη ᾠκοδόμησε τὸν ἐν Βλαχέρναις ναὸν τῆς Θεοτόκου καὶ ἐναπέθετο τὴν τιμίαν ἐσθῆτα Αὐτῆς. — 5). Οὗτοι ἤκμ. τὸν Α΄. αἰῶνα· ὁ α΄. ἔζησεν ἐν Σμύρνῃ. ὁ β΄. ἔγινεν ἐπίσκ. Λαοδικείας καὶ ὁ γ΄. ἐπίσκ. Σάρδεων.— 6) Κατήγ. ἐξ Ἀλεξανδρείας· ἤκμ. ὡς μοναχὴ ἐπὶ Ζήνωνος (474-491).— 7) Ἐπίσκοπος ὢν ἐν Ἰταλίᾳ ἐπὶ Διοκλητ. (287) ἦλθεν εἰς Βιθυνίαν καὶ ἐκήρυξεν εἰς πολλὰ μέρη τῆς Ἀνατολῆς ὅτε καὶ ἐμαρτ.— 8) Κατήγ. ἐξ Ἰκονίου· ἄγνωστον τὸ πότε ἐμαρτ. - 9) Σύγχρονος ὢν τῶν Ἀποστ. ἐκήρυξεν εἰς πολλὰ μέρη τῆς Ἀνατολῆς καὶ ἐμαρτ. εἰς Σκῆψιν. — 10) Ἀπαγαγόντας τοὺς Πέρσας ἐκ τῆς Ἱερουσαλὴμ τὸν τίμιον Σταυρὸν, ἔπειτα ὁ αὐτοκράτωρ Ἡράκλειος ἐνίκησεν καὶ τῷ 629 μετέφερε καὶ παρέδωκεν αὐτὸν τῷ τότε πατριάρχῃ τῶν Ἱεροσ. Ζαχαρίᾳ.

20 27 15 Κυ. † Νικήτα μάρτυρος. (1)

21 28 16 Δε. Εὐφημίας μεγαλομ. Μελιτινῆς μάρτυρος.(2)

22 29 17 Τρ. Πίστεως, Ἐλπίδος καὶ Ἀγάπης τῶν μαρτύρ. καὶ τῆς μητρὸς αὐτῶν Σοφίας. (3)

23 30 18 Τε. Εὐμενίου ἐπισκ. Γόρτυνος τοῦ θαυματ. (4).

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ

24 1 19 Πε. Τροφίμου, Σαββατίου καὶ Δορυμέδοντος τῶν μαρτύρων. (5)

25 2 20 Πα. Εὐσταθίου μεγαλομ. καὶ τῶν σὺν αὐτῷ. (6) Ὑπατίου ἐπισκ. καὶ Ἀνδρέου πρεσβυτέρου τῶν ὁμολογητῶν. (7)

26 3 21 Σα. Κοδράτου τοῦ ἀποστόλου. (8) Ἰωνᾶ τοῦ προφήτου. (9) Ἰωνᾶ τοῦ Σαββαΐτου. (10)

27 4 22 Κυ. † Φωκᾶ ἱερομ. τοῦ θαυματουργοῦ. (11)

— 1) Κατήγ· ἐκ τοῦ γένους τῶν Γότθων καὶ ἤκμ. ἐπὶ Κ)τίνου τοῦ Μεγ. (306-337).— 2) Κατήγ. ἐκ Θράκης καὶ ἤκμ. ἐπὶ Ἀντωνίνου (138-161).— 3) Αὗται ἤκμ. ἐπὶ Ἀδριανοῦ (117-138) καὶ κατήγ. ἐξ Ἰταλίας. — 4) Ἤκμ. ἐν Κρήτῃ· μετέβη εἰς Ρώμην καὶ Θηβαΐδα τῆς Αἰγύπτου ὅπου ἀπεβ.— 5) Ἤκμ. ἐπὶ Πρόβου (276-282) καὶ ἐμαρτ. ἐν Ἀντιοχείᾳ.— 6) Ἤκμ. ἐν Ρώμῃ ἐπὶ Τραϊανοῦ (98-117) καὶ ἐμαρτ. μετὰ τῆς συζύγου του Θεοπίστης καὶ τῶν υἱῶν του Ἀγαπίου καὶ Θεοπίστου ὑπὸ Ἀδριανοῦ (117-138).— 7) Κατήγοντο ἐκ Λυδῶν καὶ ἤκμ· κατὰ τὸν Η΄. αἰῶνα, ἐμαρτ. ἐν Βυζαντίῳ ἐπὶ Λέοντος Ἰσαύρου (717-741) — 8) Ἐπίσκοπος ὢν Ἀθηνῶν, ἐξεδιώχθη καὶ ἐμαρτ. ἐν Μαγνησίᾳ ἐπὶ Ἀδριανοῦ (117-138).— 9) Κατήγετο ἐκ τῆς φυλῆς Ζαβουλὼν καὶ ἦτο υἱὸς τῆς χήρας ἣν ἀνέστησεν ὁ προφήτ. Ἠλίας.— 10) Πατὴρ Θεοδώρου καὶ Θεοφάνους ἤκμασεν ὡς μοναχὸς ἐπὶ Μιχαὴλ Β΄. καὶ Θεοφίλου (842).—11) Κατ. ἐκ Σινώπης· ἐπίσ. ὢν ἐμαρ. ἐπὶ Τραϊανοῦ(98-117).

28 5 23 Δε. Ἡ σύλληψις τοῦ τιμίου Προδρόμου καὶ Βαπτιστοῦ Ἰωάννου.

29 6 24 Τρ. Θέκλης τῆς Πρωτομ. καὶ Ἰσαποστόλου. (1)

Μὴν ὀθωμανικὸς ΤΖΕΜΑΖΙ-ΟΥΑ-ΕΒΒΕΛ (ἔχων ἡμ. 30)

1 7 25 Τε. Εὐφροσύνης τῆς ὁσίας. (2)

2 8 26 Πε. Ἡ μετάστασις τοῦ ἀποστ. καὶ εὐαγγ. Ἰωάνν. τοῦ Θεολόγου. (3) Γεδεὼν τοῦ δικαίου. (4)

3 9 27 Πα. Καλλιστράτου μάρτυρος καὶ τῶν σὺν αὐτῷ 40 (5). Ἰγνατίου τοῦ ὁσ. (6) Μάρκου, Ἀριστάρχου καὶ Ζήνωνος τῶν ἀποστ. (7)

4 10 28 Σα. Χαρίτωνος τοῦ ὁσ. καὶ ὁμολ. (8) Βαρουχ τοῦ προφήτου. (9)

5 11 29 Κυ. † Κυριακοῦ τοῦ ἀναχωρητοῦ. (10)

6 12 30 Δε. Γρηγορίου ἱερομάρτυρος. (11)

— 1) Κατήγ. ἐξ Ἰκονίου· μαθήτρια οὖσα τοῦ ἀποστ. Παύλου ἀπεδ. ἐν Σελευκείᾳ ἐν ἡλικίᾳ 90 ἐτῶν.— 2) Θυγάτηρ οὖσα τοῦ Παφνουτίου τοῦ Αἰγυπτίου, ἤκμ. ἐπὶ Θεοδοσίου Β′. (408-450) καὶ ἔζησεν ὡς μοναχὴ 38 ἔτη.— 3) Τῷ 96 ἐπὶ Δομετιανοῦ ἤχθη δέσμιος ἐξ Ἀσίας εἰς Ρώμην καὶ ἔπειτα ἐξωρίσθη εἰς Πάτμον.— 4) Ἤκμ. περὶ τὸ 1349-1309 π.χ.— 5) Κατήγ. ἐκ Καρχηδόνος· ἤκμ. τῷ 287 ἐπὶ Μαξιμιανοῦ καὶ ἐμαρτύρησαν ἐν Ρώμῃ.— 6) Κατήγ. ἐκ Καππαδοκίας· ἤκμ. ἐπὶ Ἰωάννου Α′. τοῦ Τζιμισκῆ (969-976) καὶ διέπρεψεν ὡς ἡγούμενος τῆς Μονῆς τῆς λεγομένης Βαθέως Ρύακος. Ἔκτισε δὲ 3 ναούς.— 7) Οὗτοι ἦσαν ἐκ τῶν 70 καὶ ἤκμ. τὸν Α′. αἰῶνα.— 8) Ἐγεν. ἐν Ἰκονίῳ ἐπὶ Αὐρηλιανοῦ (270) ἤκμ. καὶ ἐπὶ Τακίτου (273) καὶ ἔζησεν ὡς μοναχὸς ἐν Ἱερουσαλήμ.— 9) Ἦτο ἐκ τῆς φυλῆς Ἰούδα καὶ ἔζησε περὶ τὸ 606 π.χ.— 10) Κατ. ἐκ Κορίνθου· ἤκμ. ἐπὶ Θεοδοσίου Β′. (408-450) καὶ ἔζησεν εἰς Ἱεροσόλ. ὡς μοναχὸς ὅπου ἀπεδ. ἐν ἡλικίᾳ 107 ἐτῶν.— 11) Ἐγεν. περὶ τὸ 307 εἰς τὰ μέρη τῆς Καππαδ. ἤκμ. ἐπὶ Κ)τίνου τοῦ μεγ. καὶ ἀπεδ. τῷ 351.

Ἡμέραι μηνός.	Ἀνατολὴ εὐρωπαϊστί.		Δύσις εὐρωπαϊστί.	
			Μεσημβρία τουρκιστί.	
	ὥρ.	λ.	ὥρ.	λ.
1	6	10	5	22
6	6	15	5	14
11	6	21	5	7
16	6	29	5	0
21	6	34	4	53
26	6	40	4	47

6	31		
6	40		
6	46		
6	53		
7	0		
7	6		

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ

(Τεσρίνι ἐββέλ).

Ἔχων ἡμέρας 31. Ἡ ἡμέρα ἔχει ὥρ. 11 καὶ ἡ νὺξ ὥρας 13.

Ὁ ἥλιος εἰς τὸν Σκορπίον.

Ο. Ν. Π.

7 13 1 Τρ. Ἀνανίου τοῦ ἀποστ. (1) Ρωμανοῦ τοῦ ὁσίου ποιητοῦ Κοντακίων. (2)

8 14 2 Τε. Κυπριανοῦ ἱερομ. καὶ Ἰουστίνης μάρτ. (3)

— 1) Κατήγ. ἐκ Δαμασκοῦ ἐδιδάχθη ὑπὸ τοῦ Παύλου περὶ τὸ 36 καὶ ἐπίσκ. ὢν ἐμαρτ. λιθοβολούμενος.— 2) Κατήγ. ἐκ Συρίας· ἤκμ. ἐπὶ Ἀναστασίου Α′. (491-518) ἔζησε δὲ ἐν Κ πόλει.—3) Ἐγεν. ἐν Καρχηδόνι περὶ τὸ 206, ἐπίσκοπος ὢν ἤκμ. ἐπὶ Δεκίου (250) καὶ ἐμαρτ. ἐπὶ τοῦ διωγμοῦ τοῦ Οὐαλεριανοῦ (257).

9 15 3 Πε. Διονυσίου ἱερομάρ. τοῦ Ἀρεοπαγίτου. (1) Διονυσίου ἐπισκ. Ἀλεξανδρείας. (2)

10 16 4 Πα. Ἱεροθέου ἐπισκόπου Ἀθηνῶν. (3) Αὐδάκτου μάρτ. καὶ Καλλισθένης τῆς θυγατρ. αὐτοῦ. (4)

11 17 5 Σα. Χαριτίνης μάρτυρος. (5)

12 18 6 Κυ. † Τῶν ἁγίων 350 Θεοφόρων Πατέρων τῶν εἰς τὴν Ζ'. Οἰκουμ. Σύνοδον συνελθόντων τῷ 787 ἔτει. Θωμᾶ τοῦ ἀποστόλου. (6)

13 19 7 Δε. Σεργίου καὶ Βάκχου τῶν μαρτύρων. (7) Πολυχρονίου ἱερομ. (8)

14 20 8 Τρ. Πελαγίας τῆς ὁσίας. (9)

15 21 9 Τε. Ἰακώβου ἀποστόλου τοῦ Ἀλφαίου. (10) Ἀνδρονίκου ὁσ. καὶ Ἀθανασίας τῆς συμβίας αὐτοῦ. (11) Ποπλίας τῆς ὁμολογητρίας. (12)

— 1) Ἐγεν. ἐν Ἀθήναις τῷ 8· πρόεδρος ὢν τοῦ δικαστ. Ἀρείου Πάγου, προσηλκύσθη ὑπὸ τοῦ Παύλου τῷ 52 καὶ ἐχρημάτ. ἐπίσκοπ. Ἀθηνῶν. ἀπεβ. μαρτυρικῶς.— 2) Ἐγεν. περὶ τὰ 200· μαθητὴς ὢν τοῦ Ὠριγένους, ἐγένετο ἐπίσκ. τῷ 247 καὶ ἀπεβ. περὶ τὸ 265.— 3) Βουλευτὴς ὢν ἐν τῷ Ἀρείῳ Πάγῳ, κατηχήθη ἐπίσης ὑπὸ τοῦ Παύλου.— 4) Κατήγ. ἐξ Ἐφέσου· ἤκμ. ἐπὶ Μαξιμίνου (284-305) καὶ ἐμαρτ. εἰς Μελιτηνήν. ἡ δὲ θυγάτηρ του ζήσασα καὶ ἐπὶ Δικινίου (320) ἔκτισε ναὸν εἰς τιμὴν τοῦ πατρός της.— 5) Ἤκμ. ἐπὶ Διοκλητιανοῦ (284-305).— 6) Ἐδίδαξεν ἐν Παρθίᾳ, Περσίᾳ, Αἰθιοπίᾳ καὶ Ἰνδίαις ὅπου ἐμαρτ.— 7) Κατήγ. ἐκ Ρώμης καὶ ἤκμ. ἐπὶ Μαξιμιανοῦ (284-305) ἐμαρτύρ. ἐν Ἀνατολῇ.— 8) Κατήγ. ἐκ τῆς ἐπαρχίας Γαμφανίτου καὶ ἤκμ. τὸν Δ'. αἰῶνα.— 9) Κατήγ. ἐξ Ἀντιοχείας καὶ ἤκμ. τὸν Γ'. αἰῶνα· ἔζη ὡς μοναχὴ εἰς τὸ ὄρος τῶν Ἐλαιῶν.— 10) Ἐκήρυξεν εἰς διάφορα μέρη τῆς οἰκουμένης ἀπεβ. ἐπὶ τοῦ σταυροῦ.— 11) Κατήγ. ἐξ Ἀντιοχείας· ἤκμ. τὸν ΣΤ'. αἰῶνα καὶ ἀπεβ. ἐν Ἀλεξανδρείᾳ.— 12) Ἤκμ. ἐπὶ Ἰουλιανοῦ Παραβάτου (361) καὶ διέπρεψεν ὡς μοναχή.

16 22 10 Πε. Εὐλαμπίου καὶ Εὐλαμπίας τῶν μαρτ. καὶ αὐταδέλφων. (1)

17 23 11 Πα. Φιλίππου τοῦ ἀποστ. ἑνὸς τῶν 7 Διακόν. (2) Θεοφάνους ὁμολογ. ἐπισκ. Νικαίας. (3) Νεκταρίου (4) Ἀρσακίου (5) καὶ Σισινίου ἀρχιεπισκόπων Κ)πόλεως. (6)

18 24 12 Σα. Πρόβου, Ταράχου καὶ Ἀνδρονίκου τῶν μαρτύρων. (7)

19 25 13 Κυ. † Κάρπου, Παπύλου, Ἀγαθοδώρου καὶ Ἀγαθονίκης τῶν μαρτ. (8)

20 26 14 Δε. Ναζαρίου, Προτασίου, Γερβασίου καὶ Κελσίου τῶν μαρτ. (9) Κοσμᾶ τοῦ ποιητοῦ, ἐπισκόπου Μαϊουμᾶ. (10) Παρασκευῆς ὁσ. τῆς Νέας. (11)

— 1) Ἤκμ. ἐπὶ Μαξιμιανοῦ καὶ ἔζων ἐν Νικομηδείᾳ (290).— 2) Κατήγ. ἐκ Παλαιστίνης καὶ ἐκήρυξεν εἰς διάφορα μέρη.— 3 Κατήγ. ἐκ Παλαιστίνης· ἤκμ. ἐπὶ Θεοφίλου καὶ Μιχαὴλ Γ'. (860).— 4) Ἐγεν. ἐν Ταρτῷ· ἤκμ. ἐπὶ Θεοδοσίου Α'. ἐγένετο πατριάρ. τῷ 381-397.— 5) Ἀδελφὸς ὢν τοῦ πατριάρχ. Νεκταρίου ἐπατριάρ. ἀπὸ 404-405.— 6) Ἐγένετο πατρ. ἀπὸ 426-427.— 7) Τούτων ὁ μὲν α' κατήγ. ἐκ Ρώμης ὁ δ'. ἐκ Παμφυλίας καὶ ὁ γ'. ἐξ Ἐφέσου· ἤκμ. ἐπὶ Διοκλητιανοῦ (290). 8) Οὗτοι ἤκμ. ἐπὶ Δεκίου 250) καὶ ἔζων ἐν Ἀνατολῇ· ὁ Κάρπος ἦτο ἐπίσκ. Θυατείρων.— 9) Οὗτοι κατήγ. ἐν Ἰταλίᾳ καὶ ἤκμ. ἐπὶ Νέρωνος (54-68).— 10) Κατήγ. ἐξ Ἱεροσολύμων καὶ ἤκμ. τὸν Η'. αἰῶνα ἐγένετο ἐπίσκ. τῷ 743.— 11) Κατήγ. ἐξ Ἐπιβατῶν ἤκμ. κατὰ τὸν ΙΒ'. αἰῶνα, περιελθοῦσα τὸ Βυζάντιον, Ἱερουσαλ. καὶ Παλαιστίνην ἔρχεται εἰς Καλλικράτειαν ὅπου ἀπεβ.

21 27 15 Τρ. Λουκανοῦ μάρτυρος. (1)
22 28 16 Τε. Λογγίνου μάρτυρος. (2)
23 29 17 Πε. Ὠσηὲ τοῦ προφήτου (3) Ἀνδρέου ὁσιομάρτυρος. (4)
24 30 18 Πα. Λουκᾶ τοῦ ἀποστόλ. καὶ Εὐαγγελιστοῦ. (5)
25 31 19 Σα. Ἰωὴλ τοῦ προφήτου. (6)

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ

26 1 20 Κυ. † Ἀρτεμίου μεγαλομάρ. (7)
27 2 21 Δε. Ἱλαρίωνος ὁσ. τοῦ Μεγάλου. (8)
28 3 22 Τρ. Ἀβερκίου τοῦ ὁσ. καὶ θαυματουρ. ἐπισκόπου Ἱεραπόλεως. (9)

— 1) Οὗτος ἦν Σαμοσατεύς· ζῶν ἐν Ἀντιοχείᾳ ὡς πρεσβύτερος ἤκμ. ἐπὶ Μαξιμίνου καὶ ἐμαρτ. τῷ 311 ἐν Νικομηδείᾳ. — 2) Κατήγ. ἐκ Καππαδ. καὶ ἤκμ. ἐπὶ Τιβερίου Καίσαρος (14-37). ἑκατόνταρχος ὢν παρευρέθη ἐν τῇ Σταυρώσει τοῦ Χριστοῦ καὶ ἰδὼν τὰ θαύματα ἐφώνησε : «Ἀληθῶς Θεοῦ υἱὸς ἦν οὗτος ! » Κυρήττων τὸν Χριστὸν ἐμαρτ. ἐν Καππαδοκίᾳ.— 3) Ἦτο ἐκ τῆς φυλῆς Ἰσάχαρ. Ἔζησε περὶ τὰ 810-720 π.χ.— 4) Κατήγ. ἐκ Κρήτης· ἤκμ. ἐπὶ Κ)τίνου Ε'. καὶ ἐμαρτ. τῷ 761 ἐν Κ)πόλει.— 5) Κατήγ. ἐξ Ἀντιοχείας καὶ συνόδευσε τὸν Παῦλον εἰς Μακεδονίαν, Μίλητον, Ἱεροσόλ. Καισάρειαν καὶ Ρώμην. — 6) Ἦτο ἐκ τῆς φυλῆς Ρουβίμ, ἔζησε περὶ τὰ 812-750 π. χ. — 7) Ἡγεμὼν ὢν Ἀλεξανδρείας ἐπὶ Κ)τίνου τοῦ μεγ. ἐμαρτ. ἐπὶ Ἰουλιανοῦ Παραβάτου (361). — 8) Ἐγεν. τῷ 253· μαθητὴς τοῦ ἁγ. Ἀντωνίου ἤκμ. ἐπὶ Κ)τίνου τοῦ μεγ. καὶ ἐγένετο μοναχὸς· ἀπεβ. τῷ 333.— 9) Κατήγ. ἐκ Φρυγίας καὶ ἤκμ. ἐπὶ Μάρκου Ἀντωνίνου (161-180).

29 4 23 Τε. Ἰακώβου ἀποστ. τοῦ Ἀδελφοθέου. (1). Ἰγνατίου ἀρχιεπ. Κ)πόλεως. (2)
30 5 24 Πε. Ἀρέθα μεγαλομ. καὶ τῶν σὺν αὐτῷ. (3) Σαβαστιανῆς μάρτ. (4)

Μὴν ὀθωμανικὸς ΔΖΕΜΑΖΙ-ΟΥΑ-ΑΧΗΡ (ἔχων ἡμ. 29)

1 6 25 Πα. Μαρκιανοῦ καὶ Μαρτυρίου τῶν μαρτ. (5)
2 7 26 Σα. † Δημητρίου μεγαλ. τοῦ Μυροβλήτου. (6)
3 8 27 Κυ. † Νέστορος μάρτ. (7) Κυριακοῦ ἀρχιεπισκ. Κ)πόλεως. (8)
4 9 28 Δε. Τερεντίου καὶ Νεονίλλης τῶν ὁμοζύγων. (9) Στεφάνου ὁσ. τοῦ Σαββαΐτου. (10) Ἀθανασίου ἀρχιεπ. Κ)πόλεως. (11)

— 1) Οὗτος ἦτο υἱὸς τοῦ Ἰωσὴφ μνήστορος καὶ ἐλέγετο ἀδελφὸς τοῦ Κυρίου. Τῷ 34 ἐγένετο α'. ἐπίσκ. Ἱεροσολύμων καὶ ἀπεβ. μαρτυρικῶς τῷ 62.— 2) Ἦν υἱὸς τοῦ αὐτοκράτορος Μιχαὴλ τοῦ Ραγγαβὲ· ἐγένετο μοναχὸς καὶ ἐκλήθη τῷ 846 πατριάρχης μέχρι 857 εἶτα ἐκ δευτέρου τῷ 867-878.— 3) Κατήγ. ἐξ Ἀφρικῆς ἤκμ. ἐπὶ Ἰουστίνου Α'. (518-527) — 4) Κατήγ. ἐξ Ἡρακλείας καὶ ἔζη ἐν Μαρκιανουπόλει· ἤκμ. ἐπὶ Δομετιανοῦ (81-96) ἐδιδάχθη ὑπὸ τοῦ Παύλου.— 5) Οὗτοι νοτάριοι καὶ γραμματικοὶ ὄντες τοῦ πατριάρχ. Ἀλεξάνδρου ἐμαρτ. ἐπὶ Κ)τίνου περὶ τὸ 350. — 6) Κατήγ. ἐκ Θεσσαλονίκης καὶ ἤκμ. κατὰ τὸν Γ'. αἰῶνα· ἐμαρτ. τῷ 290 ἐπὶ Μαξιμιανοῦ.— 7) Σύγχρονος καὶ θαυμαστὴς τοῦ ἁγ. Δημητρίου κατετρόπωσε τὸν ἀθλιστὴν Λυαῖον καὶ ἐμαρτ. τῷ 290.— 8) Διεδέχθη Ἰωάννην τὸν Νηστευτὴν (582-595) τῷ 595-606.— 9) Οὗτοι ἐμαρτ. μετὰ τῶν τέκνων αὐτῶν Σαρβήλου, Νιτᾶ, Ἱέρακος, Θεοδούλου, Φωτίου, Βήλης καὶ Εὐνίκης, ἄγνωστον ποῦ καὶ πότε. — 10) Ἤκμ. περὶ τὸ 790.— 11) Κατήγ. ἐξ Ἀδριανουπόλεως καὶ διεδέχθη Γρηγόριον τὸν Κύπριον (1283-1289)· μοναχὸς ὢν ἐν Ἁγίῳ Ὄρει ἐγένετο πατριάρ. τῷ 1289-1293 καὶ ἐκ δευτέρου τῷ 1303-1311.

5 10 29 Τρ. Ἀναστασίας ὁσιομ. τῆς Ρωμαίας. (1) Ἀβραμίου ὁσ. καὶ τῆς ἀνεψιᾶς αὐτοῦ Μαρίας. (2)

6 11 30 Τε. Ζηνοβίου καὶ Ζηνοβίας τῶν μαρτ. (3) Μαρκιανοῦ ἱερομ. ἐπισκόπου Συρακούσης. (4) Ἰωσὴφ πατριάρ. Κ)πόλεως. (5) Τερτίου, Μάρκου, Ἰούστου καὶ Ἀρτεμᾶ τῶν ἀποστόλων ἐκ τῶν 70. (6)

7 12 31 Πε. Στάχυος, Ἀπελλοῦ, Ἀμπλίου, Οὐρβανοῦ, Ναρκίσσου καὶ Ἀριστοβούλου τῶν ἀποστόλων ἐκ τῶν 70. (7)

— 1) Ἤκμ. ἐπὶ Διοκλητιανοῦ (284-305 ἐν Ρώμῃ. — 2) Μοναχὸς ὢν ἐχειροτ. ἐπίσκ. τοῦ χωρίου Ταινία παρὰ τὴν Λάμψακον· καὶ ἡ ἀνεψιὰ αὐτοῦ ἦτο μοναχή. — 3) Οὗτοι ἀδελφοὶ ὄντες ἤκμ. ἐπὶ Διοκλητ. (290) καὶ κατήγ. ἐξ Αἰγῶν τῆς Ἀχαΐας. — 4) Ἤκμ. κατὰ τὸν Α΄. αἰῶνα καὶ ἦτο μαθητὴς τοῦ Πέτρου. — 5) Ἐγένετο δὶς πατρ. ἐπὶ ὀλίγους μόνον μῆνας· τῷ 1268 τέσσαρας μῆνας, καὶ τῷ 1283 τρεῖς μόνον μῆνας. 3) Οὗτοι διεκρίθησαν ὡς ἐπίσκοποι Ἰκονίου, Ἀπολλωνιάδος, Ἐλευθερουπόλεως καὶ Λύστρας. — 7) Ἐκ τούτων ὁ Στάχυς ἐγένετο πρῶτος ἐπίσκοπος Βυζαντίου ὑπὸ τοῦ ἁγ. Ἀνδρέου· ὁ ἕτερος ἦτο ἐπίσκ. Ἡρακλείας, ὁ γ΄. Ὀδυσσουπόλεως ὁ δ΄. Μακεδονίας, ὁ ε΄. Ἀθηνῶν καὶ ὁ ϛ΄. κήρυξ ὢν ἀπεβ. μαρτυρικῶς.

Ἡμέραι μηνός.	Ἀνατολὴ εὐρωπαϊστί.		Δύσις εὐρωπαϊστί.	Μεσημβρία τουρκιστί.	
	ὥρ.	λ.		ὥρ.	λ.
1	6	47	4	41	7 12
6	6	53	4	37	7 16
11	6	58	4	34	7 19
16	7	4	4	32	7 21
21	7	8	4	31	7 32
26	7	12	4	30	7 23

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ

(Τεσρίνι σανί)

Ἔχων ἡμέρας 30. Ἡ ἡμέρα ἔχει ὥρας 10 καὶ ἡ νὺξ ὥρας 14.

Ὁ ἥλιος εἰς τὸν Τοξότην

Ο. Ν. Π.

8 13 1 Πα. Κοσμᾶ καὶ Δαμιανοῦ τῶν ἀναργύρων καὶ τῆς μητρὸς αὐτῶν Θεοδότης. (1) Κυριαίνης καὶ Ἰουλιανῆς τῶν μαρτύρων. (2)

9 14 2 Σα. Ἀκινδύνου, Πηγασίου, Ἀφθονίου, Ἐλπιδηφόρου καὶ Ἀνεμποδίστου τῶν μαρτ. (3) Μαρκιανοῦ τοῦ ὁσίου. (4)

— 4) Οὗτοι κατήγοντο ἐξ Ἀσίας ἄγνωστον τὸ πότε ἐγεν. — 2) Κατήγοντο ἐκ Κιλικίας καὶ ἤκμ. ἐπὶ Μαξιμιανοῦ (280). — 3) Κατήγ. ἐκ Περσίας καὶ ἤκμ. ἐπὶ Σαπὼρ Β΄. (310-380). — 4) Κατήγ. ἐκ Κύρου τῆς Συρίας καὶ ἤκμ. ἀρχὰς τοῦ Ε΄. αἰῶνος.

10 15 8 Κυ. † Ἀκεψιμᾶ, Ἰωσὴφ καὶ Ἀειθαλᾶ τῶν μαρτ. (1) Ἡ Κατάθεσις τῶν λειψάνων Γεωργίου μεγαλομάρτυρος.

11 16 4 Δε. Ἰωαννικίου τοῦ μεγάλου τοῦ ἐν τῷ Ὀλύμπῳ. (2) Ἰωάννου βασιλέως Δούκα τοῦ Βατάτση. (3)

12 17 5 Τρ. Γαλακτίωνος καὶ Ἐπιστήμης τῶν μαρτ. (4) Ἑρμᾶ, Πατρόβα, Λίνου, Γαΐου καὶ Φιλολόγου τῶν ἀποστ. ἐκ τῶν 70. (5)

13 18 6 Τε. Παύλου ἀρχιεπ. Κ)πόλεως τοῦ ὁμολογητοῦ. (6) Λουκᾶ τοῦ ὁσίου. (7)

14 19 7 Πε. Τῶν ἐν Μελιτινῇ 30 μαρτύρων, Ἱέρωνος καὶ τῶν λοιπῶν. (8)

15 20 8 Πα. † Ἡ σύναξις τοῦ Ἀρχισρατήγου Μιχαὴλ καὶ τῶν λοιπῶν Ἀσωμάτων Δυνάμεων.

— 1) Κατήγ. ἐκ Περσίας καὶ ἦκμ. ἐπὶ Σαπώρ (380). — 2) Ἐγεν. ἐν Βιθινίᾳ τῷ 731 καὶ διέπρεψεν ὡς μοναχός. — 3) Κατήγ. ἐξ Ἀδριανουπόλεως· ἐβασίλευσε τῷ 1222-1255. — 4) Οὗτοι Ἕλληνες ὄντες ἦκμ. ἐπὶ Δεκίου (250). — 5) Οὗτοι ὄντες ἐπίσκοποι διαφόρων πόλεων, ἀπεβ. μαρτυρικῶς. — 6) Κατήγ. ἐκ Θεσσαλονίκης· ἐγεννήθη τῷ 313 καὶ ἐπατριάρχευσε τετράκις (343, 345, 346, 347). — 7) Κατήγετο ἐκ Ταυρομενίας τῆς Σικελίας· διέπρεψεν ὡς μοναχὸς ἄγνωστον πότε· — 8) Οὗτοι ἦκμ. ἐπὶ Διοκλητιανοῦ καὶ Μαξιμ. (284-305).

16 21 9 Σα. Ὀνησιφόρου καὶ Πορφυρίου τῶν μαρτ. (1) Ματρώνης τῆς ὁσίας (2). Θεοκτίστης τῆς Λεσβίας. (3) Εὐστολίας καὶ Σωπάτρας τῶν ὁσίων (4). Συμεὼν τοῦ Μεταφραστοῦ. (5)

17 22 10 Κυ. † Ὀλυμπᾶ, Ροδίωνος, Ἐράστου, Σωσιπάτρου καὶ Κουάρτου τῶν ἀποστόλων ἐκ τῶν 70. (6) Ὀρέστου μάρτυρος. (7)

18 23 11 Δε. Μηνᾶ μεγαλομ. τοῦ ἐν τῷ Κοτυαείῳ (8). Βίκτωρος μάρτ. (9) Βικεντίου ἱερομ. (10) Θεοδώρου ἡγουμένου Στουδίου τοῦ ὁμολογ. (11)

19 24 12 Τρ. Ἰωάννου ἀρχιεπ. Ἀλεξανδρείας τοῦ Ἐλεήμονος. (12) Νείλου τοῦ ὁσίου (13)

— 1) Οὗτοι ἦκμ. ἐπὶ Διοκλητιανοῦ (290). — 2) Κατήγ. ἐκ Πέργης τῆς Παμφυλίας καὶ ἦκμ. ἐπὶ Μαρκιανοῦ καὶ Λέοντος Α΄. (470). διέπρεψεν ὡς μοναχὴ εἰς Ἱεροσόλ. Σινᾶ, Βηρυτόν· ἀπεβ. ἐν Κ)πόλει. — 3) Κατήγ. ἐκ Μηθύμνης καὶ διέπρεψεν ὡς μοναχὴ εἰς τὴν νῆσον Πάρον ὅπου ἀπεβ. — 4) Ἡ ἁγ. Εὐστολία κατήγ. ἐκ Ρώμης καὶ ἦκμ. ἐπὶ Μαυρικίου (450-474) ἐλθοῦσα εἰς Κ)πολιν εὗρεν ἐν τῷ ναῷ τῶν Βλαχερνῶν τὴν θυγατέρα τοῦ ρηθ. βασιλέως Σωπάτραν καὶ αἱ δύο ἔζησαν ὡς μοναχαί. — 5) Κατήγ ἐκ Κ)πόλεως καὶ ἦκμ. ἐπὶ Λέοντος τοῦ Σοφοῦ (886-911)· μετέφρασε τοὺς βίους πλείστων ἁγίων καὶ διέπρεψεν ὡς μοναχός — 6) Τούτων τινὲς ὄντες ἐπίσκοποι, ἐμαρτ. κατὰ τὸν Α΄. αἰῶνα. — 7) Κατήγ. ἐκ Τυάνων Καππαδ. καὶ ἦκμ. ἐπὶ Διοκλητ. (290). — 8) Κατήγ. ἐξ Αἰγύπτου καὶ ἦκμ. ἐπὶ Μαξιμιανοῦ (285)· ἐμαρτ. ἐν Κοτυαγείῳ τῆς Φρυγίας. — 9) Κατήγ. ἐξ Ἰταλίας καὶ ἐμαρτ. ἐπὶ Ἀντωνίνου (138-161). — 10) Κατήγ. ἐξ Ἱσπανίας καὶ διάκονος ὢν ἦκμ. ἐπὶ Μαξιμίνου (235). — 11 Ἐγεν. ἐν Κ)πόλει τῷ 759· ἐγένετο ἡγούμ. τῷ 796 καὶ ἐξορισθεὶς τρὶς ἐπὶ Κ)τίνου τοῦ ΣΤ΄. Μιχαὴλ Β΄. Ραγγαβὲ (815) καὶ Μιχαὴλ Τραυλοῦ (823) ἀπεβ. τῷ 826. — 12) Ἐγεν. τῷ 555 ἐν Ἀμαθοῦντι Κρήτης· ἐγέν. ἐπίσ ἀπὸ 608-619 ὅτε καὶ ἀπεβ. — 13) Ἐγεν. ἐν Κ)πόλει καὶ μαθητὴς ὢν τοῦ Χρυσοστόμου ἦκμ. ἐπὶ Ἀρκαδίου (400) καὶ ἀπεβ. ἐν Αγύπτῳ.

20 25 13 Τε. Ἰωάννου ἀρχιεπισκόπου Κ)πόλεως τοῦ Χρυσοστόμου.

21 26 14 Πε. Φιλίππου τοῦ ἀποστ. (1) Γρηγορίου ἀρχιεπ. Θεσσαλονίκης τοῦ Παλαμᾶ. (2)

Ἄρχεται ἡ Νηστεία τῶν Χριστουγέννων.

22 27 15 Πα. Γουρία, Σαμωνᾶ καὶ Ἀβ.βα τῶν μαρτ. (3) Ἰουστίνου καὶ Θεοδώρας τῶν εὐσεβῶν βασιλ. (4)

23 28 16 Σα. Ματθαίου τῶν ἀποστ καὶ Εὐαγγελιστοῦ. (5)

24 29 17 Κυ. † Γρηγορίου ἐπισκ. Καισαρείας τοῦ θαυματοῦρ. (6) Γενναδίου ἀρχιεπ. Κ)πόλεως. (7)

25 30 18 Δε. Πλάτωνος καὶ Ρωμανοῦ τῶν μαρτύρων. (8)

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ

26 1 19 Τρ. Ἀβδιοῦ τοῦ προφήτου. (9) Βαρλαὰμ. μάρτυρος. (10) Ἄζης μάρτ. τοῦ θαυματουργοῦ. (11)

27 2 20 Τε. Γρηγορίου τοῦ Δεκαπολίτου. (12) Πρόκλου ἀρχιεπισκόπου Κ)πόλεως. (13) Εὐσταθίου, Θεσπεσίου καὶ Ἀνατολίου τῶν μαρτύρων. (14)

— 1) Ἐκήρ. ἐν Μ. Ἀσίᾳ καὶ ἐμαρτ. εἰς Ἱεράπολιν. — 2) Ἐγεν. ἐν Κ)πόλει τῷ 1296· ἀσκητὴς ὢν ἐν Ἄθωνι ἐγένετο ἀρχιεπ. τῷ 1347-1360 ὅτε καὶ ἀπεβ. — 3) Οὗτοι ἤκμ. ἐπὶ Διοκλητ. καὶ Δικινίου (284-325). — 4) Κατήγ. ἐκ Θράκης ἁπλοῦς στρατιώτης ὢν ἀνηγορεύθη αὐτοκράτωρ τῷ 518 μέχρι 527. — 5) Ἐκήρυξεν ἐν Παλαιστίνῃ καὶ ἐμαρτ. τὸν Α′. αἰῶνα. — 6) Ἐγεν. ἐν Νεοκαισαρείᾳ· μαθητὴς τοῦ Ὠριγένους ἤκμ. ἐπὶ Μαξιμίνου (235 καὶ ἀπεβ. περὶ τὸ 278. — 7) Διαπρεπὴς πατριάρχης ὢν ἤκμ. ἐπὶ Λέοντος Μακέλλη καὶ ἐπατρ. ἔτη 13 (458-461) — 8) Κατήγ. ἐξ Ἀγκύρας καὶ ἐμαρτ. τῷ 296 ἐπὶ Διοκλητιανοῦ. — 9) Ἔζησε περὶ τὸ 601-587 π.χ. — 10) Κατήγ. ἐξ Ἀντιοχείας καὶ ἤκμ. ἐπὶ Διοκλητιανοῦ (290). — 11) Κατήγ. ἐκ τῆς χώρας τῶν Ἰσαύρων καὶ ἐμαρτ. ἐπὶ Διοκλητ. (290). — 12) Ἐγεν. τῷ 837 καὶ περιῆλθε τὴ Βυζάντιον, Ρώμην ὅλην τὴν Δύσιν καὶ τελευταῖον τὴν Θεσσαλονίκην, ἀπεβ. ἐν Κ)πόλει. — 13) Ἐπίσκοπος ὢν Κυζίκου τῷ 425 ἐχρημάτισε μαθητὴς τοῦ Χρυσοστόμου καὶ ἐγένετε πατριάρ. τῷ 434 μέχρι 445. — 14) Κατ. ἐκ Γαγγρῶν καὶ ἤκμ. ἐπὶ Μαξιμιανοῦ (284-305) ἐμαρτ. ἐν Νικαίᾳ.

28 3 21 Πε. † Ἡ εἰς τὸν Ναὸν εἴσοδος τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου. (1)

29 4 22 Πα. Φιλήμονος, Ἀπφίας, Ἀρχίππου, καὶ Ὀνησίμου τῶν ἀποστόλων. (2) Ἀμφιλοχίου ἐπισκόπου Ἰκονίου. (3)

Μὴν ὀθωμανικὸς ΡΕΔΖΕΗ. (ἔχων ἡμέρας 30)

1 5 23 Σα. Γρηγορίου ἐπισκ. Ἀκραγαντίνων. (4)

2 6 24 Κυ. † Κλήμεντος ἱερομ. ἐπισκ. Ρώμης. (5) Πέτρου ἱερομ. ἀρχιεπ. Ἀλεξανδρείας. (6) Χρυσογόνου μάρτυρος. (7)

3 7 25 Δε. Αἰκατερίνης Μεγαλομ. (8) Μερκουρίου μάρτυρος. (9)

4 8 26 Τρ. Ἀλυπίου ὁσίου τοῦ Κιονίτου. (10) Στυλιανοῦ τοῦ Παφλαγόνος. (11) Ἀκακίου ὁσίου τοῦ ἐν τῇ Κλίμακι. (12)

1) Ἀφιερώθη ὑπὸ τῶν γονέων αὐτῆς εἰς τὸν Θεὸν καὶ εἰσῆλθε τριετὴς εἰς τὸν Ναὸν ὅπου διέμεινε δώδεκα ἔτη. — 2) Ἤκμ. καὶ ἐμαρτ. τὸν Α′. αἰῶνα. — 3) Κατήγ. ἐκ Καππαδ. φίλος τοῦ Μ. Βασιλείου καὶ Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου ἐγένετο ἐπίσκ. τῷ 373 καὶ ἀπεβ. τῷ 395. — 4) Κατήγ. ἐξ Ἀκράγαντος τῆς Σικελίας καὶ ἤκμ. ἐπὶ Ἰουστιανοῦ (685-711). — 5) Ἤκμ. ἐπὶ Τραϊανοῦ (90-100) καὶ ἀπεβ. μαρτυρικῶς. — 6) Κατήγ. ἐξ Ἀλεξ. καὶ διεδέχθη τὸν Θεωνᾶν τῷ 300· ἐμαρ. ἐπὶ Μαξιμίνου τῷ 311. 7) Ἤκμ. ἐν Ρώμῃ ἐπὶ Διοκλητ. (304). — 8) Κατ. ἐξ Ἀλεξ. καὶ ἤκ. ἐπὶ Μαξιμιανοῦ (290). — 9) Κατήγ. ἐξ Ἀνατολῆς καὶ ἤκμ. ἐπὶ Δεκίου καὶ Οὐαλλεριανοῦ (250) ἀρχιστράτηγος ὢν ἐμαρτ. ἐν Καισαρείᾳ. — 10) Κατήγετο ἐξ Ἀδριανῶν τῆς Βιθυνίας. ἤκμ. ἐπὶ Ἡρακλείου (610-641) καὶ ἔζησεν ἐπὶ κίονος 53 ὁλόκληρα ἔτη. — 11) Διέπρεψεν ὡς μοναχὸς ἄγνωστον πότε. — 12) Κατήγ. ἐξ Ἀσίας καὶ ἔζησεν ὡς μοναχός.

5 9 27 Τε. Ἰακώβου μεγαλομ. τοῦ Πέρσου. (1)

6 10 28 Πε. Στεφάνου ἱερομ. τοῦ Νέου. (2) Εἰρηνάρχου μάρτ. καὶ τῶν σὺν αὐτῷ 7 Ἁγ. Γυναικῶν. (3)

7 11 29 Πα. Παραμόνου μάρτ. καὶ τῶν σὺν αὐτῷ 370. (4) Φιλουμένου μάρτυρος. (5) Διονυσίου ἐπισκ. Κορίνθου. (6)

8 12 30 Σα. † Ἀνδρέου τοῦ ἀποστ. καὶ πρωτοκλήτου (7)

— 1) Ἤκμ. ἐπὶ Ἀρκαδίου καὶ ἔζη ἐν Περσίᾳ ἐπὶ Ἰσδιγέρδου (399-420)— 2) Κατήγ. ἐκ Κ)πόλεως καὶ ἤκμ. ἐπὶ Ἀναστασίου καὶ Λέοντος Γ΄. (713-741) ἐμαρ. τῷ 766. — 3) Κατήγ. ἐκ Σεβαστείας δήμιος ὢν κατ' ἀρχὰς, εἶδε τὰς βασάνους τῶν 7 ἁγ. γυναικῶν καὶ ἐγένετο χριστιανός. Δι' ὃ ἐμαρτ. ἐπὶ Διοκλητ. (290). — 4 Κατήγ. ἐξ Ἀνατολῆς καὶ ἤκμ. ἐπὶ Δεκίου (249). — 5) Κατήγ. ἐκ Καππαδοκίας καὶ ἤκμ. ἐπὶ Αὐρηλιανοῦ (270-275). —6) Ἤκμ. ἐπὶ Μάρκου Αὐρηλίου περὶ τὸ 170. — 7) Ἀδελφὸς τοῦ Πέτρου (36). Ἐκήρυξεν εἰς Σκυθίαν, Θράκην καὶ Βυζάντιον, ἔνθα ἐγένετο ἐπίσκοπος. Ἔπειτα ἀπῆλθεν εἰς Ἑλλάδα καὶ ἐμαρτύρησεν ἐν Πάτραις.

Ἡμέραι μηνός.	Ἀνατολὴ εὐρωπαϊστί.		Δύσις εὐρωπαϊστί.		Μεσημβρία τουρκιστί.	
	ὥρ.	λ.	ὡ	λ.	ὥρ	λ.
1	7	17	4ρ	31	7	22
6	7	21	4	32	7	21
11	7	24	4	34	7	19
16	7	26	4	38	7	15
21	7	27	4	42	7	11
26	7	26	4	47	7	6

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ

(Κιανούνι ἐββέλ.)

Ἔχων ἡμέρας 31. Ἡ ἡμέρα ἔχει ὥρ. 9 καὶ ἡ νὺξ ὥρας 15.

Ὁ ἥλιος εἰς τὸν Αἰγόκερων

Ο. Ν. Π.

9 13 1 Κυ. † Ναοὺμ τοῦ προφήτου (1) Φιλαρέτου τοῦ ἐλεήμονος. (2)

10 14 2 Δε. Ἀββακοὺμ τοῦ προφήτου. (3) Ἰωάννου, Ἡρακλαίμονος, Ἀνδρέου καὶ Θεοφίλου τῶν ἐρημιτῶν. (4) Μυρόπης μάρτυρος. (5).

— 1) Κατήγ. ἐξ Ἐλκεσὲμ, ἐκ τῆς φυλῆς Συμεὼν· ἔζη τῷ 655-595 π.χ.— 2) Κατήγ. ἐκ Παφλαγονίας καὶ ἤκμ. ἐπὶ Κ)τίνου ΣΤ΄. (780). — 3) Ἦτο ἐκ τῆς φυλῆς Συμεὼν καὶ ἔζη τῷ 600 π.χ.— 4) Οὗτοι κατήγοντο ἐξ Αἰγύπτου καὶ ἤκμ. τὸν Δ΄. αἰῶνα.— 5) Ἐγεν. ἐν Ἐφέσῳ καὶ κατήγ. ἐκ Χίου, ὅπου ἐμαρτ. ἐπὶ Δεκίου (250).

11 15 3 Τρ. Σοφονίου τοῦ προφ. (1) Θεοδώρου ἱερομ. ἀρχιεπ. Ἀλεξανδρείας. (2) Θεοδούλου ὁσίου τοῦ Κυπρίου. Θεοδούλου ὁσ. τοῦ ἀπὸ Ἐπάρχων. (3)

12 16 4 Τε. Βαρβάρας μεγαλομ. (4) Ἰωάννου πρεσβυτέρου τοῦ Δαμασκηνοῦ. (5)

13 17 5 Πε. Σάββα τοῦ ἡγιασμένου. (6)

14 18 6 Πα. † Νικολάου ἐπισκ. Μύρων τῆς Λυκίας τοῦ θαυματουργοῦ. (7)

15 19 7 Σκ. Ἀμβροσίου ἐπισκ. Μεδιολάνων. (8) Ἀθηνοδώρου μάρτυρος. (9).

16 20 8 Κυ. † Παταπίου τοῦ ὁσίου. (10) Σωσθένους, Ἀπολλώ, Κηφᾶ, Τυχικοῦ, Καίσαρος (11) καὶ Ἐπαφροδίτου τῶν ἀποστ. ἐκ τῶν 70.

— 1) Κατήγετο ἐκ τῆς φυλῆς Συμεὼν καὶ ἔζη περὶ τὸ 629 π.χ.— 2) Ἀπεβ. μαρτυρικῶς ἐν Ἀλεξανδ. ἄγνωστον πότε.— 3) Κατήγ. ἐκ Κ)πόλεως καὶ ἤκμ. ἐπὶ Θεοδοσίου τοῦ μεγ. (375-395) ἀπεβ. εἰς Ἔδεσσαν.— 4) Κατήγ. ἐξ Ἀνατολῆς καὶ ἤκμ. ἐπὶ Μαξιμιανοῦ (300) ἐμαρτ. περὶ τὸ 290.—5) Ἐγεν. ἐν Δαμασκῷ περὶ τὸ 650· ἤκμ. ἐπὶ Λέοντος Γ΄. καὶ ἀπεβ. τῷ 754.— 6) Ἐγεν. τῷ 439 ἐν Μυταλάσκῃς τῆς Καππαδ. ἤκμ. ὡς μοναχὸς ἐπὶ Ἀναστασίου (518) καὶ Ἰουστιανοῦ (518-565) καὶ ἀπεβ. τῷ 533.— 7) Ἤκμ. ἐν Μ. Ἀσίᾳ τὸ 300 ἐπὶ τῶν διωγμῶν καὶ ἐπὶ Κ)τίνου τοῦ μεγάλ. εὑρέθη ἐν τῇ Α΄. Οἰκουμ. Συνόδῳ τῷ 325.— 8) Ἐγεν. ἐν Τιβέρει τῆς Γαλλίας περὶ τὸ 340. Ἐγένετο ἐπίσκ. τῷ 374 καὶ ἀπεβ. τῷ 397.—9) Κατήγ. ἐκ Συρίας καὶ ἤκμ. ἐπὶ Διοκλητ. (290) ἐμαρτ. ὢν μοναχὸς.— 10) Κατήγ. ἐκ Θηβῶν τῆς Αἰγύπτου. μοναχὸς ὢν ἀπεβ. ἐν Κ)πόλει.— 11) Ἐπίσκοποι ὄντες διαφόρων μερῶν τῆς Ἀνατολῆς ἐκήρυξαν τὴν ἀληθῆ θρησκείαν.

17 21 9 Δε. Ἡ σύλληψις τῆς Ἁγίας Ἄννης μητρὸς τῆς Θεοτόκου.

18 22 10 Τρ. Μηνᾶ τοῦ Καλλικελάδου, Ἑρμογένους καὶ Εὐγράφου τῶν μαρτ. (1)

19 23 11 Τε. Δανιὴλ τοῦ Στυλίτου. (2)

20 24 12 Πε. † Σπυρίδωνος ἐπισκ. Τριμυθοῦντος τοῦ θαυματουργοῦ.(3) Συνετοῦ μάρτ. (4) Ἀλεξάνδρ. ἀρχιεπ. Ἱεροσολύμων τοῦ ἱερομ. (5)

21 25 13 Πα. Εὐστρατίου, Αὐξεντίου, Εὐγενίου, Μαρδαρίου καὶ Ὀρέστου τῶν μαρτ. (6) Λουκίας μάρτ. τῆς παρθένου. (7) Ἀρσενίου ὁσίου τοῦ ἐν τῷ Λάτρῳ. (8)

22 26 14 Σα. Θύρσου, Λευκίου καὶ Καλλινίκου τῶν μαρτ.(9) Φιλήμονος καὶ Ἀπολλωνίου τῶν μαρτ. (10)

— 1) Ἤκμ. ἐπὶ Μαξιμίνου (235) καὶ ἐμαρτ. ἐν Ρώμῃ.— 2) Κατ. ἐκ Μεσοποταμίας καὶ ἤκμ. ἐπὶ Λέοντος τοῦ μεγ. (470). σύγχρονος ὢν τοῦ Συμεὼν Στυλίτου ἔζησε πλησίον τῆς Κ)πόλεως καὶ ἀπεβ. περὶ τὸ 480.— 3) Κατήγ. ἐκ Κύπρου καὶ ἤκμ. τὸν Δ΄. αἰῶνα· εὑρέθη εἰς τὴν Α΄. Οἰκουμενικὴν Σύν. καὶ ἀπεβ· τῷ 350. Τὸ λείψανον αὐτοῦ μετεφέρθη ἐκ Κ)πόλεως περὶ τὸ 1460 εἰς Κέρκυραν.— 4) Κατήγ. ἐκ Ρώμης καὶ ἤκμ. ἐπὶ Οὐαλεριανοῦ (255).— 5) Τῆς Καππαδ. ἐπίσκοπος ὢν ἐγένετο Ἱεροσολ· ἀρχιεπίσκ. καὶ ἐμαρτ. ἐν Καισαρείᾳ τῷ 251 ἐπὶ Δεκίου — 6) Κατήγ. ἐκ Καππαδ. καὶ ἤκμ.ἐπὶ Διοκλητ. (290).—7) Κατήγ. ἐκ Συρακουσῶν καὶ ἤκμ. τὸν Γ΄. αἰῶνα· ἐμαρτ. περὶ τὸ 304.— 8) Κατήγ. ἐκ Κ)πόλεως καὶ ἤκμ. ὡς μοναχὸς ἐπὶ Κ)τίνου Δ΄. (668-685).— 9) Κατήγ. ἐξ Ἀνατολῆς καὶ ἤκμ. ἐπὶ Δεκίου (250).— 10) Ἤκμ. ἐπὶ Διοκλητ. (300) καὶ ἔζων ἐν Αἰγύπτῳ.

23 27 15 Κυ. Ἐλευθερίου ἱερομάρτυρος. (1)

24 28 16 Δε. Ἀγγαίου τοῦ προφ. (2) Μαρίνου μάρτ. (3) Νικολάου ἀρχιεπ. Κ)πόλεως. (4) Θεοφανοῦς βασιλίσσης καὶ θαυματουργοῦ. (5) Μοδέστου ἀρχιεπ. Ἱεροσολύμων. (6)

25 29 17 Τρ. Δανιὴλ τοῦ προφήτου καὶ τῶν τριῶν παίδων Ἀνανίου, Ἀζαρίου καὶ Μισαὴλ. (7)

26 30 18 Τε. Σεβαστιανοῦ μάρτ. καὶ τῶν σὺν αὐτῷ. (8) Μιχαὴλ Συγκέλλου τοῦ ὁμολογητοῦ. (9)

27 31 19 Πε. Βονιφατίου μάρτυρος. (10)

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 1897

28 1 20 Πα. Ἰγνατίου ἱερομ. τοῦ Θεοφόρου.

— 1) Κατήγ. ἐκ Ρώμης καὶ ἤκμ. τὸν Β'. αἰῶνα· ἐπίσκοπος ὢν Ἰλλυρικοῦ ἐμαρτ. ἐπὶ Μάρκου Αὐρηλίου.— 2) Ἦπτο ἐκ τῆς φυλῆς Λευΐ καὶ ἔζη περὶ τὸ 520 π.χ.— 3) Κατήγ. ἐκ Ρώμης καὶ ἤκμ. ἐπὶ Καρίνου (282).— 4) Διεδέχθη τὸν Εὐστράτιον ἀπὸ τοῦ 1084 μέχρι 1111 ἐπωνυμούμενος Γ'. ὁ Γραμματικός.— 5) Ἐγεν. ἐν Κ)πόλει καὶ ἐγένετο σύζυγος τοῦ σοφοῦ βασιλ. Λέοντος (886-911).— 6) Ἐγεν. ἐν Σεβαστείᾳ περὶ τὸ 298. Οἱ γονεῖς του ἐμαρτ. τῷ 299 καὶ ἡ ἁγία ἀνετράφη ἐπιμελείᾳ τοῦ αὐτοκράτ. Μαξιμιανοῦ. Ἔπειτα ὑπῆγεν εἰς Ἀθῆνας καὶ Ἱεροσόλυμα ὅπου ἐγένετο ἀρχιεπ. καὶ ἀπεβ. ἐν ἡλικίᾳ 97 ἐτῶν.— 7) Κατήγ. ἐκ τῆς φυλῆς Ἰούδα καὶ ἔζησαν τῷ 606 π.χ.— 8) Κατήγ. ἐκ Μεδιολάνων καὶ ἤκμ. ἐπὶ Διοκλητ. (284-305). συνεμαρτ. μετὰ τῶν : Μαρκελλίνου καὶ Μάρκου τῶν ἀδελφῶν, Τραγκυλίνου τοῦ πατρός των, Νικοστράτου, Κλαυδίου, Καστούλου, Τιβουρτίου, Κάστορος καὶ Ζωῆς.— 9) Κατήγετο ἐξ Ἱερουσαλὴμ καὶ ἤκμ. ἐπὶ Λέοντος εἰκονομ. καὶ Μιχαὴλ Β'. (829) ἀπεβ. ἐπὶ Μιχαὴλ καὶ Θεοδώρας εἰς Μωήν τινα πλησίον τῆς Κων)πόλεως.— 10 Κατ. ἐκ Ρώμης καὶ ἐμαρ. ἐν Κιλικίᾳ ἐπὶ Διοκλητ. (290).

29 2 21 Σα. Ἰουλιανῆς μάρτυρος. (1)

30 3 22 Κυ. † *Πάντων τῶν ἀπ' αἰῶνος Θεῷ εὐαρεστησάντων* ἀπὸ Ἀβραὰμ ἄχρις Ἰωσὴφ τοῦ Μνήστορος. Ἀναστασίας μεγαλομ. τῆς Φαρμακολυτρίας. (2) Θεοδότης μάρτυρος καὶ τῶν 3 τέκνων αὐτῆς. (3)

Μὴν ὀθωμανικὸς ΣΑΜΠΑΝ (ἔχων ἡμέρας 29).

1 4 23 Δε. Τῶν ἐν Κρήτῃ δέκα μαρτύρων. (4).

2 5 25 Τρ. Παρκμονὴ τῶν *Χριστουγέννων*. Εὐγενίας ὁσιοπαρθενομάρτυρος. (5)

3 6 25 Τε. † Ἡ κατὰ σάρκα ΓΕΝΝΗΣΙΣ τοῦ Κυρίου ἡμῶν *Ἰησοῦ Χριστοῦ*. (6)

4 7 26 Πε. † Ἡ Σύναξις τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου. Εὐθυμίου τοῦ ὁμολογ. ἐπισκ. Σάρδεων. (7)

5 8 27 Πα. † Στεφάνου τοῦ ἀποστ. Πρωτομάρτ. καὶ ἀρχιδιακ. Θεοδώρου τοῦ ὁσίου καὶ Γραπτοῦ. (8) Θεοδώρου ἀρχιεπ. Κ)πόλεως. (9)

— 1) Κατήγ. ἐκ Νικομηδείας καὶ ἤκμ. ἐπὶ Μαξιμίνου (290).— 2) Ἦκμ. ἐπὶ Διοκλητ. καὶ ἐμαρτ. ἐν Ἰλλυρίᾳ.— 3) Κατήγ. ἐκ Νικαίας καὶ ἤκμ. κατὰ τὸν Γ'. αἰῶνα.—4) Οὗτοι ἦσαν : Θεόδουλος, Σατορνῖνος, Εὔπορος, Γελάσιος, Εὐνικιανός, Ζωτικός, Ἀγαθόπους, Βασιλειάδης, Εὐάρεστος καὶ Πάμπιος· ἐμαρτ. ἐπὶ Δεκίου (250).— 5) Κατήγ. ἐκ Ρώμης καὶ ἤκμ. ὡς μοναχὴ ἐπὶ Κομμόδου (120-129).— 6) Ἡ Γέννησις τοῦ Χριστοῦ ἐγένετο τῷ 5508 ἀπὸ κτίσεως κόσμου καὶ 747 ἀπὸ κτίσεως Ρώμης, ἐπὶ Ἡρώδου τοῦ μεγάλου.— 7) Κατήγ. ἐκ Μ. Ἀσίας καὶ ἔζη κατὰ τὸ 780· ἐξωρισθεὶς ὑ)ς ἐμαρτ. ἐν Κ)πόλει.— 8) Ἀδελφ)ς τοῦ ἁγίου Θεοφάνους (11 Μαΐου) ἤκμ. ἐπὶ Θεοφίλου τοῦ εἰκονομάχου (829-842) ἀπεβ. ἐπὶ Μιχαὴλ Γ'. (860)— 9) Διεδέχθη τὸν πατριαρ. Κ)πόλεως Α'. ἀπὸ 676 μέχρι 678 καὶ ἐκ β'. ἀπὸ 683-686.

6 9 28 Σκ. Τῶν ἐν Νικομηδείᾳ δισμυρίων μαρτύρων. (1) Τῆς ἁγίας Δύμνας. (2)

7 10 29 Κυ. † Τῶν ἐν Βηθλεέμ ὑπὸ Ἡρώδου ἀναιρεθέντων 14 χιλιάδων Νηπίων. Μαρκέλλου τοῦ ὁσίου ἡγουμένου τῆς Μ. τῶν Ἀκοιμήτων. (3) Θαδδαίου τοῦ ὁμολογητοῦ. (4)

8 11 30 Δε. Ἀνυσίας ὁσιομ. (5) Θεοδώρας ὁσ. τῆς ἀπὸ Καισαρείας. (6) Φλεταίρου μάρτυρος. (7)

9 12 31 Τρ. Μελάνης ὁσίας τῆς Ρωμαίας. (8)

— 1) Οὗτοι συναθροισθέντες ὑπὸ τοῦ ἁγ. Ἀνθίμου ἐπισκ. εἰς τὴν ἐκκλησίαν Νικομ. ἐκάησαν ἐπὶ Μαξιμιανοῦ περὶ τὸ 305. — 2) Ἤκμ. ἐπὶ Μαξιμ. καὶ ἐμαρτ. ἐπίσης ἐν Νικομηδείᾳ. — 3) Κατήγ. ἐκ Συρίας καὶ ἤκμ. ἐπὶ Λέοντος τοῦ μεγ. (460). — 4) Μοναχὸς ὢν ἐν τῇ Μονῇ τοῦ Στουδίου, ἤκμ. ἐπὶ Μιχαὴλ Τραυλοῦ καὶ Θεοφίλου (820-842) Κατήγ. ἐκ Σκυθίας. — 5) Κατήγ. ἐκ Θεσσαλιν. καὶ ἤκμ. ἐπὶ Μαξιμ. (284-305). — 6) Ὑπῆρξε μοναχὸς καὶ ἤκμ. ἐπὶ Λέοντος Ἰσαύρου (717-741). — 7) Κατήγ. ἐκ Νικομηδείας καὶ ἤκμ. ἐπὶ Μαξιμ. (220). — 8) Ἤκμ. περὶ τὸ 380 ἐν Ρώμῃ· ἀπελθοῦσα εἰς Αἴγυπτον καὶ Ἱεροσόλυμα ἔζησεν ὁσίως καὶ ἀπεβ. περὶ τὸ 410.

Ο ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1896 ΚΥΡΙΕΥΩΝ ΠΛΑΝΗΤΗΣ

ΕΙΝΑΙ Η ΣΕΛΗΝΗ

ΩΡΑΙ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ

Τὸ Ἔαρ ἄρχεται τὴν 8)20 Μαρτ. εἰς τὰς 9 ὥρ. καὶ 39 λ. π.μ.

Τὸ Θέρος ἄρχεται τὴν 9)21 Ἰουνίου εἰς τὰς 6 ὥρ. καὶ 4 λ. π. μ.

Τὸ Φθινόπωρον ἄρχεται τὴν 10)22 Σεπτεμβρίου εἰς τὰς 8 ὥρ. καὶ 26 λ. μ. μ.

Ὁ Χειμὼν ἄρχεται τὴν 9)21 Δεκεμβρίου εἰς τὰς 2 ὥρ. καὶ 23 λ. μ.μ. (Μέσου χρόνου Κων)πόλεως).

ΕΚΛΕΙΨΕΙΣ

Κατὰ τὸ ἔτος 1896 θὰ συμβῶσι 4 ἐκλείψεις, 2 τῆς Σελήνης καὶ 2 τοῦ Ἡλίου.

Α΄. Δακτυλοειδὴς ἔκλειψις τῆς Σελήνης τὴν 31)19 Ἰανουαρίου ἀόρατος εἰς τὴν Εὐρώπην, ἀρχομένη τὴν 6 ὥρ.λ. 5 καὶ 6″ λήγουσα τὴν 9 ὥραν λεπτὰ 8 καὶ 7″.

Β΄. Μερικὴ ἔκλειψις τοῦ Ἡλίου τὴν 15)3 Φεβρουαρίου ἀόρατος εἰς τὴν Εὐρώπην, ἀρχομένη τὴν 8 ὥρ. λ. 50 καὶ 9″ λήγουσα τὴν 1 ὥραν λεπτὰ 49 καὶ 3 δευτερόλεπτα.

Γ΄. Ὁλικὴ ἔκλειψις τοῦ Ἡλίου τὴν 10)29 Ἰουλίου ὁρατὴ εἰς τὸ Β Α μέρος τῆς Ἀσίας, τῆς Βορείου Ἀμερικῆς καὶ τοῦ Εἰρηνικοῦ ὠκεανοῦ, ἀρχομένη τὴν 7 ὥραν λ. 27 καὶ 5″ λήγουσα τὴν 12 ὥραν λ. 25 καὶ 4″.

Δ΄. Μερικὴ ἔκλειψις τῆς Σελήνης τὴν 25)13 Αὐγούστου ὁρατὴ ἐν Εὐρώπῃ, ἀρχομένη τὴν 9 ὥραν λ. 31 καὶ 8″ λήγουσα τὴν 3 ὥραν λ. 3 καὶ 2″.

ΦΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΣΕΛΗΝΗΣ

Ἰανουάριος

		ὥρα
3.	Νέα Σελήνη	4.34 π.μ.
11.	Πρῶτ. τέταρ.	8.53 π.μ.
18.	Πανσέληνος	3.48 μ.μ.
25.	Τελευτ. τέταρ.	6.21 π.μ.

Φεβρουάριος

2.	Νέα Σελήνη	8.50 π.μ.
10.	Πρῶτ. τέταρ.	1.29 μ.μ.
17.	Πανσέληνος	6.26 μ.μ.
24.	Τελευτ. τέταρ.	9.13 π.μ.

Μάρτιος

2.	Νέα Σελήνη	5.10 μ.μ.
10.	Πρῶτ. τέταρ.	9.30 π.μ.
17.	Πανσέληνος	10.46 μ.μ.
24.	Τελευτ. τέταρ.	8.26 μ.μ.

Ἀπρίλιος

1.	Νέα Σελήνη	5.18 π.μ.
9.	Πρῶτ. τέταρ.	9.50 π.μ.
16.	Πανσέληνος	6. 0 μ.μ.
23.	Τελευτ. τέταρ.	4.25 μ.μ.

Μάϊος

1.	Νέα Σελήνη	1.23 μ.μ.
8.	Πρῶτ. τέταρ.	8.30 π.μ.
15.	Πανσέληνος	7.30 μ.μ.
22.	Τελευτ. τέταρ.	1.38 π.μ.
30.	Νέα Σελήνη	4. 3 μ.μ.

Ἰούνιος

7.	Πρῶτ. τέταρ.	2.31 π.μ.
14.	Πανσέληνος	7.40 π.μ.
21.	Τελευτ. τέταρ.	2.20 μ.μ.
29.	Νέα Σελήνη	3.18 π.μ.

Ἰούλιος

		ὥρα
7.	Πρῶτ. τέταρ.	1.35 μ.μ.
14.	Πανσέληνος	3. 8 π.μ.
21.	Τελευτ. τέταρ.	1.29 μ.μ.
28.	Νέα Σελήνη	4.20 π.μ.

Αὔγουστος

5.	Πρῶτ. τέταρ.	7. 8 π.μ.
12.	Πανσέληνος	2.47 μ.μ.
20.	Τελευτ. τέταρ.	5.15 π.μ.
27.	Νέα Σελήνη	6.50 π.μ.

Σεπτέμβριος

4.	Πρῶτ. τέταρ.	3.16 μ.μ.
11.	Πανσέληνος	5.18 μ.μ.
18.	Τελευτ. τέταρ.	7. 9 π.μ.
26.	Νέα Σελήνη	5.30 π.μ.

Ὀκτώβριος

4.	Πρῶτ. τέταρ.	0.49 π.μ.
11.	Πανσέληνος	1.39 μ.μ.
18.	Τελευτ. τέταρ.	2.17 μ.μ.
25.	Νέα Σελήνη	3.43 π.μ.

Νοέμβριος

2.	Πρῶτ. τέταρτ	4.19 π.μ.
9.	Πανσέληνος	9.37 π.μ.
16.	Τελευτ τέταρ.	6.18 μ.μ.
24.	Νέα Σελήνη	2.10 π.μ.

Δεκέμβριος

3.	Πρῶτ. τέταρτ.	7. 0 μ.μ.
10.	Πανσέληνος	9.15 μ.μ.
16.	Τελευτ. τέταρ.	6.12 π.μ.
23.	Νέα Σελήνη	5.20 μ.μ.
31.	Πρῶτ. τέταρ.	7.36 π.μ.

Η ΠΡΩΤΗ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ

Τὸ ἓν ἀπέρχεται, τὸ ἕτερον ἔρχεται. Παρατηρεῖ τις τὰς τελευταίας ἀναλαμπὰς τοῦ πρώτου, ἐν ᾧ ἡ ἀμφιλύκη τοῦ δευτέρου ὑποφώσκει ροδίζουσα εἰς τὸν ὁρίζοντα τοῦ χρόνου. Πόσας ἐλπίδας, ὁποίας προσδοκίας ἐμπεριλείει ἡ ἡμέρα αὕτη, ὁποταὶ δ' ἐκπληρώσεις πόθων λαμβάνουσιν ὑπόστασιν, πραγματικότητα, τέρμα! Ἐγεύθη ἤδη ὅλος ὁ κόσμος τὰς πικρίας, μέχρι τρυγὸς ἐξήντλησε τὴν κύλικα τῶν ἀπολαύσεων, ἃς τῷ ἐπεφύλαττεν ὁ εἷς χρόνος, ἐν χαρμονῇ δὲ καὶ ἀνυπομόνῳ εὐθυμίᾳ ἀποδέχεται τὸν ἄλλον, πλήρης ἐλπίδων, ἀναμένων τὴν πραγματοποίησιν τῶν ὀνείρων καὶ προσδοκιῶν του, ἃς παρεῖδε τὸ παρελθόν. Πάντοτε νέαι ἐλπίδες ἐξογκοῦσι τὴν καρδίαν, νέα αἰσθήματα ἀνακινοῦνται ἐν αὐτῇ, ἰσχυροτέρα προσδοκία ὠθεῖ τὸν ἄνθρωπον διὰ τὸν πρὸς τὸ ἄγνωστον πλοῦν, διότι ἐκ φύσεως ἐπλάσθη νὰ ἦναι τόσον χιμαιροφιλὴς καὶ ν' ἀγαπᾷ τόσον ν' αὐταπατᾶται. Εἶναι ἡ γλυκυτέρα ἡμέρα τοῦ ἔτους. Ἀπὸ τῆς ἀνατολῆς, τῆς πρωΐας, μὲ τὰ πρῶτα τῆς αὐγῆς ῥόδα, ἕως τοῦ λυκαυγοῦς τὴν μελιχρὰν φωταύγειαν, ὅλος ὁ κόσμος δέχεται εὐχὰς ἀπὸ χείλη προσώπων ἀγαπητῶν, ἁπλῶς συμπαθῶν, ἀδιαφόρων καὶ πολλάκις ἐχθρῶν.

Δὲν ὑπάρχει κανείς, ὁσῳδήποτε στωϊκὸς καὶ ἀπαθὴς καὶ ἂν ἦναι, οἱανδήποτε κανονικὴν καὶ ἐρημιτικὴν ζωὴν καὶ ἂν διάγῃ, ὅστις ἐν τῷ διαστήματι τῆς παρόδου ἑνὸς ὁλοκλήρου

ἔτους, δὲν ὑπέστη μεταβολήν τινα ἐν τῷ βίῳ αὐτοῦ, δὲν ἐδοκίμασε σειράν τινα συγκινήσεων εὐφροσύνων ἢ ἀλγεινῶν, δὲν ἔσχε περιπέτειάν τινα, ἥτις ὑπὸ τὸν τύπον ἡδείας ἀναμνήσεως, εἴτε πικρίας, θὰ δεσπόζῃ ἀείποτε τοῦ βίου του. Καὶ ὅμως οἱ πάντες φαιδρῶς καὶ εὐθύμως πανηγυρίζουσι τὴν ἀπώλειαν τῶν ἐτῶν, οἱανδήποτε ἐπιρροὴν καὶ ἂν ἔσχον ταῦτα ἐπὶ τῆς ζωῆς αὐτῶν. Ὁ ἄκρατος πόθος τῆς μεταβολῆς, τῆς ποικιλίας, οἱ νέοι ἄπληστοι πόθοι, τὸ κράτος τοῦ νέου πυρετοῦ ὑψίστης ἀνυπομονησίας, καταβάλλουσι πᾶν ἕτερον συναίσθημα ἐν τῇ ψυχῇ τοῦ ἀνθρώπου. Διαρρέει ἐν μιᾷ στιγμῇ ἡ ζωὴ τοῦ παρελθόντος, ἡ ἀνάμνησις αὐτοῦ φαίνεται ὁλόκληρος αἰών, καὶ αἱ ἡμέραι τοῦ μέλλοντος φωτίζουσιν, ὑπὸ τὰς γλυκυτέρας προσδοκίας καὶ τὴν πλέον μελαγχολικὴν ψυχήν, τὴν μᾶλλον ἐσκοτισμένην διάνοιαν. Ὁ παρερχόμενος χρόνος θάπτεται εἰς τὸ μέγα κοιμητήριον τοῦ παρελθόντος, τὸ δὲ βλέμμα στρέφεται εἰς τὸ ἐπανατέλλον **νέον ἔτος**, τὴν ροδίζουσαν ἀνατολὴν τοῦ μέλλοντος, σφριγῶσαν ἐκ ζωῆς, μεστὴν ἐλπίδων, ἔμπλεων φαιδρότητος.

Η Α. Θ. Π. Ο ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ

Πρώην Κωνσταντινουπόλεως ΙΩΑΚΕΙΜ Γ'.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΑΝΑΓΚΑΙΩΝ ΠΡΟΣΟΝΤΩΝ

ΤΟΥ ΣΥΝΔΙΑΛΕΓΕΣΘΑΙ

Περὶ τῶν νόμων καὶ κανόνων ὕρους μεμετρημένου καὶ ἐμβριθοῦς κατὰ τὰς ἐγγράφους ἡμῶν διακοινώσεις, διὰ τὴν σύνταξιν ἔργων ποιητικῶν, ἱστορικῶν ἢ ἄρθρων διδακτικῶν, διὰ τὰς ἐμπορικὰς ἢ φιλικὰς ἀλληλογραφίας, διὰ τὴν σύνθεσιν πανηγυρικῶν ἢ ἀπ' ἄμβωνος λόγων, εὑρίσκομεν τὰ δέοντα ἐν διδακτικοῖς καὶ καλαισθήτοις συγγράμμασι.

Σπανιώτερον ἀσχολοῦνται ὡς μοὶ φαίνεται περὶ τῶν νόμων καὶ κανόνων τῶν τηρητέων ἐν τῇ συναναστροφῇ, δηλαδὴ ὁποίας τινὰς συμβουλὰς νὰ ἀκολουθῶσιν οἱ ἄνθρωποι διὰ τὰς καθημερινὰς συνδιαλέξεις, ὁποῖαι ἕξεις καθιερούμεναι καὶ ἀκριβῶς τηρούμεναι καθιστῶσι τὴν συναναστροφὴν εὐχάριστον καὶ χαρίεσσαν· καὶ ὅμως, μεθ' ὅλην τὴν πολυγραφίαν τοῦ κόσμου τούτου, μεθ' ὅλην τὴν προθυμίαν εἰς δημοσίας καὶ πανηγυρικὰς συναθροίσεις, μεθ' ὅλην τὴν μανίαν τῶν προπόσεων κατὰ τὰς τελετὰς, ὁ ἄνθρωπος ἀσυγκρίτως περισσότερον λαλεῖ καὶ φλυαρεῖ παρὰ συγγράφει καὶ ρητορεύει.

Καθὼς τὰ πτηνὰ εἰς τὰ δάση μὲ τοὺς ψιθυρισμούς, οὕτω χαιρετῶμεν καὶ ἡμεῖς πᾶσαν καλὴν πρωΐαν διὰ συνδιαλέξεως. Εὐθὺς ὡς συγχαρῶμεν ἀλλήλους διὰ τὴν καλὴν νύκτα, τὴν ὁποίαν διήλθομεν καὶ λάβωμεν τὸν καφέ, ἀρχίζομεν παρευθὺς τὴν συνδιάλεξιν καὶ δι' ὅλης τῆς ἡμέρας σπανίως ἢ ἐξαιρετικῶς, καταπαύομεν. Ἀκριβῶς μετὰ τὸν καφὲ νομίζομεν ἀναγκαῖον νὰ συζητήσωμεν διὰ πλῆθος οἰκιακῶν ἀντικειμένων ἢ διὰ τὰς ἐργασίας μας· κατὰ τὴν ἐργασίαν αὐτὴν, ἀρκεταὶ δὲ γίνονται συντροφικῶς, ὀλίγη φλυαρία εἶναι ἀνεκτή, διότι περισσοτέρα ἐργασία κατορθοῦται.

Κατὰ τὸ γεῦμα καθὼς καὶ κατὰ τὸ πρόγευμα τὸ ἄλας τῆς ἡδονῆς εἶναι ἡ συνδιάλεξις· ὅταν δὲ ἔλθῃ ἡ ὥρα τοῦ καφέ, ἰδοὺ πάλιν λαμπρὰ εὐκαιρία καὶ δι' αὐτοὺς τοὺς καφεμανεῖς νὰ εἴπωσι κἄτι εὐχάριστον Σχεδὸν καθ' ὅλα τὰ εἴδη τῶν συναθροίσεων ὁ ἄνθρωπος προώρισται εἰς ἀμοιβαίαν ἀνταλλαγὴν ἰδεῶν καὶ φρονημάτων διὰ τῆς γλώσσης. Ἰδίᾳ συμβαίνει τοῦτο μετὰ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου κατὰ τὰς ἑσπερινὰς συναθροίσεις ἢ τὰς ὡραίας ἑσπερίδας, ὁπόταν ἡ συνδιάλεξις μετὰ μεγάλης δεινότητος ὡς ἀληθὴς τέχνη ἀσκεῖται. Καὶ εἰς τοὺς κατ' ἐξοχὴν οἰκογενειακοὺς κύκλους θεωρεῖται εὐάρεστον ἐὰν ἡ ἡμέρα κλείσῃ μὲ εὐχάριστόν τινα συζήτησιν. Οἱ πλεῖστοι μάλιστα τῶν ἀνθρώπων ἀφοῦ ἀπὸ πρωΐας λαλήσωσιν, ἐξακολουθοῦσιν φλυαροῦντες ἐντὸς τῆς κλίνης καὶ καθ' ὕπνον πολλάκις. Καθ' ὅλου λοιπὸν ὁ ἄνθρωπος οὐ μόνον σκέπτεται, αἰσθάνεται καὶ συναισθάνεται, ἀλλὰ καὶ κοινωνεῖ διὰ τοῦ λόγου μετὰ τῶν ὁμοίων του.

Ἐὰν τὰ συγγράμματα καὶ οἱ λόγοι τῶν μεγάλων ἀνδρῶν συλλεχθέντα ἐσχημάτισαν πλῆθος βιβλίων, πόσον μεγαλητέρα

δὲν ἤθελεν εἶναι ἡ βιβλιοθήκη τῶν ἀνδρῶν τούτων ἐὰν καὶ ὅλα ὅσα ἐξεφράσθησάν που ἐν συναναστροφῇ ἢ συνδιαλέξει συνηθροίζοντο. Τὸν κάλαμον, τὴν μελάνην, τὸ χαρτίον καὶ τὴν γραφὴν βαρύνεταί τις, ἐνῷ διὰ μιᾶς συνομιλίας εὐκολώτερον κατορθοῖ τις τὴν σιωπὴν, διὰ τοῦτο καὶ ὅταν ἔχωμέν τι ἐν τῇ καρδίᾳ, προσωπικὴν συνέντευξιν ζητοῦμεν. Ἐνῷ συγγράφομεν περὶ ἑνὸς ἀντικειμένου, δυνάμεθα πρὸς ἀμοιβαίαν ἡμῶν εὐχαρίστησιν περὶ ἑκατὸν διαφόρων πραγμάτων νὰ συνδιαλεχθῶμεν. Ὅθεν δὲ πάντα οἱασδήποτε κοινωνικῆς τάξεως ἄνθρωπον, ἡ θεωρία καὶ ἡ τέχνη τοῦ συνδιαλέγεσθαι δηλ. τὸ ἀπάνθισμα κανόνων περὶ τοῦ πῶς πρέπει νὰ λαλῇ τις πρὸς ἀνθρώπους, πῶς πρέπει νὰ ἀκούῃ καὶ νὰ ἀπαντᾷ, καὶ πῶς ἐκ τῶν συζητουμένων σκόπιμόν τι νὰ ἐξάγῃ εἶναι ἀναμφιλέκτως λίαν σπουδαία. Τῶν κανόνων αὐτῶν ἔχει ἀνάγκην ὄχι μόνον ἀνὴρ διπλωματικὸς, ἀλλὰ καὶ ὁ ἰατρὸς ἐν ταῖς σχέσεσιν αὐτοῦ πρὸς τοὺς ἀσθενεῖς, ὁ πνευματικὸς ἐν τῇ ἐνορίᾳ αὐτοῦ, ὁ δικαστὴς ἐν ταῖς ἀνακρίσεσιν τῶν διαδικασίμων, ὁ ἔμπορος ἐν τῷ χρηματιστηρίῳ, καὶ αὐτὸς ἔτι ὁ νέος χορευτὴς, ὁ ὁποῖος ζητεῖ ἐν τῷ χορῷ νὰ ἀρέσῃ εἰς τὴν ὡραίαν συγχορεύτριαν· ἐπιτηδείως συναναστρεφόμενοι ἀποφεύγομεν πολλὰ σκάνδαλα τοῦ καθημερινοῦ βίου, συνετῶς δὲ συμπεριφερόμενοι ἀφ' ἑνὸς μὲν εὐτυχοῦμεν εἰς τὰς ἐργασίας, ἐπικρατεῖ δ' ἀφ' ἑτέρου ἡ εἰρήνη μεταξὺ ἀτόμων καὶ λαῶν, παρηγορία δὲ καὶ χαρὰ ἐν πᾶσι διακέχυται. Συντόμως εἰπεῖν τὸ θέμα δι' ἕκαστον εἶναι σπουδαῖον, καὶ ἐὰν ἠθέλομεν αὐτὸ κατ' ἔκτασιν νὰ πραγματευθῶμεν βιβλίον ὁλόκληρον ἔπρεπε νὰ συγγράψωμεν· διὰ τοῦτο τὰ δέοντα θὰ γράψωμεν ἀκροθιγῶς πως.

I

Παρρησία Πνεύματος.

Ἡ παρρησία τοῦ πνεύματος εἶναι εἰς πολλὰς τοῦ βίου περιστάσεις πολὺ ὠφέλιμον προτέρημα καὶ λίαν πολύτιμον δῶρον· κατ' ἐξοχὴν δὲ χρήσιμος, εὐάρεστος καὶ σχεδὸν ἀναπόφευκτος ἐν ταῖς συνανα στροφαῖς καὶ συνεντεύξεσι μετὰ τῶν ἄλλων. Καθὼς ἐν τῷ βίῳ καθόλου οὕτω καὶ ἐν συναναστροφαῖς πάντοτε νέον τι ἢ ἀπροσδόκητον παρουσιάζεται, οὐδέποτε δὲ ἢ σπανίως γνωρίζομεν τὸ θέμα τῆς συναναστροφῆς, πᾶσα φράσις καὶ πᾶν ζήτημα ρίπτεται ἐν τῷ μέσῳ ἡμῶν ἀνελπίστως, διὰ τοῦτο δὲν πρέπει νὰ παρέρχηται χρόνος διὰ νὰ δίδωμεν τὴν ἀπάντησιν· ἡ ἀπάντησις πρέπει νὰ ἦναι ταχεῖα· τὸ ἔξοχον ἢ ἐμβριθὲς πνεῦμα ἐλάχιστα ὠφελεῖ, ὅταν δὲν ἦναι ταχὺ εἰς τὴν σύλληψιν τῶν ἰδεῶν ἢ ὅταν ἐκφέρῃ καλόν τι, ἀφοῦ ἤδη τὸ παλυάσχολον ρεῦμα τῆς συνδιαλέξεως ἐτράπη εἰς ἄλλα ἀντικείμενα.

Ἐν τῷ μέσῳ τῆς διαμάχης ἢ τῶν κυμῶν στροφῶν τῶν συνδιαλεγομένων, πρέπει νὰ ἔχωμεν τὰ βέλη ἀνὰ χεῖρας. Ἐπιτυχὴς ἀστεϊσμὸς θέλει θεωρεισθῇ εὐτυχής, αἱ δὲ ὠφέλιμοι γνώσεις ἀνωφελεῖς καὶ ἄκαιροι ὅταν δὲν λεχθῶσιν ἐν καταλλήλῳ περιστάσει· εἶναι ταὐτὸν ὡς ἄν τις δὲν σφυρηλατῇ τὸν σίδηρον ὅταν ἦναι πεπυρακτωμένος.

Ἐν τῇ συναναστροφῇ μόνον οἱ ἔξυπνοι καὶ ταχεῖς εἰς τὰς ἰδέας γνωρίζουσι καὶ τὰς διατυπώσεις· οἱ ὀνειροπόλοι, ἀφηρημένοι καὶ ἀποπλανημένοι, ὅσον πλοῦτον ἰδεῶν καὶ ἂν ἔχωσιν, εἶναι φορτία ἄχρηστα· ὀλίγα χρήματα ἀλλὰ πρόχειρα κατορθοῦσι περισσότερα παρὰ πλοῦτος πολὺς κεκρυμμένος ἐντὸς ὑπογείων.

Ὁ βραδέως κατανοῶν τὰς ἰδέας ἡμῶν καὶ ὁ ἀνεπιτήδειος ἐν τῇ ἐκθέσει τῶν ἰδεῶν του ἀπολλύσι ὄχι μόνον πᾶσαν εὐκαιρίαν ἐνεργείας, ἀλλὰ παίζει πρὸς καταισχύνην ἑαυτοῦ καὶ πρὸς δυσαρέσκειαν τῶν ἄλλων, παιγνίδιον ἀδέξιον δυνάμενον νὰ φέρῃ πρόσκομμα εἰς τὸ ταχὺ ρεῦμα τῆς συνδιαλέξεως, ὑφ' ἧς ὅμως παρασύρεται ἀκουσίως.

Συνήθως λαλοῦμεν περὶ παρρησίας πνεύματος· ἀλλὰ τὸ αὐτὸ δύναται νὰ λεχθῇ, καὶ περὶ καρδίας καὶ τῶν αἰσθημάτων μας. Παρρησία αἰσθημάτων κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὴν ὀλισχερῆ ἔλλειψιν. Ὅθεν ὑπάρχει μεγίστη διαφορά, κατὰ τὸν βαθμὸν ἐπὶ τοῦ ἐν ἀκαρεῖ συναισθάνεσθαι καὶ συμπάσχειν μετὰ τῶν ἄλλων. Οὕτως ὑπάρχουσι ψυχαὶ εὐαίσθητοι καὶ ταχέως συγκινούμεναι, ψυχαὶ αἱ ὁποῖαι, ὡς λέγουσιν ἀμέσως *πιάνουν φωτιά*· ἄλλαι πάλιν νωθρῶς κινούμεναι ἢ δυσκόλως θερμαινόμεναι τῶν ὁποίων οἱ σφυγμοὶ ἰσχυροὶ μὲν ἀλλὰ λίαν βραδεῖς εἶναι.

Πᾶς μὲ παρρησίαν αἰσθημάτων πεπροικισμένος εἶναι διὰ τὴν συναναστροφὴν, κοινωνίαν καὶ συνδιάλεξιν λίαν ἀγαπητός, ἐπειδὴ εὐχαριστεῖται, γελᾷ, ἐπαινεῖ, ἀναστενάζει μὲ ἡμᾶς ταχέως καὶ εἰς τὴν πρέπουσαν στιγμήν.

II

Φαιδρότης

Οἱ Ἰνδοὶ τῆς Ἀμερικῆς συνειθίζουσι, λίαν ὀρθῶς, ὁσάκις ἔχουσιν ἀφορμὴν νὰ λυπῶνται διά τι δυστύχημα, νὰ ἀποσύρωνται εἰς τὰ δάση καὶ νὰ ψάλλωσιν ἐν τῇ μοναξίᾳ τὰ λυπηρά

των ᾄσματα. Ἡ συνήθεια αὕτη εἶναι σύμφωνος πρὸς τὴν ὑπὸ τῆς φύσεως ἡμῶν ἐκδηλουμένην ἰδέαν. Καθ' ὅλην τὴν ἐπιφάνειαν τῆς Δημιουργίας βασιλεύει ἡ φαιδρότης· ὅ,τι ἄχαρι ἐξαλείφεται ἢ δι' ἀνθέων κατασκιάζεται. Τὰ φιλάσθενα πλάσματα ἀποσύρονται εἰς τὴν ἐρημίαν, οἱ λειμῶνες, ὅμως τὰ ἄλση καὶ τὰ ρυάκια γέμουσιν ἀναρίθμων πλὴν φαιδρῶς κελαδούντων πτηνῶν, ὅπου οὐδέποτε ἡ σπανίως ἀκούει τις τοὺς στεναγμοὺς καὶ θρήνους τῶν ἐπιθανάτων, μολονότι ὅλα ὅσα τραγωδῶσι πρέπει καὶ νὰ ἀποθάνωσιν ἡμέραν τινα.

Ἐν Εὐρώπῃ σπανίως οἱ ἄνθρωποι συνέρχονται, ὡς οἱ Ἑβραῖοι ἐπὶ τὸν ποταμὸν Βαβυλῶνος, ὅπως ψάλλωσιν ὁμοῦ ἐλεγεῖα· ἡ ὁρμέμφυτος ὅμως τάσις πρὸς τέρψιν καὶ χαρὰν φέρει τὸν ἕνα πρὸς τὸν ἄλλον· ὅθεν κυριώτερος νόμος πάσης συναναστροφῆς εἶναι ἡ φαιδρότης. Πάντες οἱ συνδιαλεγόμενοι ὀφείλουσι νὰ δεικνύωσι βλέμμα χαρίεν καὶ εὐχαριστημένον, πρῶτος δὲ ὁ οἰκοδεσπότης φυσικῶς πρέπει νὰ φαίνεται χαρίεις, καὶ καθὼς ἐν τῷ Ρωμαίῳ καὶ τῇ Ἰουλίᾳ τοῦ Σαιξπήρου, ὁ γέρων Καπελέτος, νὰ περιφέρεται μεταξὺ τῶν προσκεκλημένων μὲ πρόσωπον ἐκφράζον τὴν χαρὰν ἣν αἰσθάνεται ἐπὶ τῇ ἐμφανίσει τόσῳ ἀγαπητῶν φίλων.

Φυσιογνωμία σκυθρωποῦ καὶ βαρυθύμου ἀνθρώπου ἀποθαρρύνει καὶ κατασιγᾷ τοὺς ἄλλους, ἐνῷ τὸ φαιδρὸν καὶ γελόεν πρόσωπον διεγείρει τὴν χαρὰν καὶ τὴν ἡδονὴν τῆς ζωῆς. Ὅστις μὲ βλέπει σκυθρωπῶς φαίνεται ἢ ὅτι κακόν τι ἐναντίον μου σκέπτεται ἢ ὅτι μὲ περιφρονεῖ· τοὐναντίον οἱ χαρίεις μοὶ φαίνονται ὡς θέλοντες νὰ μοὶ εἴπωσιν ὅτι εἶναι εὐχαριστημένοι ἀπὸ ἐμὲ καὶ μὲ προσκαλοῦσι διὰ νὰ τοὺς ἀνοίξω τὸ στόμα καὶ τὴν καρδίαν μου.

Βεβαίως ὑποφέρει ὁ ἐν συναναστροφῇ ἀδιαφόρως ἢ δυσθύμως ἔχων, ἐὰν ὄχι ἀπὸ κακὸν χαρακτῆρα, βεβαίως ἀπὸ ἠθικὸν καὶ σωματικὸν πόνον· προκαλεῖ δὲ οὕτω τὴν δυσπιστίαν ἢ συμπάθειαν καὶ ἀποσπᾷ οὕτω τὴν διάνοιαν καὶ τὰ αἰσθήματα τῶν ἄλλων ἀπὸ τὰ εὐχάριστα ζητήματα τῆς συναναστροφῆς· ὅθεν οἱ ἀσθενεῖς πρέπει νὰ ὑποβληθῶσιν εἰς θεραπείαν, ἄνθρωποι δὲ μὲ *τζακισμένην καρδίαν* εἶναι τελείως ἄχρηστοι ἐν τῇ συναναστροφῇ καὶ ἐν τῇ συζητήσει· οἱ τοιοῦτοι ἔχουσι τὴν ἀνάγκην φίλου, ὅπως ὁμοῦ ἐν μικρῷ δωματίῳ ἡσύχως προσεύχωνται.

Κατηφεῖς λοιπὸν φυσιογνωμίαι εἶναι παραφωνίαι τῆς κοινωνικῆς συναυλίας· καὶ αὐτὸ δὲ τὸ σπουδαῖον ὕφος πρέπει νὰ ἀποσκορακίζηται. Διὰ τοῦτο δὲν πρέπει σπουδαῖα ζητήματα νὰ τίθενται εἰς συζήτησιν, πρὸ πάντων δὲ νὰ μὴ ἐγγύζονται αἱ θρησκευτικαὶ καὶ πολιτικαὶ ἰδέαι, διότι ὡς ἐκ τῆς φύσεώς των φέρουσι διαιρέσεις καὶ προκαλοῦσιν ἐχθρικὰ αἰσθήματα. Ἀκριβῶς τὸ ὡραῖον καὶ εὐχάριστον ἐν τῇ συναναστροφῇ ἔγκειται ἐν τούτῳ, ὅτι οἱ ἄλλοτε ἐχθροὶ καὶ ἀντίπαλοι φιλικῶς ὑπὸ οὐδετέραν σημαίαν συναντῶνται.

Ἐπίσης αἱ σπουδαῖαι ἐπιστημονικαὶ φιλονεικεῖαι πρέπει νὰ ἀπαγορεύωνται ἀπὸ τὴν συναναστροφήν, ἥτις ἐγένετο πρὸς ἀνάπαυλιν τῶν πάντων· ὀλίγοι ἐννοοῦσι τὰ σπουδαῖα, οἱ πλεῖστοι δὲ τῶν παρόντων σιωπῶσι· διὰ τὸν αὐτὸν λόγον δὲν πρέπει νὰ ἐνδιατρίβωσιν ἐπὶ τὸ αὐτὸ θέμα καθ' ὅλην τὴν συναναστροφὴν οὐδὲ νὰ ἐμβαθύνωσι πέραν τοῦ δέοντος, τοὐναντίον ἀμέσως καὶ θυμηδῶς νὰ μεταβαίνωσιν εἰς ἕτερα, διότι ὅταν ἐνδιατρίβει τις ἐπὶ πολὺ εἰς ἕν καὶ τὸ αὐτὸ ζήτημα, τότε ἔχει συνήθως τὸν λόγον εἷς καὶ μόνος, ὁ ἐννοῶν αὐτὸ ἐντελέστερον καὶ

ἀποκλείει τοὺς ἄλλους τυραννικῶς, ἐνῷ ὅταν τίθενται διάφορα, ἕκαστος εἰς τὸ εἶδός του καὶ εἰς τὴν σειράν του θέλει συμμετάσχει.

Καθ' ὅλην τὴν συζήτησιν ἔν τινι μεγάλῃ συναναστροφῇ, πρέπει οὕτω νὰ φέρηταί τις καθὼς ὁ προσκαλῶν εἰς μέγα δεῖπνον πολλοὺς συνδαιτημόνας, προσφέρει μὲν πολλὰ φαγητὰ ὄχι τόσῳ διὰ νὰ φάγωσιν ἐξ ὅλων, ὅσῳ διὰ νὰ εὐχαριστηθῶσιν, ἀφ' ὅ,τι ἕκαστος ὀρέγεται.

III

Εὐπροσηγορία

Ἐπίσης σπουδαῖον προσὸν εὐαρέστου συνδιαλέξεως ὡς ἡ φαιδρότης, εἶναι καὶ ἡ εὐπροσηγορία· ἀκριβῶς εἰπεῖν ἀμφότερα συνυπάρχουσι, καθ' ὅσον ὁ εὐπροσήγορος ἔχει τι τὸ φαιδρόν. «Ὁ πρῶτος κανὼν τῆς συνδιαλέξεως εἶναι νὰ τηρῇ τις τοὺς νόμους τῆς εὐπροσηγορίας» λέλει Γάλλος συγγραφεὺς τοῦ αἰῶνος Λουδοβίκου τοῦ ΙΔ'. Ἤδη πρὸ 2,000 ἐτῶν ὁ Κικέρων ἐν τῷ βιβλίῳ αὐτοῦ περὶ συναναστροφῶν λέγει περίπου τὰ αὐτά. «Ἐν τῇ συνδιαλέξει ἔσο πρᾷος, γλυκὺς καὶ ἀνεκτικός, οὐχὶ δὲ ἰδιότροπος καὶ πείσμων. Εὐπροσηγορία καὶ προσήνεια πρέπει ἐν αὐτῇ νὰ βασιλεύῃ.»

Ἡ εὐπροσηγορία εἶναι τι σπουδαιότερον εὐφυοῦς σκώμματος ἢ λεπτότητος πνεύματος· ἐκεῖνο μὲν ὁμιάζει πρὸς πυροτέχνημα τὸ ὁποῖον θαμβοῖ μὲν ἀλλὰ καίει ἐνίοτε· ταύτην δὲ ἔχουσιν ὀλίγοι καὶ ἐννοοῦσιν ὀλίγιστοι· διεγείρει θαυμασμὸν μᾶλλον ἢ κλίσιν, καὶ ἐνίοτε φθόνον καὶ ζηλοτυπίαν. Πολλοὶ πτοοῦνται βλέποντες ἐν τῇ συναναστροφῇ μεγαλοφυεῖς μὴ ἐννοοῦντας τίνι

Η Α· Θ. Π. Ο ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ

Πρώην Κωνσταντινουπόλεως ΝΕΟΦΥΤΟΣ Η'.

τρόπῳ νὰ ἐπιδεικνύωνται κατώτεροι παρ' ὅ,τι πράγματι εἶναι. Ὁ εὐπροσήγορος ὅμως συνδιαλέγεται ἐλευθέρως πρὸς πάντας· φαίνεται εὐχαριστημένος ἀπὸ τοὺς πάντας, διὰ τοῦτο καὶ πάντες εἶναι εὐχαριστημένοι ἀπὸ αὐτόν· οὐδέποτε εἶναι ζηλότυπος, οὐδέποτε προκλητικός, πάντοτε δὲ μετριόφρων καὶ φαίνεται σεβόμενος τοὺς ἄλλους· πάντα δὲ σεβόμενον ἡμᾶς ἀγαπῶμεν· οἱ δὲ τοὐναντίον παραμελοῦντες τὴν εὐπροσηγορίαν, φαίνονται ὀλίγον ἡμᾶς τιμῶντες, διὰ τοῦ τρόπου δὲ τούτου μᾶς προσβάλλουσι καὶ μ' ὅλην τὴν εὐρυΐαν ἢ τὸ πνεῦμά των ἀδύνατον νὰ μᾶς ἐξιλεώσωσιν. Ἀληθῶς ὀφείλει, διὰ νὰ γείνῃ τις ἀρεστὸς ἔν τε τῇ συνομιλίᾳ καὶ τοῖς τρόποις, ἀκριβῶς ἐκείνους τοὺς κανόνας τῆς εὐπροσηγορίας νὰ θρεύσῃ, οἵ ὁποῖοι εἶναι κατάλληλοι μὲ τὴν συντροφίαν, τὸν τόπον καὶ τὴν κοινωνικὴν τάξιν, μεθ' ἧς συναναστρέφεται· διότι καὶ ἡ λεπτὴ συμπεριφορὰ ἔν τισι περιστάσεσι δὲν εἶναι καταληπτὴ ἢ παρεξηγεῖται. Ὑπάρχουσι σπανιώτατοι τρόποι λεπτοτάτης συμπεριφορᾶς, ἀλλ' ἀφ' ἑτέρου ὑπάρχει καὶ εἶδός τι συμπεριφορᾶς ἄξεστον καὶ χονδροειδές. Ἄνθρωπος μὲ λεπτοτάτους τρόπους ἑνὸς διπλωμάτου ἢ αὐλικοῦ, εἶναι πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν χωρικοῦ κίβδηλος· εἰς τὰς ἄρκτους δὲ εὐγενῶς φερόμενος νὰ ἀρέσῃ τις εἶναι κόπος μάταιος.

Παρευρέθην ποτὲ εἴς τινα εὐχάριστον συναναστροφὴν Γερμανικῆς τινος πρωτευούσης καὶ ἐκάθησα πλησίον Ἄγγλου τινός. Ἦτο ἀξιότιμός τις πλὴν κακὸς πλοίαρχος, ὁ ὁποῖος καθ' ὅλην του τὴν ζωὴν μᾶλλον μὲ πίσσαν, τριχυμίαν καὶ κύματα ἢ μὲ εὐγενεῖς συναναστρέφετο· εὐγενής τις κύριος λίαν κεκοσμημένος φέρων χειρίκια λευκά, μὲ μειδιῶσαν φυσιογνωμίαν εἰσῆλθε καὶ προσήνεγκεν εἰς τὴν οἰκοδέσποιναν καὶ τοὺς λοιποὺς ξένους τὰ σε-

βάσματά του μετὰ βαθείας ὑποκλίσεως· συνέβαινε δὲ τοῦτο πλησίον μου, ὥστε ὁ Ἄγγλος τὰ πάντα ἠδύνατο ἀκριβῶς νὰ ἴδῃ καὶ ἀκούσῃ. Παρετήρει τὸν ὑπερευγενῆ ἄνδρα, ἐκ τοῦ στόματος τοῦ ὁποίου οἱ καθυποχρεωτικώτατοι λόγοι ὡς τὸ μέλι ἔτρεχον, μετὰ θαυμασμοῦ, καὶ ὅσῳ περισσότερον αἰκίζων περιεφέρετο, τόσῳ μεγαλείτεροι ἐγένοντο τοῦ ἀγαθοῦ ναύτου οἱ ὀφθαλμοὶ εἰς τοὺς ὁποίους διέκρινέ τις τὴν ἔκπληξιν καὶ τὴν μεγάλην ἀποστροφήν. Τί εἶναι αὐτό ; Τί κάμνει ὁ ἄνθρωπος οὗτος ; Τὶ προτίθεται ; Τὰ ἐρωτήματα ταῦτα μοὶ ἐψιθύριζεν εἰς τὸ οὖς ἀποτόμως ἐγειρόμενος καὶ ἐπιθυμῶν νὰ ἀναχωρήσῃ πρὸ τοῦ ἀσυνήθους τούτου τῆς εὐγενείας φαινομένου. Προσεπάθησα νὰ τὸν καθησυχάσω καὶ νὰ τῷ παραστήσω ὅτι ὁ εὐπρεπῶς μειδιῶν κύριος, ὁ λεπτὴν ἔχων συμπεριφορὰν δὲν εἶναι ποταπός τις ἀλλ' ἀξιοσέβαστος καὶ λίαν εὐπόληπτος κύριος. Ἐγνώριζον προσέτι καλῶς ὅτι εἶναι εὐκατάστατος καὶ καθόλου ἀνεξάρτητος πάσης ὑπονοίας κερδοσκοπικῆς ἐπὶ τοῦ χρηματοθυλακίου ἄλλων ἀνθρώπων. Οἱ εὐγενεῖς του τρόποι εἶναι συνήθεις ἐν τούτῳ τῷ τόπῳ, ὀλίγον ἐπιτετηδευμένοι ὁπωσδήποτε ὡς ὁ ἀπαστράπτων ἀρρὼς χρυσοῦ, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ὅμως δὲν ἐπηρεάζεταί τις. Οὕτως ἡσύχασεν ὀλίγον ὁ Ἄγγλος.

Παρατηρήσας αὐτό, ἠθέλησα νὰ τὸν παρορμήσω νὰ συνδιαλεχθῇ μετὰ τοῦ καλοῦ συμπατριώτου μου, διότι συνομιλία τις μετ' αὐτοῦ λίαν διδακτικὴ καὶ εὐάρεστος ἤθελεν εἶναι. Ἦτον ἀδύνατον νὰ τὸ κατορθώσω. Ὡς ἀνωτέρω εἶπον ὀφείλομεν ἐν ταῖς συνδιαλέξεσιν ἡμῶν τοιούτους τινας τρόπους εὐγενείας καὶ εὐπροσηγορίας νὰ ἐπιδεικνύωμεν, τοὺς ὁποίους οἱ μεθ' ἡμῶν λαλοῦντες ἐννοοῦσιν.

IV

Τὸ μετὰ τῶν ἀνωτέρων συνδιαλέγεσθαι.

Ἂν καὶ οἱ ἔν τινι λαμπρᾷ συναναστροφῇ προσκεκλημένοι διὰ τὴν ἑσπέραν ἐκείνην κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον ἴσοι θεωροῦνται, μολονότι καὶ ὁ ὑπὸ τοῦ προϊσταμένου αὐτοῦ προσκαλούμενος ἐν τῇ ἑσπερίδι δὲν δύναται νὰ ἐξομοιωθῇ πρὸς ἕνα μεγιστᾶνα, ὅμως αἱ διακρίσεις εἶναι ἀδύνατον νὰ παραμεληθῶσι· διὰ τοῦτο παρατηροῦμεν ὅτι, μεθ' ὅλην τὴν ἐν γένει ἐπικρατοῦσαν εὐθυμίαν καὶ χάριν ἐν τῇ συναναστροφῇ, τόσαι παραλλαγαὶ τόνου, τρόπου καὶ λεκτικοῦ ὅσαι διαφοραὶ βαθμοῦ, τάξεως, πλούτου, ἡλικίας καὶ ἀναπτύξεως ὑπάρχουσι.

Οὕτως ἡ ζωηρότης καὶ ὁ τόνος τῆς φωνῆς μας εἶναι διάφορος, κατὰ τὴν διάφορον ἀξίαν τοῦ μεθ' οὗ συνδιαλεγόμεθα. Πρὸς τοὺς προέχοντας λαλοῦμεν μετ' ἐπιφυλάξεως, ἄνευ θορύβου καὶ σιγανῶς· πρὸς τοὺς κατωτέρους μας τοὐναντίον ἀποφασιστικῶς καὶ ἄνευ συστολῆς. Μετ' ἐκείνων, οἵτινες κατὰ τὸν βαθμὸν, τὴν ἡλικίαν καὶ τὴν ἀνάπτυξιν εἶναι ὅμοιοι πρὸς ἡμᾶς, συνδιαλεγόμεθα θυμηδῶς καὶ εἰλικρινῶς. Περὶ τῶν ἀνωτέρων μας λέγομεν «ἔσχον συνέντευξιν»· ὅταν δὲ συγκαταβαίνωσι νὰ συνδιαλεχθῶσι θεωρητέον τοῦτο σημεῖον ἐξαιρέτου συμπαθείας καὶ ἐμπιστοσύνης. Ὅταν μετὰ γυναικῶν συναναστρεφώμεθα, ἡ γλῶσσα ἡμῶν ἀποβάλλει πᾶσαν τραχύτητα καὶ αὐτομάτως προφέρει τόνους φωνῆς λεπτοὺς καὶ τρυφεροὺς, καθὼς καὶ φράσεις ἐκλεκτάς.

Αἱ ἰδέαι καὶ σκέψεις, τὰς ὁποίας τις παραδέχεται καὶ ἐκφέρει, δυνατὸν ἐν γένει νὰ πλησιάζωσι πρὸς τὴν ἀλήθειαν· οὐδεὶς ὅμως ἔχει τὸ δικαίωμα τὴν ὀρθὴν αὐτοῦ ἰδέαν καὶ σκέψιν

ἀπροσκλήτως νὰ ὑπερασπίζηται καὶ νὰ ζητῇ ὅπως ἐπιβάλῃ. Ἐκφράσεις τινὰς θεωρητέας σπουδαίας προσβολὰς, ὄχι μόνον ὅταν βαναύσως ἐκφέρωνται, ἀλλὰ καὶ ὅταν κατὰ τὰς περιστάσεις δὲν ἀνακοινῶνται μετὰ τῆς ἀπαιτουμένης εὐγενείας. Ἐπίσης, κατὰ τὸν βαθμὸν τῆς πνευματικῆς ἱκανότητος καὶ μορφώσεως τῶν συνδιαλεγομένων, πρέπει ἐν ταῖς συναναστροφαῖς διάφοροι ἐπιφυλάξεις νὰ τηρῶνται. Πρὸς ἄνθρωπον περιωρισμένου πνεύματος νὰ προσποιώμεθα τὸν πνευματώδη εἶναι τόσον ἄτοπον, ὅσον πρὸς ἄνθρωπον σπουδαῖον νὰ συνομιλῶμεν περὶ μηδαμινῶν πραγμάτων. Πρὸς πάντα, καὶ τὸν τυχόντα, λαλεῖν περὶ ὑψηλῆς πολιτικῆς, εἶναι ἴδιον ἀνθρώπων περυσιωμένων καὶ ματαιοφρονούντων. Καθὼς πρὸς τοὺς ἀνωτέρους, οὕτω καὶ πρὸς τὸν ξένον, πρὸς τὸν ὁποῖον ἤδη συνεστήθη τις, δὲν πρέπει εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς νὰ φέρηται οἰκείως, τοὐναντίον· νὰ ἦναι ἀβρόφρων, ἐπιφυλακτικὸς, προσεκτικὸς, νὰ συνδιαλέγηται δὲ μόνον γενικῶς περὶ παντὸς πράγματος χωρὶς νὰ εἰσέρχηται εἰς λεπτομερείας. Ἐπειδὴ δὲ δὲν γνωρίζομεν τὰ προτερήματά του, τὰς ἐπιθυμίας καὶ τὰς ἀδυναμίας του, διὰ τοῦτο δὲν πρέπει εὐθὺς μετ' οἰκειότητος νὰ τὸν ἐγκολπώμεθα· ἄλλως δὲ ἀγνοοῦμεν ἐὰν τοιαύτη τις οἰκειότης εὐχαριστῇ αὐτόν· εἶναι πάντοτε καλὸν πρὸς τοὺς τοιούτους μᾶλλον σεβασμὸν καὶ εὐμένειαν, παρὰ ἀγάπην καὶ ἀγαθότητα νὰ ἐπιδεικνύωμεν. Οὐδαμοῦ ἀλλοῦ ἢ ἐν Ἀγγλίᾳ τηρεῖται σταθερώτερον ὁ κανὼν οὗτος, ὅπου πᾶσαν οἰκειότητα εἰς μέγιστον βαθμὸν ἀποφεύγουσι, μέχρις οὗ καλῶς γνωρίσωσι τὸν ξένον, ὃν τυχαίως ἐγνώρισαν.

Ἡ ποικιλία τῶν βαθμοφόρων τάξεων καὶ αἱ διάφοροι βαθμῖδες τῆς προσωπικῆς ἑκάστου ἀξίας ἐν ταῖς εὐρωπαϊκαῖς συναναστροφαῖς συντείνουσι πολὺ ὥστε πᾶσα συναναστροφὴ νὰ γίνηται

ἐνδιαφέρουσα. Ἐνταῦθα εἴμεθα ἠναγκασμένοι διὰ διαφόρους λόγους τὴν συζήτησιν ὡς τέχνην ν' ἀσκῶμεν. Ἐν χώραις δημοκρατικαῖς, ὡς ἐν ταῖς Ἡνωμέναις πολιτείαις τῆς Ἀμερικῆς, ὅπου πάντες θεωροῦνται ἴσοι, δὲν ὑπάρχει συζήτησις εἶαν ἐννοοῦμεν παρ' ἡμῖν, ἀλλὰ μόνον, (ἐκτὸς τῶν πολιτικῶν συζητήσεων) φλυαρίαι «chatting» ἢ «small talk» ὡς λέγεται. Ἐν αὐτῇ οὐδεὶς ἀναγνωρίζει ἀνώτερόν του, πολὺ ὀλιγώτερον καταφεύγει εἰς τρόπον συμπεριφορᾶς οἷοι παρ' ἡμῖν· καὶ ἀπέναντι τῶν γεροντοτέρων οἱ νεώτεροι εἶναι ἧττον μετριόφρονες ἐν ταῖς ἐκφράσεσιν αὐτῶν. Καὶ αἱ γυναῖκες ἀδιαφόρως συναναστρέφονται οἰκειότερον μετὰ τῶν ἀνδρῶν· διὰ τοῦτο πᾶσα συναναστροφὴ καὶ συζήτησις εἶναι ἁπλῆ, ἄχαρις καὶ μονότονος. Καὶ οἱ ξένοι, οἵτινες αὐτόθι συναντῶνται, ἀφοῦ ἀμοιβαίως συστηθῶσι, γνωστοποιοῦσιν εὐθὺς ὄνομα καὶ ἐπώνυμον, σφίγγουσι τὰς χεῖρας ἐγκαρδίως καὶ τόσον ἰσχυρῶς, ὥστε ἀναγκάζεταί τις νὰ φωνάξῃ ὡς ἐκ τῆς συνθλίψεως τῶν δακτύλων του, ἔπειτα ζυθοποτοῦσιν ὁμοῦ ὡς ἐὰν ἦσαν παλαιοὶ γνώριμοι. Οὕτως ἀποδεικνύουσιν ὅτι πᾶς τις αὐτόθι εἶναι καλός.

(ἐκ τοῦ Γερμανικοῦ)

Χ**

ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ

ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΩΝ

Γεράσιμος ὁ πατριάρχης τῶν Ἱεροσολύμων, ὁ τοὐπίκλην Πρωτοπαππᾶς, ἐγεννήθη ἐν τῷ χωρίῳ Ἁγίῳ Ἰωάννῃ τῆς ἐπαρχίας Μαντινείας· Κωνσταντῖνος καλούμενος κατὰ κόσμον, ἐννεαετὴς τὴν ἡλικίαν ἐστάλη ὑπὸ τῶν γονέων αὐτοῦ εἰς Ἱεροσόλυμα πρὸς τὸν θεῖον αὐτοῦ ἀρχιμανδρίτην Γεράσιμον (ἐπίτροπον τότε τοῦ ἀοιδίμου πατριάρχου Κυρίλλου ἐν Ἱεροσολύμοις) τὸν μετὰ ταῦτα χειροτονηθέντα ἀρχιεπίσκοπον Λύδδης· ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν δ' αὐτοῦ ἐφοίτησε κατ' ἀρχὰς εἰς τὴν αὐτόθι προκαταρκτικὴν σχολὴν τοῦ Ἱεροῦ Κοινοῦ τοῦ Παναγίου Τάφου, εἶτα δὲ ἐν τῇ Θεολογικῇ σχολῇ τοῦ Τιμίου Σταυροῦ. Ἀποθανόντος δὲ τοῦ Λύδδης Γερασίμου, ἅμα τῇ ἀποπερατώσει τῶν μαθημάτων αὐτοῦ, ἀπεστάλη ὑπὸ τοῦ πατριάρχου Κυρίλλου εἰς Ἀθήνας, ἔνθα ἐσπούδασεν ἐν τῷ Ἐθνικῷ Πανεπιστημίῳ τὰς φυσικομαθηματικὰς ἐπιστήμας ἐπὶ τετραετίαν, καὶ ἀγχίνους φύσει καὶ ἐπιμελὴς ὢν ἐποίησε λαμπρὰς σπουδάς. Ἐπανελθὼν δ' εἰς Ἱεροσόλυμα τῷ 1866 διωρίσθη καθηγητὴς τῶν μαθηματικῶν ἐν τῇ αὐτῇ Θεολογικῇ σχολῇ, κεχειροτονημένος ἱεροδιάκονος, ἐν ᾗ διδάξας

μέχρι τοῦ θέρους τοῦ 1872, ἀπεστάλη κατὰ νοέμβριον τοῦ ἔτους τούτου εἰς Κωνσταντινούπολιν ὡς μέλος τῆς τριμελοῦς ἐπιτροπείας, τῆς ἀπαρτιζομένης ὑπ' αὐτοῦ, ἀρχιμανδρίτου ὄντος, τοῦ ἀρχιμανδρίτου Βενιαμὶν Ἰωαννίδου, καὶ τοῦ ἐπιτρόπου τοῦ Παναγίου Τάφου ἐν Σμύρνῃ ἀρχιμανδρίτου Ἱεροθέου, ἐπὶ τῇ παραιτήσει τοῦ πατριάρχου Ἱεροσολύμων Κυρίλλου. Ἐν Κων)πόλει διατρίψας ὡς συνεπίτροπος ἐπὶ ἐννέα μῆνας, ἐπὶ τῆς πατριαρχείας τοῦ ἀοιδίμου πατριάρχου Ἱεροσολύμων Προκοπίου, ἀνεκλήθη εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ διωρίσθη ἀρχιγραμματεὺς τοῦ θρόνου· διετέλεσε δὲ τοιοῦτος ἀπὸ τοῦ ἔτους 1874 μέχρι τοῦ 1878 ἐκπληρώσας ἐπιμελῶς τὰ καθήκοντα αὐτοῦ ταῦτα· μεθ' ὃ ἐχειροτονήθη ὑπὸ τοῦ ἀοιδίμου πατριάρχου τῆς Ἁγίας Γῆς Ἱεροθέου ἀρχιεπίσκοπος Φιλαδελφείας, καὶ, μεσοῦντος μαρτίου τοῦ ἔτους 1878, ἀπεστάλη εἰς Κων)πολιν ὡς ἀντιπρόσωπος αὐτοῦ ἀντὶ τοῦ ἀνακληθέντος ἀρχιμανδρίτου Πατρικίου. Κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο, συγκροτουμένου τοῦ ἐν Βερολίνῳ συνεδρίου τῶν μεγάλων δυνάμεων, ὁ ἀρχιεπίσκοπος Φιλαδελφείας Γεράσιμος ἀπεστάλη ὡς ἀντιπρόσωπος τῶν Ἁγίων Τόπων εἰς Βερολῖνον, ἔνθα ἐπέτυχε τῆς καταχωρίσεως τοῦ Μοναστηριακοῦ ζητήματος ἐν τῇ συνθήκῃ τοῦ Βερολίνου. Ἐν ἔτει δὲ 1879, διατρίβοντος τοῦ πατριάρχου Ἱεροθέου εἰς Κων)πολιν διὰ τὸ μοναστηριακὸν ζήτημα, ὁ ἀρχιεπίσκοπος Φιλαδελφείας Γεράσιμος ἀπεστάλη ὡς ἀντιπρόσωπος τῶν πατριαρχείων καὶ τῶν Ἁγίων Τόπων εἰς Βουκουρέστιον μετὰ τοῦ μητροπολίτου Νικομηδείας Φιλοθέου, ὅπως πραγματευθῶσι μετὰ τῆς Ρουμανικῆς κυβερνήσεως τὰ τῆς λύσεως τοῦ μοναστηριακοῦ ζητήματος. Μετὰ τὴν ἀποτυχίαν τῶν διαπραγματεύσεων ἐπανῆλθεν εἰς Κων)πολιν ἐξακολουθῶν νὰ ᾖ ἐπίτροπος τοῦ Πατριάρχου τῆς Ἁγίας Γῆς.

Ἐπανελθὼν ὁ πατριάρχης Ἱερόθεος εἰς Ἱεροσόλυμα κατὰ σεπτέμβριον τοῦ 1880 προήγαγε τὸν τέως Φιλαδελφείας Γεράσιμον εἰς μητροπολίτην Σκυθοπόλεως, διαμείναντα ἐπίτροπον ἐν Κων)πόλει καὶ μετὰ τὴν ἐκλογὴν τοῦ πατριάρχου Νικο-

δήμου, ἐφ' οὗ καὶ παρέμεινεν ὡς ἀντιπρόσωπος ἕως τῶν μέσων τοῦ 1884, ὅτε ἀνεκλήθη εἰς Ἱεροσόλυμα. Τῇ δὲ 22 μαΐου 1885 ἐξελέγη πατριάρχης Ἀντιοχείας, διαδεξάμενος τὸν ἀοίδιμον Ἱερόθεον προκριθεὶς τῶν δύο συνυποψηφίων αὐτῷ μητροπολιτῶν Καισαρείας Ἰωάννου καὶ Νικομηδείας Φιλοθέου. Ἐπὶ μίαν ἑξαετίαν διοικήσας θεοφιλῶς τὸν πατριαρχικὸν θρόνον Ἀντιοχείας παρητήσατο, ἐκλεγεὶς παμψηφεὶ τῇ 27 φεβρουαρίου 1891 ὑπὸ τῆς Συνόδου τοῦ Ἱεροσολυμιτικοῦ θρόνου πατριάρχης Ἱεροσολύμων· τῇ δὲ 12 ἀπριλίου 1891 ἐγένετο ἡ τελετὴ τῆς εἰς τὸν θρόνον ἀναρρήσεως αὐτοῦ.

Τὸν φεβρουάριον τοῦ 1896 συμπληρωθήσονται πέντε ἔτη πατριαρχείας ἠρέμου, καὶ τοιαύτην ἀπεξεδεχόμεθα πάντες οἱ γνωρίσαντες ἐκ τοῦ συνεγγὺς τὸν γλυκὺν χαρακτῆρα τοῦ μακαριωτάτου κ. Γερασίμου. Ἀκριβῶς ὁ πατριάρχης Ἱεροσολύμων ἀνάγκη νὰ ἦναι ὁ ἄνθρωπος τῆς ἐποχῆς· καὶ ὁ μακαριώτατος κ. Γεράσιμος, προσηνὴς καὶ μειλίχιος, εὐγενὴς τὴν καρδίαν, λεπτὸς τοὺς τρόπους, ἀγαπῶν ἴσα ἀδελφοὺς τοὺς συναιρομένους αὐτῷ ἐν τῷ ἔργῳ τῆς διακονίας καὶ παρ' αὐτῶν ἀγαπώμενος, προσπαθεῖ καὶ κατορθοῖ νὰ κρατῇ ἐν εἰρήνῃ τὸ πλήρωμα, τὸ ὁποῖον διοικεῖ, νὰ ἐπαρκῇ εἰς τὴν πενίαν τοῦ θρόνου συντηρῶν καὶ κατὰ τὸ δυνατὸν προάγων τὰ ἐκπαιδευτικὰ καὶ κοινωφελῆ καθιδρύματα, ὅσα ἡ εὐσεβὴς καὶ φιλάδελφος τοῦ μακαρίτου πατριάρχου Κυρίλλου Β' διοίκησις συνέστησε, καὶ νὰ προασπίζῃ τὴν εἰρηνικὴν διεξαγωγὴν τῶν ἀφορωσῶν εἰς τὸ Ἱερὸν Κοινὸν τοῦ Παναγίου Τάφου ὑποθέσεων. Δικαίως δὲ αἱ κυβερνήσεις τῆς Α.Α Μ. τοῦ Σουλτάνου, καὶ ἡ Ρωσσική, ἡ Ἑλληνική, καὶ ἡ Μαυροβουνιωτικὴ ἐτίμησαν αὐτὸν διὰ τῶν παρασήμων Ὀσμανιὲ καὶ Μετζιτιὲ Α' τάξεως καὶ τῶν μεγαλοσταύρων ἁγίου Ἀλεξάνδρου Νεύσκη, τοῦ Σωτῆρος καὶ τοῦ Δανήλου.

Η Α. Θ. Μ. Ο ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ

ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΩΝ ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ

Ο ΟΥΡΑΝΟΣ ΚΑΙ Ο ΑΔΗΣ

Τὸ μέλλον καὶ τὸ μηδέν.

Ζῶμεν, διανοούμεθα, ἐνεργοῦμεν, τοῦτό ἐστι θετικόν· ἀποθνήσκομεν, τοῦτο οὐχ ἧττον βέβαιον ἐστίν. Ἀλλ' ἐγκαταλείποντες τὴν ζωὴν ποῦ ὑπάγομεν; Τί γινόμεθα; Ἐν καλλίονι ἢ ἐν χείρονι κατασταθήσεσθε; Εἶναι ἢ μὴ εἶναι: τοιαύτη ἐστὶν ἡ αἵρεσις: διὰ παντὸς ἢ αἰωνίως ζήσομεν, ἢ τὸ πᾶν ἔληξε δι' ἡμᾶς; ἀνεπιστρεπτεί; Τοῦτο δικαιεῖ τὸν κόπον τοῦ σκέπτεσθαι περὶ αὐτοῦ.

Πᾶς ἄνθρωπος αἰσθάνεται τὴν ἀνάγκην τοῦ ζῆν, τοῦ ἀπολαύειν, τοῦ ἀγαπᾶν, τοῦ εὐτυχῶς διάγειν. Εἴπατε τῷ μέλλοντι ἀποθανεῖν ὅτι ζήσεται εἰσέτι· ὅτι ἡ ὥρα αὐτοῦ χρονίζει· εἴπατε αὐτῷ πρὸ πάντων ὅτι ἔσται εὐτυχέστερος ἢ ὅτον ὑπῆρξε, καὶ ἡ καρδία αὐτοῦ χαρᾶς παλμοὺς δοκιμάσει. Ἀλλὰ τί ὠφελοῦσιν αἱ τῆς εὐτυχίας ἐπιθυμίαι αὗται, ἐὰν πνοή τις δύνηται αὐτὰς ἐξαφανίσαι.

Ὑπάρχει τι ἀπελπιστικώτερον τῆς ἰδέας ταύτης τῆς ἀπολύτου καταστροφῆς; Ἱεραὶ ἀφοσιώσεις, διάνοια, πρόοδος, γνώ-

σεις, φιλοπόνως κτηθεῖσαι, τὰ πάντα ἐξολοθρεύοντο, τὰ πάντα ἀπόλοντο! Τίς ἡ ἀνάγκη ἵνα προσπαθῶμεν ὅπως καλλίους γενώμεθα, ἵνα ἀναγκαζώμεθα ὅπως τὰ πάθη ἡμῶν καταστέλλωμεν, ἵνα κοπιῶμεν ὅπως τὸ πνεῦμα ἡμῶν καλλωπίζωμεν, ἐὰν μηδένα καρπὸν συγκομίσασθαι μέλλωμεν, ἐν τῇ ἰδέᾳ μάλιστα ὅτι αὔριον ἴσως οὐδόλως ἡμᾶς τοῦτο ὠφελήσει; Εἴπερ οὕτως εἶχεν, ἡ τύχη τοῦ ἀνθρώπου εἴη ἂν ἑκατοντάκις χείρων τῆς τοῦ κτήνους, διότι τὸ κτῆνος, ζῶν καθ' ὁλοκληρίαν ἐν τῷ παρόντι, ἱκανοποιεῖ τὰς ὑλικὰς αὐτοῦ ὀρέξεις, μηδόλως εἰς τὸ μέλλον ἐποφθαλμιῶν. Μυστηριώδης τις ἐποπτεία λέγει ὅτι τοῦτο οὐκ ἔστι δυνατόν.

Διὰ τῆς εἰς τὸ μηδὲν πίστεως, ὁ ἄνθρωπος συγκεντροῖ ἰσχυρῶς πάσας αὐτοῦ τὰς σκέψεις εἰς τὴν παροῦσαν ζωήν. Καὶ ὄντως, πῶς δύναταί τις λογικῶς ἐνασχολεῖσθαι περὶ μέλλοντος, ὅπερ οὐδόλως προσδοκᾷ; Ἡ ἀποκλειστικὴ αὕτη περὶ τοῦ παρόντος ἐνασχόλησις ἄγει φυσικῶς εἰς τὸ σκέπτεσθαι πρὸ πάντων περὶ ἑαυτοῦ. Τοῦτο δέ ἐστι τὸ ἰσχυρότατον διεγερτικὸν τοῦ ἐγωϊσμοῦ, καὶ ὁ ἄπιστος συνεπὴς πρὸς ἑαυτὸν ἔσται, ὅταν φθάσῃ εἰς τὸ συμπέρασμα τόδε: «εὐφρανθῶμεν, ἐφ' ὅσον ἐσμέν, εὐφρανθῶμεν ὅσον τὸ δυνατὸν πλεῖον, ἐπειδὴ μεθ' ἡμᾶς τὸ πᾶν τετέλεσται, εὐφρανθῶμεν μετὰ σπουδῆς, ἐπειδὴ ἀγνοοῦμεν ἐπὶ πόσον τοῦτο διαρκέσει», καὶ εἰς τὸ ἕτερον τόδε τὸ λίαν ἄλλως σοβαρὸν διὰ τὴν κοινωνίαν: «εὐφρανθῶμεν ὅπως ἂν τύχωμεν, ἕκαστος δι' ἑαυτόν, ἡ εὐτυχία ἐνταῦθα τῷ ἐπιδεξιωτέρῳ ἀνήκει».

Ἐὰν τὸ πρὸς τοὺς ἀνθρώπους σέβας συγκρατῇ τινας, ὁπωσοῦν χαλινὸν δύνανται ἔχειν οἱ μηδὲν φοβούμενοι; Λέγουσι καθ' ἑαυτοὺς ὅτι οἱ ἀνθρώπινοι νόμοι μόνον τοὺς ἀναξίους προσβάλλουσι· διὸ καὶ παισὶν χρῆσιν παντὸς τοῦ πνεύματος αὐτῶν ὡς πρὸς τὰ μέσα τοῦ ὑπεκφυγεῖν αὐτούς. Ἐὰν ὑπάρχῃ διδασκαλία τις νοσώδης καὶ ἀντικοινωνική, αὕτη ἐστὶν ἀκριβῶς ἡ τοῦ ἐκμηδενισμοῦ· διότι διαρρήγνυσι τοὺς ἀληθεῖς δεσμοὺς τῆς ἀλληλεγγύης καὶ τῆς ἀδελφότητος, αἵτινες εἰσὶ βάσεις τῶν κοινωνικῶν σχέσεων.

Ὑποθώμεθα ὅτι κατά τινα περίστασιν ὁλόκληρος λαός, ὅτι, ἐντὸς ὀκτὼ ἡμερῶν, ἐντὸς μηνός, ἐντὸς ἔτους ἂν θέλῃ τις, μέλλει ἐκμηδενισθῆναι, ὅτι οὐδεὶς ἄνθρωπος ἐπιζήσει, ὅτι οὐδὲν ἴχνος αὐτοῦ μενεῖ μετὰ τὸν θάνατον· τί ποιήσει ἐπὶ τὸν χρόνον τοῦτον; Ἐργασθήσεται ὑπὲρ τῆς βελτιώσεως αὐτοῦ, ὑπὲρ τῆς ἐκπαιδεύσεως αὐτοῦ; Ὑποταγήσεται τοῖς νόμοις, ἐξουσίᾳ τινί, ὁδηγήσει καὶ ἂν ᾖ, ἔστω δὲ καὶ ἡ νομιμωτάτη, ἡ πατρικὴ ἐξουσία; Ὑπάρχει δι' αὐτὸν ὁδηγὸν καθῆκον; Οὐχὶ βεβαίως εἶεν! Τὸ μὴ ἀθρόως γινόμενον ὁ ἐκμηδενισμὸς πραγματοποιεῖ καθ' ἑκάστην μεμονωμένως. Ἐὰν αἱ συνέπειαι μὴ ὦσι τόσον ὀλέθριαι, ὅσον ἠδύναντο εἶναι, σημεῖον ὅτι παρὰ τοῖς πλείστοις τῶν ἀπίστων ὑπάρχει κομπορρημοσύνη μᾶλλον ἢ ἀληθὴς ἀπιστία, ἀμφιβολία μᾶλλον ἢ πεποίθησις, καὶ ὅτι φοβοῦνται τὸ μηδὲν μᾶλλον ἢ ὅσον φαίνονται· ὁ τίτλος τοῦ ἰσχυροῦ πνεύματος κολακεύει τὴν φιλαυτίαν αὐτῶν· κατὰ δεύτερον δὲ λόγον, οἱ ἀπολύτως ἄπιστοι ἐν ἀπείρῳ εἰσὶ μειονοψηφίᾳ· ὑφίστανται ἀκουσίως τὴν ὑπεροχὴν τῆς ἐναντίας γνώμης καὶ συγκρατοῦνται ὑπὸ ὑλικῆς δυνάμεως· ἀλλὰ γενέσθω ἡ ἀπόλυτος ἀπιστία ἡμέραν τινὰ γνώμη τῆς πλειονοψηφίας, ἡ κοινωνία διελύθη· καὶ πρὸς τοῦτο τείνει ἡ διάδοσις τῆς διδασκαλίας τοῦ ἐκμηδενισμοῦ.

Οἱαιδήτινες καὶ ἂν ὦσιν αἱ συνέπειαι αὐτοῦ, ἐὰν ὁ ἐκμηδενισμὸς τυγχάνῃ ἀλήθεια, δέον ἵνα παραδεξώμεθα αὐτόν, καὶ μηδὲ τὰ ἐναντία συστήματα, μηδ' ἡ ἐκ τούτου προκύψασα τοῦ κακοῦ ἰδέα δύνανται ποιῆσαι αὐτὸν μὴ ὑπάρχειν. Δέον ὅμως ἵνα μὴ ἀποκρύψωμεν ὅτι ὁ σκεπτικισμός, ἡ ἀμφιβολία, ἡ ἀδιαφορία ὑσημέραι προβαίνουσιν ἐναντίον τῶν προσπαθειῶν τῆς θρησκείας· τοῦτό ἐστι θετικόν.....

Ἕκαστος ἐλεύθερός ἐστιν ἀναμφιβόλως ἐν τῇ δοξασίᾳ αὐτοῦ, δύναται πιστεύειν εἴς τι ἢ εἰς μηδὲν πιστεύειν· ἀλλ' οἱ προσπαθοῦντες ἵνα ἐν τοῖς πνεύμασι τοῦ λαοῦ καὶ μάλιστα τῆς νεολαίας τὴν ἄρνησιν καταστήσωσι προτιμοτέραν τοῦ μέλλοντος, βασιζόμενοι εἰς τὸ κῦρος τῶν γνώσεων αὐτῶν καὶ τῆς ὑπερσχῆς τῆς κοινωνικῆς αὐτῶν θέσεως, σπείρουσιν ἐν τῇ κοινωνίᾳ σπέρματα ταραχῆς καὶ ἀποσυνθέσεως, καὶ μεγάλην εὐθύνην ἀναλαμβάνουσιν.

Ὑπάρχει ἑτέρα τις διδασκαλία, ἥτις ὑπερασπίζεται κατὰ τοῦ ὑλισμοῦ, διότι παραδέχεται τὴν ὕπαρξιν ἀρχῆς διανοητικῆς ἐκτὸς τῆς ὕλης· ἔστι δὲ αὕτη ἡ τῆς **ἀπορροφήσεως ἐν παγκοσμίῳ τινὶ συνόλῳ**. Κατὰ τὴν διδασκαλίαν ταύτην, ἕκαστον ἄτομον λαμβάνει ἐν τῇ γεννήσει αὐτοῦ μόριόν τι τῆς ἀρχῆς ταύτης, ὅπερ ἀποτελεῖ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ καὶ ὅπερ δίδωσιν αὐτῷ τὴν ζωὴν, τὴν διάνοιαν καὶ τὸ αἴσθημα. Ἐν τῷ θανάτῳ, ἡ ψυχὴ αὕτη ἐπιστρέφει εἰς τὴν κοινὴν ἑστίαν καὶ ἀπόλλυται ἐν τῷ ἀπείρῳ ὡς σταγὼν ὕδατος ἐν τῷ ὠκεανῷ.

Ἡ διδασκαλία αὕτη προηγμένη βεβαίως καθ' ἓν βῆμα τοῦ καθαροῦ ὑλισμοῦ τυγχάνει, διότι παραδέχεταί τι, ἐν ᾧ ἡ ἑτέρα οὐδὲν παραδέχεται, ἀλλ' αἱ συνέπειαι ἀκριβῶς αἱ αὐταὶ τυγχάνουσιν. Εἴτ' ἐν τῷ μηδενὶ ὁ ἄνθρωπος βυθίζεται, εἴτε ἐν τῷ κοινῷ

Η Α. Ε. ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΜΑΥΡΟΓΕΝΗΣ ΠΑΣΑΣ

Ἀρχίατρος τῶν ἀνακτόρων καὶ ἰδιαίτερος ἰατρὸς τῆς **Α. Α. Μ.** τοῦ **ΣΟΥΛΤΑΝΟΥ**

δοχείῳ, τὸ αὐτὸ ὡς πρὸς τοῦτο τυγχάνει· ἐὰν ἐν τῷ μηδενὶ ἐκμηδενίζεται· ἐὰνδὲ ἐν τῷ τελευταίῳ, ἀπόλυσιτὴν ἑαυτοῦ ἀτομικότητα, τὸ αὐτό ἐστιν ὥσπερ εἰ μὴ ὑπῆρχεν· οὐχ' ἧττον διὰ παντὸς αἱ κοινωνικαὶ σχέσεις διαρρήγνυνται. Τὸ οὐσιῶδες δι' αὐτόν ἐστιν ἡ διατήρησις τοῦ ΕΓΩ αὐτοῦ· ἄνευ τούτου τί ἐνδιαφέρει αὐτῷ τὸ εἶναι ἢ τὸ μὴ εἶναι ! Τὸ μέλλον δι' αὐτὸν μηδέν ἐστι πάντοτε, ἡ δὲ παροῦσα ζωὴ τὸ μόνον πρᾶγμα ὅπερ αὐτῷ ἐνδιαφέρει καὶ ἀπασχολεῖ αὐτόν. Ὡς πρὸς τὰς ἠθικὰς αὐτῆς συνεπείας, ἡ διδασκαλία αὕτη ἐπίσης νοσώδης ἐστιν, ἐπίσης ἀπελπίζουσα, ἐπίσης τὸν ἐγωϊσμὸν ἐξεγείρουσα ὅσον καὶ ὁ κυρίως ὑλισμὸς λεγόμενος.

Δύναταί τις ὡσαύτως ποιῆσαι αὐτῇ τὴν ἑπομένην ἔνστασιν. Πᾶσαι αἱ ἐκ τοῦ ὠκεανοῦ ἀντλούμεναι σταγόνες ὁμοιάζουσι πρὸς ἀλλήλας καὶ ἔχουσι τὰς αὐτὰς ἰδιότητας, ὡς τὰ μέρη τοῦ αὐτοῦ ὅλου· διὰ τί αἱ ψυχαί, ἐὰν ἐκ τοῦ μεγάλου ὠκεανοῦ τῆς παγκοσμίου διανοίας πηγάζωσι, τόσον ὀλίγον πρὸς ἀλλήλας ὁμοιάζουσιν ; Διὰ τί ἡ εὐρυΐα παρὰ τῇ ἠλιθιότητι ; αἱ ὕψισται ἀρεταὶ παρὰ ταῖς ἀγενεστάταις κακίαις ; ἡ ἀγαθότης, ἡ πρᾳότης, ἡ ἀκακία παρὰ τῇ μοχθηρίᾳ, τῇ σκληρότητι, τῇ βαρβαρότητι ; Πῶς τὰ μέρη ὁμογενοῦς τινος ὅλου δύνανται εἶναι τόσον διάφορα ἀλλήλων ; Εἴποι τις ἄν, ὅτι ἡ ἀνατροφὴ τροποποιεῖ αὐτάς. Ἀλλὰ τότε πόθεν προέρχονται αἱ ἐκ γενετῆς ἰδιότητες, αἱ πρώϊμοι διάνοιαι, τὰ ἀγαθὰ καὶ τὰ κακὰ ὁρμέμφυτα, τὰ ἀνεξάρτητα πάσης ἀνατροφῆς, καὶ πολλάκις τόσον ὀλίγον ἐν ἁρμονίᾳ πρὸς τὰ περιέχοντα, ἐν οἷς ἀναπτύσσονται ;

Ἡ ἀνατροφή, ἄνευ οὐδεμιᾶς ἀμφιβολίας τροποποιεῖ τὰς διανοητικὰς καὶ ἠθικὰς ἰδιότητας τῆς ψυχῆς· ἀλλ' ἐνταῦθα ἑτέρα τις δυσκολία παρουσιάζεται. Τίς δίδωσι τῇ ψυχῇ τὴν ἀνατρο-

φὴν, ἕνα ποιήσῃ αὐτὴν προσδεῦσαι ; Ἕτεραι ψυχαὶ αἵτινες, διὰ τὴν κοινὴν αὐτῶν καταγωγὴν, οὐδόλως προηγμέναι τυγχάνουσιν. Ἀφ' ἑτέρου δὲ, ἡ ψυχὴ, ἐπιστρέφουσα ἐν τῷ Παγκοσμίῳ Συνόλῳ, ὅθεν ἐξῆλθεν, ἀφοῦ προώδευσεν ἐπὶ τὴν ζωὴν, φέρει αὐτῷ στοιχεῖον ἐντελέστερον· ὅθεν ἔπεται ὅτι τὸ Σύνολον τοῦτο ὀφείλει ἐπὶ τέλους ἵνα βαθέως τροποποιῆται καὶ βελτιοῦται. Πῶς γίνεται ἵνα ἀκαταπαύστως ἐξέρχωνται ἐκεῖθεν ψυχαὶ ἀμαθεῖς καὶ μοχθηραί ;

Ἐν τῇ διδασκαλίᾳ ταύτῃ ἡ παγκόσμιος πηγὴ τῆς διανοίας, ἥτις παρέχει τὰς ἀνθρωπίνους ψυχὰς, ἀνεξάρτητός ἐστιν ἀπὸ τῆς Θεότητος· οὐκ ἔστι τοῦτο ἀκριβῶς π α ν θ ε ϊ σ μ ό ς. Ὁ κυρίως π α ν θ ε ϊ σ μ ό ς λεγόμενος, διαφέρει ἐν τούτῳ ὅτι θεωρεῖ τὴν παγκόσμιον ἀρχὴν τῆς ζωῆς καὶ τῆς διανοίας ὡς συνιστῶσαν τὴν Θεότητα. Ὁ Θεός ἐστι συνάμα καὶ πνεῦμα καὶ ὕλη· πάντα τὰ ὄντα, πάντα τὰ σώματα τῆς φύσεως ἀπαρτίζουσι τὴν Θεότητα, ἧς περ μόρια καὶ συστατικὰ στοιχεῖα τυγχάνουσιν· ὁ Θεός ἐστι τὸ σύνολον πασῶν τῶν διανοιῶν συνηνωμένων· ἕκαστον δὲ ἄτομον ὂν μέρος τοῦ ὅλου, Θεός ἐστι καὶ τοῦτο· οὐδὲν ὂν ἀνώτερον καὶ ἀνεξάρτητον διατάττει τὸ σύνολον· τὸ σύμπαν ἄπειρός ἐστι δημοκρατία ἄνευ ἀρχηγοῦ· ἢ μᾶλλον ἐν αὐτῇ ἕκαστος ἀρχηγός ἐστιν ἔχων ἀπόλυτον ἐξουσίαν.

Ἐναντίον τοῦ συστήματος τούτου πολλὰς ἐνστάσεις δύναταί τις ἀντιτάξαι, ὧν αἱ κυριώτεραί εἰσιν αἱ ἑπόμεναι: Μὴ δυνάμενοι ἐννοῆσαι τὴν Θεότητα δίχα τοῦ ἀπείρου τῶν τελειοτήτων, ἀποροῦμεν πῶς ὅλον τι ἐντελὲς δύναται συνίστασθαι ἐκ μερῶν ἀτελῶν ἐχόντων ἀνάγκην προόδου ; Ἑκάστου μέρους ὑποκειμένου τῷ νόμῳ τῆς προόδου, ἔπεται ὅτι καὶ αὐτὸς ὁ Θεὸς ὀφείλει προάγεσθαι· ἐὰν ἀκαταπαύστως προοδεύῃ, ὤφειλεν εἶναι ἐν τῇ ἀρχῇ τῶν αἰώνων ὂν ἀτελές. Πῶς ὂν ἀτελὲς, ἐσχηματισμένον ἐκ θελήσεων καὶ ἰδεῶν τόσῳ διαφόρων, ἠδυνήθη συλλαβεῖν τοὺς τόσον ἐναρμονίους καὶ τόσον θαυμαστοὺς νόμους τῆς ἑνότητος, τῆς σοφίας καὶ τῆς προνοίας, οἵτινες τὸ σύμπαν διέπουσιν ; Ἐὰν ὅλαι αἱ ψυχαὶ μέρη τῆς Θεότητος τυγχάνωσι, καὶ πᾶσαι συνετέλεσαν εἰς τοὺς νόμους τῆς φύσεως, πῶς γίνεται ἵνα γογγύζωσιν ἀκαταπαύστως ἐναντίον τῶν ἐν λόγῳ νόμων, οἵτινες αὐτῶν τούτων εἰσὶν ἔργον ; «Θεωρία τις οὐδόλως δύναται εἶναι παραδεκτὴ εἰμὴ ἐπὶ τῷ ὅρῳ τοῦ ἱκανοποιεῖν τὸ λογικὸν καὶ τοῦ ἐξηγεῖν πάντα τὰ γεγονότα ἅτινα περιλαμβάνει· ἐὰν ἓν μόνον γεγονὸς ἐπέλθῃ διαψεῦδον αὐτὴν, σημεῖον ὅτι οὐχὶ ἐν τῇ ἀπολύτῳ ἀληθείᾳ εὑρίσκεται».

Ὡς πρὸς τὴν ἠθικὴν, αἱ συνέπειαι ἐπίσης παράλογοι τυγχάνουσιν. Ἐν πρώτοις διὰ τὰς ψυχὰς, ὡς καὶ ἐν τῷ προηγουμένῳ συστήματι, ἀπορρόφησίς ἐστιν ἔν τινι συνόλῳ καὶ ἀπώλεια τῆς ἀτομικότητος. Ἐὰν δεχθῇ τις, κατὰ τὴν γνώμην πανθεϊστῶν τινων, ὅτι διατηροῦσι τὴν ἑαυτῶν ἀτομικότητα, ὁ Θεὸς οὐκέτι ἔχει θέλησιν ἐνιαίαν, ἀλλὰ σύνθετον ἐκ μυριάδων, ποικίλων θελήσεων. Ἔπειτα δὲ, ἐπειδὴ ἑκάστη ψυχὴ μέρος ἐστὶ συμφυὲς τῆς Θεότητος, οὐδεμία κατεξουσιάζεται ὑπὸ δυνάμεως ὑπερτέρας· οὐδεμίαν ἄρα εὐθύνην ἔχει τῶν καλῶν ἢ κακῶν αὐτῆς πράξεων, οὐδὲν συμφέρον ἔχει τὸ ἀγαθὸν ποιοῦσα καὶ δύναται ἀτιμωρήτως τὸ κακὸν διαπράττειν, διότι ὑπερτάτη ἐστὶ δέσποινα.

Τὰ συστήματα ταῦτα μηδὲ τὸ λογικὸν ἱκανοποιοῦσι, μηδὲ τὰς ἐφέσεις τοῦ ἀνθρώπου. Ἐκτὸς δὲ τούτου, ἐν αὐτοῖς προσκρούει τις, ὡς πᾶς τις βλέπει, ἐναντίον δυσκολιῶν ἀνυπερβλήτων· διότι ἀδυνατοῦσι ταῦτα λῦσαι πάντα τὰ θετικὰ ζητήματα ἅπερ ἐγείρουσιν. «Ὁ ἄνθρωπος ἄρα ἔχει τρεῖς αἱρέσεις, τὸ μηδὲν, τὴν ἀπορρόφησιν, ἢ τὴν ἀτομικότητα τῆς ψυχῆς καὶ πρὸ τοῦ θανάτου καὶ μετὰ τὸν θάνατον». Εἰς ταύτην δὲ τὴν τελευταίαν ὁδηγεῖ ἡμᾶς ἀκαταμαχήτως ἡ λογικὴ· αὕτη ἐστὶν ἐπίσης, ἥτις

ὑπῆρξεν ἡ βάσις πασῶν τῶν θρησκειῶν ἀπὸ καταβολῆς κόσμου.

Ἐὰν ἡ λογικὴ ἄγῃ ἡμᾶς εἰς τὴν ἀτομικότητα τῆς ψυχῆς, ὁδηγεῖ ἡμᾶς ἐπίσης εἰς ταύτην τὴν ἑτέραν συνέπειαν: ὅτι ἡ κατάστασις ἑκάστης ψυχῆς ὀφείλει ἐξαρτᾶσθαι ἐκ τῶν προσωπικῶν αὐτῆς ἰδιοτήτων· διότι παράλογόν ἐστι τὸ παραδέχεσθαι ὅτι ἡ τοῦ ἀγρίου καθυστερουσα ψυχὴ καὶ ἡ τοῦ μοχθηροῦ εὑρηνται ἐν τῇ αὐτῇ ἐπιπανείᾳ ἐν ᾗ καὶ ἡ τοῦ ἐπιστήμονος καὶ χρηστοῦ ἀνθρώπου. Κατὰ τὴν δικαιοσύνην, αἱ ψυχαὶ ὀφείλουσιν ἔχειν τὴν εὐθύνην τῶν ἑαυτῶν πράξεων· ἀλλ' ἵνα ὑπεύθυνοι ὦσι, δέον, ὅπως ἔχωσι τὴν ἐλευθερίαν τοῦ ἐκλέγειν μεταξὺ τοῦ ἀγαθοῦ καὶ τοῦ κακοῦ· ἄνευ αὐτεξουσίου, ὑπάρχει εἱμαρμένη, οὐδόλως δύναται ὑπάρχειν εὐθύνη.

Πᾶσαι αἱ θρησκεῖαι ἐξ ἴσου παρεδέξαντο τὴν ἀρχὴν τῆς εὐδαίμονος ἢ κακοδαίμονος καταστάσεως τῶν ψυχῶν μετὰ τὸν θάνατον, ἢ ἄλλως εἰπεῖν, τὰς ποινὰς καὶ τὰς ἀπολαύσεις τοῦ μέλλοντος, αἵτινες συνυφίζονται ἐν τῇ διδασκαλίᾳ τοῦ οὐρανοῦ καὶ τοῦ ᾅδου, ἣν πανταχοῦ ἀνευρίσκομεν. Οὐσιωδῶς ὅμως διαφέρουσιν ἐν τῇ φύσει τῶν ποινῶν τούτων καὶ τῶν ἀπολαύσεων, καὶ πρὸ πάντων ἐν τοῖς ὅροις, οἵτινες δύνανται εἶναι ἄξιοι τούτων τε καὶ ἐκείνων. Ἐκ τούτου δὲ προέρχονται καὶ τὰ ἀντιφατικὰ σημεῖα τῆς πίστεως, ἅτινα ἐγέννησαν τὰ διάφορα θρησκεύματα καὶ τὰ ἰδιάζοντα καθήκοντα τὰ ὑφ' ἑκάστου τούτων ἐπιβαλλόμενα διὰ τὴν τοῦ Θεοῦ λατρείαν, ἵνα διὰ τοῦ μέσου τούτου κερδίσῃ τις τὸν οὐρανὸν καὶ ἀπορύγῃ τὸν ᾅδην.

Ταῦτα τὰ θρησκεύματα, ἐν τῇ ἀρχῇ αὐτῶν ὤφειλον εἶναι ἀνάλογα πρὸς τὸν βαθμὸν τῆς ἠθικῆς καὶ διανοητικῆς προαγωγῆς τῶν ἀνθρώπων, οἵτινες λίαν ὑλικοὶ εἰσέτι, καὶ μὴ ἐννοοῦντες τὴν ἀξίαν τῶν καθαρῶς πνευματικῶν πραγμάτων, ἐποίησαν τὰ πλεῖστα τῶν θρησκευτικῶν καθηκόντων συνίστασθαι ἐν τῇ ἐκπληρώσει ἐξωτερικῶν τύπων. Ἐπί τινα δὲ χρόνον οἱ τύποι οὗτοι ἐξήσκησαν εἰς τὸ λογικὸν αὐτῶν· βραδύτερον δέ, τοῦ φωτὸς ἀνατέλλοντος ἐν τῷ πνεύματι αὐτῶν, αἰσθάνονται τὸ κενὸν

Η Α. Ε. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ ΠΑΣΑΣ

Πρεσβευτὴς τῆς Α. Α. Μ. τοῦ Σουλτάνου ἐν Λονδίνῳ.

ὅπερ ὁ τύπος ἀρίησιν κατόπιν αὐτοῦ, καὶ ἂν ἡ θρησκεία μὴ καταπληροῖ αὐτό, ἐγκαταλείπουσι τὴν θρησκείαν καὶ γίνονται φιλόσοφοι.

Ὁ ἄνθρωπος βούλεται γινώσκειν πόθεν ἔρχεται καὶ ποῦ ὑπάγει· ἐάν τις δεικνύῃ αὐτῷ τέλος τι μὴ ἀνταποκρινόμενον μήτε πρὸς τὰς ἐφέσεις αὐτοῦ, μήτε πρὸς τὴν ἰδέαν ἣν ἔχει περὶ Θεοῦ, μήτε πρὸς τὰ θετικὰ διδόμενα ἅπερ παρέχει αὐτῷ ἡ ἐπιστήμη, ἐὰν, ὡς ἐκ περισσοῦ, ἵνα φθάσῃ πρὸς Αὐτόν, ἐπιβάλλῃ τις αὐτῷ ὅρους ὧν τὴν ὠφέλειαν οὐδόλως ἀποδείκνυσιν αὐτῷ τὸ λογικὸν αὐτοῦ, ἀπωθεῖ τὸ πᾶν. Ὁ ὑλισμὸς καὶ ὁ πανθεϊσμὸς φαίνονται αὐτῷ ἔτι εὐλογώτεροι, διότι ἐν αὐτοῖς συζητοῦσι καὶ κρίνουσι· κρίνουσιν ἐσφαλμένως, ἀληθές ἐστιν· ἀλλὰ προτιμᾷ τὸ κρίνειν ἐσφαλμένως μᾶλλον ἢ τὸ μηδαμῶς κρίνειν.

Ἀλλὰ ἂς παρουσιάσῃ τις αὐτῷ μέλλον τι ἐν ὅροις λογικοῖς, ἄξιον καθ' ὅλα τοῦ μεγαλείου τῆς δικαιοσύνης καὶ τῆς ἀπείρου ἀγαθότητος τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐγκαταλείψει τὸν ὑλισμὸν καὶ τὸν πανθεϊσμὸν, ὧν τὸ κενὸν μυχαίτατα αἰσθάνεται, καὶ οὓς ἐν ἐλλείψει καλλίονος παρεδέξατο.

Ὁ ἄνθρωπος ὁριμερφύτως πιστεύει εἰς τὸ μέλλον, ἀλλ' οὔπω θετικῶς ὥρισεν αὐτὸ, καὶ ἡ φαντασία αὐτοῦ ἐγέννησε τὰ συστήματα, ἅπερ ἐπήγαγον τὴν διαφορὰν τῶν πεποιθήσεων.

«Ἡ ἑνότης, ὡς πρὸς πᾶν ὅ,τι ἀφορᾷ τὴν μέλλουσαν τῶν ψυχῶν κατάστασιν ἔσεται τὸ πρῶτον σημεῖον τῆς προσεγγίσεως τῶν διαφόρων θρησκευμάτων, βῆμα μέγιστον πρὸς τὴν ἀνεξιθρησκείαν ἐν πρώτοις, καὶ βραδύτερον πρὸς τὴν συγχώνευσιν.»

Ὑπὲρ τῆς ἑνότητος τῆς πίστεως καὶ τῆς κοινωνίας τοῦ Ἁγίου πνεύματος δέεται ἡ ἀληθὴς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία, ἥτις οὐδένα ἀποκλείει· ὑπὲρ τούτων δὲ ὀφείλει δέεσθαι πᾶς ἄνθρωπος, καὶ μάλιστα πᾶς χριστιανὸς, μέχρις οὗ κατὰ τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ ἀψευδοῦς ἐκείνου στόματος, ὁ κόσμος ἅπας γένηται μία ποίμνη ὑπὸ ἕνα καὶ τὸν αὐτὸν ποιμένα, τὸν Δημιουργὸν τοῦ παντός.

(*Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ*) **Α. Ν.**

Η ΑΥΤΟΥ ΕΞΟΧΟΤΗΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Γ. ΒΑΪΑΝΗΣ

(ΕΦΕΝΔΗΣ)

—⊡—

Ἐγεννήθη τῇ 9 Φεβρουαρίου τοῦ 1846 ἐν Νεαπόλει τῆς Καππαδοκίας (Νέβσεχιρ) ἐν οἴκῳ τὰ πρῶτα φέροντι οὐ μόνον ἐν τῇ πόλει ταύτῃ ἀλλὰ καὶ καθ' ἅπασαν τὴν Μειζονα καὶ τὴν Ἐλάσσονα Καππαδοκίαν.

Τὰ πρῶτα γράμματα ἐδιδάχθη ἐν τῇ κωμοπόλει Συνασσοῦντος, ἐν ᾗ σχεδὸν ἀμιγῶς καὶ καθαρῶς ὁμιλεῖται ἡ Ἑλληνικὴ, ἐνῷ ἔν τε τῇ Νεαπόλει καὶ ἐν ταῖς πέριξ κώμαις μητρικὴ γλῶσσα τῶν Ἑλλήνων ἐστὶν ἡ Τουρκική.

Τὸ ἐνδέκατον τῆς ἡλικίας αὐτοῦ ἄγων, συνεπείᾳ ἱδρύσεως Ἑλληνικῆς σχολῆς ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ γεραροῦ πολλῶν Καππαδοκῶν διδασκάλου τοῦ φερωνύμου Φιλίππου Ἀριστοβούλου, ἐπανελθὼν ὁ μικρὸς Κωνσταντῖνος εἰς τὴν γενέτειραν ἐξηκολούθησε τὰς σπουδὰς αὐτοῦ.

Κατὰ πόσον ἐπιμελῶς καὶ εὐδοκίμως ἐμάνθανε καὶ ἐδιδάσκετο ἀπεδείχθη τρανῶς ὅτε κατὰ τὸ 1859 ἔτος ἐλθὼν εἰς

τὴν πρωτεύουσαν κατετάχθη εἰς τὴν δευτέραν γυμνασιακὴν τάξιν τῆς Μ. τοῦ Γ. Σχολῆς.

Κατὰ τοὺς τελευταίους μῆνας τοῦ τελευταίου σχολικοῦ ἔτους, ἤτοι ἐνῷ προέκειτο μετὰ δύο μῆνας νὰ τύχῃ τοῦ ἀπολυτηρίου αὐτοῦ, ἐγκατέλιπε μετ' ἄλλων συμμαθητῶν αὐτοῦ, μὴ ἀνεχθέντων τὴν παῦσιν τοῦ καθηγητοῦ τῆς φιλοσοφίας τοῦ ἀειμνήστου Κωνσταντίνου Ἡρακλέους Βασιάδου, τὸ ἕδαφος τῆς σεπτῆς ἡμῶν μητρὸς τῆς Μ. τοῦ Γ. Σχολῆς, συντάξας τὸ ἱστορικὸν καταστὰν ἔγγραφον, ἐν ᾧ ἐξ ὀνόματος τῶν ἀποχωρούντων μαθητῶν ἐξεδηλώθη ἡ συνοχὴ τῆς καρδίας ἐπί τε τῇ στερήσει τοῦ πολυμαθοῦς καθηγητοῦ καὶ τῇ ἀποχωρήσει ἀπὸ τῶν ἑδρῶν τῆς περιλημένης Μεγάλης Σχολῆς. Εἰς μάτην ἀπέβησαν αἱ παρακινέσεις καὶ σχεδὸν παρακλήσεις τῶν σεβαστῶν καθηγητῶν ἐγκαυχωμένων ἐν τῷ ἐπιμελεῖ, ἠθικῷ καὶ ἀξιοπρεπεῖ αὐτῶν μαθητῇ, ἀριστεύοντι ἐν πᾶσι καὶ διδύντι τὸ ἄριστον παράδειγμα τῆς τε σεμνότητος καὶ τῆς πλήρους πειθαρχίας· ὁ νεκρὸς Κωνσταντῖνος δικαιῶν τὸ ὄνομα, ᾧ ἐβαπτίσθη ἐν τῇ κολυμβήθρᾳ τῆς σωτηρίας, ἐμμένων δὲ πιστὸς εἰς τὴν πρὸς τὸν ἀπολυθέντα καθηγητὴν ἀφωσίωσιν αὐτοῦ ἀπεχώρησε τῆς γεραρᾶς Σχολῆς.

Μεταβὰς εἰς Ἀθήνας καὶ δὺς ἐξετάσεις καὶ τυχὼν γυμνασιακοῦ ἀπολυτηρίου κατετάχθη εἰς τὴν Νομικὴν σχολὴν τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου.

Τῷ 1865 ἐπανελθὼν εἰς τὴν πρωτεύουσαν, κατ' ἀρχὰς εἰργάσθη ἐν τῷ ἐμπορο-τραπεζιτικῷ τοῦ ἀοιδίμου αὐτοῦ πατρὸς γραφείῳ, ἀλλὰ μετ' ὀλίγον εἰσῆλθεν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς Σ. Αὐτοκρατορικῆς Κυβερνήσεως.

Διερμηνεὺς καὶ μεταφραστὴς τοῦ Ναυτικοῦ τμήματος τοῦ Ἐμπορδικείου, γραμματεὺς τοῦ Ἀνωτάτου Ἐκτελεστικοῦ τμή-

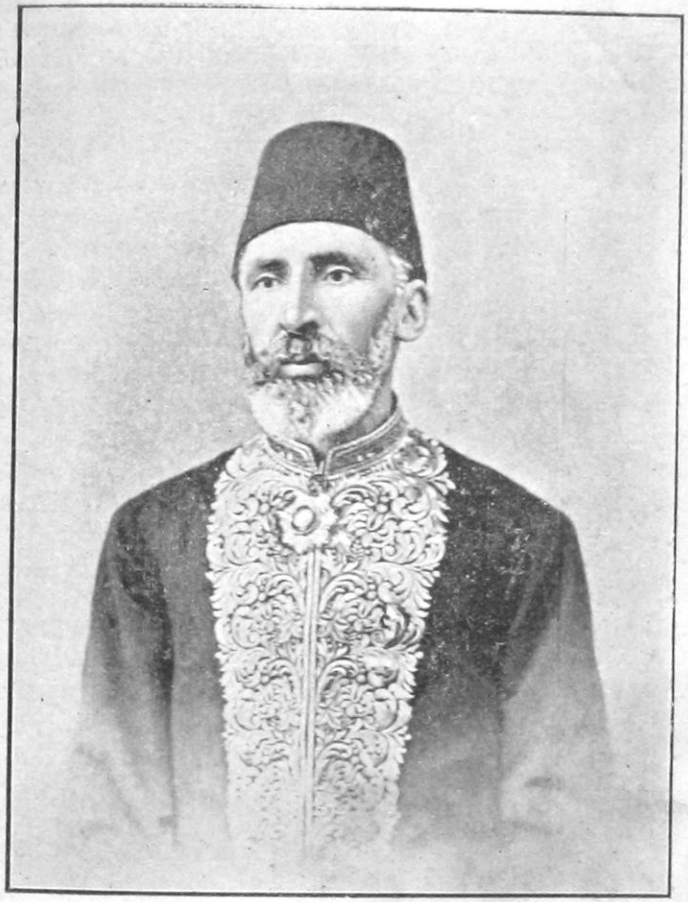
ματος, μέλος τοῦ Ναυτικοῦ τμήματος τοῦ Ἐμποροδικείου, δικαστὴς ἐν τῷ Β' Τμήματι τοῦ Ἐμποροδικείου καὶ τοῦ Μικτοῦ Τμήματος, πρόεδρος τοῦ Βου Τμήματος καὶ τοῦ Ναυτοδικείου σήμερον προεδρεύει τοῦ Ἐμπορικοῦ Ἐφετείου.

Ἐν σταδίῳ, οἷον τὸ δικαστικόν, ὁπόσον διέπρεψε καὶ διαπρέπει συνενῶν τῇ πολυμαθείᾳ αὐτοῦ τὸ φιλοδίκαιον καὶ μειλίχιον, αὐστηρῶς ἀντεχόμενος τῶν πρὸς τὴν Σ. Αὐτ. Κυβέρνησιν καὶ τῇ κοινωνίᾳ καθηκόντων αὐτοῦ, ἀριδήλως τοῦτο διατρανεῖ ἡ εὔνοια καὶ ἐκτίμησις τῆς Σ. Αὐτ. Κυβερνήσεως προβιβασάσης αὐτὸν, οὐχὶ κατὰ χάριν ἀλλ' ἀνταξίως τῶν ὑπηρεσιῶν αὐτοῦ, ἀπὸ τοῦ βαθμοῦ ραπιὰ εἰς τὸν τοῦ πρώτου βαθμοῦ Α' τάξεως συνεπάγοντος τὸν τίτλον ἐξοχότητος καὶ τιμησάσης διὰ παρασήμων διαφόρων βαθμῶν, ἐξ ὧν τὴν σήμερον κατέχει τὸ παράσημον Μεδζιδιὲ Β' τάξεως.

Τὴν τε Αὐτ. Κυβέρ. καὶ τὸν τόπον ἐξυπηρέτησε καὶ ἐξυπηρετεῖ οὐ μόνον ὡς ἀνώτατος δικαστικὸς λειτουργὸς ἀλλὰ καὶ ὡς καθηγητὴς διδάσκων ἀπὸ δωδεκαετίας ἐν τῇ Αὐτ. Νομικῇ Σχολῇ τὸ Ἐμπορικὸν καὶ Ναυτικὸν δίκαιον, καὶ ὡς συγγραφεὺς συγγράψας καὶ ἐκδοὺς τύποις ἐν τῇ τουρκικῇ *Ἑρμηνείαν τοῦ Ναυτικοῦ Δικαίου*, συνεργασθεὶς διὰ μεταφράσεως εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ κ. Δ. Νικολαΐδου (διευθυντοῦ τῆς *Κωνσταντινουπόλεως* καὶ *Σερβὲτ*) ἔκδοσιν τῶν Ὀθωμανικῶν Κωδήκων, μεταφράσας εἰς τὴν Ἑλληνικὴν καὶ ἐκδοὺς πρὸ 16 ἐτῶν εἰς ἰδιαίτερα τεύχη τὴν *Πολιτικὴν Δικονομίαν* καὶ τὸν *Ὀργανισμὸν τῶν Δικαστηρίων* καὶ ἄλλους δικαστικοὺς Νόμους.

Ὁσάκις ἐσχηματίσθησαν ἐπιτροπαὶ πρὸς μεταρρύθμισιν καὶ βελτίωσιν τῶν ἀφορώντων εἰς τὸν δικαστικὸν κλάδον ἡ Α. Ἐξ. ὁ Κωνσταντῖνος Βαΐανης ἐκ τῶν πρώτων διωρίσθη μέλος αὐτῶν ὡς καὶ τοῦ *Νομικοῦ Συμβουλίου* (Ἐνδζουμένι Ἀδλιὲ) τοῦ ὑπουργείου τῆς Δικαιοσύνης, ἀνωτέρα δὲ ὑψηλῇ ἐντολῇ συνέταξε Νομοσχέδιον *Κανονισμοῦ τῆς Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας*, ὅπερ εὑρηται ὑπὸ συζήτησιν ἐν τοῖς ἁρμοδίοις τμήμασι.

Τοιοῦτος ὁ πολιτικὸς καὶ κοινωνικὸς αὐτοῦ βίος.

Η Α. Ε. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΒΑΪΑΝΗΣ ΕΦΕΥΔΗΣ

Οἷος δὲ ὑπῆρξεν ὡς τέκνον τῆς *Νεαπόλεως* καὶ κατὰ συνέπειαν οὐ μόνον τῆς Καππαδοκίας ἀλλὰ καὶ τῆς ἐν γένει Ἑλάσσονος Ἀσίας, καταφαίνεται ἐκ τοῦ ζήλου καὶ τῆς προθυμίας, μεθ' ἧς τήν τε ἠθικὴν καὶ ὑλικὴν αὐτοῦ συνεισφορὰν καὶ συναντίληψιν συνεισήνεγκε πρὸς ὀρθοπόδησιν τῶν ἐν τῇ γενετείρᾳ αὐτοῦ Σχολῶν, τὴν ἵδρυσιν καὶ ἐξασφάλισιν Σχολείων ἔν τε τῇ Καππαδοκίᾳ καὶ ἁπάσῃ τῇ Μικρᾷ Ἀσίᾳ. Ἡ σύστασις παρθεναγωγείων ἐν τῇ Μικρᾷ Ἀσίᾳ τὸ πλεῖστον ὀφείλεται εἰς τοὺς εὐφραδεῖς αὐτοῦ προτρεπτικοὺς λόγους, οὓς νεαρὸς εἰσέτι ἀπήγγελλε ἐνώπιον πολυπληθοῦς ἀκροατηρίου καὶ ὧν ἀποτέλεσμα ὑπῆρξεν ἡ ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ ἔτους (1869) ἵδρυσις ὑπερτεσσαράκοντα Παρθεναγωγείων ἐν ταῖς ἐπαρχίαις Καισαρείας, Ἰκονίου καὶ Ἀγκύρας.

Κωνσταντῖνος ὁ Βατάνης ἐν μέσῳ πολλῶν ἀσχολιῶν ἐργαζόμενος ὑπὲρ τῆς ἰδιαιτέρας αὐτοῦ πατρίδος, οὐδόλως ἐπελάθετο τῆς Μ. τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, τῆς σεπτῆς ἡμῶν Μητρός, Ἧς διατελεῖ εὐσεβὴς καὶ ἀφωσιωμένον τέκνον, οὐδὲ τοῦ Γένους, εἰς ὃ σεμνύνεται ἀνήκων, διὰ μεγάλης πλειονοψηφίας ἀπὸ τοῦ 1874 ἐπὶ πολλὰς περιόδους ἐκλεγεὶς μέλος τοῦ Δ. Ἐθν. Μ. Συμβουλίου, τῶν Ἐκλογικῶν συνελεύσεων, καὶ τῶν Ἐφορειῶν τῆς τε Μ. τοῦ Γ. Σχολῆς καὶ ἄλλων εὐεργετικῶν τοῦ γένους καθιδρυμάτων καὶ ἐν τούτοις ἐπισπασάμενος δικαίως διά τε τὸν ζῆλον καὶ τὴν εὐθύτητα τοῦ χαρακτῆρος, τὴν πολυμάθειαν καὶ εὐβουλίαν, τὴν ἐκτίμησιν τῶν Οἰκουμενικῶν Πατριαρχῶν, τῶν Ἱεραρχῶν, τῶν ἐπιλέκτων τοῦ Ἔθνους καὶ τοῦ ὀρθοδόξου καὶ ὁμογενοῦς κοινοῦ τιμηθεὶς ὡς μέλος τοῦ Ε. Δ. Μ. Συμβουλίου ὑπὸ τοῦ Βασιλέως τῆς Σερβίας διὰ τοῦ παρασήμου τῶν ἀνωτέρων Ταξιαρχῶν τοῦ *Ταχόβου*.

Τοιαύτη ἐν περιλήψει ἡ κοινωφελὴς δρᾶσις καὶ πολιτεία τῆς Α. Ε. Κωνσταντίνου τοῦ Βατάνη Ἐφέσδη.

Ν. Θ. Σ.

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΑ—ΚΑΖΑΜΙΑΙ

ΗΜΕΡΟΔΕΙΚΤΑΙ

Ἐν Ἰανουαρίου 1896.

Ἡ πρωτεύουσα ἀπὸ δύο καὶ πλέον μηνῶν κατεκλύσθη ἐξ ἡμερολογίων. Τὰ κατὰ μῆκος τῶν Μεγάλων ὁδῶν Γαλατᾶ καὶ Πέραν βιβλιοπωλεῖα κοσμοῦνται διὰ τῶν νέων ἐν τοῖς ὑελοφράκτοις ἡμερολογίων, ἡμεροδεικτῶν, καλανδαρίων τῆς τσέπης, παρατεθειμένων πάντων ἐν ποικιλίᾳ χρωμάτων καὶ περιχαρεῖ ἀναμίξει. Πόθεν μᾶς ἦλθον; Ἡ πρωτεύουσα μόνη συντηρεῖ ὁλόκληρα τῶν τοιούτων χαλκεῖα. Πρὸς τούτοις δὲν ὑπάρχει βιβλιοπωλεῖον τὸ ὁποῖον δὲν ἐξέδωκε τοὺς ἡμεροδείκτας του, τὰ μικροσκοπικὰ καὶ ὀλιγόφυλλα ἡμερολόγια διὰ τὴν *τσέπην*. Ἐντὸς τῶν ὑελοφράκτων διαρκὴς συνάπτεται ἀγὼν περὶ ἐπικρατήσεως τοῦ ὡραιοτέρου. Ἀλλ' ἐν τῷ ἀγῶνι τούτῳ τὸ ὡραῖον δὲν ἐπικρατεῖ· ἐξαφανίζεται δυνάμει τῆς τοῦ πελάτου καλαισθησίας ἡ ὁποία δὲν ἱκανοποιεῖται δὰ καὶ τόσον.

Πράσινα, κόκκινα, κίτρινα, κρέμ, μπέζ, ἡλιοτρόπια, ἡλεκτρικά, κυανᾶ, γαλάζια, ὅλα ταὐτοχρόνως παρουσιάζονται πρὸ τῶν ὀμμάτων τοῦ πελάτου, ὅστις ἂν εἶναι ἐκ τῶν βιβλιοφίλων ἐπιθυμεῖ τὴν στιγμὴν ἐκείνην νὰ ἔχῃ τι πλέον τῆς λυγκείου ὀξύτητος ἵν' ἀναγνώσῃ ἐκ τῶν ἐξωφύλλων τὸ περιεχόμενον. Τὸ παράδοξον τῶν βιβλίων τούτων εἶναι ὅτι ἡ ἐμφάνισίς των ἀναγγέλλει τὴν καρδίαν τοῦ χειμῶνος. Αὐτὰ κλείουσι τὸ λῆγον ἔτος διὰ ν' ἀνοίξωσι καὶ τὰ δύο φύλλα τῶν θυρῶν τοῦ νέου. Ἀφ' ὅτου ὑπάρχω τοιαῦτα τὰ ἐγνώρισα. Ὁ Καζαμίας τῆς παιδικῆς μου ἡλικίας εἶναι ὁ ἴδιος σχεδόν. Τὸ Ἐθνικὸν Ἡμερολόγιον τοῦ Βρετοῦ ἀποτελεῖ ἀντικατοπτρισμὸν τῶν συγχρόνων μου. Τὸ δὲ ἀλμανάκιον τῆς Γόθας πάντοτε μὲ τὸ κόκκινόν του ἐξώφυλλον καὶ μὲ τὰς γενεαλογίας τῶν ἐστεμμένων κεφαλῶν, αἱ ὁποῖαι ὅμως πρὸ πέρυσι τῷ ἐστοίχισαν ἀκριβὰ εἰς μίαν δίκην μετὰ μιᾶς οἰκογενείας τῆς πατρίδος του. Ἡ γεγηρακυῖα αὕτη ὁμοιότης θὰ ἐξακολουθήσῃ βεβαίως ἐφ' ὅσον τὰ προφητευτικὰ δελτάρια τοῦ Καζαμία θὰ εὑρίσκουσι τροφὴν εἰς τὴν λαϊκὴν εὐπιστίαν. Ὑπάρχει ἐν παλαιῷ γαλλικῷ Καζαμίᾳ ἐν εἴδει ἐμβλήματος ἐπὶ τοῦ ἐξωφύλλου ἡ ἑξῆς φράσις: «Ἤμην μὲ τὸν Νῶε ἐν τῇ Κιβωτῷ· τῷ εἶχον πρεῖπει τὴν στιγμὴν καθ' ἣν θὰ ἐστάματα ἡ ἐξάτμωσις τῶν ὑδάτων καὶ ἐπὶ τῆς κορυφῆς ποίου ὄρους θὰ ἐκάθητο ἡ κιβωτός».

Ὅλοι σας βεβαίως, φίλοι ἀναγνῶσται, θὰ ἴδητε τὴν ἐπὶ τοῦ ἀπαραιτήτου τῆς οἰκίας Καζαμία, εἰκόνα αὐτοῦ μὲ τὸν σφηνοειδῆ του σκοῦφον, μὲ τὸν μαγικὸν μανδύαν, μὲ τὰ τηλεσκόπια, τοὺς διαβήτας, τὰ βιβλία, τοὺς χάρτας του καὶ ὑπεράνω εἰς τὸ λευκὸν τοῦ φύλλου ἀστέρας τινὰς πρώτου μεγέθους. Μὴ νομίσητε ὅτι τοιοῦτόν τι συμβαίνει, ὅτι δηλαδὴ

πάντοτε ἡ αὐτὴ εἰκὼν παρουσιάζεται διὰ τὸν γράψαντα τοὺς τόσους ἕως τώρα Καζαμίας ὡς καὶ διὰ τὸν ἐρετεινόν. Ἐρ' ἅπαξ ἴσως συνέβη καὶ καθιερώθη ἔκτοτε. Ἡ εἰκὼν ἐκείνη εἶναι εἰλημμένη ἐξ ἑνὸς γαλλικοῦ ἀλμανακίου καὶ ἀλληγορική. Ὁ γράψας τὸ πρῶτον ἀλμανάκιον, ὁ πατὴρ τῶν τοιούτων, μετὰ τὸν Νῶε, διότι αὐτὸν πρέπει νὰ θεωρήσωμεν, ὡς πρῶτον ἀπὸ καταβολῆς κόσμου ἀστρονόμον καὶ θεμελιωτὴν Καζαμίων, εἶχε καταντήσει τυφλὸς εἰς τὸ γῆρας του· διηγοῦνται δὲ περὶ τοῦ τρόπου καθ' ὃν εἰργάζετο ἐν τοιαύτῃ καταστάσει, τὸ ἑξῆς χαριέστατον ἀνέκδοτον:

Εἶχε προσλάβει ὡς γραμματέα τὴν ἀνεψιάν του, ἐπιφορτισθεῖσαν νὰ γράφῃ καθ' ὑπαγόρευσίν του τὰ προγνωστικά του ἐπὶ ἑκάστης ἡμέρας τοῦ ἐνιαυτοῦ· ἡ ἡλικία καὶ ἡ τύφλωσις βεβαίως τὸν ὤθουν νὰ θεωρῇ τὰ μέλλοντα ὡς τὸ ἴδιον ἑαυτοῦ, ζοφερόν, τρικυμιῶδες, ἄθλιον, πλῆρες δεινῶν διὰ τὴν ἀνθρωπότητα. Ἐν ἐνὶ λόγῳ τὰ χείλη του ἐξήμουν ὅλα τὰ ἀπαίσια. Τὸ κοράσιον ἠγανάκτει μὴ ἔχον τοὺς αὐτοὺς λόγους ἵνα θεωρῇ τὰ πάντα μαῦρα διὰ τὸ μέλλον. Ἦτο ἡ 21 ἰουλίου: «Καταιγίδες, χάλαζαι, βρονταί, πάλη ἀνήκουστος τῶν στοιχείων· κεραυνὸς θέλει καταπέσει ἐπὶ ἑνὸς ἐκ τῶν ὡραιοτέρων κωδωνοστασίων τῆς Εὐρώπης»· ἔλεγε σκυθρωπὸς ὁ ἀνοικτίρμων χρησμοδότης. Τὴν φορὰν ταύτην ἡ γραμματεὺς κατεξανέστη. «Ἄ! θεέ μου, τὸ παρεκάμετε· τόσα δεινὰ διὰ τὴν 21 ἰουλίου ἡμέραν τοῦ Ἁγίου Ματθαίου, καὶ ὀνομαστικήν σας ἑορτήν; Γιὰ συλλογισθῆτε μιά! — Ἀλήθεια, καλὰ λέγεις, ἐψιθύρισε τὴν φορὰν ταύτην ὁ γέρων· ἂς τ' ἀλλάξωμεν. Καὶ ἀντ' αὐτοῦ ὑπηγόρευσε: «Καιρὸς αἴθριος καὶ γαλήνη ἀπόλυτος, ἥλιος καὶ χαρά, φαιδρότης ἀμετάπτωτος εἰς πάντας.....»

Η Α. Ε. ΝΑΙΜ ΒΕΗΣ ΦΡΑΣΣΑΡΗΣ

Καὶ ὅμως πόσοι καὶ μέχρι σήμερον δὲν πιστεύουσιν εἰς τοὺς τερατώδεις τούτους χρησμούς! Τὸ λέγει καὶ ὁ Καζαμίας! Οὔτε φιλόσοφος, οὔτε ἀσκητὴς δύναται νὰ ἐπαρθῇ ὅτι ἤσκησεν ἐπιροὴν τόσῳ μεγάλην, τόσῳ βαθεῖαν! Παρὰ τῷ λαῷ «ὁ Καζαμίας τὸ γράφει» σημαίνει, δὲν πρέπει νὰ ὑπάρξῃ ἀντίρρησις εἰς τὸ προγνωστικόν του. Ἐδημιουργήθη σχεδὸν εἶδός τι ἀναγνώσματος εἰς πάντας μὲν προσιτοῦ διὰ τὸ εὔωνον, εἰς πάντας δὲ ἀρέσκοντος διὰ τὸ προφητικόν, οὐκ εὐκαταφρόνητα προσκομίζοντος κέρδη, μηδένα ἐπιδεχομένου συναγωνισμόν. Ἑκατομμύρια ὅλα ἀντιτύπων ἐκποιοῦνται καὶ ἄλλαι τόσαι χεῖρες τείνονται πρὸς ἀγοράν του, ὡσεὶ πρόκειται νὰ συλλέξωσι τὸ οὐράνιον μάννα. Πᾶς τις θέλει νὰ ἀναγνώσῃ ἐν αὐτῷ τὴν τύχην του, τὴν δικαιολόγησιν τῶν φόβων του, τὴν πραγμάτωσιν τῶν ἐλπίδων του. Αἱ προσδοκίαι του πάσαι εἰς τὰς προφητικὰς δέλτους τοῦ Καζαμία στρέφονται. Ἡ Δυβαρὴ ἔπεσε λειπόθυμος ἐπὶ ἑνὸς τοιούτου ἡμερολογίου, ὅπερ μεταξὺ ἄλλων πολλῶν προγνωστικῶν διὰ τὸν μῆνα ἀπρίλιον, περιεῖχε καὶ τὰ ἑξῆς: «Κυρία ἐκ τῶν λίαν εὐνουμένων, θέλει παίξει διὰ τελευταίαν φορὰν τὸ μέρος της». Τόσον συνεκινήθη καὶ ἠγανάκτησεν, ὥστε νομίσασα ὅτι θὰ ἐματαιοῦτο ἡ ἐπαλήθευσις τῆς προφητείας, διέταξε νὰ ἐξαφανίσωσιν ὅλα τὰ ἀντίτυπα τοῦ αὐθάδους ἡμερολογίου. Ἀλλὰ καὶ πάλιν δὲν ἡσύχασε καὶ πολλάκις ἠκούσθη εἰποῦσα: «Ἠλὺ ἤθελον νὰ περάσῃ ὁ ἀπρίλιος.» Ἀλλὰ τὸ ἡμερολόγιον εἶχεν ἀληθῶς τότε προφητεύσει, διότι τὸν μετέπειτα μῆνα Λουδοβῖκος ὁ ΙΣ΄. ἐτελεύτησε.

Δ. Μ. ΓΙΑΝΝΑΡΑΚΗΣ

ΝΑΗΜ ΒΕΗΣ ΦΡΑΣΣΑΡΗΣ

Τῶν συμπαθητικωτέρων μορφῶν ἐν τῷ κύκλῳ τῶν ἀνωτέρων λειτουργῶν τοῦ κράτους μία εἶναι τὰ μάλιστα περισπούδαστος καὶ παρὰ τῷ κόσμῳ τῶν λογίων ἀγαπητή, ἡ τῆς Α. Ε. τοῦ Ναλμ βέη Φράσσαρη, προέδρου τοῦ παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ τῆς Δημοσίας ἐκπαιδεύσεως τμήματος τῆς λογοκρισίας. Ἰσχνὸς, λεπτορυὶς, μελάγχρους μᾶλλον ἢ λευκόξανθος, ὡς εἶναι κατὰ τὸ πλεῖστον τὰ τέκνα τῆς εὐάνδρου Ἀλβανίας, μετὰ λευκάζοντος ἀρκιοῦ πώγωνος, καίπερ μηδεμίαν ἔχων ἀξίωσιν νὰ διαγωνισθῇ περὶ κάλλους, ἔχει ὅμως τὴν ἀρρενωπὴν ἐκείνην ὑπερηφάνειαν, ἥτις ὑποτυπουμένη ἐν εὐρεῖ μετώπῳ καὶ ἀετώδει ὄμματι προσκτᾶται ἀμέσως τὸν σεβασμὸν τῶν συνόντων, καὶ ἐπὶ τῆς καθόλου ὄψεως ἀπροσδιόριστον γλυκύτητα ἐπικεχυμένην καὶ ἄκραν μειλιχιότητα καθιστώσας τὸν ἄνδρα ἀγαπητὸν εὐθὺς καὶ τοῖς πρῶτον βλέπουσι καὶ ἀναστρεφομένοις αὐτόν. Ἕνεκα τῆς βαθείας μαθήσεως καὶ ἕνεκα τῆς ὑψηλῆς θέσεως, ἣν κατέχει, ἡ

Α. Ε τυγχάνει γνωριμώτατος παντὶ τῷ κόσμῳ τῶν γραμμάτων ἐν τῇ ἡμετέρᾳ αὐτοκρατορίᾳ, πᾶσι δὲ τοῖς φιλολογοῦσιν ἐκτὸς τῶν ὁρίων αὐτῆς, ἰδιαίτατα δὲ παρ' ἕλλησιν, ὧν τῆς φωνῆς εὐγλωττότατος μύστης τυγχάνει. Ἡ Α. Ε. ὁ Ναλμ βέης γεννηθεὶς τῷ 1848 ἐν Φρασσάρῃ τῆς κάτω Ἀλβανίας, ἐξ ἧς φέρει καὶ τὴν ἐπωνυμίαν πρὸς τὸ Ἀλβανικὸν «Φράσσαρης», ἀνήκει εἰς μίαν τῶν περιφανεστέρων οἰκογενειῶν τῆς εὐάνδρου χώρας, ἧς πολλοὶ γόνοι διεκρίθησαν ἄλλως τε καὶ ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τοῦ Ὀθ. κράτους· διότι πατέρα μὲν ἔσχε τὸν ἀείμνηστον Χαλὴτ βέην, ὅστις ὡς δημόσιος λειτουργὸς ἐνταλεὶς τὴν ἐποπτείαν τῆς ἐφαρμογῆς τῶν νέων νόμων *Ταζιμὰτ* ἐν τῇ εὐρωπαϊκῇ Τουρκίᾳ ἐπὶ Μ. βεζίρου Ρεσὶτ πασᾶ καὶ γεν. αὐτοκρατ. ἐπιτρόπου Ἐμὶν πασᾶ δ.ἐπρεψεν ἐξόχως, ἐνδόξως δ' ἐτελεύτησεν ἐν Ἰωαννίνοις τῷ 1860, πρὸς μητρὸς δὲ ἔγγονος ὢν τοῦ περιβοήτου Μεχμὲτ πασᾶ τοῦ ἐκ Πλάσης τῆς Κοριτσᾶς, ἥτις καὶ ἐτυμολογεῖται παρὰ τὸ *Παλάτιον*, καθότι σώζονται εἰσέτι ἐκεῖ ἐρείπια ἀνακτόρων ἀποδιδομένων εἰς τοὺς βασιλεῖς τῆς Μακεδονίας, συγγενὴς ἦν τοῦ διασήμου Μ. βεζίρου Μουσταφᾶ πασᾶ τοῦ ἐπικληθέντος Κριτὸς, (Κιριτλῆ), κατὰ τὴν τῶν ἀρχαίων Ρωμαίων συνήθειαν, ἅτε τὴν Κρήτην καθυποτάξαντος, ὅστις ὡρμᾶτο ἐκ Πογιάνης, ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ τῆς Κοριτσᾶς καὶ οὗ πόρρω κειμένης τῆς Φράσσαρης, παρ' ἣ κεῖται ὡσαύτως καὶ ἡ κώμη Βισκόπη (ἡ Ἐπισκοπὴ) γενέτειρα τῶν προγόνων τοῦ περιφήμου τῆς Αἰγύπτου σατράπου Μεχμὲτ Ἀλῆ πασᾶ.

Ἡ Α. Ε. μεγάλην ἔχων παιδιόθεν φιλομάθειαν ἔτυχε πλήρους ἱκανοποιήσεως αὐτῆς ἐν τῇ ἐν Ἰωαννίνοις περιωνύμῳ Ζωσιμαίᾳ σχολῇ, ἐν ᾗ μαθητεύων διευθυνομένῃ ὑπὸ τοῦ ἀοιδίμου Σ. Μανάρη, ὁπότε καὶ τὰ θρησκευτικὰ ἔτυχε διδάξας ἐπί τινα

χρόνον ὁ νῦν οἰκ. πατριάρχης Ἄνθιμος ὁ ἀπὸ Λέρου, ἐμυήθη τὴν ἀρχαίαν ἑλληνικὴν σοφίαν, καὶ, ἐνῷ εἰς τὰ κάλλη τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης ἐνετρύφα, ἔσχεν εὐκαιρίαν νὰ ἐκμάθῃ τὴν Ἰταλικὴν καὶ Γαλλικήν, τὴν Τουρκικήν, Ἀραβικὴν καὶ Περσικήν. Τοιαύτης λοιπὸν τυχὼν παιδεύσεως καὶ φύσει ὑπὸ ἐξόχου νοημοσύνης καὶ ἐμβριθείας πεπροικισμένος, ἐπεδόθη εἰς τὸ στάδιον τῆς δημοσίας ὑπηρεσίας, ἐν ᾧ καὶ δὲν ἐβράδυνε νὰ διακριθῇ, καίτοι ἡ ἔμφυτος αὐτῷ μετριοφροσύνη ἀποστέργουσα τὴν χρῆσιν ἄλλων μέσων ἢ τὴν διὰ τῆς ἰδίας ἀξίας, παρενέβαλλεν οὐχὶ εὐκόλως ὑπερβατὸν ἐμπόδιον εἰς τὴν ἰδίαν προαγωγήν πρὸς χαρὰν δὲ πάντων τῶν λάτρεων τοῦ Λογίου Ἑρμοῦ ἀνελθὼν εἰς τὸ μεγίστης σπουδαιότητος ἀξίωμα πρύτανεως τοῦ λογοκριτικοῦ τριμήματος ἀπετέλεσεν ἐν αὐτῷ καὶ ἀπέβη ἀπὸ ἑπταετίας εὐκρανής τις ζώνη, διακεκαυμένων καὶ κατεψυγμένων ἐπιθυμιῶν κρᾶτις.

Ἐν τῇ ἐνασκήσει ὅμως τῶν σπουδαίων καὶ σοβαρῶν αὐτοῦ καθηκόντων ὁ Νακὴμ βέης δὲν ὀλιγωρεῖ καὶ τῶν Πιερίδων, εἰς ἄκρον δὲ ὑπ' αὐτῶν φιλούμενος τοῦ ποιητικοῦ ταλάντου τοὺς τόκους δὲν ἀποκρύπτει ὑπὸ μόδιον, ἀλλὰ καὶ δημοσίᾳ ἐπιτελῶν σπονδὰς εὐφρόσυνον πανδαισίαν πολλάκις παρέθηκε τοῖς μουσολήπτοις, δημοσιεύσας περσιστὶ μὲν τὰ *Φαντάσματα*, ὧν ἀνάλυσιν μετὰ βραχείας μελέτης περὶ τῆς περσικῆς μετρικῆς ἐδημοσίευσεν ὁ ἑλληγιμώτατος Ι. Καρολίδης, ταννῦν σύμβουλος τῆς ἐπικρατείας, καὶ τὴν *Ληδώρα*, ἑλληνιστὶ δὲ τὸν *Ἔρωτα*, συλλογὴν λυρικῶν ἀσμάτων ἰσαρίθμων ταῖς μούσαις. Ἐξέδωκε προσέτι *Γραμματικὴν τῆς περσικῆς γλώσσης*, *Ἀνακαλύψεις καὶ ἐφευρέσεις*, *μυθιστόρημα Αἱ τέσσαρες ἐποχαὶ*, *Γραμματικὴν καὶ συντακτικὸν τῆς τουρκικῆς γλώσσης* καὶ *Ἀναγνωστικὸν* ἐν τῇ

Τουρκικῇ χάριν τῶν σπουδαζόντων αὐτὴν ἑλλήνων, ἔτι δὲ καὶ μετάφρασιν εἰς τὴν τουρκικὴν ἐπῶν τινων Ὁμηρικῶν.

Ἡ Α. Ε. ὁ Νακὴμ βέης Φράσσαρης εἶχεν ἀδελφοὺς ἓξ καὶ ἀδελφὰς δύο· καὶ αὗται μὲν ἀμφότεραι ἐτελεύτησαν ἤδη πρωίμως. Ἐκ δὲ τῶν ἀδελφῶν ἐτελεύτησε μὲν ὁ δευτερότοκος Σερὶφ βέης, καὶ ὁ νεώτερος Ταχσὶν βέης ἐν Ἰωαννίνοις, ὁ δὲ πρωτότοκος Ἀβδοὺλ βέης ἐν τῇ πρωτευούσῃ· ζῶσι δὲ ἐνταῦθα ὁ Σαμῆ βέης καὶ ὁ Μεχμὲτ βέης, δημοσίας θέσεις κατέχοντες. Εἶναι περιττὸν νὰ προσθέσωμεν ὅτι τῶν ὑπηρεσιῶν αὐτοῦ ἐκτίμησιν ἱκανοποιητικὴν εὗρε παρὰ τοῖς ἄρχουσιν, ἀφοῦ φέρει ἤδη περιφανέστατα δείγματα αὐτῆς, τὸν πολιτικὸν βαθμὸν πρῶτον καὶ πρώτης τάξεως καὶ τὸ παράσημον Μετζιτιὲ Β' τάξεως. Ποίας ὅμως ὑπολήψεως ἀπολαύει παρὰ πᾶσι δὲν εἶναι ἄσκοπον νὰ εἴπωμεν..... *Τιμᾶται καὶ ἀγαπᾶται* ἀνεξαιρέτως ὑπὸ πάντων τῶν ἐχόντων τὸ εὐτύχημα τῆς γνωριμίας αὐτοῦ.

MEMORANDUM

[ΥΠΟΜΝΗΣΕΙΣ]

ΥΓΙΕΙΑ

Οὐδὲν τοσοῦτον σεβαστὸν ὅσον ἡ φύσις·
οὐδὲν τοσοῦτον ἀξιαγάπητον ὅσον ἡ ὑγιεία.

Fr. de Schlegel.

Διὰ νὰ διατηρῶμεν ὑγιὲς τὸ σῶμα καὶ τὴν ψυχὴν πρέπει ἐγκαίρως νὰ ἐνδιαφερώμεθα διὰ τὰ γενικὰ τῆς ἀνθρωπότητος συμφέροντα.

Διὰ τὸ πνεῦμα ὡς καὶ διὰ τὸ σῶμα ἡ ζωὴ εἶναι ἐργασία ἀφομοιώσεως καὶ ἐκκρίσεως, εἰσπνοῆς καὶ ἐκπνοῆς· ἡ ὑγιεία συνίσταται εἰς τὴν κανονικότητα τῶν παλμῶν.

Διὰ τῆς ἐργασίας ὁ ἄνθρωπος συντηρεῖ τὴν ἀτομικότητα αὐτοῦ ἀπέναντι τῶν ἐξωτερικῶν ἐπιδράσεων, ἀλλὰ πᾶσα ἐνέργεια, τὴν ὁποίαν δυνάμεθα ν' ἀποκτήσωμεν, ἔχει τὴν πηγὴν αὐτῆς εἰς τὴν μόρφωσιν, ὡς, ἐπὶ παραδείγματι, ἡ δύναμις τῆς ἀδρανείας, ἡ πεισμονή, ἡ ἀταραξία, ἡ σταθερότης, ἡ ἐπιμονή, ἡ ὑπομονὴ κλ. Ἡ ἐνέργεια εἰς τὴν γενικὴν αὐτῆς ἔννοιαν θεωρουμένη,

εἶναι τὸ ἀποτέλεσμα διαφόρων δυνάμεων προαχθεισῶν εἰς τὴν ὑψίστην αὐτῶν δύναμιν, ἢ μᾶλλον ἡ ἄγνωστος δύναμις, ἡ ἀνεξήγητος, ἡ ἀχώριστος τοῦ ἀτόμου.

Ἐγωϊσμὸς ἁγνὸς καὶ εὐγενὴς εἶνε ἀναγκαῖος πρὸς διατήρησιν τῆς γαλήνης καὶ τῆς ὑγιείας. Ἄξιος οἴκτου εἶνε ὁ ἄνθρωπος, ὅστις δὲν ἀποβλέπει ἐξ οἰκίας εὐχαριστήσεως εἰς τὸν σκοπὸν τῆς ἐργασίας, τοῦ ἔρωτος καὶ τῆς ζωῆς αὐτοῦ. Δὲν ὑπάρχει σχεδὸν ἁγνὴ εὐχαρίστησις χωρὶς νὰ ὑποκινῆται ἀπὸ προσωπικὴν ἀφορμήν. Πᾶσα ἀνθρωπίνη πρᾶξις συνεπάγει ἀναγκαίως τοὺς οἰκείους καρποὺς καλοὺς ἢ κακούς.

ΝΟΥΣ καὶ ΜΟΡΦΩΣΙΣ

Καὶ αὐτὸς ὁ φυσικὸς πόνος εἶναι εἰς τοὺς ὀφθαλμούς μου ἀόριστόν τι, περὶ τοῦ ὁποίου μοὶ εἶναι ἀδύνατον νὰ δώσω λόγον. Διαύγεια πνεύματος, καθαρὰ καὶ κατὰ τὸ δυνατὸν ἰσχυρὰ βούλησις· ἰδοὺ τίνων ἔχει χρείαν ὁ ἄνθρωπος!

Rahel.

Προσωπικαὶ παρατηρήσεις, τὰς ὁποίας ἔκαμον εἰς ἐμαυτὸν μετὰ λεπτολόγου φροντίδος, μ' ἐδίδαξαν ὅτι ἡ σκέψις εἶνε ὑγρόν τι, τὸ ὁποῖον φεύγει ὑπὸ τὴν πίεσιν· ὁπότε μάλιστα ὁ ἐγκέφαλος φαίνεται ἐντελῶς τεταραγμένος, ἡ σκέψις μένει καθαρὰ καὶ ἐλευθέρα. Τὸ ἀποτέλεσμα αὐτῆς μόνον εἶνε συμπεπυκνισμένον.

Πάντοτε ἀκούειν, πάντοτε σκέπτεσθαι, πάντοτε μανθάνειν, τοῦτό ἐστι ζωή. Ὅστις δὲν ἀποβλέπει πλέον εἰς τι, ὅστις δὲν μανθάνει τι, δὲν εἶνε ἄξιος τοῦ ζῆν.

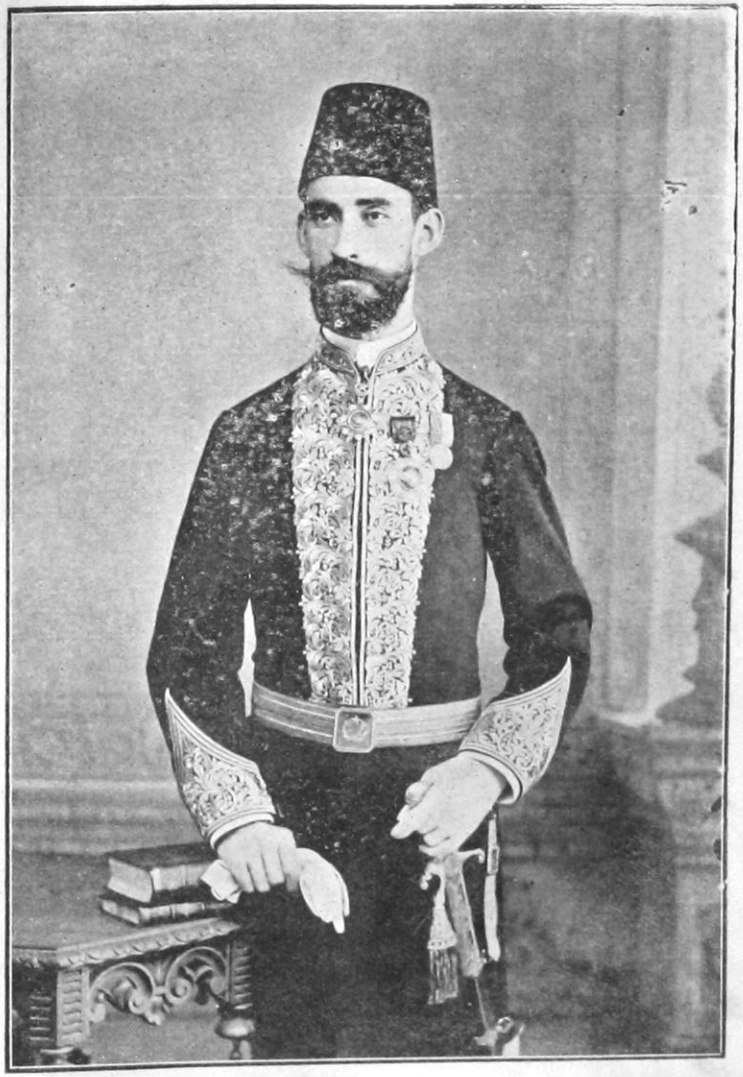
Πᾶς ἄνθρωπος φέρει ἐν ἑαυτῷ σπέρμα παραφροσύνης. Ἡ γαλήνη καὶ ἡ ἐργασία τοῦ πνεύματος εἶνε τὰ μόνα ἱκανὰ νὰ ἐμποδίσωσι τὴν ἀνάπτυξιν αὐτῆς μέσα.

Ὁ Hippl εἶπεν «ἡ βαθεῖα μελέτη συνειθίζει τὴν ψυχὴν νὰ ζῇ ἐκτὸς τοῦ περικαλύμματος τοῦ σώματος καὶ τοιουτοτρόπως παρασκευάζει αὐτὴν διὰ τὴν μέλλουσαν ζωήν».

Ἡ ἀφαίρεσις, ἢ καθὼς λέγουσιν, ἡ διάχυσις, εἶνε κακὸν ἰατρικόν. Ὅταν προσπαθῶ ἐπιμόνως νὰ ἀφαιρέσω τὸν νοῦν ἐκ τοῦ ἀντικειμένου Α ἢ Β κρατῶ τὸ ἀντικείμενον τοῦτο εἰς τὴν σκέψιν μου καὶ ἀπολείπομαι τοῦ σκοποῦ μου. Ὁπόταν ἐξεναντίας προσηλωθῶ εἰς τὸ Γ, τὸ Α Β θέλει ἀπομακρυνθῇ οἰκοθεν.

Ὁ ἀληθὴς φιλόσοφος δὲν βυθίζεται εἰς τὴν περὶ θανάτου μελέτην. Ἡ φιλοσοφία εἶνε ἡ σοφία τῆς ζωῆς καὶ ὁ θάνατος δὲν ἔχει εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῆς πραγματικότητα.

Ἡ μόρφωσις εἶνε ἀναγκαία, ἵνα ἡ θέλησις δυνηθῇ νὰ ἐνεργήσῃ ἐν γνώσει, ἀλλὰ δὲν εἶναι ἀπολύτως ἀναγκαῖον, ἵνα ἐν γένει ἐνεργήσῃ ἡ θέλησις. Ἐνόσῳ ἡ διανοητικὴ ἀνάπτυξις δὲν συμπληρωθῇ, δέον νὰ καταστῶμεν ἱκανοὶ νὰ ἐνεργήσωμεν ὠφελίμως διεγείροντες εἰς τὴν ψυχὴν ἡμῶν τὴν γενικὴν ἐνέργειαν· ἡ διάνοια κεῖται ὑπεράνω τῆς θελήσεως· ἀλλ' ἡ θέλησις ὀφείλει νὰ ἦνε κατὰ πρῶτον ἐξησκημένη, ἵνα δυνηθῇ νὰ ἐκπληρώσῃ τὰς ἐπιταγὰς τοῦ νοός.

ΑΝΔΡΟΚΛΗΣ ΑΝΔΡΕΑΔΗΣ ΒΕΗΣ

ΦΑΝΤΑΣΙΑ

Ἡ φαντασία παίζει ἐπὶ τῆς ἀνθρωπίνου οἰκονομίας τὸ πρόσωπον τοῦ Ἑρμοῦ. Αὕτη προΐσταται παντοῦ. Δι' αὐτῆς ὁ ἄνθρωπος εἶνε τοσοῦτον καλὸς καὶ τοσοῦτον κακός.

Heinse.

Ἐὰν τὸ λογικὸν ἤρκει εἰς τὸν ἄνθρωπον, δὲν ἠθέλομεν ἔχει οὔτε τὴν δύναμιν τοῦ αἰσθάνεσθαι οὔτε τὴν τοῦ φαντάζεσθαι.

Ἡ ἐπιστήμη δὲν δύναται νὰ δώσῃ εἰς ἡμᾶς τὴν ὄρεξιν τῆς ζωῆς· ἐξεναντίας δεικνύει τὴν ζωὴν ἐν ὅλῃ αὐτῆς τῇ μηδαμινότητι· ἡ φαντασία καὶ τὸ αἴσθημα ἀναρριπίζουσι τὸ ἐνδιαφέρον ἡμῶν ὑπὲρ τῶν παροδικῶν ἐμφανίσεων αὐτῆς καὶ οὕτω καθιστῶσιν ἡμᾶς εὐτυχεῖς. Ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ταύτην ἡ τέχνη εἶνε σωτηριωδεστέρα τῆς φιλοσοφίας.

Εὐλόγως ὁ Κάντιος καλεῖ τὴν ἐνεργὸν φαντασίαν κίνησιν τῆς ψυχῆς χρησιμεύουσαν εἰς τὴν ὑγιείαν· διότι καλῶς ἐξετάζοντες εὑρίσκομεν ὅτι ἡ μεμονωμένη ἐνέργεια τῆς διανοίας παραλύει τὴν ψυχήν. Ἡ ψυχή, ἥτις βυθίζεται εἰς ἀφηρημένας ἰδέας, εἶνε ὡς ὕδωρ στάσιμον, ἐν τῷ ὁποίῳ ἀνακατοπτρίζονται μὲν τὰ ἀντικείμενα, ἀλλὰ τὸ ὁποῖον σήπεται ἀνεπαισθήτως.

ΠΑΘΗ *Τὰ πάθη εἶναι ἢ ὑπερβολικὰ ἐλαττώματα ἢ ὑπερβολικαὶ ἀρεταί.*

Gœthe.

Δὲν πρέπει νὰ ἀνησυχῇ τις διὰ τὰ πάθη, φθάνει μόνον νὰ ἔχῃ τὴν δύναμιν νὰ μετριάζῃ αὐτά.

Ἂς προσέχωμεν καλῶς νὰ μὴ ἀναπτύξωμεν ἐν ἡμῖν τὴν ἀπάθειαν. Ἂς πασχίζωμεν ἐξεναντίας ν' ἀνάπτωμεν καὶ νὰ τρέφωμεν ἐν τῇ ψυχῇ ἡμῶν τὰ ἀγνότατα καὶ εὐγενέστατα τῶν παθῶν.

Θεωρήσατε τὰ παθήματα ὡς δοκιμασίας. Τοῦτο εἶνε καὶ ἔσεται αἰωνίως ἡ ὡραιοτέρα καὶ ἡ γονιμωτέρα θεωρία· ἠθικοποιεῖ δὲ καὶ ἐνδυναμόνει τὸν ἄνθρωπον.

Τὸ θεμελιῶδες ἐλάττωμα τοῦ ἀνθρώπου εἶνε ἡ ἀμέλεια. Παρὰ τοῖς πεφωτισμένοις τῶν ἀνθρώπων κρύπτεται ὑπὸ τὸ προσωπεῖον σκεπτισμοῦ ψυχροῦ, μελαγχολικοῦ, δῆθεν φιλοσοφικοῦ, ὅπερ προσωπεῖον παριστᾷ προφανῆ τὸν τύπον τοῦ Ἀμλέτου. Εἶνε παραίτησις ἑαυτοῦ, νόσος, θάνατος ἑκούσιος· ἡ ἐξέγερσις τῆς ἀτομικῆς ἐνεργείας εἶνε ἡ συνθήκη τῆς ὑγείας καὶ τῆς ζωῆς.

Ἐὰν ἡ ψυχή σου πάσχῃ, ἐὰν ἦνε λεία τῆς ἀβεβαιότητος, τῆς ἀμφιβολίας, τοῦ φόβου, ζήτησον κοινωνίαν, σύχναζε εἰς τὸν κόσμον· ἐκεῖ πολλάκις λόγος τις, ῥιφθεὶς κατὰ τύχην, ἤρκεσε νὰ διαφωτίσῃ, ὡς φωτεινὴ ἀκτὶς, τὴν βαθυτέραν νύκτα.

Ἐὰν ἡ ψυχή σου πάσχῃ, σημείωσον μόνον ἐν τῷ ἡμερολογίῳ τῆς ζωῆς σου τὰς παρηγόρους σκέψεις, αἵτινες παρουσιάζουσιν εἰς τὸ πνεῦμά σου εἰκόνας εὐαρέστους. Διὰ τοῦ μέσου τούτου θέλεις ἔχει αὐτὰς προχείρους, ἵνα προστρέχῃς ἐν ταῖς λυπηραῖς σου στιγμαῖς. Μία συλλογὴ τοιούτου εἴδους, εἶνε διὰ τὸν πάσχοντα τόσῳ ἀναγκαία, ὅσῳ ὁ ἰατρός.

ΤΑΛΑΝΤΕΥΣΙΣ καὶ ΙΣΟΡΡΟΠΙΑ

Ἔχαιρον διὰ τὸν πόνον μου. Οὗτος ἦτο διὰ τὸ πνεῦμά μου τὸ σύμβολον τῆς αἰωνίας ζωῆς· Ἐνόμιζον ὅτι αἰσθάνομαι ἐν ἐμοὶ τὴν γόνιμον ἐκείνην πάλην, ἥτις δημιουργεῖ καὶ παράγει πάντα ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ, ἔνθα μάχονται ἀκαταπαύστως δυνάμεις ἄπειροι

Fr. de Schlegel.

Ὀφείλει τις νὰ προσπαθῇ νὰ θέτῃ τὴν ἰσορροπίαν ἐντὸς καὶ ἐκτὸς ἑαυτοῦ· ἡ ἰσορροπία αὕτη, ἐφ' ὅσον δύναται νὰ ἐπιτευχθῇ διὰ τῆς βουλήσεως, εἶνε ὡς πρὸς τὸν κύκλον μὲν τῆς θρέψεως ἡ ἐγκράτεια, ὡς πρὸς τὸν κύκλον δὲ τῆς ἐρεθισιμότητος ἡ ἀκριβὴς μεσότης ἀνὰ μέσον ἀκινησίας καὶ κινήσεως, ὡς πρὸς τὸν κύκλον δὲ τῆς αἰσθήσεως εἶνε ἡ ἄνεσις. Ἰδοὺ ὁ νόμος ἡμῶν.

Ἡ ἀμφιβολία, ἥτις εἶνε τὸ δεινότατον πάντων τῶν συναισθημάτων, διαλύεται διὰ τῆς ἀπελπισίας, ἡ ὁποία δύναται νὰ γείνῃ πολλάκις ἀληθὲς θεραπευτικὸν μέσον.

Ἄνθρωπος ἱκανὸς ὀφείλει ἀείποτε νὰ ἐνασχολῆται εἰς ἐργασίαν σύμφωνον πρὸς τὴν ἱκανότητα αὐτοῦ καὶ ἀπαιτοῦσαν τὴν συνδρομὴν πασῶν τῶν δυνάμεων αὐτοῦ· διότι ἡ ζωὴ συνίσταται ἀποκλειστικῶς εἰς μίαν ἐργασίαν μᾶλλον ἢ ἧττον σύντονον· ἡ χαύνωσις εἶνε ἀσθένεια, θάνατος.

Ἡ ἀνθρωπίνη ψυχὴ ἔχει ἓν σημεῖον σκοτεινόν, ἐν ᾧ περιέχονται τὰ σπέρματα πάντων τῶν ἐσωτερικῶν δεινῶν. Εἶνε οὐσιῶδες νὰ περιορίσωμεν τὴν ἐπικράτειαν τοῦ σημείου τούτου διὰ ἰδεῶν καθαρῶν, ἠθικῶν καὶ ἱλαρῶν. Ἐὰν δὲν παρεμβάλλῃ τις πρόσκομμα εἰς αὐτό, ἐκτείνεται καὶ αὐξάνεται, τὸ σκότος καταλαμβάνει τὴν ψυχὴν καὶ νὺξ γεννᾶται ἐν ἡμῖν, ἡ θλιβερὰ νὺξ τῆς φρεναλλοιώσεως.

ΥΠΟΧΟΝΔΡΙΑ

Αἱ μικρολογίαι εἶνε ἡ κατάρα τῆς ζωῆς ἡμῶν. Αἱ τοῦ σώματος ἐλεειναὶ φροντίδες τῆς ἡμέρας ἐξαντλοῦσι τὴν ψυχὴν καὶ τὸ σῶμα ἡμῶν. Ἂς καλλιεργῶμεν λοιπὸν τὸ ἐν ἡμῖν θεῖον μέρος, τὴν σκέψιν καὶ τὸν θαυμασμόν.

Bulwer.

Ἡ ὑποχονδρία δὲν συνίσταται μόνον εἰς τὸ νὰ νομίζῃ τις ὅτι εἶνε προσβεβλημένος ἀπὸ χιμαιρικόν τι κακόν, ἀλλ' ἀκόμη καὶ εἰς τὸ νὰ σπουδάζῃ μὲ λεπτολόγον φροντίδα τὰ δεινά, τὰ ὁποῖα πραγματικῶς αἰσθάνεται.

Ἡ ὑποχονδρία δὲν εἶνε κατ' οὐσίαν εἰμὴ τὸ ὀξὺ καὶ ἀλγεινὸν αἴσθημα τῆς ἀνθρωπίνης καταστάσεως ἐν ἀτόμῳ ἐρεθισμένῳ ἢ ἐξησθενημένῳ κατά τε τὴν ψυχὴν καὶ τὸ σῶμα.

Ὅστις εἴπῃ ἐν τῷ βάθει τῆς ψυχῆς αὐτοῦ ὅτι εἶνε ἄρρωστος γίνεται δυστυχὴς ἐξ ὑποχονδρίας· ὅστις δὲ μετὰ ἀπερισκέπτου τόλμης διακηρύττει ὅτι ἔχει καλῶς δύναται νὰ γίνῃ δυστυχὴς ἐξ ἀμελείας· ὑπάρχει μέσος ὅρος μεταξὺ τῶν δύο ἄκρων, ἂς μεταχειριζώμεθα ἑαυτοὺς ὡς ἀνθρώπους ὑγείας ἀσθενοῦς, καὶ ἀβρᾶς, ὅ,τι πραγματικῶς εἰμεθα πάντες καὶ ἂς ζῶμεν μετὰ φρονήσεως ἄνευ οἰήσεως, ἀλλὰ καὶ ἄνευ φόβου.

Ἡ καταλληλότης δηλ. τὸ τὰ πάντα ἐν καιρῷ τῷ προσήκοντι ποιεῖν εἶνε μία συνθήκη τῆς ὑγείας· οὕτω ἡ ἐρημία εἶνε σωτήριος· ἀλλ' ὁπόταν εὑρίσκηταί τις ἐν τῇ κοινωνίᾳ, δὲν εἶνε ἡ κατάλληλος στιγμὴ νὰ θέλῃ νὰ ἦναι μόνος.

ΦΥΣΙΣ καὶ ΑΛΗΘΕΙΑ

Κατηραμένοι δειλοί! διατὶ δὲν ἔχετε τὸ θάρρος νὰ ἦσθε ὅ,τι εἶσθε; — ἠθέλατε εἶσθε χιλιάκις καλλίτεροι. Οὐδεμία χάρις, οὐδὲν χρῖσμα ἄνευ τοῦ φυσικοῦ! οὐδὲν σταθερὸν, οὐδὲν ἐνδιαφέρον.

Necker.

Ἡ φύσις θεραπεύει τὰς πληγὰς, τὰς ὁποίας προξενεῖ· ἀλλ' ὁπόταν ὁ ἄνθρωπος προσβάλλῃ αὐτὸς ἑαυτόν, ὀφείλει ἡ φύσις ἄρά γε, ὡς μήτηρ κακῶς ἀνατεθραμ-

μένου τέκνου, νὰ συμπαθήσῃ διὰ τὰ δεινὰ, τῶν ὁποίων αὐτὸς εἶνε ὁ αἴτιος; — Ἵνα προαύνῃ τις τὰς παθήσεις τῆς ψυχῆς, δὲν ὑπάρχει ἱκανὴ ἡ γαλήνη τῆς φύσεως; Ὁ ρύαξ ἐκεῖνος, ὅστις ρέει ὡς ὄφις ἑρπετὸς, τὸ ἀτάραχον ἐκεῖνο δάσος, τὸ κυανοῦν τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἡ παντοτεινὴ ἐκείνη ἁρμονία τῆς αἰωνίου ὡραιότητος; — Μία παραφωνία δὲν ἠμπορεῖ νὰ διαταράξῃ τὴν μελῳδικὴν ταύτην ἁρμονίαν. Καὶ δὲν εἶνε εὐγενέστερον καὶ φυσικώτερον τὸ νὰ διαλύσῃ τις τὴν μικρὰν δυσαρμονίαν τοῦ ἐγωϊσμοῦ ἐν ἐκείνῃ τῇ παγκοσμίῳ ἁρμονίᾳ ἢ νὰ διαταράττῃ ταύτην δι' ἐκείνης;

Ὑπομονή! ἀδελφὴ τῆς ἐλπίδος, ἄρωμα σωτήριον θεραπεῦον τὰς ψυχάς, ὅπερ εὑρίσκεις ἐν τῇ οὐδετερότητι δύναμιν θαυμασίαν καὶ εὐεργετικὴν· τὶς πάσχων δὲν θέλει εὐλογήσει τὴν γλυκεῖάν σου μαγείαν; Τὶς ἰατρὸς δύναται ν' ἀγνοῇ ὅτι οἱ παροξυσμοὶ τοῦ πυρετοῦ ἀφανίζονται ἐνώπιόν σου, ὅτι διπλασιάζονται ὁπόταν σὺ ἀπομακρύνεσαι, ὅτι σὺ ὀφθεῖς εἰς τὸ νὰ δαμάζωνται αἱ βιαιότεραι ἀλγηδόνες καὶ ὅτι ἐπισπεύδεις τὰς δυσκολωτέρας θεραπείας! Μόνη εἶσαι ἰσχυρὰ ἐν τῇ ἀδυναμίᾳ, μόνη εἶσαι ἡ ἐντελεστέρα ὕψωσις, ἡ ἀβροτέρα ἀποκάλυψις τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς ὡς δυνάμεως ἱκανῆς ν' ἀπομακρύνῃ τοῦ σώματος τὰς ἀσθενείας.

Ἡ φύσις ἔδωκεν εἰς τὸν ἄνδρα ἐνεργητικότητα ἀποφασιστικὴν καὶ δραστηρίαν· εἰς δὲ τὴν γυναῖκα ζωὴν καὶ φύσιν παθητικήν· ὁ νόμος, ὅστις ἔδειξε τὴν διαφορὰν ταύτην μεταξὺ τῶν φύλων, δὲν δύναται νὰ παραβιασθῇ ἀτιμωρητί.

Ἕκαμον ἐσχάτως πείραμα λίαν ἀξιοσημείωτον ἐπὶ τῶν διαθέσεων, τὰς ὁποίας προκαλεῖ τὸ φῶς τῆς ἡμέρας· ἡ λυχνία, ἥτις φέγγει διαρκούσης τῆς νυκτὸς ἐντὸς τοῦ κοιτῶνός μου ἔρριπτε ζωηρὸν φῶς. Ἠγέρθην χωρὶς νὰ γνωρίζω τὶ ὥρα ἦτο. Ἰδέαι βαρεῖαι καὶ ἂν θέλετε μελαγχολικαὶ ἦλθον, ὡς σύνηθες, νὰ καταλάβωσι τὴν ψυχήν μου καὶ μοὶ ἐδίωξαν τὸν ὕπνον. Τὸ ὡρολόγιον ἐσήμανε πέμπτην τῆς πρωΐας ὥραν· ἀνεγνώρισα τότε ὅτι τὸ φῶς, τὸ ὁποῖον ἀπέδιδον εἰς τὰς λάμψεις τῆς λυχνίας, ἦτο τὸ αὔξον φῶς τῆς ἡμέρας· παρευθὺς ἡ κατάστασις τοῦ πνεύματός μου μετεβλήθη. Τὰ αὐτὰ ἀντικείμενα, ἅτινα πρὸ μικροῦ ἐλύπησαν τὴν ψυχήν μου, ἐφάνησαν εἰς ἐμὲ ὑπὸ μειδιῶσαν ὄψιν καὶ ἀνέλαβον θάρρος· ἡ μεταβολὴ αὕτη ὑπῆρξε λίαν ἐπαισθητὴ δι' ἐμέ· ὑπῆρξεν ὡς κλονισμὸς διὰ τὸν ἐγκέφαλόν μου.

Ὅ,τι διαστέλλει τὸν κοινὸν ἄνθρωπον τοῦ διακεκριμένου ἀνθρώπου εἶνε ὅτι διὰ νὰ ἦναι εὐτυχὴς ὁ μὲν πρῶτος πρέπει νὰ λησμονήσῃ ἑαυτὸν καὶ ν' ἀποβάλλῃ τὴν συνείδησιν τῆς ἀτομικότητος αὐτοῦ, ὁ δὲ δεύτερος πρέπει νὰ συγκεντρωθῇ ἐν ἑαυτῷ καὶ νὰ λάβῃ κατοχὴν τῆς ἑαυτοῦ ὑπάρξεως.

Δυσκόλως ὑποφέρεις πολλάκις τοὺς συγγενεῖς, τοὺς στενοτέρους φίλους σου· ἔσο βέβαιος ὅτι τὸ αὐτὸ συμβαίνει καὶ εἰς αὐτοὺς ὡς πρὸς σέ. Μελετήσατε καλῶς τὴν ἰδέαν ταύτην· δὲν ὑπάρχει καλλίτερον προφυλακτικόν.

Ἡ ζωὴ δὲν εἶνε ὄνειρον εἰμὴ κατὰ λάθος τοῦ ἀνθρώπου, τοῦ ὁποίου ἡ ψυχὴ οὐδόλως ἀκούει τὸ ἐξυπνητήριον σήμαντρον.

Ὀφείλεις νὰ θέλῃς· κάμνε ὅ,τι ὀφείλεις. Ἰδοὺ εἰς δύο λέξεις ὅλη ἡ ὑγιεινὴ τῆς ψυχῆς.

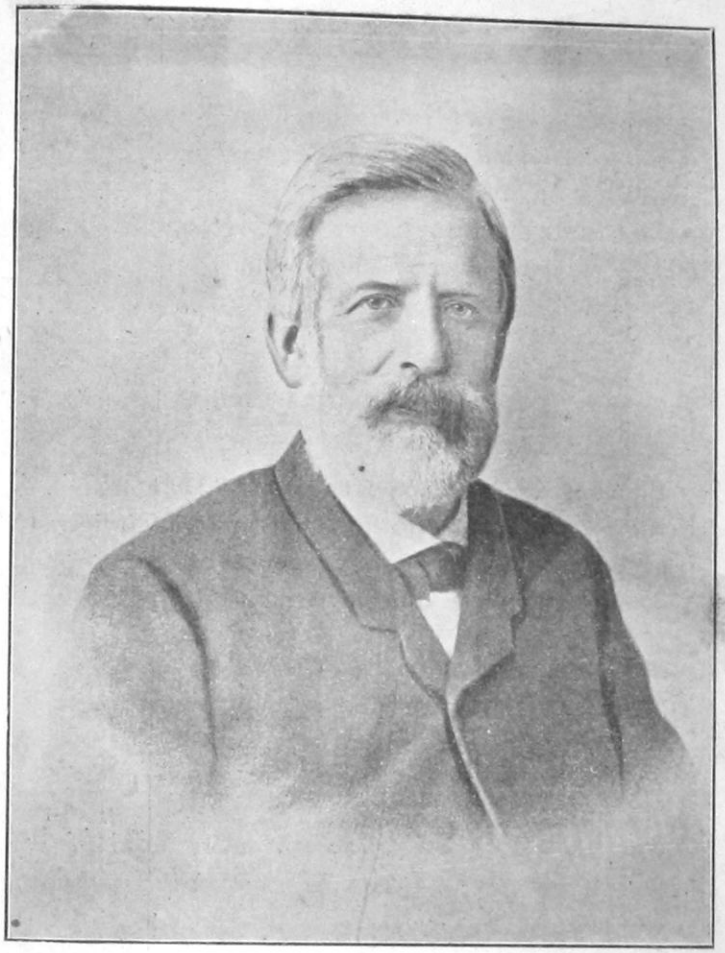
ΕΙΔΗ ΦΑΝΤΑΣΙΑΣ

Παράφρων, ἐραστὴς ὁμοῦ καὶ ποιητὴς ἐπίσης,
τῆς φαντασίας πλάσματα κ' οἱ τρεῖς νὰ ἦναι πρέπει·
οὐδ' εἰς τὸν [a]Ἅδην τὸν εὐρὺν τοσούτους θ' ἀπαντήσῃς,
ὅσους ἐμπρός του δαίμονας ὁ μανιώδης βλέπει

Ὁ ἐραστὴς ὡς ἔξαλλος τῆς Ἀφροδίτης κάλλη
εἰς μαύρης μόνον τὴν μορφὴν ὑπάρχοντα νομίζει·
τοῦ ποιητοῦ δ' ὁ ὀφθαλμὸς ἐν παραφόρῳ ζάλῃ
δινούμενος, τὸν οὐρανὸν, τὴν γῆν μας ἀτενίζει

ἀκαριαίως κ' ἐναλλὰξ· πλὴν τότ' ἡ φαντασία
μορφὰς ἀγνώστους ἐνσαρκοῖ, ὁ ποιητὴς δὲ σχῆμα
καλάμῳ ταύταις δίδωσι καὶ τῇ ὀνομασίᾳ
τὰ ἀερώδη καὶ οὐδὲν ὁρίζει παραχρῆμα.

(Ἐκ τῆς κωμῳδίας: A nid summer night' s dream)

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΡΑΚΤΙΒΑΝ

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΡΑΚΤΙΒΑΝ

Τὸ ἐπώνυμον εἶναι πασίγνωστον εἰς ὅλους τοὺς ὁμογενεῖς τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἑπομένως δὲν γράφομεν περὶ ἀγνώστων ὀνομάτων, ἴσως δὲ δὲν γράφομεν οὔτε περὶ χαρακτήρων ἀγνώστων, ὅταν πρόκειται νὰ σκιαγραφήσωμεν ἄνδρα, περὶ τῶν χριστιανικῶν ἀρετῶν τοῦ ὁποίου θὰ μαρτυρήσωσιν ὄχι ὀλίγαι καρδίαι εὐγνωμονοῦσαι μυχίως· ἦτο ἡ φιλανθρωπία προσωποποιημένη καὶ πλῆτοι ὑπάρχουσι μάρτυρες τῆς πραγματικῆς ἀξίας τοῦ πρὸ διετίας ἀποβιώσαντος **Δημητρίου Ρακτιβὰν**, λαλοῦντες τώρα καὶ κηρύττοντες τὰς εὐεργεσίας του, διότι ζῶντος αὐτοῦ δὲν ἠδύναντο νὰ πράττωσι τοῦτο γνωρίζοντες τὸ εἰς τὸν ὑπέρτατον βαθμὸν μετριόφρον τοῦ μακαρίτου.

Ὥστε δι' αὐτοὺς ὁ πολὺς λόγος εἶναι περιττὸς, ἀλλὰ δὲν εἶναι περιττὴ καὶ ἡ προσωπικὴ εἰκὼν τοῦ **Δημητρίου Ρακτιβὰν**, τὴν ὁποίαν παραθέτομεν. Ἄλλως τε καὶ οἱ ἀρχαῖοι Φαναριῶται ὅσον μικράν τις ἀπόμοιρα ἐναπέμεινεν ἐν τῇ συνοικίᾳ ταύτῃ καὶ ὅσον οἱ υἱοὶ καὶ οἱ ἔκγονοι διεσκορπίσθησαν ἀλλαχοῦ θὰ θεωρήσωσι κειμήλιον τὴν πιστὴν προσωπικὴν εἰκόνα τοῦ συμπολίτου αὐτῶν καὶ θὰ ἀναμνησθῶσιν ὁποῖος ὑπῆρξε πραγματικῶς ὁ ἀνὴρ τὸν ὁποῖον ἀτελῶς σκιαγραφοῦμεν.

Ἐγεννήθη ἐν Φαναρίῳ ἐξ οἰκογενείας ἐλκούσης τὴν καταγωγὴν

ἐκ Βερροίας τῆς ἐν Μακεδονίᾳ τῇ 2 ἀπριλίου 1827 ἐκ πατρὸς Μανουὴλ Ρακτιβὰν καὶ μητρὸς Σμαράγδας, καὶ ἀπεβίωσεν ἐν Ἀθήναις τὴν 4 φεβρουαρίου 1893. Φιλόπονος εἰς τὰς ἐμπορικὰς αὐτοῦ ἐργασίας, εὐσυνείδητος, καὶ πρὸς τοὺς συναλλασσομένους εἰλικρινὴς, ἐσχημάτισε περιουσίαν ἐπὶ σκοπῷ νὰ ἀποβῇ χρήσιμος εἴς τε τὴν πατρίδα καὶ τοὺς ἐν ἀνάγκαις εὑρισκομένους. Ἦτο πραγματικῶς ὁ χριστιανὸς ἔμπορος ὁ κατὰ τὸ Εὐαγγέλιον πλουτῶν· *πλουτῶν εἰς Θεὸν, οὐχὶ θησαυρίζων ἑαυτόν.* Διὰ τοῦτο εὐλογηθεὶς ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, ἔβλεπε τὰς ἐργασίας αὐτοῦ προαγομένας καὶ πληθυνούσας· καὶ οὕτω λοιπὸν ἐδάνειζε πραγματικῶς τῷ Θεῷ ὡς ἀληθὴς χριστιανός.

Τὴν εὐλογίαν ταύτην τοῦ Θεοῦ εἶδε καὶ εἰς τὴν οἰκογένειαν αὐτοῦ, εἰς τοὺς υἱοὺς καὶ τὰς θυγατέρας· ἐμορφώθη αὕτη πραγματικῶς χριστιανὴ, πατρίζουσα, πονοῦσα τὴν πατρίδα πρῶτον καὶ κατὰ στενὴν πως σημασίαν τὴν πόλιν ἐξ ἧς καὶ κατάγεται, καθὼς καὶ τοὺς πλησίον. Ἡ δὲ ἐν Ἀθήναις διαμένουσα σύζυγος αὐτοῦ, ἡ εὐγενεστάτη κυρία Μαρία Δ. Ρακτιβὰν ἀξία τοῦ ὀνόματος καὶ τῶν διαθέσεων, τῶν σκέψεων καὶ τῶν φρονημάτων τοῦ ἀοιδίμου, ἀπολαμβάνει ἐπαξίως τῆς πλήρους εὐγνωμοσύνης καὶ ὑπολήψεως πάντων.

Ὁ Δημήτριος Ρακτιβὰν ἀπέθανεν ἔχων ἐν ἑαυτῷ τὴν πεποίθησιν ὅτι ἐξεπλήρωσε τὰ καθήκοντα αὐτοῦ πρὸς τὴν γενέτειραν χώραν, πρὸς τὸ γένος καὶ πρὸς τὴν ἐκκλησίαν. Πρακτικὸς ὢν ἐν τῇ ὑπὲρ τῶν ἄλλων χρήσει τοῦ πλούτου, καὶ τὰς ἀνάγκας γνωρίζων τῆς ἐκπαιδεύσεως ἐν τῇ γενετείρᾳ τῶν προγόνων αὐτοῦ πόλει, δὲν ἔπραξεν ὡς ἄλλοι, δηλαδὴ νὰ σκορπίσῃ ἑκατοντάδας ἢ χιλιάδα τινὰ λιρῶν ὑπὲρ τῶν ἐκπαιδευτικῶν καταστημάτων τῆς Βερροίας, ἀλλ' ἐχορήγει κατ' ἔτος ποσὸν

ἀρκετὸν εἰς αὐτὰ, καὶ ὑπὲρ αὐτῶν ἐξησφάλισε καὶ τὴν μετὰ θάνατον χορηγίαν **ἑκατὸν** ὀθωμανικῶν λιρῶν, ἃς οἱ πατρόζοντες κληρονόμοι κατ' ἔτος πέμπουσι. Δικαίως λοιπὸν ἡ μὲν ὁμογενὴς κοινότης Βερροίας ἀνεστήλωσε τὴν προτομὴν αὐτοῦ ἐντὸς τῆς Μητροπόλεως καὶ τὴν εἰκόνα του εἰς φυσικὸν μέγεθος ἐν τῇ αἰθούσῃ τῆς σχολῆς, ἡ δὲ Ἀθηναϊκὴ κοινωνία καὶ ἡ τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἄλυστον τηροῦσι τὴν μνήμην τῆς εὐγενείας τοῦ χαρακτῆρος καὶ τῆς προσηνείας τῶν τρόπων, καὶ τῶν χριστιανικῶν ἀρετῶν τοῦ ἀειμνήστου **Δημητρίου Ρακτιβὰν** ὅστις ἦτο ἀληθὲς ἐγκαλώπισμα τῆς ἀναστρεφομένης μετ' αὐτοῦ κοινωνίας, καὶ κόσμος τῇ πόλει τῆς Βερροίας, δικαιώσας οὕτω τὴν πατροπαράδοτον εὐσέβειαν τῶν Βεροιαίων οἵτινες καὶ πρὸ δέκα ἐννέα αἰώνων παριστάνοντο κατὰ τὴν ἀποστολικὴν ἱστορίαν ὄχι μόνον εὐγενέστεροι τῶν γειτόνων, ἀλλὰ καὶ μετὰ πάσης προθυμίας δεχόμενοι τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ.

Ἂς εὐχηθῶμεν λοιπὸν τὴν ἐν τῇ κοινωνίᾳ ἠθικὴν καὶ φιλανθρωπικὴν δρᾶσιν τοῦ ἀειμνήστου **Δημητρίου Ρακτιβὰν** νὰ μιμηθῶσι καὶ ἄλλοι τῶν παρ' ἡμῖν πλουσίων.

Η ΚΗΠΟΥΡΙΚΗ ΠΑΡ' ΗΜΙΝ

Τῆς κηπουρικῆς ἡ κηπείας ἔργον εἶναι ἡ τῶν κήπων φυτεία καὶ ἐπιμέλεια· διαφέρει δὲ τῆς κυρίας γεωργίας καθ'ὅσον ἡ κηπεία ἐκτελεῖται ἐπὶ σχετικῆς μετρίας ἐκτάσεως γαιῶ γαιῶν, αἱ δ' ἀπαιτούμεναι ἐργασίαι γίνονται ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ διὰ τῶν χειρῶν. Σκοπὸς αὐτῆς εἶναι ἡ παραγωγὴ παντοδαπῶν βρωσίμων καὶ καρπῶν, καὶ ἡ καλλιέργεια τερπόντων τὴν ὅρασιν διὰ τοῦ φυλλώματος ἢ τῶν ἀνθέων φυτῶν. Δυνατὸν ἄρα νὰ διαιρεθῇ ἡ κηπεία εἰς δυο διακεκριμένους κλάδους, ὧν ὁ εἷς ἀφορᾷ εἰς τὰ πρὸς ὠφέλειαν, ὁ δ' ἕτερος εἰς τὰ πρὸς ἐξωραϊσμὸν φυτά.

Τὰ φυτὰ συλλήβδην θεωρούμενα ἀπαρτίζουσι, κατὰ τὸν γνωστὸν τῆς ἐπιστήμης ὁρισμόν, ἓν τῶν τῆς φύσεως βασιλείων, ὅπερ' ἐπέχον τὸν μέσον τρόπον μεταξὺ τοῦ βασιλείου τῶν ὀρυκτῶν καὶ τοῦ βασιλείου τῶν ζώων, ὑψίστην κέκτηται σπουδαιότητα ἐν τῇ καθόλου οἰκονομίᾳ τῆς γήινης σφαίρας· διότι συντελοῦσιν εἰς τὴν ὕπαρξιν αὐτὴν τῶν ζώων, παρέχοντα τὰ εἰς τὴν ζωὴν αὐτῶν ἀπαραιτήτως ἀναγκαῖα συστατικά. Ἄνευ τῶν φυτῶν ἦτο ἀδύνατον νὰ ὑπάρξῃ ἐπὶ τῆς γῆς πᾶν ὅ,τι κινεῖται καὶ ἀναπνέει ἐπ' αὐτῆς· ἐὰν δι' οἱουτινασδήποτε λόγον ἐξηφανίζοντο τὰ φυτὰ, ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς, κατ' ἀνάγκην ἤθελε συνεξαφανισθῇ μετ' αὐτῶν πᾶν τὸ ἐπ' αὐτῆς ζῶν. Εἰς τὸν σπουδαιότατον τοῦτον λόγον δέον ν' ἀποδοθῇ ὁ ὄντως θαυμασιώτατος αὐτῶν ὀργανισμὸς καὶ ἡ ποικιλωτάτη αὐτῶν μορφή. Εἶναι καὶ αὐτὰ ζῶντα ἐνόργανα σώματα ἄτινα, ὡς καὶ τὰ ζῶα, γεννῶνται, αὐξάνουσι, παράγουσι ποικιλοτρόπως σπόρους πρὸς διαιώνισιν τοῦ εἴδους αὐτῶν καὶ τέλος φθίνουσι· τινὰ μάλιστα αὐτῶν εἶναι μακροβιώτατα.

Ἐξαιρέσει τῶν πόλεων καθ' ἃς πᾶν σημεῖον ζωῆς τέλεον ἐκλείπει διὰ τὰ ὑπερβολικὰ ψύχη, οὐδὲν μέρος τῆς ἐπιφανείας, τῆς γῆς στερεῖται παρουσίας βλαστήσεως· αἱ Κατεψυγμέναι χῶραι τοῦ βορείου Ὠκεανοῦ, ὅπως καὶ αἱ χῶραι τοῦ ἰσημερινοῦ, αἱ ὑψηλότατα Κορυφαὶ, καθὼς καὶ αἱ βαθύτατα Κοιλάδες, αἱ ἄγονοι τῆς Ἀραβίας καὶ Ἀφρικῆς ἔρημοι, ὡς καὶ αἱ τελματώδεις τῆς βορείου Εὐρώπης πεδιάδες, κέκτηνται ἰδιορρυθῆ φυτὰ, ἐκπροσωποῦντα τὴν παγκόσμιον χλωρίδα. Καὶ αὐτὸς ὁ ἀχανὴς ὠκεανὸς ἐγκρύπτει εἰς τὰς ἀβύσσους αὐτοῦ ἀβύσσους φυτικοὺς καὶ ζωϊκοὺς ὀργανισμοὺς, κατατασσομένους εἰς ποικίλας κατηγορίας, ὅπως καὶ τὰ ἐπὶ τῆς γῆς φυόμενα φυτὰ καὶ ζῶντα ζῶα.

Ἡ κηπεία εἶναι κλάδος τῆς καθόλου Γεωργίας, κατὰ δὲ τοὺς καθ' ἡμᾶς χρόνους, καθ' ἃς ἡ ἀνθρωπότης ἀνήγαγε τὴν πολυτέλειαν εἰς τὴν σειρὰν τῶν ὧν οὐκ ἄνευ, καὶ ἡ κηπεία τυγχάνει τῆς αὐτῆς τοὐλάχιστον εἰς οὐχὶ μείζονος ἐπιμελείας. Καὶ ἐνῷ ἡ γεωργία περιστρέφεται περὶ πεντηκοντάδα φυτῶν, ἡ κηπεία ἐπεκτείνεται εἰς εὐρύτατον κύκλον, περιλαμβάνουσα ἀπειρίαν εἰδῶν καὶ τείνουσα ὁσημέραι νὰ κρατήσῃ τοῦ ὅλου φυτικοῦ βασιλείου. Οἱ νεώτεροι ὁμολογουμένως προεβίβασαν αὐτὴν ἀπὸ ἁπλῆς τέχνης, ἐκ τῶν βαναύσων πρότερον θεωρουμένων, εἰς ἀληθῆ ἐπιστήμην, ἀπαιτοῦσαν βαθείας γνώσεις φυσικῆς, φυσιογραφίας καὶ βοτανικῆς. Ὁ μὴ κεκτημένος πάσας τὰς ἀναγκαιοτάτας ταύτας γνώσεις δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ὀνομασθῇ σήμερον φυτοκόμος. Ἔχει καὶ ἡ κηπεία τὰ ἑαυτῆς μυστήρια, ἅτινα συνοψίζονται εἰς τὰ ἑξῆς κεφάλαια : α'.) εἰς γνώσεις Βοτανικῆς καὶ τῆς φυσιολογίας τῶν φυτῶν, ὧν ἡ σπουδαιότης εἶναι προφανεὶς· β'.) εἰς γενικοὺς ὅρους καλλιεργίας μετὰ διαγραφῆς τῶν διαφόρων αὐτῆς τρόπων· γ'.) εἰς τὴν εἰδικὴν θεραπείαν τῶν πρὸς ὠφέλειαν φυτῶν οἷον βρωσίμων λαχάνων καὶ ἐγκάρπων δένδρων, καὶ δ'.) εἰς τὴν εἰδικὴν θεραπείαν τῶν πρὸς τέρψιν φυτῶν, περὶ ἣν ἀσχολοῦνται ἰδίως οἱ ἐξ ἐπαγγέλματος

ἀνθοκόμοι καὶ τῶν κτηματικῶν οἱ τὰ καλὰ καὶ σπάνια δένδρα φιλοῦντες καὶ τὰ εὐώδη καὶ περίεργα ἄνθη συλλέγοντες.

Ἐν τῇ Ἐσπερίᾳ ἀφθονοῦσι τὰ περὶ πάντων τούτων λεπτομερῶς καὶ μετὰ θαυμαστῆς ἀκριβείας πραγματευόμενα συγγράμματα καὶ περιοδικά. Ἀλλὰ καὶ τῶν ἀρχαίων πολλοὶ τῶν γνωρίμων φιλοσόφων, ἵνα τοὺς ποιητὰς παραλίπωμεν, ἠσχολήθησαν εἰς τὰ τῆς γεωργίας καὶ σπουδαιότατα συγγράμματα ἡμῖν τοῖς μεταγενεστέροις περὶ αὐτῆς κατέλιπον, ἐπὶ πᾶσι δὲ ὁ χρυσοῦς Ξενοφῶν καὶ ὁ ἡδυεπὴς Θεόφραστος, ὁ ἔτι καὶ νῦν δικαίως πατὴρ τῆς βοτανικῆς ὁμολογούμενος. Τούτου *αἱ περὶ φυτῶν ἱστορίαι* καὶ αἱ *Φυσικαὶ οὐσίαι* εἶναι ἀξιολογώτατα: καὶ ὡς διδακτικώτατα ὑπὸ τῶν νῦν φυτοκόμων θεωροῦνται.

Παρ' ἡμῖν δυστυχῶς ὑπάρχει σπάνις καταλλήλων βιβλίων καὶ μεγίστη ἀνομολογεῖται ἡ ἔλλειψις τοιαύτης φύσεως δημοσιευμάτων. Ἀγαθῇ τύχῃ, ἀπό τινος ἐκδίδοται παρ' ἡμῖν ἡ *Γεωργικὴ πρόοδος τῆς Τουρκίας*, φιλοτίμως ἀναλαβοῦσα νὰ πληρώσῃ τὸ ὑπάρχον μέγα κενόν. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἵνα καὶ παρ' ἡμῖν πληθυνθῶσιν αἱ περὶ ὧν πρόκειται ἀναγκαιότατα γνώσεις, δέον πρώτιστα καὶ μάλιστα νὰ ἐμφυτευθῇ παντὶ σθένει ἔρως τοῦ εἰδέναι, ὀφείλει καὶ ἡ καθ' ἡμᾶς δημοσιογραφία ἐρρωμένως νὰ ἐπιληφθῇ τοῦ πάντας λίαν ἐνδιαφέροντος σπουδαιοτάτου τούτου θέματος, ἀφιεροῦσα ἰδίαν στήλην εἰς *γεωπονικὰ* ἐν γένει ἄρθρα, συντεταγμένα οὕτως ὥστε τοῖς πᾶσι νὰ εἶναι προσιτά. Διὰ τοιούτων καὶ ἄλλων προσφόρων μέσων ὑπορώσκει ἐλπὶς ὅτι ἐν οὐ πολὺ ἀπέχοντι μέλλοντι τὰ τῆς γεωργίας καὶ τῆς κηπουρίας θέλουσι μεταβληθῇ ἐπὶ τὸ βέλτιον, τὰ δὲ ποικιλώτατα τοῦ ἡμετέρου γονίμου ἐδάφους προϊόντα θέλουσι δεόντως ἀναπτυχθῇ. Οὕτω μόνον εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπανατείλῃ ὁ ὑπὸ πάντων ποθούμενος χρυσοῦς αἰὼν τῶν γεωργικῶν ἡμῶν τάξεων, ἐπαναφέρων τὴν σχετικὴν ἀπάσης τῆς κοινωνίας εὐημερίαν.

Κ. Ι. Π.

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ

Δεῦτε αἶνον
Χριστουγέννων
ἄτωμεν, πιστοί, πιστῶς.
Ἐγεννήθη
εἰς τὰ πλήθη
σωτηρία ὁ Χριστός.

Ὡς οἱ Μάγοι,
ἂς προσάγῃ
τὰς εὐχάς του πᾶς θνητὸς
πρὸς τὸν Κτίστην
καὶ μὲ πίστην
ὁ ξασθήτω ὁ Χριστός.

Εἰς τὸν δόνον
τῶν κωδώνων
ὁράωμεν εἰς τὴν σεπτὴν
Ἐκκλησίαν
κ' ἱκεσίαν
ἂς εἴπῃ καθεὶς αὐτήν :

«Ἐσαρκώθης
»ἐσταυρώθης
»καὶ ἐτάφης δι' ἐμέ·
»ὕμνους πίστους
»ἐπαξίους
»σὲ σὲ εὕρισκον Χριστέ.

»Μόνον ἆσμα
»τὸ σὸν πλάσμα
»ἔχω νὰ σ' ὑμνολογῶ
»ἆσμα μόνον
»εὐγνωμόνων
»αἰσθημάτων νὰ εἰπῶ».

25 δεκεμβρίου 1888 Γ. Χριστίδης.

ΤΑ ΑΝΘΗ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ

Σ' ἕνα βιβλίο ἀνοικτὸ ὁ νοῦς ἐνῶ πετάει,
Σὰν ταξειδιάρικο πουλὶ π' ἀγάλι' ἀγάλια πάει,
Ποιὰ δὲν γλυκαίνεται καρδιὰ σὰν 'ὄρῃ ἐκεῖ βαλμένα
'Απ' ἕνα χέρι λούλουδα χλωμὰ καὶ μαδημένα ;

Δὲν ἔχουν μοσχοβόλημα, ἐχάσανε τὸ χρῶμα
Μὰ πάλι κάτι παλαιὸ μυρίζουνε ἀκόμα,
Σὰν μυρωδιὰ ἀνιξιάτικη ποῦ τῆς νυχτιᾶς τ' ἀέρι,
Μὲ τὴ ψιλή του τὴν πνοὴ σιγὰ, σιγὰ μᾶς φέρει.

Νεκρὰ 'ναι τὰ ταλαίπωρα κ' ἴτως ἴσως, νεκρὰ 'ναι
Τὸ χέρι ποῦ τὰ ἔπιασε καὶ σκώληκες τὸ τρῶνε,
Γιατὶ κανὲν ἐδῶ στὴ Γῆ αἰώνιο δὲν μένει,
Κ' ἡ πιὸ τρελλὴ ἀγάπη μας φεύγει λησμονημένη.

'Εὰν κανένα λούλουδο τέτοιο χλωμὸ ἰδῇς,
Μέσ' στὸ βιβλίο, φίλη μου, μὴ τὸ περιφρονεῖς.
Εἶν' μιὰ στιγμὴ τρισάγιος εὐτυχισμένων χρόνων,
Ποῦ πέταξε καὶ ἀπέμεινε χρυσῆ λαχτάρα μόνον.

Μὴ τὸ πειράξεις, ἀλλ' εὐθὺς θυμήσου σὺ αὐτὴ,
Τὸ ὄνειρο τὸ ἄλλοτε μία καρδιὰ πιστὴ,
Ποῦ σὲ τὸ πρόσφερ' ἐνδακρυς μὲ χείλη χαρωπὰ.
Καὶ σ' εἶπε τὸ οὐράνιον ἐκεῖνο «Σ' ἀγαπῶ».

Καὶ τέλος φέρε σεβασμὸν στὰ μαραμένα ἀνθύλλια,
Τῆς ἄλλοτ' εὐτυχίας μας τὰ ἱερὰ κειμήλια,
Γιὰ νὰ θυμοῦνται κ' οἱ λοιποὶ ὅσο δὲν θὰ θυμᾶσαι,
Ὅταν ς' τοὺς ἔρωτας καὶ σὺ ξεσκολισμένη θᾶσαι.

(Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ).

ΕΥΑΓΓΕΛΙΝΟΣ ΜΙΣΑΗΛΙΔΗΣ

ΕΥΑΓΓΕΛΙΝΟΣ ΜΙΣΑΗΛΙΔΗΣ

Ὁ Εὐαγγελινὸς Μισαηλίδης ἐγεννήθη τὴν 25 Μαρτίου τοῦ ἔτους 1820 ἐν τῇ τῆς Κατακεκαυμένης Φρυγίας εὐάνδρῳ κωμοπόλει Κολόῃ (Κούλᾳ) ἐκ πατρὸς Μισαὴλ Θεολόγου, διακρεποῦς ἐμπόρου. Ἐκ μικρᾶς ἡλικίας διάπυρος διέρλεγεν αὐτὸν πρὸς τὰ γράμματα ἔρως, ἐφ' ᾧ καὶ δεκαοκταετὴς μόλις ἐσπούδαζεν ἐν τῇ τότε ἀκμαίᾳ ἐν Σμύρνῃ Εὐαγγελικῇ Σχολῇ, συμμαθητεύσας μετὰ τοῦ ἐν φιλολόγοις κλεινοῦ Μαυροφρύδου τοῦ Καισαρέως. Ἐκ Σμύρνης μετέβη εἰς Ἄνδρον, ἵνα ἀκροάσηται τοῦ περιφήμου τότε ἐπὶ σοφίᾳ διδασκάλου Θεοφίλου Καΐρη, ἀλλ' εὑρὼν τὴν σχολὴν αὐτοῦ ἐν ἀποσυνθέσει ἕνεκα τῶν τότε ἀναφυέντων θρησκευτικῶν σκανδάλων, ἠναγκάσθη νὰ ἐγκαταλείπῃ τὴν Ἄνδρον, καὶ μεταβὰς εἰς Ἀθήνας εἰσήχθη εἰς τὸ ἐκεῖ Πανεπιστήμιον, ὁπόθεν προσκαλεῖται ὡς διδάσκαλος τῶν Ἑλληνικῶν γραμμάτων ὑπὸ τοῦ τότε Μητροπολίτου Φιλαδελφείας τοῦ εἶτα Ἄρτης καὶ Ἀμασείας. Κατόπιν προσκαλεῖται ὑπὸ τοῦ πατριάρχου Ἀλεξανδρείας ὡς διερμηνεὺς τῶν Πατριαρχείων καὶ εἶτα μεταβαίνει εἰς Σπάρτην τῆς Πισσιδείας ὅπως διδάξῃ τὰ γράμματα. Ἐκεῖθεν ἐπανέρχεται εἰς Σμύρνην ἔνθα προσλαμβάνεται ὡς συνεργάτης τῆς «Ἀμαλθείας» ἐπὶ Ἰακώβου Σαριωτάκη. Ἐκεῖ ἐσχετίσθη μετὰ τοῦ διασήμου ἀρχαιολόγου Λεβᾶ, οὗ τὸ ἔργον σπουδαίως ὑπεβοήθησεν ὁ Εὐαγγελινὸς Μισαηλίδης, ὡς γνώστης τῶν ἠθῶν καὶ ἐθίμων τῶν διαφόρων Μικρασιατικῶν ἐπαρχιῶν.

Ἐπὶ μίαν δεκαετίαν ἐν Σμύρνῃ ἐδημοσιογράφησεν ὁ Εὐαγγελινὸς Μισαηλίδης, ἐκδοὺς δύο περιοδικὰ συγγράμματα χάριν τῶν Μικρασιανῶν καὶ πολιτικὴν ἑβδομαδιαίαν ἐφημερίδα ὑπὸ τὸν τίτλον *Σάρκ* (Ἀνατολή), χρῆσιν ποιήσας καὶ στικτῶν στοιχείων πρὸς παράστασιν φθόγγων τινῶν μὴ ἀπαντώντων εἰς τὸ ἑλληνικὸν ἰδίωμα. Ἐγκαταλειπὼν τὴν Σμύρνην μετὰ τὴν ἐπελθοῦσαν ἐν αὐτῇ καταστρεπτικὴν πυρκαϊάν, ἐγκατέστη ὁριστικῶς ἐν Κων/πόλει, ὅπου ἱδρύσας ἴδιον τυπογραφεῖον, ἤρξατο δημοσιεύων τὴν ἰδίαν αὐτοῦ ἐφημερίδα φέρουσαν ἤδη Ἑλληνιστὶ τὸν τίτλον *Ἀνατολή*, ἐν ᾗ ἠργάσθησαν ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν αὐτοῦ καὶ ἐγυμνάσθησαν περὶ τὸν χειρισμὸν τοῦ καλάμου πολλοὶ διαπρέψαντες καὶ εἰς τὰ ὕπατα τῆς πολιτείας ἀξιώματα ἀνελθόντες ἄνδρες.

Ὁ Εὐαγγελινὸς Μισαηλίδης βαρέως φέρων τὴν παχυλὴν ἀμάθειαν, ἐν ᾗ εὑρίσκοντο οἱ ὁμόδοξοι αὐτῷ Μακρασιανοὶ ἐπεδόθη εἰς τὴν μεταλαμπάδευσιν ἐν αὐτοῖς τῶν φώτων, τῆς παιδείας καὶ τοῦ πολιτισμοῦ, ἐπιληφθεὶς τοῦ ἔργου διὰ τῆς δημοσιογραφίας, καὶ δυνάμεθα εἰπεῖν ὅτι ηὐτύχησε νὰ ἴδῃ αὐτὸ περατούμενον.

Ὁ Εὐαγγελινὸς Μισαηλίδης ἦν ἀληθὴς τύπος Καππαδόκου, καίτοι ἡ πατρὶς αὐτοῦ κεῖται ἐκτὸς τῶν ὁρίων τῆς ἐπαρχίας ἐκείνης· μετ' ἐπιμονῆς ἀξιοθαυμάστου ἐπιδιώκων τὸν σκοπὸν αὐτοῦ, οὔτε ὑπὸ τῶν ἀτυχημάτων, ἀλλ' οὔτε ὑπὸ τῶν εὐτυχιῶν παρεκκλίνων τῆς προδιαγεγραμμένης αὐτῷ ὁδοῦ. Ὁ βίος αὐτοῦ εἶναι ὁλόκληρος περίοδος ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῶν ἐπαρχιῶν τῆς Μικρᾶς Ἀσίας. Ἐπὶ ἡμισυν αἰῶνα ἐξηκολούθησε τὸ ἀκαταπόνητον αὐτοῦ ἔργον ἐκδοὺς ἐν τῷ μεταξὺ σειρὰν θρησκευτικῶν καὶ διδακτικῶν βιβλίων χάριν τῶν Μικρασιανῶν δυνάμει αὐτοκρατορικοῦ φιρμανίου παραχωρηθέντος ὑπὸ τοῦ Σουλτάνου Ἀβδοὺλ Μεδζίτ. Ἡ μετριοφροσύνη του δὲν τὸν ἐγκατέλειψε μέχρι τελευταίας πνοῆς. Καίτοι δὲ οὐδέποτε ἐπεζήτησε τιμάς, οὐχ ἧττον ἠξιώθη παρὰ τῆς Α. Α. Μ. τοῦ Σουλτάνου Ἀβδοὺλ Χαμὶτ τοῦ Β', τοῦ πολιτικοῦ βαθμοῦ Β' τάξεως (μουτεμαΐζ) καὶ τοῦ παρασήμου Μεδζιδιέ, παρὰ δὲ τῆς Ἑλληνικῆς κυβερνήσεως τοῦ παρασήμου τῶν ἱπποτῶν τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ.

Τοιαῦτα τὰ κατὰ τὸν βίον τοῦ ἀειμνήστου Εὐαγγελινοῦ Μισαηλίδου, ὅστις ἀπέθανε τῇ 3 Ἰανουαρίου 1890, ἐργασθεὶς μετὰ ψυχικῆς ὄντες ἀνδρείας ἀναλόγου τῷ σωματικῷ αὐτῷ σθένει πρὸς ἀνάπτυξιν τοῦ αἰσθήματος τῆς φιλομαθείας παρὰ τοῖς Μικρασιανοῖς.

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

—Ὑπάρχουσι πατέρες μὴ ἀγαπῶντες τὰ τέκνα των, ἀλλὰ δὲν ὑπάρχει πάππος μὴ λατρεύων τὸν ἔγγονόν του.

(Βίκτωρ Οὐγκώ).

—Ὁ ἀγοράζων τὸ περιττὸν ἀναγκασθήσεται πάραυτα νὰ πωλήσῃ τὸ ἀπολύτως ἀναγκαῖον. *(Φραγκλῖνος).*

—Ἡ ἀληθὴς εὐγλωττία συνίσταται εἰς τὸ νὰ λέγῃ τις πᾶν ὅ,τι πρέπει καὶ μόνον ὅ,τι πρέπει.

—Ἡ γυνὴ εἶναι διὰ τὸν ζωγράφον πρότυπον, δι' ἰατρὸν ἀντικείμενον ἐξετάσεως, διὰ χωρικὸν οἰκοκυρὰ, δι' ἀπόμαχον νοσοκόμος, διὰ φυσιολόγον θῆλυ, διὰ σπουδαστὴν ἄγγελος, διὰ ποιητὴν ἄνθος, δι' ἄγριον φορτηγὸν ζῶον καὶ διὰ Παρισινὸν προῖξ.

—Ὅταν ἡ φιλία ἀρχίζει ν' ἀδυνατῇ καὶ νὰ παρακμάζῃ, ἐπιτηδεύεται τεχνικωτάτους τρόπους φιλοφροσύνης.

(Σαιξπῆρος).

Η ΜΥΣΤΙΚΗ

ΔΥΝΑΜΙΣ ΤΩΝ ΑΡΙΘΜΩΝ

Ἀπὸ τῆς ἀρχαιότητος ἐπιστεύετο ὅτι οἱ ἀριθμοὶ ἔχουσι μυστικὴν δύναμιν. Ὁ Πλατωνικὸς φιλόσοφος Πορφύριος (ἐν Βίῳ Πυθαγόρου) ἀναφέρει ὅτι ὁ ἀριθμὸς 2 εἶναι διαβολικὸς καὶ ὀλέθριος, ὁ 3 θαυμάσιος καὶ ὁ 4 θεῖος. Γάλλος δέ τις φιλόσοφος ἐμπαίζων τὸν ὁρισμὸν τοῦτον λέγει τάδε: «Οἱ Πυθαγορισταὶ καὶ οἱ μιμηταὶ αὐτῶν δοξάζοντες οὕτως, ἐλησμόνουν ὅτι τὸ μυστηριῶδες ψηφίον 4, τὸ τοσοῦτῳ θεῖον, ἐγένετο ἐκ τῶν διαβολικῶν ψηφίων 2 ἐπὶ 2....»

Συγγραφεὺς δέ, πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ περὶ τῆς μυστικῆς δυνάμεως τῶν ἀριθμῶν συγγράψας, ἀναφέρει ὅτι μεταξὺ τῶν πνευμάτων τοῦ σκότους, οἱ μάγοι ἀριθμοῦν 72 πρίγκηπας ἢ ἀρχηγούς, γινόμενον τοῦ ἀριθμοῦ 6 ἐπὶ 12, καὶ 7,405,926 δαίμονας ὑποδεεστέρας τάξεως. Τὸ ποσὸν δὲ τοῦτο εἰ καὶ παράλογον καὶ ὑπερβολικόν, εἶναι γινόμενον τοῦ ἀριθμοῦ 6 ἐπὶ 1234321. Ἐνταῦθα παρατηροῦμεν ὅτι τὸ ποσὸν πάλιν τοῦτο, μετρούμενον δεξιόθεν ἢ ἀριστερόθεν, παρουσιάζει ἐν μέσῳ τὸ 4, καὶ ὅτι προσθετόμενον κατὰ σειρὰν δίδει ἄθροισμα οὗτινος ὁ ἀριθμὸς 4 εἶνε ἡ τετραγωνικὴ ρίζα· διότι ἔχομεν 1+2+3+4+3+2+1=16 καὶ 4×4=16. Τοιουτοτρόπως δ' ἀποτελεῖ οὗτος ὁ 4 τὴν μυστηριώδη *Τετρακτὺν* ἤτοι Τετράδα τοῦ Πυθαγόρου καὶ τοῦ Πλάτωνος καὶ τὸν ἐπ' αὐτῇ πυθαγορικὸν ὅρκον «Ναὶ μὰ τὸν ἀμετέρᾳ ψυχᾷ παραδόντα *Τετρακτὺν*, παγὰν ἀενάου φύσεως».

Ἀγνοοῦντες τὴν μυστικὴν φιλοσοφίαν τῆς Πυθαγορείου Σχολῆς, δὲν δυνάμεθα ν' ἀποφανθῶμεν, ἂν ὁ Πυθαγόρας κατεῖχεν ὑπὸ τὴν ἀληθῆ ἢ ὑπὸ τὴν μεταφορικὴν αὐτῆς ἔννοιαν τὴν περὶ τῆς ἰδιότητος τῶν ἀριθμῶν ἀλλόκοτον διδασκαλίαν, τὴν παρὰ πάντων εἰς αὐτὸν ἀποδιδομένην. Φρονοῦμεν ὅμως ὅτι ἡ διδασκαλία αὕτη ἦτο κατ' ἀρχὰς ἀλληγορικός, εἶτα δὲ δεισιδαιμονικός τις πέπλος ἀληθοῦς ἐπιστήμης, τῆς ὁποίας ἴχνη δύνανται εἰσέτι νὰ εὑρεθῶσιν ἐντὸς τῶν ἰνδικῶν χωρῶν, ἔνθα ὁ Πυθαγόρας ἐμόρφωσε τὰ δόγματα αὐτοῦ, καὶ ἥτις ἐρειδομένη ἐπὶ μεγάλων ἀστρονομικῶν ὑπολογισμῶν, περιελάμβανε πιθανῶς τὰς ἀρχὰς καὶ θεωρίας ὑψηλῆς τινος ἀριθμητικῆς.

Παραπέμποντες τὸν ἀναγνώστην ὡς πρὸς τὸ φιλοσοφικὸν σύστημα τοῦ Πυθαγόρου εἰς τὸ *Ἱστορικὸν καὶ Γεωγραφικὸν* γαλλικὸν λεξικὸν τοῦ Bouillet (ἐν λέξει, Pythagore), ἰδίως δὲ ὡς πρὸς τὴν Πυθαγορικὴν *Μονάδα*, εἰς τὸ ἀξιόλογον ἔργον τοῦ καθηγητοῦ Σ. Ι. Κεσσίσογλου, τὸ *Περιοδεία τοῦ Ἄδου εἰς εἰκοσιτέσσαρας ὥρας* ἐπιγραφόμενον (σελ. 34-48), προσεπιφέρομεν καὶ τὰ ἑξῆς περὶ τοῦ ρηθέντος ὅρκου, ὅστις πλήρης ἔχει οὕτω:

«Ναί (καὶ ἐνίοτε) οὐ μὰ τὸν ἀμετέρᾳ ψυχᾷ παραδόντα *Τετρακτὺν*, παγὰν ἀενάου φύσεως, ριζώματ' ἔχουσαν».

Ὁ Ἱεροκλῆς, διδάσκαλος τῆς Ἐκλεκτικῆς φιλοσοφίας ἐν

Ἀλεξανδρείᾳ, περὶ τὰ 600 ἔτη μ. χ., ἐν τῷ ἐπὶ τῶν *Χρυσῶν Ἐπῶν τοῦ Πυθαγόρου Ὑπομνήματι* αὐτοῦ, ὀνομάζει τὴν Τετρακτὺν *Τετράδα πηγὴν τῆς ἀϊδίου διακοσμήσεως καὶ σύμβολον τοῦ Σύμπαντος καὶ τῆς θεότητος*. Ὁ δὲ Πορφύριος Νεοπλατωνικὸς φιλόσοφος, οὗτινος ἡ φιλοσοφία ἦτο μυστηριώδης καὶ συμβολική, ἐν τῷ περὶ *Ἀποχῆς* Β' βιβλίῳ αὐτοῦ λέγει: «Οἱ γοῦν Πυθαγόρειοι, περὶ τοὺς ἀριθμοὺς καὶ τὰς γραμμὰς σπουδάζοντες, ἀπὸ τούτων τὸ πλέον τοῖς θεοῖς ἀπήρχοντο, τὸν μέν τινα ἀριθμόν, Ἀθηνᾶν καλοῦντες, τὸν δέ τινα Ἄρτεμιν. ὥσπερ αὖ ἄλλον Ἀπόλλωνα, καὶ πάλιν ἄλλον μὲν δικαιοσύνην, ἄλλον δὲ σωφροσύνην». (1)

Ἀλλ' οἱ ἀριθμοὶ ἐκέκτηντο πρὸς τούτοις καὶ προφητικὴν δύναμιν.

Πλεῖστα περιοδικὰ φύλλα τῆς Εὐρώπης τοῦ 1842 ἐδημοσίευσαν τὰ ἑξῆς: Ἂν ληφθῇ, λέγουσι, τὸ ἔτος 1774 (θάνατος τοῦ Λουδοβίκου τῆς Γαλλίας ΙΕ'.) καὶ προστεθῶσιν οἱ ἀριθμοὶ αὐτοῦ κατὰ σειρὰν πάλιν ἐπ' αὐτοῦ, εὑρίσκεται τὸ ἔτος 1793 (θάνατος τοῦ Λουδοβίκου ΙΣΤ'.), διότι ἔχομεν 1774+1+7+7+4=1793. Ἂν ληφθῇ τὸ ἔτος 1794 (θάνατος τοῦ Ροβεσπιέρου) καὶ τελεσθῇ ἡ αὐτὴ πρᾶξις, εὑρίσκεται τὸ ἔτος 1815 (ἔκπτωσις Ναπολέοντος τοῦ Α'.) Ἐπὶ δὲ τοῦ ἔτους τούτου παρομοίως πράττοντες, ἔχομεν τὸ 1830 (ἐπανάστασις κατὰ τοῦ Καρόλου Γ'. καὶ ἀναγόρευσις Λουδοβίκου Φιλίππου).

Ἡ θεωρία αὕτη τῆς προφητικῆς δυνάμεως τῶν ἀριθμῶν βεβαίως παρήκμασε πλέον. Ἀλλ' ὅμως τινὲς φρονοῦσιν εἰσέτι, ὅτι κέκτηνται τὸν εὐνοοῦντα αὐτοὺς ἀριθμὸν τὸν συνεπιφέροντα καὶ

1) Ἴδε καὶ Πλούταρχον περὶ Ἴσιδος καὶ Ὀσίριδος.

τὴν *καλὴν τύχην*. Ἐν τῷ κατὰ τὸ 1711 ἐκδιδομένῳ ἀγγλικῷ περιοδικῷ The Spectator (Ὁ Θεατὴς), ὁπότε ἡ περὶ τὰ λαχεῖα μανία τῶν Ἄγγλων ἀνῆλθεν εἰς τὸν ὕψιστον βαθμόν, ὑπάρχει τὸ ἑξῆς περίεργον ἄρθρον: «Γνωρίζω τινὰ ὅστις εὐχαρίστως ἤθελε διακυβεύσει τὴν καλλὴν αὐτοῦ τύχην ἐπὶ τοῦ ἀριθμοῦ 1711 ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι τώρα διατρέχομεν τὸ σωτήριον τοῦτο ἔτος. Πλεῖστοι δίδουσι τὴν προτίμησιν εἰς τὸν ἀριθμὸν 12,000 διότι τοσαύτη ποσότης λιρῶν διακληροῦται ἤδη ἐν τῷ λαχείῳ. Τινὲς μὲν λαμβάνουσι τὸν ἀριθμὸν τὸν δεικνύοντα συγχρόνως καὶ τὰ ἔτη τῆς ἡλικίας των, ἄλλοι δὲ ζητοῦσιν ἀριθμὸν παρουσιάζοντα εὔσχημα καὶ ὡραῖα ψηφία, καὶ ἄλλοι τὸν ἀριθμὸν ὅστις ἐν τῷ πρώτῳ λαχείῳ εἶχε κερδίσει. Οἱ τοιοῦτοι λοιπὸν δὲν ἀμφιβάλλουσιν ὅτι τωόντι θέλουν ἐπιτύχει διότι κατέχουσιν ὅπερ εἰκότως δυνάμεθα νὰ ὀνομάσωμεν *χρυσοῦν ἀριθμόν*, καὶ πολλάκις πλειοδοτοῦσιν ἵνα λάβωσιν αὐτόν.

Τὴν αὐτὴν φήμην καὶ τιμὴν τῆς προφητικῆς τῶν ἀριθμῶν δυνάμεως ἀπελάμβανε φυσικῷ τῷ λόγῳ καὶ ἡ ραβδομαντικὴ τέχνη.

Ἡ τέχνη αὕτη συνισταμένη ἐνίοτε ἐκ τεμαχίων ξύλου πολυτρόπως σημειουμένων, συνετέλει καὶ ὡς ἀριθμητική τις μηχανὴ πρὸς εὕρεσιν πολυπλόκων ὑπολογισμῶν παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Ἰνδοῖς· ἦτο δὲ ἐν χρήσει καὶ διὰ προμαντεύματα οὐ μόνον παρ' αὐτοῖς, ἀλλὰ καὶ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Ἀλανοῖς καὶ Σκύθαις. Οἱ Χαλδαῖοι ἐγίνωσκον τὴν μαντικὴν ταύτην τέχνην λίαν καλῶς, καὶ οἱ Ἑβραῖοι προσέτι παρ' αὐτῶν τὴν παρέλαβον, ὡς ἀποδείκνυται ἐν τῷ ἀξιοσημειώτῳ χωρίῳ τοῦ προφήτου Ὡσηέ, ὅστις ἐπιπλήττων τοὺς Ἑβραίους διὰ τὴν τότε διαφθορὰν αὐτῶν, λέγει· «ἐν συμβόλοις ἐπηρώτων καὶ ἐν *ῥάβδοις* αὐτοῦ ἀπήγγελλον αὐτῷ, πνεύματι πορνείας ἐπλανήθησαν ὑπὸ τοῦ Θεοῦ αὐτῶν». (Κεφ. δ'. 12.)

Παρὰ δὲ τοῖς Ἕλλησι ἡ ραβδομαντεία ἐγίνετο κατὰ τὸν ἑξῆς τρόπον: Στήνοντες δύο ράβδους ὀρθίας διεψιθύριζον μαγικάς τινας λέξεις, ἔπειτα κατὰ τὴν ἔμπροσθεν ἢ ὄπισθεν, δεξιόθεν ἢ ἀριστερόθεν κατάπτωσιν τῶν ράβδων ἐγνωμοδότουν περὶ τῆς προκειμένης ὑποθέσεως. Πολλάκις ἐτελεῖτο παρ' αὐτοῖς ὁ χρησμὸς καὶ διὰ τῆς κινήσεως συνάμα τῶν ἐντὸς φαρέτρας βελῶν. Τὸ βέλος ἐνίοτε ἐρρίπτετο εἰς ὕψος, ὁ δὲ ἀνὴρ ὤφειλε νὰ ὁδοιπορήσῃ τὴν ὁδὸν ἐκείνην, ἥτις ἐδεικνύετο ὑπὸ τῆς διευθύνσεως τοῦ καταπίπτοντος βέλους.

Εἰς τοὺς νεωτέρους χρόνους μετεχειρίσθησαν τὴν μαγικὴν ράβδον καὶ δι' ἄλλους σκοπούς. Διετείνοντο ὅτι δυνάμει αὐτῆς ἠδύναντο ν' ἀνακαλύψωσι πηγὰς ὑδάτων καὶ μεταλλεῖα. Ἐβεβαίουν, ὅτι ἡ ράβδος κρατουμένη καθέτως ἐκ τοῦ ἑνὸς ἄκρου αὐτῆς καὶ οὕτω περιφερομένη βραδέως ἐπὶ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς γῆς θέλει δηλώσει τὸ μέρος, τὸ ὑποκρῦπτον πηγήν τινα ἢ μέταλλα διὰ τῆς ταχείας περιστροφῆς καὶ τῆς ἕλξεως αὐτῆς πρὸς τὰ κάτω, καὶ ὅτι, τὸ περιεργότερον καὶ θαυμασιώτερον, ἠδύνατο πρὸς τοῖς ἄλλοις νὰ φανερώσῃ ἡ αὐτὴ ράβδος καὶ πᾶσαν διαμφισβητουμένην γραμμὴν τῶν συνόρων τῶν ἐπικρατειῶν.

Τὴν ὑποτιθεμένην ὑπερφυσικὴν ταύτην δύναμιν τῆς μαγικῆς ράβδου οὐκ ὀλίγοι παρεδέχθησαν καὶ ἐπίστευσαν, ὁμολογοῦντες ὅτι ὁ διάβολος ἔνεστιν ἐν αὐτῇ. Ἀλλ' ὁ Thouvenes ἐν τῷ συγγράμματι αὐτοῦ «Premier et second mémoire physique et médicines sur les rapports qui existent entre la baguette divinatoire, le magnétisme et l' électicité» ἀπέδειξεν ὅτι οὐχὶ ὁ διάβολος, ἀλλ' ὁ μαγνητισμὸς καὶ ὁ ἠλεκτρισμὸς ἐνεργοῦσιν ἐν τῇ ράβδῳ.

ΕΜ. ΓΙΑΝ....

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΖΑΝΟΒΑΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΖΑΝΟΒΑΣ

Ο Γεώργιος Καζανόβας ἀνήκων εἰς ἕνα ἐκ τῶν ἐπιλεκτοτέρων οἴκων τῶν Χίων, ἐγεννήθη τῷ 1835 ἔτει. Ὡς ἐκ τῶν περιστάσεων εὑρέθη μόνος δωδεκάτης παῖς προστάτης τῆς οἰκογενείας αὐτοῦ. Κατὰ τὸ 1847 προσληφθεὶς εἰς τὸ γραφεῖον τῶν Βερατεραίων ἐμπόρων, ἂν καὶ μόνον στοιχειώδους τυχὼν ἐκπαιδεύτεως, διὰ τῆς νοημοσύνης καὶ ἱκανότητος αὐτοῦ προήχθη κατὰ τὸ 1860 εἰς τὴν διεύθυνσιν τοῦ γραφείου ἐκείνου, ὅπερ ἐκ τῆς ἀφανείας ἐν ᾗ εὑρίσκετο εἰς ἐπίζηλον προήγαγε περιωπὴν, συγκεντρώσας ἐν αὐτῷ τὴν δρᾶσιν τοῦ καθ' ὅλου ἐμπορίου.

Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἤρξατο δρῶν ἐπίσης καὶ ἐν τοῖς ἐκκλησιαστικοῖς ἡμῶν πράγμασι, εἰς τὸ ὁποῖον οὐ μικρὸν συνετέλεσε καὶ ὁ γάμος αὐτοῦ μετὰ τῆς ἀνεψιᾶς τοῦ ἀοιδίμου Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Ἀνθίμου τοῦ ΣΤ', ὅτε κατὰ τὸ 1867 διελύθη τὸ γραφεῖον τῶν Βερατεραίων ἐμπόρων συνεπείᾳ ἀποφάσεως τῆς Σεβ. Αὐτοκρατορικῆς Κυβερνήσεως. Ἔκτοτε ὁ Γεώργιος Καζανόβας ἀποκατέστη ἔμπορος δι' ἴδιον λογαριασμὸν καὶ ἐν σχετικῶς βραχεῖ χρονικῷ διαστήματι κατέλαβε θέσιν σημαίνουσαν ἐν τῷ ἐμπορικῷ κόσμῳ τῆς πρωτευούσης, ἐπιβληθεὶς

διὰ τῆς δραστηριότητος, τιμιότητος καὶ τοῦ μεγαλεπιβούλου τῶν ἐπιχειρήσεών του. Κατὰ τὴν πατριαρχείαν Ἀνθίμου τοῦ ΣΓ', ὁπότε τὸ Βουλγαρικὸν ζήτημα ἐμαίνετο, ὁ μακαρίτης Καζανόβας, μέλος τοῦ Ε. Μ. Συμβουλίου διατελῶν, διεδραμάτισε κύριον πρόσωπον. Ἀπὸ τοῦ 1870—1881 ἐπὶ ἕνδεκα συνεχῆ ἔτη ἔφορος τῶν Ἐθνικῶν Φιλανθρωπικῶν Καταστημάτων διατελέσας, ὑπὲρ πάντα ἄλλον συνετέλεσε εἰς τὴν προαγωγὴν αὐτῶν. Ἐκ τῶν ἱδρυτῶν τοῦ Ἐμπορικοῦ Ἐπιμελητηρίου γενόμενος, διετέλεσε μέχρι τοῦ θανάτου του α' σύμβουλος αὐτοῦ, ἀντιπροσωπεύσας αὐτὸ καὶ ὡς πάρεδρος δικαστὴς ἐπὶ συνεχῆ ἔτη ἐν τῷ Ἐμπορικῷ τμήματι τοῦ Ἐφετείου, καὶ ὡς μέλος τοῦ Διοικητ. Συμβουλίου τοῦ Ἐνεχειροδανειστηρίου καὶ τῆς Γεωργικῆς τραπέζης. Ἀπὸ τοῦ 1873 μέχρι τοῦ 1893 διοικητὴς τῆς Ἑταιρίας τῶν Τροχιοδρόμων καὶ πρόεδρος τοῦ Διοικητικοῦ αὐτῆς Συμβουλίου γενόμενος, προήγαγεν αὐτήν, ἐν διηνεκεῖ φρονήσει καὶ συνέσει καὶ ἐν φροντίδι ὑπὲρ τῶν συμφερόντων αὐτῆς, εἰς σημεῖον τῷόντι ἀξιόζηλον.

Ὁ Γεώργιος Καζανόβας πλειστάκις παρεδρεύσας ἐν τῷ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίῳ, ὑπῆρξεν ἀνώτερος τῶν περιστάσεων, ἡ δὲ γνώμη αὐτοῦ ἀπετέλει αὐθεντίαν, τόσον ἐν τοῖς ἐθνικοῖς ὅσον καὶ ἐν τοῖς ἐμπορικοῖς ἡμῶν κέντροις. Ἐκλεγεὶς ἐκ νέου ἔφορος τῶν Ἐθνικῶν Φ. Καταστημάτων τῷ 1888 ὑπηρέτησε καὶ αὖθις αὐτὰ μετὰ τοῦ αὐτοῦ ζήλου καὶ τῆς αὐτῆς ἱκανότητος. Τοιοῦτον ὄντα ἡ Αὐτοκρατορικὴ Κυβέρνησις ἐτίμησε διὰ τοῦ βαθμοῦ *οὐλιᾶ*, καὶ διὰ τοῦ παρασήμου Μεδζιδιέ.

Χαλύβδινος τὸν χαρακτῆρα, ἀκαταπόνητος καὶ ἀκατάβλητος ὁ Γ. Καζανόβας ὑπέστη τὰς συνεπείας τῆς κολοσσιαίας ἐργασίας εἰς ἣν ὑπεβλήθη. Ἀπὸ διετίας προσβληθεὶς ὑπὸ ὀξέως καρδιακοῦ νοσήματος, παρὰ τὰς προσπαθείας τῶν οἰκείων καὶ τὰς περιθάλψεις τῆς ἐπιστήμης ἐξεμέτρει τὸ ζῆν ἑξηκονταέτης μόλις τὴν ἡλικίαν τῇ 30 Μαΐου 1895, διατηρήσας, παρὰ τὰς ἀλγηδόνας καὶ τὰς βασάνους τῆς φοβερᾶς νόσου, ἀκεραίαν τοῦ ἐξόχου τῷόντι πνεύματός του τὴν διαύγειαν. Τοιοῦτος γενόμενος ὁ Γ. Καζανόβας, πρόκειται παράδειγμα τοῖς ἐπιγενομένοις· εἶναι δὲ ἐκ τῶν ὀλιγίστων ἐκείνων, οἵτινες δύνανται νὰ ὑποστῶσι ἄνευ φόβου τὴν κρίσιν τῆς ἱστορίας.

ΓΝΩΜΑΙ

—Ὅστις θέλει νὰ διαδώσῃ καὶ στερεώσῃ ἰδέαν τινὰ, πρέπει ν' ἀπευθυνθῇ εἰς τὰς γυναῖκας. Αὗται ἀποδέχονται αὐτὴν εὐκόλως ὡς ἀμαθεῖς, διαδίδουσιν εὐκολώτερον ὡς λάλοι, καὶ ὑποστηρίζουσιν ἐπὶ πολὺ ὡς ἰδιογνώμονες. *(Κα. Νέκερ).*

—Ἕκαστος ἐξ ἑαυτοῦ κρίνων δημιουργεῖ θεὸν, τὸν ὁποῖον νομίζει ὅτι λατρεύει, ὁσάκις λατρεύει μόνον τὸν ἑαυτόν του.

—Ἡ ἀρετὴ ὡς ἄπροικος ὡραιότης ἔχει πολλοὺς μὲν θαυμαστὰς, ὀλίγους δὲ μνηστῆρας, *(Κοραῆς).*

—Ἡ ὀσμὴ τοῦ κρομμύου, ἐξερχομένη τοῦ στόματος ὡραίας, φαίνεται χαριεστέρα τῆς εὐωδίας τοῦ ῥόδου ἐν ταῖς χερσὶν δυσειδοῦς κόρης. *(Περσικόν).*

—Ἡ φιλοστοργία τῆς μητρὸς εἶναι ἡ μόνη πηγὴ ἥτις διατηρεῖται χωρὶς νὰ ἐξαντληθῇ καὶ τῆς ὁποίας ὁ ὄγκος αὐξάνει καθόσον αὐξάνει καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀντικειμένων εἰς τὰ ὁποῖα διαδίδεται.

Ὁ περιωρισμένος νοῦς πεισφρονεῖ ὅτι δὲν δύναται νῆ ἐννοήσῃ· τὸ γοργὸν πνεῦμα ἐπιθυμεῖ νὰ μάθῃ ὅ,τι ἄλλοι γινώσκουν, ἡ δὲ μεγαλοχυΐα ἐπιθυμεῖ ν' ἀνακαλύψῃ ὅτι οὐδεὶς ἠξεύρει.

Η ΕΥΔΑΙΜΟΝΙΑ

Ἡ ἀληθὴς εὐδαιμονία ἔγκειται ἐν τῇ ψυχικῇ γαλήνῃ, ἐν τῇ συνέσει καὶ ἐν τῇ ἐκπληρώσει τῶν καθηκόντων ἡμῶν.

Mme deLambert.

Εὐδαίμων ἄνθρωπος εἶνε ἐκεῖνος, ὅστις τὸ ἀγαθὸν βλέπει μόνον ἐν τῇ τιμιότητι καὶ τὸ κακὸν ἐν τῇ ἀτιμίᾳ, ὅστις τὴν ἀληθῆ ἡδονὴν εὑρίσκει ἐν τῇ περιφρονήσει τῶν ἡδονῶν, ὅστις, ἐραστὴς τῆς τιμιότητος καὶ φίλος τῆς ἀρετῆς, οὔτε ὑψοῦται, οὔτε καταπίπτει ὑπὸ τῆς τύχης, ὅστις ἀπολαύει τῶν ἀγαθῶν τῆς τύχης, χωρὶς νὰ γίνηται δοῦλος αὐτῶν. Τοῦ τοιούτου ἀνθρώπου ὁ κλῆρος ἔσται ἀναγκαῖος χαρὰ ἀσφαλὴς καὶ ἀμετάβλητος, διηνεκὴς ἡσυχία καὶ ἀνεξαρτησία, ἀναλλοίωτος εἰρήνη καὶ ἀναλλοίωτον μεγαλεῖον ψυχῆς. *Σενέκας.*

Ὁ ἀνώτατος τῆς εὐδαιμονίας βαθμὸς συνίσταται εἰς τὴν τελειοποίησιν ἡμῶν αὐτῶν καὶ τὴν ἐξάλειψιν τῶν ἡμετέρων ἐλαττωμάτων.

Gœthe.

Τὰ στηχεῖα τῆς εὐδαιμονίας εἶναι ἀγαθὴ συνείδησις, τιμιότης ἐν ταῖς προθέσεσι καὶ εὐθύτης ἐν ταῖς πράξεσι.

Σενέκας.

Ζητεῖτε τὴν εὐδαιμονίαν· ἡ φύσις ἔθηκεν αὐτὴν πλησίον ὑμῶν· μόνον νὰ ὑποκύψητε εἰς τοὺς νόμους ταύτης ὀφείλετε, ἵνα εὕρητε αὐτήν. Ἀπαλλάγητε τῶν ψυχικῶν διαταράξεων καὶ τῶν σωματικῶν ὀδυνῶν· ζητήσατε τὴν θελκτικὴν ἐκείνην κατάστασιν, ἐν ᾗ ὁ ἄνθρωπος, ἀπηλλαγμένος λύπης, διὰ τῆς κεκανονισμένης πληρώσεως τῶν ἀναγκῶν, τῶν ὀρέξεων καὶ τῶν ἐπιθυμιῶν, ἃς ἡ φύσις ἔδωκεν ἡμῖν, ἀπολαύει ἐλευθέρως ἑαυτοῦ καὶ τῆς χρήσεως καὶ ἀναπτύξεως πασῶν τῶν δυνάμεων αὐτοῦ· τοῦτο εἶναι ἡ εὐφροσύνη, τοῦτο ἡ εὐδαιμονία. *Ἐπίκουρος.*

Ἡ εὐδαιμονία δὲν συνίσταται εἰς τὸ νὰ ἔχῃ τις πολλὰ, ἀλλ' εἰς τὸ νὰ ἐλπίζῃ καὶ νὰ ἀγαπᾷ πολύ. Lamennais.

Ἡ εὐδαιμονία εἶναι σφαῖρα, κατόπιν τῆς ὁποίας τρέχομεν, ἐφ' ὅσον κυλίεται, ἂν δὲ ὠθοῦμεν διὰ τοῦ πολὸς, ὅτε ἵσταται.

Mme de Puysieux.

Ἡ εὐδαιμονία ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς ψυχῆς, ἐκ τῆς καρδίας, ἐκ τοῦ πνεύματος καὶ ἐκ τοῦ σώματος. Ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς ψυχῆς διὰ τῆς ἀρετῆς, ἥτις ἐμβάλλει ἡμῖν ἐμπιστοσύνην εἰς τὸν Θεόν· ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς καρδίας διὰ τῆς ἀγαθότητος, ἐξασφαλιζούσης ἡμῖν τὴν ἀγάπην τῶν ἄλλων· ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ πνεύματος διὰ τῆς εὐφυίας, τῆς ἐκπαιδεύσεως, τῆς τάξεως, τῆς οἰκονομίας· ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ σώματος διὰ τῆς ἐγκρατείας, ἥτις δίδει τὴν ὑγιείαν. L. I. Larcher.

Οὐδεμία ἄλλη ὁδὸς ἄγει ἐπὶ τὴν εὐδαιμονίαν ἀσφαλέστερον παρὰ ἡ τῆς ἀρετῆς. Ἂν ἀφίκηταί τις εἰς τὸ ποθητὸν τέρμα, εὑρίσκει τὴν εὐδαιμονίαν καθαρωτέραν καὶ ἡδυτέραν δι' αὐτῆς· ἂν μὴ τύχῃ τοῦ ποθουμένου, αὐτὴ εἶναι ἡ παραμυθοῦσα αὐτόν.

J. J. Rousseau.

Μὴ ἔλπιζε ποτὲ ἀνέφελον εὐδαιμονίαν, ἀλλὰ διάγραψον σεαυτῷ πρόγραμμα ἀγαθοεργίας, ὅπερ θ' ἀντιτάσσῃς πρὸς τὸ τῆς φύσεως, ὅπερ μᾶς καταδιώκει ἐνίοτε. Οὕτω θ' ἀνυψωθῇς, οὕτως εἰπεῖν, ὑπεράνω αὐτῆς διὰ τῆς ὑπεροχῆς συστήματος, ὅπερ ἐπανορθοῖ τὰς ἀταξίας τοῦ προγράμματος αὐτῆς. Θὰ ἦσαι εὐδαίμων τὴν ἑσπέραν, ἂν ἐποίησας πλειότερον ἀγαθὸν τοῦ ὑπ' αὐτῆς προσγενομένου σοι κακοῦ. Οὗτος εἶναι ὁ μοναδικὸς τρό-

πος τοῦ πρὸς τὸν βίον συμβιβασμοῦ. Πῶς νὰ μισήσῃ τις ὕπαρξιν, καθ' ἣν ἀποβαίνει ἡδὺς ἑαυτῷ, ὠφέλιμος γινόμενος τοῖς ἄλλοις;

Diderot.

Θυσιάζων τις τὰ πάντα εἰς τὸ καθῆκον αὐτοῦ, εἶναι βέβαιος ὅτι θὰ φθάσῃ εἰς τὴν εὐδαιμονίαν.

Florian.

Ἐνθυμοῦ ὅτι πρέπει νὰ φέρησαι πανταχοῦ ὡς ἐν συμποσίῳ. Ἂν αἱ παροψίδες ἔρχωνται πρὸς σέ, ἔκτεινε τὴν χεῖρα καὶ λάμβανε μετρίως. Ἂν ὁ τὴν παροψίδα περιφέρων παρέλθῃ, μὴ ἀνάκοπτε αὐτόν. Ἂν δὲν ἔρθασεν ἀκόμη μέχρι σοῦ, μὴ προχώρει πρὸς συνάντησιν αὐτοῦ, ἀλλ' ἀνάμεινε μέχρι τῆς πρὸς σὲ ἀφίξεώς του. Οὕτως ὠφείλεις νὰ πράττῃς προκειμένου περὶ τέκνων, περὶ συζύγου, περὶ ἀρχῆς, περὶ πλούτου καὶ θ' ἀποβῇς ἄξιος οὐρανίου συμποσίου. Ἂν ὅμως δὲν λαμβάνῃς τὰ προσφερόμενά σοι, περιφρονῇς δὲ ταῦτα, οὐ μόνον θὰ ἦσαι ἄξιος οὐρανίου συμποσίου, ἀλλὰ καὶ ὑψηλότερον ἔτι θὰ ἀρθῇς· διότι ὅτε ὁ Ἡράκλειτος, ὁ Διογένης καὶ οἱ ἄλλοι προσηνέχθησαν οὕτως, εὐλόγως ἐκλήθησαν θεῖοι καὶ ἦσαν πράγματι τοιοῦτοι.

Ἐπίκτητος.

Εὐτυχῶν μὴ ἔσο ὑπερήφανος, ἐν ἀπορίᾳ δὲ γενόμενος, μὴ ταπεινοῦ. Τὰς μεταβολὰς τῆς τύχης γίνωσκε νὰ φέρῃς γενναίως.

Φαβωρῖνος.

Ὅταν δυνηθῇ τις νὰ συλλάβῃ τὴν εὐδαιμονίαν, ἀφίσῃ δ' αὐτὴν εἶτα νὰ διαφύγῃ, τὸ πᾶν ἀποβαίνει κατήφεια καὶ ἀπογοήτευσις, διότι αὕτη εἶναι ἐκ τῶν ὁδοιπόρων ἐκείνων, οὓς δὲν συναντᾷ τις δὶς κατὰ τὴν ὁδόν αὐτοῦ.

J. Sandeau.

Διαρκεῖς εὐτυχίαι εἶναι ἐκεῖναι, αἵτινες πολὺ ἀπέχουσιν ἀφ' ἡμῶν, αἱ ὁποῖαι δὲ ἀποσύρονται, ἐφ' ὅσον ἡμεῖς προβαίνομεν πρὸς αὐτάς.

A. Karr.

Ἡ εὐδαιμονία ὁμοιάζει πρὸς τὴν νῆσον Ἰθάκην, ἥτις ἔφευγε πάντοτε πρὸ τοῦ σπεύδοντος εἰς αὐτὴν Ὀδυσσέως.

Voltaire.

ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ ΚΛΕΟΒΟΥΛΟΣ

Τῆς πρωτοθρόνου μητροπόλεως τοῦ Οἰκουμενικοῦ θρόνου προέστη χρόνον ὀλίγον, ἔτη πέντε μόλις ὁ ἀρχιερεύς, οὗτινος βλέπει ὁ ἀναγνώστης τὸ σεπτὸν ὁμοίωμα. Δι' ἐκείνους οἵτινες προίστανται μιᾶς ἐπισκοπῆς ἢ μητροπόλεως ἐπὶ πολλὰ ἔτη, τεσσαράκοντα λόγου χάριν ἢ πεντήκοντα, λέγομεν ὅτι γίνονται πολλά. Ἀλλὰ εἰς τὸν μεγάλον τῶν χρόνων ὠκεανόν, ἐν ᾧ καὶ ἡ ζωὴ τοῦ Μαθουσάλα θεωρεῖται οἱονεὶ μικρὰ ρανίς, τὰ πολλὰ ἔτη εἰσὶ μηδέν. Καὶ τὰ πέντε λοιπόν;

Διὰ τοῦτο ἐπήνεσα τὸ τετράστιχον ἐκεῖνο, ὅπερ ἡ μακαρῖτις «Ἀδελφότης Ξηροκρήνη» τῇ 14 μαρτίου 1876 ἐν πανηγυρικῷ μνημοσύνῳ ἀνέγραφεν ἐπὶ τοῦ πίνακος εἰς μνήμην Εὐσταθίου τοῦ Κλεοβούλου παριστῶσα τοῦτον ὡς μετέωρον. Ἦν πράγματι τοιοῦτος. Φανεὶς ἀπωλέσθη. Λάμψας ἐσβέσθη. Ἡ λάμψις

αὐτοῦ σχετικῶς πρὸς τὰ ἑκατομμύρια τῶν ἐτῶν, ὅσα ἔζησεν ὁ κόσμος, ἡ λάμψις αὐτοῦ ἦν λάμψις μικροτέρα καὶ τῆς λάμψεως ἀστραπῆς.

Αἱ ἰδέαι αὐτοῦ, θεωρίαι τινὲς, ἀρχαί τινες, ἀπήρεσαν εἴς τινας, καθὼς ἀπαρέσκει «ς τὸν παλῃὸν κόσμον ἡ καινούργια τάξις». Ζῶντος ἐκείνου, ἡμεῖς, οἵτινες ἐνομιζόμεθα σκεπτόμενοι νεανικώτερον, οὐδὲν ἐβλέπομεν τὸ παράχρουν εἰς τὰς εὐγενεῖς καὶ γενναίας ἰδέας τοῦ πολυμαθοῦς ἡμῶν διδασκάλου. Οἱ φθονεροὶ μόνον ἔβλεπον δύσκολον 'να ἀνεχθῶσι τὸν ἄνδρα ἐν μέσῳ αὐτῶν, καὶ ἐνόμισαν —νομίζω ὅτι καὶ δημοσίᾳ ἐκήρυξαν—ὅτι τὴν διδασκαλίαν αὐτοῦ περὶ διανοητικῆς κινήσεως εὐρυτέρας καὶ βαθυτέρας ἠδυνάμεθα ἐξομοιῶσαι φωνῇ γλαυκὸς ἐρημολάλου. Καὶ ἐν τούτοις ἀμέσως μετὰ θάνατον ὁ Κλεόβουλος ἐθρηνήθη ὑπὸ πλήθους μαθητῶν καὶ φίλων, καὶ τὴν θλῖψιν ἐκείνην καὶ τὴν ἐπὶ τῇ θλίψει συγκίνησιν ἥκιστα δυνάμεθα 'να θεωρήσωμεν καὶ σήμερον ἔτι μετὰ παρέλευσιν εἰκοσαετίας ὡς ἔργον τῆς στιγμῆς.

Μία εἰκοσαετία! Ὁπόσα καὶ τίνα πορίσματα χορηγεῖ πᾶσιν ἡμῖν! Ἔκτοτε νέκρωσις, ἀφάντωσις χαρακτήρων εὐθαρσῶν, εὐθυρρημόνων, παρρησιαστικῶν, τὸν ὑπὲρ τῶν γραμμάτων ζῆλον καὶ τὴν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν ἀφοσίωσιν περιφραδῶς συνενούντων τῇ ἐπιστήμῃ καὶ τῇ πολυμαθείᾳ. Διότι ἐνδεχόμενον 'να μὴ συρρεύσωσιν ἐπὶ ταὐτῷ πάντα· πιθανὸν 'να ἴδωμεν — εἴδομεν— ζῆλον μέγαν ἡνωμένον τῇ δυνάμει· ἐν ᾗ περιπτώσει ἐπεβάλλομεν εἰς ἡμᾶς αὐτοὺς 'να σκεπτώμεθα πρακτικῶς, δῆλά γε δὴ φρονίμως, ἠθέλομεν ἰδεῖ καὶ τὰ ἀποτελέσματα. Ἀλλὰ τὸν Εὐστάθιον Κλεόβουλον, ἤ τινα ἕτερον ὅμοιον αὐτῷ —τὸν Δωρόθεον Εὐελπίδην λόγου χάριν— ἐξεσφενδονίσαμεν εἰς σημεῖον τοῦ καθ' ἡμᾶς ὁρίζοντος ἀπώτατον, ἀπὸ τούτου δὲ κατεστάθησαν εἰς

ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΗΣ ΕΥΣΤΡΑΤΙΟΣ ΦΙΛΟΘΕΪΤΗΣ

Ἐπίτροπος τοῦ Ἁγίου Ὄρους ἐν Κων)πόλει.

ἡμᾶς ἐπιγείως ἀόρατοι. Ὑπῆρξε νοῦς διαυγὴς, νοῦς ἐλλαμπόμενος ὑπὸ φωτὸς εὐσεβείας, φρονῶν ὅτι οἱ περὶ αὐτὸν εἰσὶν ὅμοιοι αὐτῷ. Ἄνθρωπος, ὃν ὁ Κλεόβουλος ἐκήρυξεν ἀπ' ἄμβωνος ἰσοστάσιον τῶν Γρηγορίων καὶ τῶν Φωτίων, ὅστις ἐξετίμησε τὴν μεγάλην τοῦ Κλεοβούλου σημασίαν, καὶ ἐζήτησε 'να χειροτονήσῃ αὐτὸν μητροπολίτην ἐπαρχίας σημαινούσης, ἀλλ' ἐπὶ σκοπῷ 'να κρατῇ παρ' ἑαυτῷ μέλος τῆς ἱερᾶς Συνόδου. Ὁ ἄνθρωπος οὗτος ἦν ὁ πατριάρχης Γρηγόριος ὁ ΣΤ' ὁ ἀπὸ Σερρῶν. Ὁ τὰ τοιαῦτα σκεπτόμενος καὶ τὸ ἀντικείμενον τῆς τοιαύτης αὐτοῦ σκέψεως ἔλιπον τὴν τοῦ κόσμου σκηνὴν πρὸ πολλοῦ· παρὰ νόμον φύσεως ὁ νεώτερος προηγήθη τοῦ γεραιτέρου ἐν τῇ πρὸς τὴν ἄνω Ἱερουσαλὴμ πτήσει· κρίνομεν ἀμφοτέρους ἐπιεικῶς· ἐνόμιζον ἀμφότεροι ὅτι ὁ κόσμος δύναται 'να διοικηθῇ διὰ τῆς ἐπιστήμης, διὰ τῆς φιλοσοφίας τῆς κατὰ Χριστὸν, διὰ τῆς θεολογίας· ἐπίστευον ὅμως ὅτι ταῦτα ἄνευ τοῦ θείου ζήλου καὶ τῆς εἰς τὴν Ἐκκλησίαν ἀφωσιώσεως ἧκιστα τελεσιουργοῦσιν. Ἀπέναντι αὐτῶν ἐπεκράτουν κυριαρχοῦσαι σκέψεις ἄλλαι, τὰς ἱερωτέρας τῶν ἰδεῶν ἐκλαϊκεύουσαι, διάφορον κώδηκα θεσμῶν ἀντὶ τοῦ συντάγματος τῶν ἱερῶν κανόνων εἰσηγούμεναι, μᾶλλον καταληπταὶ, μᾶλλον ἁπτότεραι, λαλοῦσαι γλῶσσαν ἐπιχθόνιον ἢ ἴσως ὑποχθόνιον, μᾶλλον καταληπτήν. Ἀγὼν Ἀριμάνους πρὸς Ὡρομάσδην. Τέλος πάντων ὁ τὰ τοιαῦτα σκεπτόμενος ὁμοῦ καὶ τὸ θέμα τῆς τοιαύτης αὐτοῦ σκέψεως ἀπεστάλησαν ἐκεῖ, ὅπου εἰς οὐδένα ἡμῶν ἐγένοντο ὁρατοὶ, καὶ μετ' ὀλίγον ἐγένοντο καὶ σωματικῶς ἀόρατοι.

Ὁ Κλεόβουλος ἐγεννήθη τῷ 1824 ἐν Πελεκαρίῳ τῆς Προύσης· παιδίον ἔτι ὑπῆρξεν ἐπὶ βραχὺ μοναχὸς τῆς βυζαντινῆς μονῆς τῶν Ἐλεγμῶν· ἐδιδάχθη τὰ ἑλληνικὰ ὑπὸ τὸν ἀρχαῖον τοῦ γένους διδάσκαλον Χριστόδουλον Κοκκινάκην ἐν Κίῳ, κατὰ

κόσμον καλούμενος Εὐστράτιος. Εἰσήχθη μαθητὴς εἰς τὴν Μεγάλην τοῦ Γένους Σχολὴν ἐν τῷ προαστείῳ τῆς Ξηροκρήνης τῷ 1840, εὐνοούμενος ὑπὸ τοῦ τότε πατριάρχου Γρηγορίου ΣΤ', ὑπὸ τοῦ μητροπολίτου Δέρκων Γερμανοῦ τοῦ κατόπιν οἰκουμενικοῦ πατριάρχου, καὶ ὑπὸ τοῦ τότε μέγα κλέος ἐπ' ἀρετῇ καὶ παιδείᾳ ἀρκμένου μεγάλου ἱεροκήρυκος Εὐσεβίου Πανᾶ τοῦ Κεραλληνίου· καὶ, συμπληρώσας ἐν τῇ Μεγάλῃ Σχολῇ τὰς ἐγκυκλίους σπουδὰς ὑπὸ τὸν ἀείμνηστον διευθυντὴν αὐτῆς πρῶην Μεσημβρίας Σαμουὴλ τὸν Κύπριον, ἠκροάσατο τῶν θεολογικῶν μαθημάτων ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τῶν Ἀθηνῶν, δαπάναις τοῦ ἀειμνήστου πατριάρχου Γερμανοῦ· καὶ τῷ 1848 διωρίσθη καθηγητὴς τῆς ἐν Χάλκῃ Θεολογικῆς Σχολῆς.

Ἡ ἐν Ἀθήναις διαμονὴ κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον ἀπέβαινε συνήθως εἰς τὸν φιλομαθῆ σχολεῖον μέγα, ἐμπνέον τὴν διάνοιαν, ἁγιάζον τὴν καρδίαν, διαμορφοῦν χαρακτῆρας εὐγενεῖς· ὁ φιλομαθὴς ἔβλεπε καθ' ἑκάστην καὶ συνανεστρέφετο τοὺς ἐπιφανεστέρους τῶν λογίων λαϊκῶν καὶ κληρικῶν, ὅσοι μετεγκλιματισθέντες ἐκ διαφόρων τῆς Ἀνατολῆς πόλεων, ἐκεῖ ὑπῆρξαν ἔμψυχα καὶ ζῶντα παραδείγματα εὐσεβείας καὶ παιδείας, διδάσκοντες καὶ διὰ τοῦ λόγου καὶ διὰ τῆς σιωπῆς, καὶ ἱστάμενοι καὶ περπατοῦντες· ἐνέπνεε διδάσκον καὶ τὸ παράστημα μόνον αὐτῶν· ἡ δὲ ὁμιλία σκοπὸν εἶχε 'να μορφώσῃ τὸν φιλομαθῆ νέον μέλος τίμιον καὶ χρηστὸν τῆς χριστιανικῆς κοινωνίας. Εἴτε ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ πολυμαθεστάτου Οἰκονόμου τοῦ ἐξ Οἰκονόμων, εἴτε ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ δεινοῦ συζητητοῦ Θεοκλήτου Φαρμακίδου, εἴτε ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ γερασμίου Νεοφύτου Βάμβα, ὁ θέλων 'να μάθῃ, ἐμάνθανε, διαμορφῶν ἐν ἑαυτῷ καὶ λαμπρῶς ἀναπτύσσων τὸν

μέλλοντα τοῦ λόγου πανοπλίτην, τὸν ἄριστον εὐγενοῦς παγκρατίου δολιχοδρόμον. Ὁ Κλεόβουλος ἐδιδάχθη τὴν μὲν ἀνθρωπίνην ἐπιστήμην ἐν τῷ πανεπιστημίῳ, τὴν δὲ θείαν ἐπιστήμην ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ ἐξ Οἰκονόμων Οἰκονόμου. Σήμερον οἱ φιλομαθεῖς στεροῦνται τοιούτων χειραγωγῶν· καὶ διὰ τοῦτο θρηνοῦνται δικαίως τὰ τελευταῖα λείψανα τῆς μεγάλης ἐκείνης σχολῆς, ἥτις, κατὰ τὴν φράσιν δημοσιογράφου νομίμου, ἔδιδεν εἰς τὸ γένος τὴν δύναμιν τοῦ προχωρεῖν, καὶ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τὴν δύναμιν τοῦ ἡθοποιεῖν.»

Διὰ τοῦτο ἡ περὶ τῶν Οἰκονόμων καὶ Κωνσταντάδων, τῶν Φαρμακιδῶν καὶ Δουκῶν, τῶν Κλεοβούλων καὶ Γρηγορίων εὐμενὴς κρίσις οὐδαμῶς πρέπει 'να θεωρηθῇ ὑπερβολική. Οἱ περὶ αὐτοὺς δυσχερῶς ἐννόουν τὰς ἰδέας αὐτῶν, τὰς ὁρμὰς, τοὺς πόθους. Ἔδει 'να μορφωθῶσιν ὑπὸ τοὺς Οἰκονόμους καὶ τοὺς Κλεοβούλους· ὥστε ἀκούοντες τὸν ἐπιστήμονα κληρικὸν ζητοῦντα πρόοδον ἐπιστημονικὴν ἐν Ἀνατολῇ, ἁμίλλαν ἐπιστημονικὴν μεταξὺ Φαναρίου καὶ Ἀθηνῶν, 'να μὴ χλευάζωσι τὴν εὐγενεστάτην ταύτην ἰδέαν, ἀλλὰ 'να συνεργάζονται τῷ ζητοῦντι. Βεβαίως «τὸ ζητούμενον ἀλωτόν» εἶπε παλαιὸν γνωμικόν· ἀλλὰ τὸ ζητούμενον τοῦτο προδήλως ἔδει 'να πραγματοποιηθῇ διὰ τοῦ χρόνου. Τοῦ Κλεοβούλου τὴν ἰδέαν ταύτην καὶ τὸν πόθον ἐπευλόγησεν ὁ πανιερώτατος πατριάρχης Σωφρόνιος ὁ νῦν Ἀλεξανδρείας, κυνόει δὲ ὁ Γρηγόριος· ἀλλ' ὁ μὲν Σωφρόνιος ἔλιπε τὴν διοίκησιν κατὰ τὰ τέλη τοῦ 1866, διετίαν δηλαδὴ μετὰ τὸν τοῦ Κλεοβούλου διορισμὸν ὡς σχολάρχου τῆς Μ. τοῦ Γ. Σχολῆς· ὁ δὲ Γρηγόριος περὶ τὰ τέλη τοῦ 1867 προσέλαβε παρ' ἑαυτῷ τὸν τέως σχολάρχην ὡς πρωτοσύγκελλον, νομίσας ἴσως ὅτι δύναται πατριάρχης αὐτὸς σὺν τῷ παλυμαθεῖ ἐπιστήμονι

πρωτοσυγκέλλῳ αὐτοῦ 'να διέπῃ τὴν ἐκπαίδευσιν. Ἐγκατελείφθη τὸ ἔργον τὸ μέγα, τὸ εὐγενὲς, τὸ ὑπέροχον· οἱ ζητοῦντες 'να ἵπτανται, οἱ ὀνειρευόμενοι πτέρυγας, εἶδον ἑαυτοὺς πεζοτέρους τοῦ προσδοκωμένου, ἢ τοῦ ἀπροσδοκήτου, ἂν ἐπιτρέπηται, καὶ ἐπήνεσαν μὲν τὴν τόλμαν τοῦ Κλεοβούλου σφοδρῶς ἐναντίον ἀποφάσεώς τινος τοῦ Ἐθνικοῦ Μικτοῦ Συμβουλίου κατενεχθέντος, ἀλλ' εἶδον ὅτι διὰ τοιαύτης γλώσσης, πεπαρρησιασμένης μὲν ἀλλὰ σφοδρᾶς, ὁ Κλεόβουλος ἐχθρούς ἑαυτῷ προσετίθει, καὶ ὅτι οἱ ἐχθροὶ οὗτοι ἀπέστεργον πᾶσαν αὐτοῦ ἰδέαν· ἀπὸ προσωπικῶν ἐγένοντο πολέμιοι τῶν ἰδεῶν. Οὐδεμία λοιπὸν ὑπῆρχεν ἐλπὶς λαμπρᾶς καὶ καλῆς διανοητικῆς κινήσεως· πᾶς πόθος εὐγενὴς ἐθεωρήθη χίμαιρα· πρὸς τὸ ἐν Φαναρίῳ κέντρον τῆς πνευματικῆς κινήσεως καὶ ζωῆς, κέντρον αἰωνόβιον, ἀντετίθεντο ἔκτοτε ἕτερα κέντρα, ἀνθρώπινα, δειλὰ, ἀπισφαλῆ, καθὼς εἰσὶ πάντες οἱ λογισμοὶ τῶν θνητῶν, παροδικά· δῆθεν κέντρα. Ἐρρίφθησαν εἰς λήθην πᾶς πόθος εὐγενὴς, πᾶσα τάσις πρὸς πτῆσιν· καὶ διὰ τοῦτο κατηντήσαμεν ὅπου κατηντήσαμεν.

Ἡ κατὰ τοῦ Κλεοβούλου δυσμένεια ἐγέννησεν ἐν ἑαυτῷ τὸν πόθον τῆς ἀντιδράσεως. Ἔπρεπε λοιπὸν 'ν' ἀναδείξῃ ἑαυτὸν ἐν τῇ διοικήσει, καὶ, συναισθανόμενος τὴν ὑπεροχὴν αὐτοῦ, καὶ κεκτημένος τὴν εὔνοιαν τοῦ πατριάρχου, ἐπεζήτει μητροπόλεις ἐπιφανεῖς. Ἤδη ἀπὸ τοῦ 1853 ἦν κατατεταγμένος ἐν τῷ ἱερῷ κλήρῳ, τότε χειροτονηθεὶς ἱεροδιάκονος. Μετὰ ἕνδεκα ἔτη, ἐπιστρέψας ἐκ Γερμανίας καὶ Γαλλίας—διδάκτωρ τῆς φιλοσοφίας—ἐχειροτονήθη ἱερεὺς καὶ προεχειρίσθη ἀρχιμανδρίτης. Μέχρι τοῦ 1867 διεκρίθη ὡς ἱεροκήρυξ ἐπὶ τῷ ὕψει τῶν νοημάτων, ἐπὶ τῷ κάλλει τοῦ λόγου, καίπερ ὁμιλῶν εἰς γλῶσσαν δυσχερῶς ὑπὸ τοῦ πλήθους ἐννοουμένην. Ὠνειρεύθη τὴν μητρόπολιν Προῦσσαν

τὸ πρῶτον· ἐκείνης πληρωθείσης τῷ 1869, ἐζήτησεν ἀπὸ τοῦ Γρηγορίου ΣΤ' τὴν τῆς Σμύρνης· ἀλλὰ ταύτην πρακτικοί τινες νόες προώριζον ἑτέρῳ· ἐζήτησε τῷ 1870 τὴν τῆς Δημητριάδος· οἱ πρακτικοὶ νόες ὑπέδειξαν τῷ Γρηγορίῳ καταλληλότερον τοῦ Κλεοβούλου μητροπολίτην τὸν ἀνεψιὸν τοῦ πατριάρχου Γρηγόριον καὶ τοῦτον· ὁ δὲ Γρηγόριος ΣΤ', διαψεύδων τὸν κηρύξαντα αὐτὸν ὡς ἰσοστάσιον Γρηγορίοις, προὐτίμησε τὸν ἀνεψιόν· καὶ ὁ Κλεόβουλος, ἐννέα μῆνας μετὰ τὴν τελευταίαν ταύτην ἀποτυχίαν, ἐζήτησε τὴν μητρόπολιν Καισαρείας. Ἐζήτησαν ὅμως αὐτὸν καὶ οἱ εὐσεβεῖς Καισαρεῖς, ὧν οἱ προέχοντες ἀναπτύζει τε καὶ παιδείᾳ κατ' ἐπίγνωσιν ἐξετίμων, οἱ δὲ λοιποὶ ἐκ φήμης ἐγίνωσκον. Πάντες προσεδώκων διὰ τὴν μητρόπολιν Καισαρείας τὴν ἐπάνοδον τῶν παλαιῶν αὐτῆς ἐνδόξων ἡμερῶν, καθ' ἃς ἐκηρύττετο «μητρόπολις καὶ καθηγερὼν τῶν λόγων» ἡ πόλις τῆς Καισαρείας· ὁ πατριάρχης Γρηγόριος συνεπένευε τοῖς αἰτήμασι τῶν καισαρέων, ἀλλ' ἄλλαι βλέψεις προώριζαν αὐτὸν δῆθεν ἀλλαχοῦ· ὁ τότε ἰσχύων ἐν τῇ ἱερᾷ Συνόδῳ μητροπολίτης Δέρκων Νεόφυτος, ὁ τῷ τότε χρόνῳ γνωριζόμενος ὡς διανομεὺς ἀρχιερατικῶν ῥάβδων, ἔλεγέ μοι μετὰ ταῦτα ὅτι τὸν Κλεόβουλον προώριζον ὡς μητροπολίτην Θεσσαλονίκης. Παρεφέροντο κατὰ τὸ ἔτος 1871 πάντες, καὶ καισαρεῖς καὶ μὴ καισαρεῖς, καὶ λαϊκοὶ καὶ κληρικοί, ἐγκαλοῦντες ὁ μὲν τὸν δὲ διὰ τῆς δημοσιογραφίας, καὶ ἠνάγκασαν τὸν Κλεόβουλον 'να κατέλθῃ καὶ αὐτὸς εἰς τὸ στάδιον τῆς δημοσιογραφίας ὑπερμυνόμενος ἑαυτοῦ, καίπως περιαυτολογῶν. Ἐξελέγη Καισαρείας ὑπὸ τῆς συνόδου ὁ τότε μὲν μητροπολίτης Ἀγχιάλου, νῦν δὲ Σμύρνης Βασίλειος, ὅστις μὴ δεξάμενος τὴν μετάθεσιν, δι' ἣν οὔτε κἂν ἠρωτήθη, κενὸν ἔλιπε τὸν θρόνον τῆς Καισαρείας, τοῦ δὲ πατριάρχου Γρηγορίου παραιτησαμένου

τὴν ἀρχὴν, ἐξελέγη τῇ 5 σεπτεμβρίου 1871, τὸ τρίτον, Ἄνθιμος ὁ ΣΤ' πατριάρχης, ὅστις ἀνέδειξε τὸν Κλεόβουλον τῇ 30 σεπτεμβρίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους μητροπολίτην Καισαρείας, δημαίτητον ἅμα καὶ θεοπρόβλητον.

Οὕτως εἰσῆλθεν εἰς ἀγῶνα νέον· οὐδὲ ἤρκει μόνον ἡ ἀκούραστος αὐτοῦ δραστηριότης καὶ ἐργασία πρὸς διάδοσιν τῶν γραμμάτων· τὴν ἄρουραν ἐκείνην τὴν αὐχμηρὰν ἔδει πρῶτον ἵνα καλλιεργήσῃ, καὶ πρὸς τοῦτο βεβαίως εἶχε τὸν ἀπαιτούμενον ζῆλον καὶ τὴν προθυμίαν καὶ τὴν δύναμιν· ἀλλ' ἡ μὲν ἐπὶ αἰῶνας χέρσος γῆ δυσκόλως καλλιεργεῖται ἐντὸς ἑνὸς αἰῶνος, ἥκιστα δὲ ἐντὸς πενταετίας, ὁ δὲ Κλεόβουλος ἦν ἠναγκασμένος ἵνα εἰσέλθῃ εἰς ἄλλον ἀγῶνα κατὰ τῶν θρησκευτικῶν ἐν Καππαδοκίᾳ προπαγανδῶν. Κατὰ τῶν προσηλύτων καὶ τῶν διδασκάλων αὐτῶν ἔγραφεν ἐγκυκλίους ἐπιστολὰς καὶ παραινετικὰς, ὧν πολλαὶ μένουσιν ἀνέκδοτοι, περὶ δὲ τῆς διαδόσεως τῶν γραμμάτων ἐν Καππαδοκίᾳ ἐνήργει τελεσφόρως, ἐν μὲν Κωνσταντινουπόλει συνιστῶν τὴν Κεντρικὴν Καππαδοκικὴν Ἐκπαιδευτικὴν Ἀδελφότητα, ἐν δὲ τῇ ἐπαρχίᾳ γράφων καὶ πρυτρέπων εἰς συνδρομὰς ὑπὲρ συστάσεως κεντρικοῦ μὲν γυμνασίου τῶν ἀρρένων, κεντρικῆς δὲ σχολῆς τῶν θηλέων, ἐν αἷς οἱ μαθηταὶ ἔμελλον εἶναι οἰκότροποι.

Ἀγνοῶ πόσοι κατενόησαν αὐτοῦ τὸν εὐγενῆ σκοπὸν, τὸ μέγιστον, τὸ ὑψηλὸν πατριαρχικὸν ἔργον. Ἐννοήσαμεν ἐν Κωνσταντινουπόλει· ἀλλ' οἱ μὲν ἐννοήσαντες αὐτὸ καὶ ἀγαπήσαντες ἐστεροῦντο δυνάμεως πρὸς ἐφαρμογὴν καὶ πραγμάτωσιν, οἱ δὲ ἔχοντες τὴν ἰσχὺν οὐδαμῶς ἐπεδείκνυντο καὶ τὴν θέλησιν. Ἀμβλυωπία καὶ μυωπία συνήθως ἐπιφέρουσι τὸ ναυάγιον τῶν ἀγαθῶν καὶ μεγάλων πράξεων, οὐκ ἀσυνήθως δὲ καὶ τὴν ἀπογοήτευσιν τοῦ ἐργαζομένου, τὴν ἀηδίαν ἴσως καὶ αὐτῆς τῆς ζωῆς. Διὰ

τοῦτο τὴν 7 μαρτίου 1876, κατὰ τὸ ἐπὶ τῷ Κλεοβούλῳ μνημόσυνον τῆς Καππαδοκικῆς Ἀδελφότητος, ἀπαγγέλων νεκρικὴν προσφώνησιν, ὑπεδείκνυον ὅτι ὁ Κλεόβουλος ἠθάνετο σφιγγόμενον οὕτως εἰπεῖν ἑαυτὸν ἐν τῇ περὶ ἡμᾶς ἀτμοσφαίρᾳ καὶ εἶπον ὅτι «εἰς ψυχὴν μεγάλην καὶ φιλόσοφον ὁ μέγας οὗτος κόσμος εἶναι μέγα δεσμωτήριον».

Ὁ Κλεόβουλος ἀπέθανεν ἐν Καισαρείᾳ τὴν 26 ἰανουαρίου 1876. Κηδευθεὶς δὲ ἐν μέσῳ τῶν θρήνων καὶ κλαυθμῶν ὅλου τοῦ πληθυσμοῦ τῆς πόλεως ταύτης, ὑπενθυμίζει ἡμᾶς τὸ κοινὸν αὐτῷ τε καὶ τῷ μεγάλῳ Βασιλείῳ τέλος τοῦ βίου· ἐπὶ τῆς ἐκφορᾶς ἐκείνου πλῆθος συνέρρευσεν ἄπειρον ἐκ πάντων τῶν θρησκευμάτων καὶ, κατὰ τὴν μαρτυρίαν Γρηγορίου τοῦ Ναζιανζηνοῦ, τὴν μελῳδίαν τῶν νεκρικῶν ὕμνων ἔπνιγον οἱ κλαυθμοὶ τῶν ἀκολουθούντων τὴν ἐκφοράν. Ἐκείνου ἡ μνήμη τιμᾶται ὑπὸ πάντων. Τοῦ Κλεοβούλου ἡ μνήμη λατρεύεται ὑπὸ πολλῶν.

Σήμερον ἴσως καὶ οἱ μὴ εὐμενῶς αὐτῷ διατεθειμένοι ζῶντι παρέχουσιν εἰς αὐτὸν εὔνοιαν ἀνανταγώνιστον, ὡς παρέχουσι πάντοτε εἰς τὸ μὴ ἐμποδών. Καὶ τοῦτο ἔσται παρήγορον. Οὐδέποτε δὲ φρονῶ ὅτι ἐλεύσεται ἡμέρα, καθ' ἣν τὸ μὴ ἐμποδὼν θέλει κριθῇ μετὰ τῆς αὐτῆς δυσμενείας, μεθ' ἧς κρίνεται τὸ ἐμποδών. Ἀληθέστατον τὸ τοῦ ἱεροῦ Συνεσίου τοῦ τῆς Κυρήνης ὅτι «πᾶσα δυσμένεια τῷ βίῳ τούτῳ συναποτίθεται».

ΜΑΝΟΥΗΛ ΙΩ. ΓΕΔΕΩΝ.

ΠΕΡΙ ΥΔΑΤΟΣ

Ἀξιότιμε κύριε συντάκτα τοῦ ἡμερολογίου

Ἐχαριστῶν ὑμᾶς ἐπὶ τῇ τιμῇ ἣν μοὶ περιποιεῖτε ἐξαιτησάμενος ὅπως προσθέσω κἀγὼ ἐπιστημονικὸν ὠφέλιμον καὶ χρήσιμόν τι ἐν τῷ ὑμετέρῳ ἡμερολογίῳ, ἀποστέλλω ὑμῖν τὴν παροῦσαν μελέτην περὶ τοῦ πρωτίστου στοιχείου τῆς ζωῆς, ἤτοι τοῦ ὕδατος, ὅπερ διὰ τὴν σημασίαν καὶ τὴν δύναμιν αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ ἀνθρώπου, ἔλαβε κατὰ καιροὺς ὀνόματα ἀπὸ τῆς Ἑλληνικῆς μεγάλης κολυμβήθρας διάφορα καὶ ποικίλα ἀλλὰ λίαν σημαντικὰ τῆς εὐεργετικῆς αὐτοῦ δυνάμεως, δι' ὃ μὲν ἄλλοι ἄλλοτε ἀγλαὸν ἀπεκάλεσαν, ἄλλοι ἄριστον, ἕτεροι γλυκερὸν καὶ μελιειδὲς, διότι ἀναψυκτικώτερον τοῦ ὕδατος ἐν ὥρᾳ θέρους καὶ μετὰ κοπιώδη δρόμον δὲν ὑπάρχει· ἕτεροι δὲ μέχρι τοῦ νὰ ὀνομάσωσιν ἀμβρόσιον ἔφθασαν· διότι γλυκὺ, λευκὸν, ψυχρὸν καὶ κρυερὸν ὕδωρ, τί διαφέρει τάχα τῆς θείας ἀμβροσίας, ἣν ἐν τῇ μετὰ τῶν ἄλλων

Σ. Σ. Ε. Η. Μετ' ἰδιαζούσης εὐχαριστήσεως καταχωρίζομεν τὸ ἄρθρον τοῦ διαπρεποῦς Ἀσκληπιάδου ἐξοχωτάτου κυρίου Θ. Γεωργιάδου, ἐκτιμήσαντος εὐγενῶς τὸ ἡμέτερον ἔργον. Ἡ ἀνωτέρω *Περὶ ὕδατος* πραγματεία τοῦ κατ' ἐξοχὴν εὐπαιδεύτου καὶ πεπειραμένου δόκτορος, ἣν ἐξ ἰδιαζούσης πρὸς τὸ «Εἰκονογραφημένον Ἡμερολόγιον» ἐκτιμήσεως πρὸς στολισμὸν αὐτοῦ παρεχώρησεν, ἀποτελεῖ ὁμολογουμένως ἐνδιαφέρον καὶ διδακτικώτατον δημοσίευμα. Δι' ὃ ἐκφράζομεν εὐγνώμονας εὐχαριστήσεις τῷ διαπρεπεῖ ἐπιστήμονι.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΣΟΥΛΙΔΗΣ

θεῶν συνεδριάσει αὐτοῦ ἔπινεν ὁ Ὀλύμπιος, Νεφεληγερέτης, Ἐρίγδουπος, Πανυπέρτατος καὶ Ἐρισμάραγδος Ζεύς, ὡς πολύτιμον ἀλεξίκακον καὶ μειλίχιον ποτόν ;

Ἀλλά, φίλε μου, τί πρῶτον καὶ τί ὕστερον νὰ γράψω δύναμαι περὶ τοῦ ὕδατος ; Μετεμελήθην ἀληθῶς ὑποσχεθεὶς τοιαύτην τινὰ πραγματείαν, διότι τί πρῶτον καὶ τί ὕστατον καὶ τί τὸ ἀληθὲς ἐπὶ τέλους νὰ γράψω ; νὰ εἴπω ὅτι οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες, οἱ προπάτορες ἡμῶν, ἐθεώρουν τὸ ὕδωρ ὡς ἓν τῶν τεσσάρων στοιχείων, ἅτινα ἀπετέλουν τὸ σύμπαν ; ἕκαστος γραμματιζούμενος, ἤτοι γραμμάτων ἔμπειρος, εἴτε ἐλλόγιμος ἢ φιλόλογος ἄλλως ἐπικαλούμενος, ἐμοῦ κάλλιον γινώσκει· νὰ εἴπω ὅ,τι μέχρι τοῦ 1781 κάποιος Ἄγγλος, περιώνυμος ἐννοεῖται χημικός, ἀπεφάνθη, συνεπείᾳ χημικῶν ἐρευνῶν, δημοσιεύσας ὅτι τὸ ὕδωρ, τὸ τῶν ἀρχαίων προγόνων στοιχεῖον δὲν εἶναι τοιοῦτον, κατόπιν δὲ διὰ τῆς περιεργείας καὶ τοῦ ἐπιστημονικοῦ ἐνδιαφέροντος, κάποιος Watt, δρέπων τὰς δάφνας τοῦ Ἀρχιμήδους, ἀνέδειξεν αὐτὸ διὰ τοῦ ἀτμοῦ κινητήριον δύναμιν ;

Ἀμφότεροι ὅμως ἠγνόουν τὴν χημικὴν σύστασιν τοῦ ὕδατος τὴν ἀληθῆ. Κατόπιν μελέτης ἐμβριθοῦς καὶ ἐπιστημονικῆς, ἐξ ἔρωτος πρὸς τὴν ἀνεξερεύνησιν τῶν στοιχείων, ὁ θαυμάσιος καὶ ἐπίφθονος Γαλάτης Lavoisier (Antoine-Laurent) μέλος τῆς Ἀκαδημίας κατὰ τὸ 1768 κατώρθωσε νὰ ἀνακαλύψῃ ὅτι τὸ ὕδωρ ἀποτελεῖται ἐξ ὑδρογόνου καὶ ὀξυγόνου· κατόπιν δὲ τούτων, ἀξιότιμε φίλε, δὲν νομίζω ὅτι πρέπει ἔν τινι ἡμερολογίῳ προωρισμένῳ διὰ πᾶσαν τάξιν νὰ ἐξιστορήσω τὰς ἐπιστημονικὰς μελέτας τῶν χημικῶν μεγάλων ἀνδρῶν, συζητούντων καὶ προσπαθούντων νὰ γνωρίσωσιν ὁποιά τις σχέσις ὑφίσταται μεταξὺ βάρους καὶ ὄγκου τῶν στοιχείων τοῦ ὕδατος, τῆς μὲν πρώτης καθορισθείσης εἰς 8 ὀξυγόνου πρὸς 1 ὑδρογ. τῆς δὲ δευτέρας εἰς

2 πρὸς 1. Ἀλλὰ ταῦτα τὰ ἐπιστημονικά, δὸς δ' εἰπεῖν καὶ κἄπως ἀκατάληπτα τοῖς πολλοῖς κατὰ μέρος θέμενος, ἃς ἐξετάσω τὸ ὕδωρ ὑπὸ τὴν ἔποψιν τῆς ὠφελείας καὶ τῆς χρησιμότητος αὐτοῦ. Ποῖον εἶναι τὸ καλλίτερον ὕδωρ, ποῖα σημεῖα μᾶς ὁδηγοῦσιν εἰς τοῦτο, καὶ τὰ παρόμοια.

Τὸ ὕδωρ, ὡς πάντες ὁμολογοῦσι δέον νὰ ᾖ καθαρὸν καὶ διαυγὲς καὶ ἀβλαβές· ὡς εἶναι τὰ θεῖα, ἄρθονα καὶ ἀργυροειδῆ ὕδατα τῶν διαφόρων λόφων καὶ λοφίσκων τοῦ τερπνοῦ καὶ ἐπιτερποῦς μαγευτικοῦ Βοσπόρου, τοῦ στεφανοῦντος τὴν ἡμετέραν ἀνακτορίδα καὶ βασιλεύουσαν τῶν πόλεων, οἷα εἶναι λ. χ. τὸ ὕδωρ τῆς Τσάρλιτζας, τὸ Τσὶρ-τσὶρ σουγιοῦ, τὸ Φουντοὺκ-σουγιοῦ, τὸ Χουνκιὰρ-σουγιοῦ, τὸ Κεστανὲ-σουγιοῦ καὶ ἄλλα.

Ἐπαφίνω τοὺς χημικοὺς νὰ διδάξωσι πῶς τὸ ὕδωρ γίνεται χιών, ἢ χάλαζα, πότε περιέχει κατερχόμενον ὡς βροχὴ ἢ ὡς ὑετὸς πίπτον ὀξυγόνον, ἄζωτον καὶ ἀνθρακικὸν ὀξὺ καὶ ἄλλοτε ποσότητας ἀμμωνίας, ἢ πῶς ἐκ τοῦ ἐδάφους ἀναβλύζον περιέχει ἄσβεστον, ἀνθρακικὴν ἢ φωσφορικὴν ἢ θειικὴν ἢ ἐνώσεις φύδην μίγδην ἄλλων ἄλλοτε χημικῶν οὐσιῶν, αἵτινες ἀναλόγως τῆς ποσότητος καὶ ποιότητος μεταβάλλουσι τὴν χροιὰν καὶ τὴ ἐφ' ἡμῶν ἐπίδρασίν του. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἡ χημικὴ μελέτη, ὁ θεῖος οὗτος ἐπιστημονικὸς κλάδος, ὡς ἄλλος μέγας τῆς φωνῆς ἠθύνθη, διδάσκει σαφῶς καὶ ἐν πάσῃ λεπτομερείᾳ ὑπὸ ὅλας τὰς ποικίλας ἐπόψεις καὶ ἀπόψεις τὴν χημικὴν, τοπικὴν, ὠφέλιμον ἢ ἐπιβλαβῆ δρᾶσιν ἐπὶ τοῦ ἀνθρώπου, οὔτε τῶν ποταμίων, οὔτε τῶν φρεατίων, οὔτε τῶν πηγαίων, οὔτε τῶν θαλασσίων, οὔτε τῶν ἐκ τῆς βροχῆς καὶ ἐν γένει κανενὸς ὕδατος ἀμελήσασα, διδάσκουσα πῶς δι' αὐτοῦ γίνεται ὁ πελώριον δύναμιν κεκτημένος ἀτμός, ὁ μυριόμοχθος καὶ ἀριστόμαχος· πῶς δι' αὐτοῦ

ὡς φῶς σελαγίζον καὶ παμφαὲς δύναται νὰ πλουτίσῃ τοὺς ἄλλους ἐπιστημονικοὺς θησαυρούς, ὡς ἐπίσης μελετᾷ καὶ διδάσκει πόσα δεινὰ καὶ πόσα δεινὰ στοιχεῖα περιέχει κάθε ὕδωρ ταύτης ἢ ταύτης τῆς πηγῆς ἢ τοιάσδε ἢ τοιάσδε προαγωγῆς.

Ἐπίσης ἐπαφίνω τοὺς ποιητὰς καὶ μυθολογισταὶς νὰ μᾶς εἴπωσι πῶς τὰ γλυκὰ καὶ καθαρὰ νεράκια εἰς τὰ τόσον τερπνὰ ρυάκια ὅσον καὶ εἰς αὐτὰς ἔτι τὰς πηγάς, τὰ ρεῖθρα τῶν ὑδάτων, τὰ τόσον τὴν ἀκοὴν καὶ τὴν ὅρασιν τέρποντα καὶ τὴν φαντασίαν ἀνυψοῦντα εἰσὶ χρήσιμα ἢ εὐτυχῶν καὶ ὡραίων τοῦ πνεύματος πτήσεων. Ἀφήσωμεν αὐτοῖς τὴν περιγραφὴν τῶν εὐρυπόρων ποταμῶν, τῶν ἐριγδούπων καὶ ὀρεσιχύτων, αἵτινες δι' αὐτοὺς καὶ φιλοζέφυροι καὶ ναυσίπορροι καὶ ἀργύριοι καναχηδὰ ῥέοντες εἰσίν. Ἀφήσωμεν αὐτοῖς νὰ μᾶς περιγράψωσι τὸ πάθημα τοῦ ἀοιδίμου ἡμῶν προπάτορος τοῦ ὡραίου Ναρκίσσου, ὅστις τόσην ἀγάπην, τόσον ἔρωτα ἔτρεφε πρὸς τὸ καθαρὸν καὶ διαυγὲς ὕδωρ, ὥστε διαρκῶς ἐν αὐτῷ ἐγκαθοπτριζόμενος εἰς αὐτὸ παρέδωκε καὶ τοὺς πόθους καὶ τὴν ζωὴν αὐτοῦ. Ἂς ἀφήσωμεν ἄλλοις νὰ περιγράψωσι τὰς ἐκ τοῦ ὕδατος ὠφελείας τόσον εἰς τὴν παραγωγὴν τῆς μητρὸς Γῆς, εὐστάχυος ἐκ τραχείας γινομένης διὰ τοῦ εὐεργετικοῦ ὕδατος, τῶν κελαδούντων, βαθυδίνων καὶ ἀκαμάτων ποταμῶν, καὶ ἐριβώλακος καὶ πολυληίου, καὶ ἂν ἀγαπᾶτε τοὺς εἰς αὐτὴν ἀποδιδομένους τίτλους καὶ βαρύχθονος καὶ γάλα καὶ μέλι ῥεούσης διὰ τοῦ ὕδατος, ἐν ᾧ ἄνευ αὐτοῦ θὰ ἦτο χερσεύουσα, ἀνέργαστος, τραχεῖα καὶ ἀποτρόπαιος ἡ φυσίζοος.

Ἀφῶμεν εἰς ἄλλους αὖθις ποιητὰς νὰ περιγράψωσι τὸ ὕδωρ ἐν τῷ πόντῳ, ἐν τῇ θαλάσσῃ· ἃς τὴν ὀνομάσωσι Κρόνου δάκρυ, ἃς τὴν καλέσωσι πολύφλοισβον, πολυῤῥόθιον, χαρωπὴν ἢ δυ-

στυχῆ, γαληνιαίαν ἢ ἀγρίαν, ξενόεσσαν· ἂς τὴν καλέσωσιν, ὡς συνειθίζουν, τώρα μὲν ἀλείμονα τώρα δὲ ἀκύμαντον, ἄλλοι ἐπὶ τέλους ὕδωρ κολοσσιαῖον, διαφέρον τοῦ ποσίμου διὰ τοῦτο ἢ ἐκεῖνο, γενόμενον ὅμως πάροχον καὶ ὄργανον πλόου καὶ κινήσεως καὶ ἀπιστεύτου ὅμως ὁμολογουμένως σήμερον μέσου ταχείας συγκοινωνίας μετὰ τῶν ἀπωτάτω. Ἐκεῖ θὰ σοῦ εἴπωσιν οἱ φαντασιόπληκτοι οὗτοι, πῶς εἰς τὰ κέλευθα, εἰς τὴν ἐπιφάνειαν, εἰς τὴν *καμποῦρα* δηλ. τοῦ ὕδατος διαπλέουσι, ναυστολέουσι, πλωίζονται, οὐρίῳ ἢ μὴ ἀνέμῳ ναυτιλλόμενοι, ἀλλὰ πάντοτε θαλαττεύονται καὶ πλουτοῦσι καὶ θὰ σοῦ ἐξάρωσι τὴν ἀξίαν τοῦ ὕδατος ἐκεῖνοι καὶ ὑπὸ ταύτην ἔτι τὴν ἔποψιν.

Ἀλλ' ἐν τέλει τί μέλει ἡμῖν διὰ τὰ διάφορα ἐπιστημονικὰ κατ' ἀνάγκην προκληθέντα ζητήματα ταῦτα; θέλετε νὰ σᾶς γράψω ὀλίγα τινὰ διὰ τὸ ὕδωρ ὡς ποτὸν διὰ τὰς ἀνάγκας ἑκάστης οἰκογενείας, ἥτις θὰ λάβῃ τὸ ἡμερολόγιόν σας. Λοιπὸν νομίζω, ὅτι θὰ μοὶ ἐπιτρέψητε νὰ ἀφήσω κατὰ μέρος καὶ εἰς τοὺς εἰδικοὺς καὶ διὰ τὴν ὥραν καὶ διὰ τὴν διδασκαλίαν καὶ διὰ τὴν ἀξίαν τῆς ἐπιστημονικῆς μελέτης τοῦ ὕδατος καὶ ἰδίᾳ τῷ ἀξιοτίμῳ φίλῳ καὶ διαπρεπεῖ καθηγητῇ κ. Ἀνδρέᾳ Σπαθάρῃ. Ἂς ἀφήσωμεν λοιπὸν εἰς τὴν ἐπιστήμην καὶ τὴν περιληπτέαν θυγατέρα αὐτῆς Χημείαν, αἵτινες κατὰ Θεόγνητον, ἂν δὲν μ' ἀπατᾷ ἡ μνήμη, παρίστανται ὡς «κοῦραι Διὸς, αἵποτε Κάδμου ἐς γάμον ἐλθοῦσαι καλὸν ἀείσαντ' ἔπος» ἤτοι, προσέξατε, φίλτατε κύριε, τί θέλουν νὰ εἴπουν: «ὅ,τι καλὸν φίλον ἐστὶ, τὸ δ' οὐ καλὸν οὐ φίλον ἐστὶ· τοῦτ' ἔπος ἀθανάτων ἦλθε διὰ στομάτων» τὰς εὐχαριστοῦμεν καὶ ἀντιπαρερχόμεθα, ὅπως ἐπίσης δὲν θέλομεν νὰ ἀναφέρωμεν σχετικὸν ἀλλ' ὡραιότατον χωρίον, συναφὲς τῷ ὕδατι, ἐπιγραμματοποιοῦ τινὸς ἔχον ὡς

ἑξῆς περίπου· «ὑπὸ τὰς πλατίνους εὗδεν ἔρως, Νύμφαις λαμπάδα παρθένος. Νύμφαι δὲ ἀλλήλῃσι τί μέλλομεν, αἶθα δὲ τούτῳ σβέσαμεν εἶπον; ὁμοῦ πῦρ καρδίης μερόπων λαμπὰς δ' ὡς ἔφλεξε καὶ ὕδατα θερμὸν ἐκεῖθεν, Νύμφαι Ἐρωτιάδες λουτροχοεῦσιν ὕδωρ» ἤτοι ἄνευ ὕδατος οὔτε ἔρως οὔτε λαμπὰς καρδίας, οὔτε φίλημα ἴσως. Τοῦτο περίπου φαίνεται θέλων νὰ σημάνῃ ἕτερός τις λέγει ὡς ἑξῆς: «αἱ χάριτες λούσαντο, ἀμειψάμεναι δὲ λουτρὸν δῶκαν ἐὼν ρεθέων ὕδασιν ἀγλαίων» ὡς ἐπίσης καὶ ἑτέρου ὅστις θέλων νὰ παρέξῃ ζωηρὰν τὴν εἰκόνα τῆς ἀξίας καὶ τῆς δρόσου τῆς πηγῆς ὡραίου, καθαροῦ, διαυγοῦς καὶ ζωογόνου ὕδατος, λέγει πρὸς τὸν ὁδίτην δῆθεν ἡ πηγή: «Δίψαν ἀλαλκών, ἄμπαυσον παρ' ἐμοὶ καὶ κόπων ἡσυχίη.»

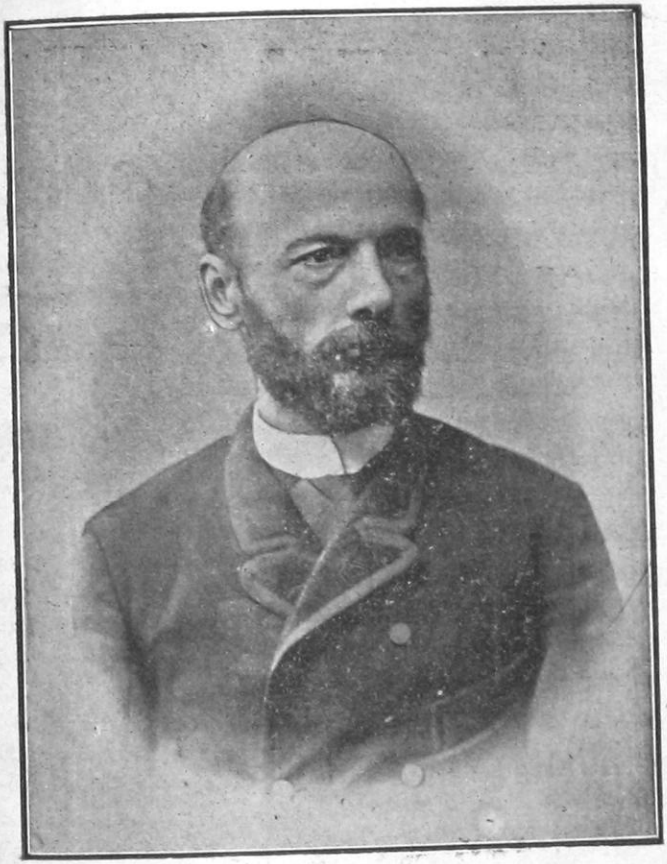
Ἐπίσης παραλείπων τὰ τῆς ἀρχαίας πατρῴας Ἑλληνικῆς καὶ ὑψηλῆς ποιήσεως, ἥτις μόνον παράγοντα ἔχει τὸ ὕδωρ, ἐξ οὗ προήχθησαν καὶ αἱ Ναϊάδες καὶ Ἁμαδρυάδες καὶ λοιπαὶ νύμφαι, ἐπίσης παραλείπων τὸ τῆς Γραφῆς ὕδωρ τὸ εὐεργετικόν, ἅμα δὲ καὶ καταστρεπτικόν, δι' οὗ ἐπλήθεν ἐν Κατακλυσμῷ τιμωρία τῶν κακῶν, τῶν ἀδίκων, τῶν ἀνηθίκων καὶ τῶν πρὸς τὰς τοῦ Θεοῦ ῥητὰς ἐντολὰς ἀντιπραττόντων· διότι ὡς φαίνεται, πράγματι εἶναι ἀναψυκτικὸν μὲν καὶ δροσερὸν διὰ τοὺς ἀγαθούς, ἀλλ' ὅμως,ὡς τὸ φίλημα δύναται νὰ ᾖ φίλημα Ἰούδα, οὕτω καὶ τὸ ὕδωρ ἐγένετο κατακλυσμὸς, ἐποχὴ, εὐτυχῶς, ἀφ' ἧς κατέστη Θάλασσα, ὠκεανὸς, ποιητικῶς δὲ ἂν ἀγαπᾶτε, «Μέγα κράτος τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τῆς Ἀμφιτρίτης.» Ἐπίσης παραλείπων νὰ κάμω λόγον, ὅτι ἐξ αὐτοῦ τοῦ μαλακοῦ ἀφροῦ ἐγεννήθη ἡ Ἀφροδίτη, ἡ Κύπρις, ἡ Παφὶς, ἡ ἀφρογένεια, ἡ εὐστέφανος, ἡ ποικιλόθρονος, ἡ δολομίτις, ἡ βαθυπλόκαμος καὶ τέλος ἡ γλυκεία Ἀφροδίτη, ἡ τόσον εὔχαρις ὅσον καὶ πανοῦργος, ἡ γενέθλης κυβερνήτρια καὶ παντογένεια· διότι τί λέγετε κ. συντάκτα, ποίαν ὑψίστην ἰδέαν πρέπει καὶ ὀφείλει τις νὰ ἔχῃ διὰ τὸ ὕδωρ, ὅπερ μᾶς ἔδωσε τοιαύτην Θεότητα; ποῦ θὰ ἀπησχολεῖτο τὸ φιλοπερίεργον καὶ φιλεπιστῆμον πνεῦμα τοῦ Ἕλληνος, ἂν ὕδωρ δὲν ὑπῆρχεν;

Ἐπίσης παρερχόμενος τὰς ἐκ τοῦ ὕδατος εὐγλώττους καὶ περιφανεῖς ἐξυμνουμένας καὶ ἐπαινετὰς ἰδιότητας καὶ ἀρετὰς εἰς πλῦσιν καὶ καθαριότητα, δὲν δύναμαι νὰ μὴ ἀναμνησθῶ ὅτι ὁ καρτερόθυμος Ἀλκείδης καὶ χαλκενκάρδιος Πάτροκλος, διὰ τοῦ ὕδατος ἔπλυνε καὶ ἐάτρευε τὰς πληγὰς τοῦ φίλου του Εὐρυπίλου, ὅπως ἐπίσης δὲν δύναμαι νὰ παραλείψω τὸ ἐκ τῆς Ἱ. Γραφῆς, ὅτι ὁ προφήτης Ἠλίας ὑπαγορεύει ὡς μέσον θεραπευτικὸν τὸ ὕδωρ τοῦ Νείλου εἰς τὸν Ναιμὰν, ἀρχιστράτηγον τῶν Συρίων, ἤτοι τὸν ἔκαμε Χατζῆν. Σημειῶ ἐνταῦθα, ὅτι ὁ μέγας χειρουργὸς Σύνδεχμαν, ἔλεγεν ὅτι ἂν μοὶ ἀφαιρέσωσι τὸ ὕδωρ, παραιτοῦμαι τῶν χειρουργικῶν μου ἐργασιῶν καὶ τέλος ὅτι ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ μεγάλου ἡλίου τῆς Ἰατρικῆς ἐπιστήμης μέχρι ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν, τὸ ὕδωρ ὑπῆρξε τὸ κυριώτατον μέσον καὶ ὄργανον πρὸς θεραπείαν ὄγκων, τραυμάτων καὶ ἄλλων πληγῶν.

Ἀλλὰ, κ. συντάκτα, ποῦ ἠθέλετε νὰ ἀπασχολήσητε διὰ τοῦ ὑμετέρου ἡμερολογίου τὸ πνεῦμα τοῦ ἀναγνώστου, ὅστις πάντως ἔσεται Ἕλλην, ἄνθρωπος δηλ. φιλοπερίεργος καὶ φιλεπιστήμων, ἂν τοῦ παρέχητε ὡς ἀνάγνωσμα τὸ θέμα τοῦ ὕδατος; ἐξ ὅσων εἴρηται ἐννοεῖται, ὅτι πρέπει νὰ συστήσητε διὰ τοῦ ἡμερολογίου τοῖς ἀναγνώσταις, νὰ μὴ πίνωσι κάθε ὕδωρ, καὶ νὰ δροσίζονται, ἐπιδροσίζονται καὶ ἀναψύχονται μόνον διὰ τοῦ καλοῦ ὕδατος τῆς καλλιτέρας πηγῆς τῆς ἡμετέρας καλλιπλούτου καὶ ἐν ὕδασιν ἔτι Μεγαλουπόλεως, φεύγοντες οὕτω, τοὺς στεγανόποδας πανδοχεῖς καὶ καπήλους, ὡς ἐπίσης καὶ πᾶν πανδοχεῖον.

Ἵνα μὴ μακρύνω ἐπὶ πλέον τὸν λόγον παύω, ἐπιφυλαττόμενος ὅπως πλείονας λεπτομερείας περὶ τοῦ ὕδατος καὶ πρὸ παντὸς περὶ τοῦ τρόπου δι' οὗ καθαρίζεται καὶ τ. λ. γράψω ἄλλοτε.

Θ. ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ ἰατρός.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΣΠΑΘΑΡΗΣ

ὁ διαπρεπὴς καθηγητὴς τῶν φυσικομαθηματικῶν

ἐν τῇ Μ. τοῦ Γ. Σχολῇ.

Η ΦΥΣΙΣ

ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΓΚΑΙΤΕ

ΦΥΣΙΣ! — Ὑπ' αὐτῆς περιβαλλόμεθα, ὑπ' αὐτῆς περιπτυσσόμεθα, ἀνίκανοι, ὅπως ἐξέλθωμεν ἐξ αὐτῆς, καὶ ἐνταυτῷ ἀνίκανοι, ὅπως εἰσδύσωμεν βαθύτερον ἐν αὐτῇ. Ἀκλήτους καὶ ἀνουθέτους παρασύρει ἡμᾶς εἰς τοὺς στροβίλους τοῦ χοροῦ της καὶ ὠθεῖ ἡμᾶς εἰς τὰ πρόσω μέχρις οὗ ἀποκάμωμεν καὶ ἐκπέσωμεν τῶν βραχιόνων αὐτῆς . . .

Αὕτη δημιουργεῖ διηνεκῶς νέας μορφάς. Τὸ ὑπάρχον δὲν ὑπῆρξέ ποτε, τὸ ὑπάρξαν δὲν ἐπανέρχεται. Τὰ πάντα εἶναι νέα καὶ ὅμως τὰ πάντα εἶναι αὐτὰ τὰ παλαιά! . . .

Φαίνεται, ὅτι ἡ ἀρχὴ καὶ ὁ σκοπὸς αὐτῆς εἶναι ἡ ἀτομικότης, ἐν τούτοις εἰς οὐδὲν λογίζεται τὰ ἄτομα. Πλάττει συνεχῶς καὶ καταστρέφει συνεχῶς· τὸ δ' ἐργαστήριον αὐτῆς εἶναι ἀπρόσβατον . . .

Τὰ πάντα εἶναι τέκνα αὐτῆς ἐν οἷς ζῇ,— ἡ δὲ μήτηρ ποῦ εἶναι;

Ἡ φύσις εἶναι ἡ μόνη τεχνῖτις. Ἐκ τῆς ἁπλουστάτης ὕλης παράγει τὰ μᾶλλον ἀντίθετα, καὶ ἄνευ ἐνδείξεως κοπώσεως ἀφικνεῖται εἰς τὴν μεγίστην τελειότητα, εἰς τὸν ἀκριβέστατον ὁρισμόν. Πάντα τὰ δημιουργήματα αὐτῆς περιβάλλονταί τι τὸ μαλθακόν, ἕκαστον δὲ αὐτῶν ἔχει χαρακτῆρα ἰδιάζοντα, ἕκαστον τῶν φαινομένων αὐτῆς ἀποτελεῖ ἰδέαν ὅλως κεχωρι-

ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΗΣ ΓΕΡΜΑΝΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΑΤΟΣ

σμένην, καὶ ἐν τούτοις τὰ πάντα ἀποτελοῦσι σύνολον ἐναρμόνιον . . .

Ὑπάρχει ἐν αὐτῇ αἰώνιος ζωὴ, διηνεκὴς γέννησις καὶ ἀεικινησία, καὶ μόλα ταῦτα δὲν προχωρεῖ. Μεταμορφοῦται ἐς ἀεὶ καὶ οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν ἀναπαύεται. Δὲν ἔχει ἰδέαν τῆς ἠρεμίας καὶ καταρᾶται τὴν στασιμότητα. Εἶναι στερεὰ, τὸ βῆμα αὐτῆς μεμετρημένον, αἱ ἐξαιρέσεις αὐτῆς σπάνιαι καὶ οἱ νόμοι αὐτῆς ἀμετάβλητοι! . . .

Ἐπιτρέπει παντὶ παιδίῳ, ἵνα παίζῃ μετ' αὐτῆς, παντὶ μωρῷ, ἵνα κρίνῃ αὐτήν, ἄλλοις δὲ μυρίοις, ἵνα διέρχωνται δι' αὐτῆς ὡς ἠλίθιοι καὶ ἀναίσθητοι, μηδὲν βλέποντες, ἀλλ' ἐπὶ πᾶσι χαίρεται καὶ πάντας χρησιμοποιεῖ διὰ τὸν σκοπὸν αὐτῆς.

Ὑπακούομεν εἰς τοὺς νόμους αὐτῆς καὶ ὅταν ἀντιτασσώμεθα εἰς αὐτούς· συμπράττωμεν μετ' αὐτῆς καὶ ὅταν θέλωμεν ν' ἀντιπράξωμεν εἰς αὐτήν. Πᾶν ὅτι παρέχει, καθιστᾷ εὐεργέτημα, καθιστῶσα αὐτὸ πρότερον ἀπαραίτητον. Βραδύνει, ἵνα ποθήσωμεν αὐτήν, σπεύδει ἵνα μὴ φέρῃ κόρον.

Δὲν ἔχει οὔτε φωνήν, οὔτε λαλιάν, ἀλλὰ πλάττει γλώσσας καὶ καρδίας, δι' ὧν αἰσθάνεται καὶ ὁμιλεῖ. Ἡ δὲ κορωνὶς αὐτῆς εἶναι ὁ ΕΡΩΣ, καὶ μόνον δι' αὐτοῦ δυνάμεθα νὰ προσεγγίσωμεν εἰς αὐτήν. . . Αὕτη διὰ βαθέων χασμάτων διαχωρίζει πάντα τὰ ὄντα, καὶ πάντα ἐπιθυμεῖ νὰ καταβροχθίσῃ. Τὰ πάντα ἀπεμόνωσεν, ἵνα τὰ πάντα συνενώσῃ. Δι' ὀλίγων ροφήσεων ἐκ τοῦ κυπέλλου τοῦ ἔρωτος ὁλόκληρος βίος πολύτονος ἀμοίβεται . . .

Ἡ φύσις εἶναι τὸ πᾶν. Ἀμοίβει αὐτὴ ἑαυτὴν καὶ τιμωρεῖ αὐτὴ ἑαυτήν, χαίρεται μόνη της καὶ βασανίζεται μόνη της. Εἶναι σκληρὰ καὶ γλυκεῖα, ἐρασμία καὶ φοβερά, ἀδύνατος καὶ

πανίσχυρος!... Τὰ πάντα ἐνέχονται πάντοτε ἐν αὐτῇ. Ἀγνοεῖ τὸ παρελθὸν καὶ τὸ μέλλον· τὸ παρὸν εἶναι δι' αὐτὴν αἰωνιότης. Εἶναι ἀγαθή. Δοξάζω αὐτὴν ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις αὐτῆς. Εἶναι σοφὴ καὶ σιωπηλή Δὲν ἁρπάζεται παρ' αὐτῆς οὐδεμία ἐξήγησις, δὲν ἀφαιρεῖται βίᾳ ἀπ' αὐτῆς δῶρον, ὅπερ αὐτὴ ἑκουσίως δὲν παραχωρεῖ. Εἶναι πανοῦργος, ἀλλ' ἐπὶ καλῷ, καὶ κρεῖττον εἶναι νὰ μὴ παρατηρῶμεν ποτὲ τὴν πανουργίαν αὐτῆς.

Εἶναι τελεία καὶ μόλον τοῦτο πάντοτε ἀτελεύτητος. Ὅπως ἐνεργεῖ, δύναται νὰ ἐνεργήσῃ ἐς ἀεί. Εἰς ἕκαστον παρουσιάζεται ὑπὸ ἰδίαν μορφήν. Ὑποκρύπτεται ὑπὸ μυρίας ὀνομασίας καὶ ὅρους, ἀλλὰ εἶναι πάντοτε ἡ αὐτή...

Αὕτη μὲ εἰσήγαγεν· αὐτὴ δὲ μέλλει νὰ μὲ ἐξαγάγῃ. Ἐμπιστεύομαι εἰς αὐτήν. Ἂς διαθέτῃ τὰ ἐμὰ κατὰ βούλησιν· βεβαίως δὲν θὰ μισήσῃ αὐτὴ τὸ πλάσμα αὐτῆς!...

ΕΙΣ ΕΚΕΙΝΗΝ

Ἐν σου βλέμμα
πᾶν τὸ αἷμα,
κόρη μου, ζωγονεῖ
καὶ εἰς ἄλλην
στιγμὴν πάλιν
τὸ παγώνει κ' ἀτονεῖ.

Σὺ καὶ βίον
καὶ μνημεῖον
κρατεῖς δι' ἐμὲ τὰς κλεῖς
Σὺ πᾶς πόθος
πᾶν μου πάθος,
εἶσ' ἀγάπη μου, κ' ἐλπίς.

14 φεβρουαρίου 1888. Γ. Χρηστίδης.

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΑΡΙΣΤΟΒΟΥΛΟΣ

Μετὰ μεγίστης εὐχαριστήσεως χαράττομεν τὰς ὀλίγας ταύτας γραμμάς, καθόσον πρόκειται οὐχὶ περὶ φίλου, ἀλλὰ περὶ

ἀνδρὸς εἰς ὃν πολλὰ ἡ πατρὶς ἡμῶν Νεάπολις τῆς Καππαδοκίας ὀφείλει.

Ὁ Φίλιππος Π. Γ. Ἀριστόβουλος γεννηθεὶς περὶ τὸ 1830 ἐν Νεαπόλει τῆς Καππαδοκίας, πατέρα ἔσχε τὸν ἱερέα Γρηγόριον, ἀδελφὸν τοῦ ἀειμνήστου Θεοκτίστου μητροπολίτου Χαλεπίου. Φοιτήσας κατὰ τὴν παιδικὴν αὐτοῦ ἡλικίαν εἰς τὰς σχολὰς τῆς πατρίδος του, ἀπεστάλη παῖς ἔτι εἰς Κωνσταντινούπολιν παρὰ τῷ θείῳ του, ὅστις ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψιν καὶ προστασίαν του λαβὼν, τὸν εἰσήγαγε εἰς τὴν ἐν Χάλκῃ Θεολογικὴν Σχολήν. Δυστυχῶς ὅμως, ἀποβιώσαντος τοῦ θείου του, ἔμεινεν ἄνευ προστάτου, καὶ ἐὰν μὴ ἐπίκουρος ἡ Μεγάλη τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία προσήρχετο, Ἣ τῇ συστάσει καὶ προστασίᾳ ἠδυνήθη νὰ συνεχίσῃ τὰς ἑαυτοῦ σπουδάς, ἤθελεν ἐπανακάμψει ἡμιμαθὴς εἰς τὴν ἑαυτοῦ πατρίδα.

Ἀριστεύσας κατὰ τὸ ἔτος 1854 καὶ ἀποφοιτήσας ἐκ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς, ἐπανέρχεται εἰς τὴν ἑαυτοῦ πατρίδα, ἔνθα διορίζεται ἀμέσως διευθυντὴς τῆς ἑλληνικῆς σχολῆς. Ἔκτοτε τὴν ζωὴν αὐτοῦ ὑπὲρ τῆς πατρίδος του ἀφιερώσας, καὶ μὴ ἐγκαταλείψας τὸ μαναχικὸν ἔνδυμα, οὐκ ἐπαύσατο ποδηγετῶν τοὺς ἑαυτοῦ μαθητὰς εἰς τὴν χριστιανικὴν θρησκείαν καὶ εὐσέβειαν, καὶ διὰ τῆς καθ' ἑκάστην Κυριακὴν καὶ ἑορτὴν μέχρι τῆς σήμερον διδασκαλίας τοῦ θείου λόγου ἀπ' ἄμβωνος, πιστοὺς τὰ τέκνα τῆς πατρίδος του φύλακας τῶν δογμάτων τῆς θρησκείας τῶν πατέρων των ποιῶν.

Ὁ Φίλιππος Π. Γ. Ἀριστόβουλος νυμφευθεὶς γυναῖκα ἐκ Συνασσοῦντος ἀπέκτησεν ἐξ αὐτῆς ἑπτὰ τέκνα. Ἀλλ' ἆρα γε ἡ πρὸς τὰ τέκνα του στοργὴ ἐμείωσε τὴν πρὸς τὴν πατρίδα του ἀγάπην καὶ ἀφοσίωσιν; Οὐχί. Διὸ καὶ ἡ κοινότης Νεαπόλεως

ἵνα τὴν εὐγνωμοσύνην της τῷ ἀτρύτους κόπους πρὸς ἐκπαίδευσιν τῶν νέων αὐτῆς καταβαλόντι δηλώσῃ, διώρισεν αὐτὸν ἐσχάτως ἐπίτιμον διευθυντήν, ἅτε, ἕνεκα τοῦ ἐπ' ὤμων του βάρους τῶν χρόνων, δεομένου πλέον μικρᾶς τινος ἀναπαύσεως, μέχρις οὗ ἐπιστάσης τῆς στιγμῆς ἀνακράζει: «Πάτερ, ἕτοιμος εἰμὶ ἐλθεῖν πρός σε.»

Κατὰ τὸ τεσσαρακονταετὲς τοῦτο διάστημα τῆς διδασκαλίας του, ἐκτὸς ἄλλων μικρῶν ἔργων, μετεγλώττισε τὸν *Γεροστάθην* τοῦ Λέοντος Μελᾶ, καὶ συνέγραψε τὰς *Ἠθικὰς ὁμιλίας ἐπὶ τῶν Κυριακῶν Ἀποστόλων*. Περὶ τῆς ἀξίας τοῦ τελευταίου τούτου ἔργου οὐδὲν λέγοντες, ἀναγράφομεν ἁπλῶς τὴν πρὸς τὸν συγγραφέα ἐπιστολὴν τοῦ πρώην Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Ἰωακείμ τοῦ Γ', καὶ μέρος τῆς κρίσεως τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἐπιτροπῆς τῶν Πατριαρχείων.

ΙΩΑΚΕΙΜ ἐλέῳ Θεοῦ κτλ.

Ὁσιολογιώτατε ἱεροδιδάσκαλε κὺρ Φίλιππε Ἀριστόβουλε, τέκνον ἐν Κυρίῳ ἡμῶν ἀγαπητόν· χάρις εἴη τῇ ὁσιολογιότητί σου καὶ εἰρήνη παρὰ Θεοῦ.

Ἔστω γνωστὸν ὅτι ἐλήφθησαν ἐγκαίρως καὶ εὐμενῶς ὑπ' ὄψιν αἱ ὑπὸ τῆς ὁσιολογιότητός σου φιλοπόνως συγγραφεῖσαι καὶ ὑπὸ τὴν ἡμετέραν ἐκκλησιαστικὴν ἔγκρισιν ἐν χειρογράφῳ ὑποβληθεῖσαι *Ἠθικαὶ Ὁμιλίαι ἐπὶ τῶν Κυριακῶν Ἀποστόλων*· παραπεμφθεῖσαι δὲ πρὸς ἐπιθεώρησιν τῇ Κεντρικῇ ἐκκλησιαστικῇ ἐπιτροπῇ ἔτυχον ἐπιδοκιμασίας ὡς πρόφορον καὶ κατάλληλον πρὸς ὃ συνετάχθησαν ἱερὸν καὶ ψυχωφελῆ σκοπόν. Καὶ τοῦτο ἀγγέλλοντες τῇ ὁσιολογιότητί σου ἐπιδαψιλεύομέν σοι τοὺς τῆς ἐκκλησίας ἐπαίνους μετὰ τῶν μητρικῶν αὐτῆς εὐχῶν καὶ εὐλογιῶν προτρεπόμενοι τὴν ὁσιολογιότητά σου, ὅπως καὶ εἰς τοὐπιὸν μὴ παύσῃ παρέχουσα σεαυτὸν χρήσιμον δι' ὁμοίων ἐπωφελῶν τῇ τε ἐκκλησίᾳ καὶ παντὶ τῷ ὀρθοδόξῳ πληρώματι. Παρέχον-

τες δὲ τὴν ἡμετέραν ἐκκλησιαστικὴν ἄδειαν πρὸς ἔκδοσιν αὐτῶν, γνωστοποιοῦμέν σε συναμα ὅτι ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐπὶ τούτῳ ἀπαιτουμένην χρηματικὴν δαπάνην γενήσεται καὶ παρὰ τῆς ἐκκλησίας ἐνέργειά τις πρὸς μικρὰν ὑποστήριξίν σου. Καλὸν δὲ καθ' ἡμᾶς καὶ λυσιτελέστερον ἂν ἀπέβαινε τὸ σύγγραμμα τοῦτο εἰ γε μετεγλωττίζετο καὶ εἰς τὴν ὀθωμανικὴν χάριν τῶν ὁμιλούντων ταύτην συμπατριωτῶν σου καὶ λοιπῶν χριστιανῶν τῶν περὶξ αὐτόθι χριστιανῶν ἐπαρχιῶν. Ἡ δὲ τοῦ Θεοῦ χάρις καὶ τὸ ἄπειρον ἔλεος εἴη μετὰ σοῦ.

ἀωπα' ἰανουαρίου ιθ'.

† Ὁ Κωνσταντινουπόλεως ἐν Χριστῷ εὐχέτης.

Ἡ δὲ ἐκκλησιαστικὴ ἐπιτροπὴ λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τὴν γνωμοδότησιν τοῦ πανοσιολ. ἀρχιμανδρίτου κ. Γερμανοῦ Γρηγοριᾶ ἐπὶ τοῦ πονήματος αὐτοῦ καὶ τὴν προφορικὴν γνωμοδότησιν μελῶν τινων αὐτῆς, μελετησάντων αὐτὸ καὶ εὑρόντων οὐ μόνον οὐδὲν περιέχον τὸ ἀπᾷδον τῇ χριστιανικῇ ἠθικῇ καὶ τοῖς λοιποῖς καθεστῶσιν, ἀλλὰ καὶ λίαν οἰκοδομητικὸν καὶ ἐπωφελὲς ἄξιον δημοσιεύσεως πρὸς ψυχωφελῆ χρῆσιν πάντων μὲν ἐν γένει τῶν εὐσεβῶν χριστιανῶν, μάλιστα δὲ τῶν ἐν Ἀνατολῇ πιστῶν, ὧν τὴν πνευματικὴν καὶ ἠθικὴν κατάστασιν ἰδιαζόντως φαίνεται εἶχεν ὑπ' ὄψιν ὁ πονήσας, ἐνέκρινεν αὐτὸ ὡς πρόσφορον καὶ κατάλληλον πρὸς ὃν συνετάχθη σκοπὸν ἱερὸν ὄντως.

Τοιαύτη ἐν ὀλίγοις ἡ σιαγραφία τοῦ ἔνδρός, ἡμεῖς δ' εὐχόμεθα αὐτῷ βίον μακρὸν πρὸς ὄφελος τῆς πατρίδος μας.

ΤΟ ΧΡΗΜΑ

Εἶναι στρογγύλον διὰ νὰ κυλᾷ καὶ φεύγῃ γρήγορα· κυκλοφορεῖ εἰς τὸν κόσμον ὡς κυκλοφορεῖ τὸ αἷμα εἰς τὰς φλέβας τοῦ ἀνθρώπου καὶ, ὡς ἐκεῖνο, δίδει καὶ αὐτὸ τὴν ζωήν. Ἔχει τύπον, φωνήν, μορφήν, χρῶμα· μόνον καρδίαν δὲν ἔχει.

Αἰώνιον ἀνάθεμα εἰς τὸν πρῶτον ὅστις τὸ ἐπενόησε καὶ ἔκαμε νὰ γεννηθῇ δι' αὐτοῦ ὁ πόθος, ὁ ὁποῖος ἀποτελεῖ τὴν γηΐνην κόλασιν τοῦ ἀνθρώπου! Τί νὰ εἶχεν ἀρά γε εἰς τὸν νοῦν του ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος; Τί νὰ εἶχεν ἴδει εἰς τὸν ὕπνον του τὴν προηγουμένην νύκτα; Ἐρωτάζετο ὅτι ἦτο προωρισμένος νὰ μεταπλάσσῃ καὶ νὰ διαπλάσσῃ ὁλόκληρον τὴν ἀνθρωπότητα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων;

Ὁ κόσμος ὅλος τρέχει κατόπιν τοῦ χρήματος μὲ τὰ σκέλη τεταμένα, μὲ τὰς χεῖρας ἁπλωμένας, μὲ διεσταλμένους τοὺς δακτύλους· τὸ κυνηγᾷ πάντοτε. Ὁ ἱδρὼς περιῤῥέει τὸ μέτωπόν του, τὰς παρειάς του· ἡ κόπωσις κυριεύει τὰ μέλη του, ὁ λάρυγξ του ξηραίνεται, οἱ ὀφθαλμοί του θολοῦνται, καὶ τρέχει, τρέχει διὰ νὰ τὸ φθάσῃ. Τὰ ὄνειρά του πληροῦνται δι' αὐτοῦ, αἱ σκέψεις του τὸ μεταχειρίζονται ὡς τροχόν, ἡ φαντασία του τὸ ἔχει ὡς ἅρμα της.

Ἔχει μυϊκὴν ἔντασιν Ἡρακλέους, ὀφθαλμὸν Λυγκέως, ἀκοὴν καὶ ὄσφρησιν κυνός. Τὸν ἦχον τῆς φωνῆς του οὐδεὶς Βετόβεν, τὸν ἐφαντάσθη καὶ εἰς αὐτὰς ἔτι τὰς ὑψηλοτέρας πτήσεις τῆς ἐμπνεύσεώς του.

Ἡ τυφλὴ τύχη τὸ κρατεῖ ὡς μαγικόν της ραβδίον· ὅ,τι ἐγγίζει δι' αὐτοῦ τὸ ἀλλοιοῖ, τὸ μεταβάλλει, τὸ ὡραίζει.

Εἶσαι φρικωδῶς ἄσχημος, μὲ τὴν ρῖνα γαμψὴν ὡς ράμφος γλαυκός, μὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀλαμπεῖς, μὲ τὸ στόμα συνδέον ὡς κρίκος τὰ δύο ὦτα, μὲ τὸ σῶμα ὡς ποιμενικὴν ῥάβδον· ἀλλ' ἡ τύχη σὲ ἤγγισε διὰ τοῦ μαγικοῦ ραβδίου της καὶ σ' ἔκαμε πλούσιον. Ἐξέρχεσαι εἰς τὰς ὁδούς, εἰσέρχεσαι εἰς τὰς αἰθούσας· ψίθυρος θαυμασμοῦ πληροῖ τὸν ἀέρα ὅπου σταθῇς, ὅλοι σ' εὑρίσκουν εὔμορφον, ὅλοι σὲ θεωροῦν Ἀδωνιν.

Εἶσαι μωρός, ἡ βλακία σου δὲν ἔχει ὅρια· εἶναι ἐζωγραφημένη εἰς τὴν μορφήν σου καὶ παρίσταται ζωντανὴ εἰς ἑκάστην λέξιν σου, ἀλλ' ἐγεννήθης υἱὸς ἑκατομμυριούχου καὶ εἶσαι ὁ μόνος κληρονόμος του. Ἐρώτησε, σὲ παρακαλῶ, τὸν κόσμον, ἂν εὑρίσκῃ εὐφυέστερον ἄνθρωπον ἀπὸ σέ. Ἡ φωνή σου εἶναι ἀργυρόηχος, τὸ πνεῦμά σου σπινθηροβολεῖ ὡς ὁ χρυσός.

Εἶσαι ἄθλιος ἀλλὰ πλούσιος· ὁ κόσμος ἀποκαλύπτεται πρὸ σοῦ καὶ ὑποκλίνεται ἐδαφιαίως· τὸ θεωρεῖ τιμήν του νὰ σὲ εἰσαγάγῃ εἰς τὴν οἰκίαν του. Εἶσαι ὁ ζηλευτότερος γαμβρὸς καὶ αἱ μητέρες, δυστυχῶς καὶ αἱ ἐντιμότεραι τῶν μητέρων, τρέχουν κατόπιν σου, σὲ περιπαιοῦνται, σὲ ὀνειρεύονται, σὲ σκέπτονται νυχθημερόν. Θεωροῦνται ψεύδη ὅσα διαδίδονται ἐναντίον σου καὶ μεγαλοποιοῦνται ὅσα πλάττει ὑπὲρ σοῦ ἡ αἰσχρὰ κολακεία.

Αἴφνης ἡ τύχη ἀποστρέφει τὸ πρόσωπόν της ἀπὸ σοῦ, σὲ

ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΗΣ ΧΡΥΣΑΝΘΟΣ ΒΑΤΟΠΑΙΔΙΝΟΣ

ἐγκαταλείπει. Ἡ δορὰ τοῦ λέοντος καταπίπτει καὶ παρουσιάζεται ὁ ὄνος ὑφ' ὅλην τὴν μορφήν του. Ἐρώτησε τότε τί φρονοῦν οἱ ἄνθρωποι περὶ σοῦ. Ἡ λάμψις τοῦ χρυσίου δὲν θαμβοῖ πλέον τοὺς ὀφθαλμούς των, κανεὶς πλέον δὲν γυρίζει νὰ σὲ κυττάξῃ. Τότε φαίνεται τὸ δυσειδὲς τῆς μορφῆς σου, ἡ μωρία τοῦ πνεύματός σου, τὸ δόλιον τοῦ χαρακτῆρός σου.

*
* *

Ὦ χρυσίον, πόση εἶναι ἡ δύναμίς σου! Ἂν διὰ σοῦ στολίζεται ἡ κακία καὶ κρύπτῃ τὰ σκωληκόβρωτα ράκη της καὶ κινῇ τὸν ἔπαινον καὶ τὸν θαυμασμόν, εἶσαι ὅμως καὶ τὸ ἀσφαλέστερον ὅπλον τῆς ἀρετῆς, τὸ πῦρ ἐντὸς τοῦ ὁποίου δοκιμάζεται. Διὰ σοῦ θριαμβεύει.

Εἰς ἕνα χαμηλόν, εἰς ἕνα ὑπόγειον μᾶλλον οἰκίσκον κάθεται μία μήτηρ μὲ τέσσαρα ἀνήλικα τέκνα. Τὸ ἓν εἶναι βρέφος εἰς τὴν κοιτίδα του, ὄχι κοιτίδα, εἰς μίαν σκάφην. Ἡ μήτηρ εἶναι ὠχρά, ρακένδυτος, ἡ μορφή της σκελετωμένη, τὰ χείλη της λευκά. Τὰ τέκνα ὠχρότερα τῆς μητρός, τὰ χεράκια των παγωμένα. Ἡ κανδήλα εἶναι πρὸ πολλοῦ ἐσβεσμένη καὶ ἀδιαχώρητον σκότος βασιλεύει εἰς τὸ δωμάτιον. Τὰ τέκνα δὲν ἔφαγον τίποτε καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν, ἡ μήτηρ ἔχει δύο ἡμέρας νὰ φάγῃ. Τὸ βρέφος δὲν εὑρίσκει γάλα εἰς τὸν μαστόν. Ἔξω ὁ βοριᾶς συρίζει ὠρυόμενος.

Αἴφνης ἀνοίγεται ἡ θύρα, καὶ ἄνθρωπος, τοῦ ὁποίου ἡ μορφὴ εἶναι δυσδιάκριτος εἰς τὸ σκότος ἐκεῖνο, προχωρεῖ ψηλαφητεί, ὁδηγούμενος ὑπὸ τῆς ἀκτῖνος τοῦ ἀειφώτου τοῦ δρόμου, τῆς εἰσελθούσης διὰ τῆς ἀνοιχθείσης θύρας, προχωρεῖ μέχρι τῆς μητρός. Θέτει τὴν χεῖρα εἰς τὸ θυλάκιον καὶ εἶτα τὴν ἁπλόνει καὶ δίδει εἰς τὴν μητέρα ἓν χρυσοῦν νόμισμα. Ὁ

χρυσὸς φωτίζει τὸ δωμάτιον, ὄχι ὁ χρυσός, ἡ ἐλεημοσύνη. Τὸ σκότος διαλύεται, τὰ δάκρυα τοῦ πόνου μεταβάλλονται εἰς δάκρυα εὐγνωμοσύνης, ἡ μήτηρ γονυπετεῖ, τὰ τέκνα σιωποῦν συσσωρευμένα τὸ ἓν ἐπὶ τοῦ ἄλλου.

Τὸ νόμισμα ἐκεῖνο μεταβάλλεται εἰς φῶς διὰ τὸ δωμάτιον, εἰς ἐλπίδα διὰ τὴν μητέρα, εἰς τροφὴν διὰ τὰ τέκνα, εἰς γάλα διὰ τὸ βρέφος!

Μόσον μεγάλη ἡ δύναμίς σου, ὦ χρυσίον, ὅταν εὑρίσκεσαι εἰς τὰς χεῖρας τῆς ἀρετῆς!

Τί ἐστὶ χρῆμα;

Γαλλικὸν περιοδικὸν ἔθετο βραβεῖον ἑκατὸν φράγκων ὑπὲρ ἐκείνου ὅστις ἤθελε δόσει τὸν καλήτερον ὁρισμὸν τοῦ *χρήματος*. Ἐκ πλείστων ἀποσταλέντων ὁρισμῶν τέσσαρες ἐβραβεύθησαν· τινὲς δ' ἐκρίθησαν ἄξιοι δημοσιεύσεως.

Οἱ βραβευθέντες ἔχουσιν ὡς ἑξῆς :

Τὸ χρῆμα εἶναι δηλητήριον, οὗτινος τὸ ἀντιφάρμακον εἶναι ἡ ἐλεημοσύνη.

Ἡ μερὶς ἡμῶν ἐπὶ τῆς εὐτυχίας τοῦ ἄλλου.

Τὸ ρόδον τῶν ἀνέμων τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς. Πρὸς βορρᾶν ὁ Βικέντιος Παῦλος, πρὸς νότον ὁ Σάϋλωκ, πρὸς δυσμὰς ὁ Ροβέρτος Μακαίρας, πρὸς ἀνατολὰς ὁ Κροῖσος.

Τὸ χρῆμα εἶναι ἡ μορφίνη τῆς ζωῆς.

* * *

Ἐκ τῶν λοιπῶν ἀπαντήσεων ἀποσπῶμεν τὰς ἑπομένας :

Τὸ χρῆμα εἶναι μέταλλον, ὅπερ ἑνοῦται, ρυπαίνει καὶ ἐκμηδενίζεται.

Τὸ χρῆμα εἶναι ταξειδιώτης, τὸν ὁποῖον ἕκαστος θὰ ἐπεθύμει νὰ ἔχῃ διὰ συνδαιτημόνα.

Ἡ αἰτία τῆς ἀνισότητος.

Τὸ χρῆμα εἶναι προϊὸν προωρισμένον διὰ τὴν ἀναγέννησιν.

Ὁ αἰώνιος πόθος αἰωνίας ἀνάγκης.

Τὸ χρῆμα εἶνσι τὸ κέρδος τοῦ καιροῦ καὶ τῆς ἐργασίας.

Τὸ χρῆμα εἶναι χελιδὼν, ἥτις δὲν ἐπανέρχεται πλέον.

Τὸ δίκαιον τοῦ ἰσχυροτέρου καὶ ἡ συγγνώμη τοῦ πένητος.

Ἡ ἀνεξαρτησία.

Τὸ ἀλεξιτήριον τοῦ ἔρωτος.

Ἡ λυδία λίθος τῆς ἀνθρωπότητος.

Ἡ βενζίνη τῆς τιμῆς.

Ὁ ἐκλαμπρότατος πρίγκηψ τῆς ἀνθρωπότητος.

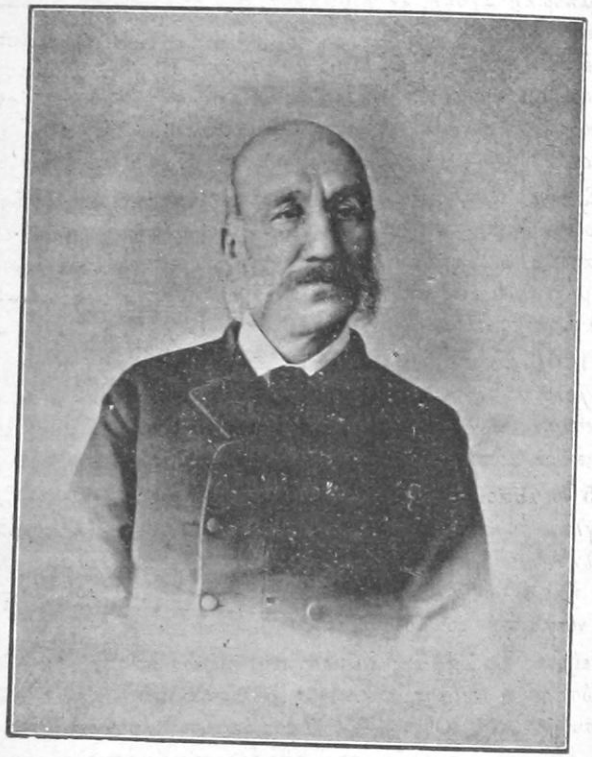
Τὸ χρῆμα εἶναι τὸ πλειότερον κυλιόμενον ἢ ὀλιγώτερον πίπτον.

Τὸ χρῆμα εἶναι τύραννος, ὅστις ἔχει ἀνάκτορον τὸ χρηματιστήριον, δούλους τοὺς ἀνθρώπους καὶ κράτος τὸν κόσμον ὅλον.

Τὸ χρῆμα εἶναι ὁ σεβασμὸς ἐξηργυρωμένος.

Τὸ χρῆμα εἶναι ὡραιότης, ἥτις συνήθως προσκολλᾶται ὑπὸ τῆς εἰκόνος ἑνὸς ἀνοήτου.

Φίλος μοχθηρός, ὃν θωπεύομεν καὶ ὅστις μᾶς διαφεύγει ὅταν πράττωμεν τὸ ἐναντίον.

ΣΑΒΒΑΣ ΚΕΣΙΣΟΓΛΟΥΣ

Ἐγεννήθη περὶ τὸ 1835 ἐν Νίγδῃ τῆς ἐπαρχίας Ἰκονίου. Τὰ πρῶτα γράμματα διδαχθεὶς ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ, καὶ γνώστης τῶν ἑλληνικῶν καὶ μαθηματικῶν ἀφίκετο εἰς Κωνσταντινούπολιν, ἔνθα εἰσήχθη οἰκότροφος ἐν τῇ κατὰ Χάλ-

κην Ἐμπορικῇ Σχολῇ, ἐν ᾗ διεκρίθη τῶν συμμαθητῶν διὰ τὴν ἐπιμέλειαν καὶ τὸν ζῆλον περὶ τὰ γράμματα καὶ ἐξ ἧς ἀπεφοίτησε τῶν ἀρίστων γενόμενος μαθητῶν. Ἐκεῖθεν ἀποφοιτήσας διωρίσθη ἀμέσως διδάσκαλος εἴς τινα τῶν ἐνοριῶν τῆς πρωτευούσης καὶ οἰκονομήσας ὀλίγον ἀργύριον μετέβη εἰς Εὐρώπην.

Ὁ Σάββας Κεσίσογλους ἐν Παρισίοις εὑρισκόμενος ἤκουσε, ὅσον χρόνον ἐπέτρεπον αὐτῷ τὰ χρηματικὰ μέσα, φυσικῶν καὶ μαθηματικῶν μαθημάτων, καὶ ἐπανελθὼν εἰς Κωνσταντινούπολιν, μετεκλήθη ὡς καθηγητὴς τῶν μαθηματικῶν εἰς τὴν ἐν Ἱεροσολύμοις Θεολογικὴν σχολήν.

Τῷ 1866 ἀφικόμενος ἐν Σμύρνῃ προσελήφθη ἐν τῇ Εὐαγγελικῇ Σχολῇ καθηγητὴς τῆς φυσικῆς μὲν τὸ πρῶτον, εἶτα δὲ τῶν μαθηματικῶν καὶ ἔκτοτε ἐδίδασκε διαρκῶς ἐν αὐτῇ ἐπὶ εἴκοσιν ἐννέα κατὰ συνέχειαν ἔτη.

Τῇ 5 νοεμβρίου τοῦ προπαρελθόντος ἔτους 1894, ὁ Σάββας Κεσίσογλους τυχαίως πεσὼν ἐκ τοῦ ἐξώστου τῆς οἰκίας αὐτοῦ, προσεβλήθη τοὺς πνεύμονας, καὶ, παρὰ τὰς περιθάλψεις τῶν οἰκείων καὶ φίλων καὶ μαθητῶν, παρέδωκε τὴν ψυχὴν αὐτοῦ τῇ 10 νοεμβρίου τοῦ ἰδίου ἔτους.

Ὁ ἀείμνηστος Σάββας Κεσίσογλους τυχὼν ἀρίστης σπουδῆς καὶ γνώστης τῶν μαθηματικῶν, ἐμελέτησε ἱκανῶς τοὺς Ἕλληνας συγγραφεῖς. Ὅθεν καὶ ὁ λόγος αὐτοῦ γράφοντος δὲν ἦτο ξενίζων, ὅπως τῶν πολλῶν περὶ τὰς ἐπιστήμας ἀσχολουμένων. Ἦτο τῆς σχολῆς τῶν ἀρχαιοτέρων, οἵτινες τὴν σπουδὴν καὶ γνῶσιν τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης ἡγοῦντο ἀπαραίτητον καὶ σπουδαῖον ἀληθοῦς ἐπιστήμονος γνώρισμα. Ἡ ἐν τῇ σχολῇ διδασκαλία τοῦ ἀνδρὸς ἦτο τερπνή, ἡ δὲ ἀναστροφὴ μετὰ τῶν ἄλλων εὐχάριστος. Δικαίως δὲ ἡ ἀπώλεια αὐτοῦ ἐθρηνήθη καὶ θρηνεῖται ὑπό τε τῆς ὁμογενοῦς κοινότητος Σμύρνης καὶ ὑπὸ πλήθους εὐγνωμόνων αὐτῷ μαθητῶν.

ΚΑΤΑ ΤΟΥ ΣΤΗΘΟΔΕΣΜΟΥ

Ὁ στηθόδεσμος, ὅστις μέχρι τοῦδε ἐθεωρεῖτο ἀναπόφευκτος διὰ τὴν ἀμφίεσιν μιᾶς κυρίας, ἐξέπεσεν ἐκ τῆς θέσεως ἣν κατεῖχεν.

Ὁ στηθόδεσμος καταργεῖται, κάτω ὁ στηθόδεσμος! φωνάζουσιν αἱ νεαραὶ Ἀγγλίδες, ὧν ἡ πρὸς τοὺς συρμοὺς μανία δὲν ὑστερεῖ τῆς τῶν Παρισινῶν Συνέστη ἐπὶ τούτῳ σύλλογος, τέλειος ὑφ' ὅλους τοὺς κανόνας, συνέταξε τὸ καταστατικόν του, μὲ τὰ κεφάλαιά του, μὲ τὰ ἄρθρα, ἐψήφισε τὰς ἀρχάς του, καὶ ἀπέστειλεν ἐπίκλησιν πρὸς «ὅλας τὰς διεθνεῖς ἀδελφὰς», πρὸς τὸ ὡραῖον φῦλον πάσης ἐθνικότητος καὶ ζητεῖ τὴν ὑποστήριξιν εἰς τὸν νέον αὐτὸν αἰσθητικὸν ἀγῶνα, ὃν μετὰ τόλμης καὶ θάρρους ἀνέλαβε. Κύριος σκοπὸς τοῦ συλλόγου τούτου, σκοπὸς διακηρυττόμενος ἐναργῶς ἐν τῷ καταστατικῷ του, εἶναι ἡ κατάργησις τοῦ στηθοδέσμου, οὐχ ἧττον καὶ ἄλλα τινά, δευτερεύοντα ζητήματα, ἐπιδιώκει τὸ σωματεῖον αὐτό. «Οὐχὶ παράμορφον συρμόν, λέγει.—Οὐχὶ παραδυξολογικὴ κομψότης.—Κάτω αἱ ἀλλόκοτοι καὶ παράξενοι ἀμφιέσεις.—Κάτω οἱ συρμοὶ οἱ καταστρέφοντες τὸ κάλλος τοῦ σώματος» καὶ τόσα ἄλλα.

Αἱ φιλόκαλοι ἀγγλίδες αἱ ἀπαρτίζουσαι τὸν σύλλογον, καὶ εἶναι ἄπειρα τὰ μέλη τοῦ καλαισθητικοῦ ἐκείνου σωματείου, διϊσχυρίζονται καὶ εἶναι, λέγουν, βέβαιαι, ὅτι θὰ ἐπιτύχῃ τελείως, θὰ πραγματοποιηθῇ ὁ ἐπιδιωκόμενος διὰ τοῦ καταστατικοῦ των σκοπὸς, καὶ ἐν ἰδιαιτέρῳ προγράμματί των ἐπικαλοῦνται τὴν σύμπραξιν καὶ τὴν συνδρομὴν ὅλων τῶν γυναικῶν εἰς τὴν σταυροφορίαν των, ἥτις σταυροφορία σκοπεῖ νὰ ἐμπνεύσῃ τὴν πεποίθησιν ὅτι καὶ ἠθικῶς καὶ σωματικῶς κερδίζει πολὺ περισσότερον ἐνδυομένη κατὰ τοὺς κανόνας τῆς λογικῆς ἢ κατὰ τὰς παραφόρους καὶ ἀλόγους ἀξιώσεις τῶν ἑκάστοτε συρμῶν.

Ὑπὲρ ἱδρύσεως κατὰ τοῦ στηθοδέσμου συλλόγου ἔχει κηρυχθῇ ἀπὸ πολλοῦ ὁ ἐν Βερλίνῳ καθηγητὴς Σβένεγκερ. Ὄχι μόνον δὲ τοῦτο, ἀλλὰ καὶ εἰς οὐδεμίαν τῶν ἀσθενῶν του, ἀδιακρίτως τοῦ νοσήματός της ἐπιτρέπει τὴν χρῆσιν τοῦ στηθοδέσμου. Ποσάκις δὲν ἐπανελήφθη μέχρι τοῦδε εἰς τὰς ἀδιορθώτους κυρίας ὅτι ἕνεκα τοῦ στηθοδέσμου τὰ ὄργανα τοῦ στήθους καὶ ὑπογαστρίου συστέλλονται, ὅτι τὸ ἧπαρ προσλαμβάνει τὰ ἀποτυπώματα τῶν πλευρῶν, ὅτι ὁ σπλὴν, ἡ καρδία, οἱ πνεύμονες κλπ. σπουδαίως βλάπτονται, ὅτι ἡ κίνησις τοῦ αἵματος καὶ ἡ ἀνανέωσις τούτου παρακωλύεται, ὅτι τέλος ὁλόκληρος ἡ κυκλοφορία τοῦ αἵματος δυσχερῶς ἐπιτελεῖται. Κατὰ ἑκατοντάδας ἀριθμοῦσι τὰ τοῦ στηθοδέσμου θύματα οἱ Γερμανοὶ φυσιολόγοι.

Ἐν τῇ ἐκθέσει τῆς Λιβερπούλης ἐξετέθησαν ὁμοιώματα ἐκ κηροῦ καὶ διάφορα ἄλλα παρασκευάσματα, ἐξ ὧν ὀφθαλμοφανῶς πλέον καταφαίνονται τὰ δεινὰ ἀποτελέσματα ἅτινα φυσιολογικῶς καὶ ἀνατομικῶς ἡ χρῆσις τοῦ στηθοδέσμου παράγει. Ἐπὶ τῇ θέᾳ τῶν προπλασμάτων τούτων αἱ θεώμεναι θὰ ῥίξωσι κραυγὴν ἐκπλήξεως.

Ἡ φιλοδοξία τῶν τοῦ νὰ περιφέρωνται πομπωδῶς μὲ τὴν σφηκοειδῆ μέσην των εἶναι ἀκατανόητος. Ὁ Ρουσὼ ἐν τῷ διασήμῳ ἔργῳ του περὶ ἀγωγῆς γράφει περὶ τούτου. «Οὐδαμῶς εἶναι εὐάρεστον νὰ βλέπῃ τις μίαν γυναῖκα διγρημένην, ὡς σφῆκα εἰς

τεμάχια δύο! Τὸ τοιοῦτον ἀφ' ἑνὸς μὲν προσβάλλει τὸν ὀφθαλμόν, περιορίζει δ' ἀφ' ἑτέρου τὴν φαντασίαν. Πᾶσα καλλονὴ ἢ πᾶν ὡραῖον ἐρείδεται ἐπὶ ὡρισμένων σχέσεων καὶ ἀναλογιῶν, τὸ νὰ ὑπερβαίνῃ δέ τις τὰς σχέσεις καὶ τὴν ἀναλογίαν, ἀσφαλῶς διαπράττει σφάλμα».

Αἱ γυναῖκες ὅλαι οὐδόλως ἢ κακῶς ἀντελήφθησαν μέχρι τοῦδε τὴν ἐπὶ τῆς καλλονῆς των γνώμην τῶν ἀνδρῶν. Πλανῶνται ἐὰν νομίζωσιν ὅτι θὰ γίνωσιν ἀρεσταὶ, ἔστω καὶ εἰς ἕνα ἄνδρα, ἁπλῶς διὰ τῆς λεπτῆς των μέσης. Οὗτος ἐὰν εἶναι ἄνθρωπος φρόνιμος θὰ σκεφθῇ, τὸ πολὺ κατ' ἰδίαν οὕτω: 'Αξιοθαύμαστον πῶς εὔθρυπτος καὶ ὑπέρλεπτος αὕτη μέση, ἣν ἁπλούστατα διὰ τῶν δακτύλων μόνον δύναται νὰ περιβάλῃ ὁ προστυχὼν ἀνὴρ, πῶς κατορθοῖ νὰ περιλάβῃ ἅπαντα τὰ ἀνθρώπινα ὄργανα. Μῦς, νεῦρα, αἷμα, ὀστᾶ, πνεύμονα, ἴσως δὲ καὶ ψυχήν, ἐὰν καὶ αὕτη ἐκεῖ ἔχει τὴν ἕδραν της, ὅλα αὐτὰ ἐντὸς χώρου στενωτάτου κλεισμένα, ἐντὸς χώρου μὴ ὑπερβαίνοντος κατὰ τὴν εὐρύτητα τὸ πολὺ τὰ πεντήκοντα ἑκατοστὰ τοῦ μέτρου!

Ἡ ἀρχαία ἐνδυμασία ἦτο τοιουτοτρόπως διεσκευασμένη, ὥστε τὴν μορφήν της καὶ τὸ σχῆμά της παρελάμβανεν ἐκ τῆς μορφῆς καὶ τοῦ σχήματος τοῦ σώματος, εἶχε δὲ τοῦτο τὸ πλεονέκτημα, ὅτι ἡ φαντασία ἦτο ἐλευθέρα καὶ ἐδίδετο αὐτῇ ἔδαφος πρὸς τοῦτο. Ἐν τῇ ἐνδυμασίᾳ τῆς σήμερον παρατηρεῖται τὸ ἀντίθετον· ἀντὶ τὸ σῶμα νὰ διαπλάσσῃ τὸ φόρεμα, διαπλάσσει τὸ φόρεμα τὸ σῶμα. Προσδίδεται εἰς τὸ σῶμα τὸ σχῆμα τοῦ προστυχόντος φορέματος καὶ οὕτως ἡ γυνὴ τῆς σήμερον μεταβάλλεται αὐτόχρημα εἰς πλαγγόνα ἄψυχον, ὁμοίαν πρὸς ἐκείνας, αἵτινες εἶναι ἐστημέναι ἐν τοῖς ἐργαστηρίοις τῶν ραπτριῶν τοῦ συρμοῦ!

Αἱ κινήσεις τῶν γυναικῶν τῆς σήμερον οὐδεμίαν ἔχουσι χάριν, δὲν δύνανται νὰ κύψωσιν ἢ ἄλλως νὰ κλίνωσι χωρὶς νὰ θραύσωσι μετάλλινόν τι ἔλασμα ἢ νὰ ἐκτεθῶσιν εἰς τὸν κίνδυνον νὰ παραβλάψωσιν ὄργανόν τι τοῦ σώματος. Δὲν δύνανται νὰ φάγωσι, διότι εἶναι ἀδύνατον ὁ στόμαχός των νὰ καταλάβῃ μεγαλήτερον χῶρον, δὲν δύνανται νὰ τρέξωσι, διότι ἡ ἀναπνοή των στενοχωρεῖται. Δὲν δύνανται νὰ ἐκραγῶσιν εἰς γέλωτα, διότι τὸ διάφραγμα ἔχει προσλάβῃ θέσιν ἀξιοθρήνητον! Καὶ ὅλα αὐτὰ ἕνεκα τοῦ κορσέ.

Ἡ οὐρὰ τῶν ἐνδυμάτων μωρία καὶ αὕτη τοῦ παρελθόντος, εὐτυχῶς τέλεον ἐξηφανίσθη ἐκ τῶν ὁδῶν. Ἕτερον ἐπίσης μέσον δῆθεν στολισμοῦ, κατὰ τὴν ὑπερβολὴν ὁμοιάζον μὲ τὸν κορσέ, τὸ τουρνοὺρ, δὲν ἠδυνήθη νὰ ἀνθέξῃ πλέον τῆς δεκαετίας. Ἐτάφη ὑπὸ τὸ γελοῖον! Γελῶμεν σήμερον ὅτι πρὸ διετίας παριστάμεθα πρὸ θεάματος γυναικῶν συρουσῶν προσκεφάλαια! Τὸ ὑψηλὸν ὑποπελμάτιον (τακοῦνι) καὶ τοῦτο σχεδὸν κατηργήθη. Ἐν γένει δύναταί τις νὰ εἴπῃ ὅτι τὴν σήμερον ὁ συρμὸς ἀκολουθεῖ πλειότερον τοὺς κανόνας τῆς ὑγιεινῆς ἢ πρίν.

Ἐναπομένει ἀκόμη ὁ σιδηροῦς, ὁ ἄκαμπτος, ὁ τυραννικός, ὁ δολοφόνος, ὁ τὴν ἀναπνοὴν λῃστεύων, ὁ ἀποπνίγων, ὁ βασανίζων, ὁ ἄκαμπτα τὰ μέλη καθιστῶν, ὁ ἐξάπτων, ὁ ἀηδής, ὁ τὴν ἀνάπτυξιν παρακωλύων καὶ τὴν κυκλοφορίαν διατράσσων σιδηροῦς θώραξ. Πόλεμος ἀμείλικτος, ἐπὶ τρεῖς ὅλους διαρκεῖς αἰῶνας, κατεδείχθη ἀνεπαρκὴς πρὸς ἐξόντωσιν αὐτοῦ. Ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν σπασμωδικῶς ἡ ἀνθρωπότης ἐξεγείρεται κατ' αὐτοῦ. Ἤδη τὸ σύνθημα δίδεται ἐκ Λιβερτούλης, ἐναπομένει δὲ νὰ μάθωμεν ἐὰν τὸ ἀπόφθεγμα «ἀνησία νικᾷ» θὰ ἐπιβεβαιωθῇ ἀκόμη μίαν φορὰν, ἢ ἂν ὁ ἀντικορσεδισμὸς θὰ νικήσῃ ἐπὶ τέλους. Ἡ νεωτερίζουσα Ἀγγλία κατέστρεψέ ποτε τὸ κρινολίνον. Ἴσως καὶ τώρα εὕρῃ ἐκ ταύτης τὴν καταστροφὴν του ὁ κορσές.

ΕΙΣ ΑΣΤΑΤΟΝ ΚΟΡΗΝ

Τί σὲ μέλει.
Ἂν σοῦ ἔφυγεν ὁ Γιώργος, ποῦ τὸν 'πίκρανες Σεμέλη ;
αὐτὸς 'πάλιωσε καινούργιον κύτταξε νὰ εὕρῃς φίλο.
Μὴν κοπιάζεις ὅμως νὰ 'ρθῃς γιατί, μὰ τὸ γλυκὸ Μῆλο !
τὰ μελίσσια θὰ σ' εὐροῦνε ἀφοῦ ἐσὺ εἶσαι μέλι
τί σε μέλι ;

Τὴ δουλειά σου.
Χάνεις διόλου ἀπ' τὴν πρώτη καρδιοκάψα ὠμορφιά σου ;
Κ' ἂν σφαλνᾶς ἐσύ, εὑρίσκεις ἀνοικταῖς παντοῦ ταῖς πόρταις·
ὄχι πόρταις, εἶπα λάθος, νὰ παράθυρα γιὰ κόρτες.
Νὰ ὁ Πέτρος, νὰ κ' ὁ Παῦλος· καὶ νὰ κάμῃς ἑτοιμάσου
τὴ δουλειά σου.

— Εἶναι κ' ἄλλοι.
— Εἶναι κ' ἄλλοι.... ποῦ πετοῦνε ἀπ' ἀγκάλη σὲ ἀγκάλη
κ' ὅταν βαρεθοῦν σ' ἀφίνουν ὅλοι 'σ τοῦ λουτροῦ τὰ κρύα.
Τότε μόνον, ἀργὰ ὅμως, θὰ μ' ἐνθυμηθῇς, Κυρία,
καὶ θὰ κρίνῃς ἂν τοῦ Γιώργου τὴν ἀγάπη τὴν μεγάλη
ἔχουν κ' ἄλλοι.

2 Αὐγούστου 1890

Γ. Χρηστίδης.

Η ΑΥΤΟΥ ΕΞΟΧΟΤΗΣ

Ο ΣΠΥΡΙΔΩΝ (πασᾶς) ΜΑΥΡΟΓΕΝΗΣ

Ἐπιχειρήσαντες τὴν ἔκδοσιν Ἡμερολογίου περιέχοντος τὰς εἰκόνας τῶν ἐπισημοτέρων καὶ δημοφιλεστέρων ἀνδρῶν ἔκ τε τοῦ κλήρου καὶ τοῦ λαοῦ, θὰ ἐγινόμεθα ἔνοχοι ἀσυγγνώστου ἀχαριστίας, ἂν ἠθέλομεν παραλίπει τὴν εἰκόνα τοῦ σεβαστοτάτου πρεσβύτου, ὅστις διά τε τῶν εὐρυτάτων αὐτοῦ ἐπιστημονικῶν γνώσεων, διά τε τῆς μεγάλης καλοκαγαθίας ἐκ τοῦ ὕψους τῆς θέσεως, ἣν ἐπαξίως κατέχει, παντοιοτρόπως καὶ πολυειδῶς ἐγένετο καὶ γίνεται ἑκάστοτε ὠφέλιμος τῷ τε γένει ἡμῶν καὶ πάσῃ τῇ κοινωνίᾳ, τοῦ ἐξοχωτάτου ἐν ἰατροῖς ΣΠΥΡΙΔΩΝΟΣ ΜΑΥΡΟΓΕΝΟΥΣ πασᾶ. Καταχωροῦντες δὲ ταύτην καθῆκον ἡγούμεθα νὰ συνδεύσωμεν αὐτὴν καὶ διὰ βραχειῶν βιογραφικῶν σημειώσεων ἄλλως τε καὶ πεποιθότες ὅτι μεγίστην εὐχαρέσκειαν θὰ προξενήσωμεν τοῖς ἀναγινώσκουσι.

Ἡ Α. Ε. ὁ Σπυρίδων Μαυρογένης πασᾶς ἐν τῇ ἀκμῇ τῆς ἡλικίας, εἰς ἣν ἐξίκετο, ἀποτελῶν συνδετικὸν κρίκον τῆς παρούσης πρὸς τὴν ἀποιχομένην μεγάλην γενεάν, ἐνῷ νεάζει καὶ μετὰ νεανικοῦ σφρίγους παρακολουθεῖ πᾶσαν τὴν πρὸς τὰ πρόσω ἐξέλιξιν τῶν τε κοινωνικῶν θεσμῶν καὶ τῶν ἐπιστημῶν, διατηρεῖ

οὐχ ἧττον ἄσβεστον τὸ πῦρ τῆς φιλογενείας καὶ θεοσεβείας, ὅπερ ἔφλεγε τὰ στήθη τῶν προγόνων ἡμῶν, πρὶν ἢ ἡ πλήμμυρα τοῦ ψευδοπολιτισμοῦ σήψῃ τοὺς σπόρους τῶν εὐγενῶν αἰσθημάτων καὶ τῶν γενναίων συλλήψεων. Ἄλλως τε δὲ καὶ εἰς γένος ἀνήκων λαμπρὸν δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ μὴ φέρῃ ἐκ γενετῆς τὰ σπέρματα τῆς μεγαλοπραγμοσύνης καὶ φιλοτιμίας τῶν προγόνων, ἅτινα τοσοῦτον γονίμως ἐκαρποφόρησαν ἐν τῇ ἀγαθότητι τῆς ψυχῆς αὐτοῦ ὑπὸ τὴν ὀδηγίαν διανοίας διαυγεστάτης καὶ ὑπὸ τὴν ζωογόνον σκιὰν πνεύματος τοσοῦτον γοργοῦ καὶ φαιδροῦ. Αἱ ῥίζαι τοῦ ἀμφιλαφοῦς καὶ ὑψηκαρήνου δένδρου τῆς οἰκογενείας τῶν Μαυρογενῶν βαθέως ἐμπεπηγμέναι εἰσὶν ἐν τῷ διασήμῳ γένει τῶν Μοροζινῶν, ὧν πολλὰ μέλη διεκρίθησαν ὡς τε στρατηγοὶ καὶ ναύαρχοι καὶ δὴ καὶ ὡς δόγαι τῆς Ἐνετικῆς δημοκρατίας, κατὰ τὴν περίοδον μάλιστα τῆς λαμπροτέρας αὐτῆς ἀκμῆς. Ἤδη ὅμως, παραλυθείσης τῆς ἐνετικῆς πολιτείας, καταδιωχθέντες οἱ τελευταῖοι βλαστοὶ τῆς οἰκογενείας τῶν Μοροζινῶν ἠναγκάσθησαν νὰ καταφύγωσιν εἰς Πελοπόνησον, κἀκεῖ δὲ ἐπί τινα χρόνον περιπλανηθέντες ἐγκατέστησαν τέλος ἐν τῇ νήσῳ Μυκώνῳ, ὅπου καὶ βαθμηδὸν ἐξελληνίσαντες τὸ ἑαυτῶν ἐπώνυμον ἐκλήθησαν Μαυρογένεις. Καὶ ἐν τῇ δευτέρᾳ δὲ ταύτῃ πατρίδι ἡ ἔμφυτος τῷ γένει μεγαλοπραγμοσύνη καὶ ἐπιχειρηματικότης δὲν ἔπαυσε παράγουσα διασήμους ἄνδρας, ὧν εἷς ἦν καὶ ὁ πάππος τῆς Α. Ἐξοχότητος, ὅστις ἀπὸ διερμηνέως τοῦ Αὐτοκρατορικοῦ στόλου διορισθεὶς ἡγεμὼν τῆς Βλαχίας καὶ Μολδαυίας, ἐκείνας τε τὰς χώρας εὐηργέτησε καὶ τῇ Αὐτοκρ. κυβερνήσει σπουδαιοτάτας παρέσχεν ὑπηρεσίας, ὧν ἕνεκα καὶ πολυειδῶς τιμηθεὶς ὑπὸ τοῦ τότε σουλτάνου ἐφειλκύσατο τὸν φθόνον καὶ τὴν ζηλοτυπίαν τῶν ἐν ἰσχύι διατελούντων, οἵτινες καὶ διὰ τοῦτο ραδιουργοῦντες

οἰκτρὸν τῷ ἀοιδίμῳ ἀνδρὶ ἀπειργάσαντο ὄλεθρον. Τῆς οἰκογενείας ὅμως ἀπολακούσης καὶ μετὰ ταῦτα τῆς προσηκούσης ὑπολήψεως καὶ ἐμπιστοσύνης παρὰ τῷ κράτει, ἕτερος Μαυρογένης, υἱὸς τοῦ πρώτου, θεῖος δὲ τοῦ παρόντος, ὁ Ἰωάννης, διορισθεὶς ὑπὸ τοῦ ἀοιδίμου σουλτάνου Μαχμούτ τοῦ Β′ πρεσβευτὴς αὐτοῦ ἐν Βιέννῃ, ἐτιμήκρον ἀντιπροσώπευσε παρὰ τῇ αὐλῇ τοῦ Ἁγίου Στεράνου τὰ ὀθωμανικὰ συμφέροντα. Οὗτος δὲ ὁ ἀοίδιμος ἀνὴρ διαγνοὺς τὸν πρὸς τὰ γράμματα καὶ τὰς ἐπιστήμας ζῆλον τοῦ ἀνεψιοῦ, παρέλαβεν αὐτὸν εἰς Βιέννην καὶ εἰσήγαγε κατὰ τὴν κλίσιν αὐτοῦ εἰς τὴν ἰατρικὴν σχολήν, ἥτις καὶ τότε ἦν καὶ νῦν διατελεῖ περίπυστος.

Περατώσας ἐν τῇ σχολῇ ταύτῃ τὰς σπουδὰς ὁ Σπυρίδων Μαυρογένης ἀνηγορεύθη διδάκτωρ τῷ 1843, ἐξασκηθεὶς δὲ ἐπὶ διετίαν ἐν τῇ πράξει ἐν τῷ βιενναίῳ γενικῷ νοσοκομείῳ, ἐπανῆλθεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν καὶ διωρίσθη ἀμέσως, ἐκτιμηθείσης τῆς ἱκανότητος αὐτοῦ, τῇ συστάσει τοῦ τότε ὑπουργοῦ τῶν ἐξωτερικῶν Ριφὰτ πασᾶ, ἰατρὸς ἐν τῷ νοσοκομείῳ τοῦ πυροβολικοῦ· μετὰ δύο δὲ ἔτη ἀποσταλεὶς ὡς ὑγειονομικὸς ἐπιθεωρητὴς τοῦ στρατοῦ εἰς Ρωμυλίαν, ἐπιστρέψας εἰς τὴν πρωτεύουσαν διωρίσθη ἀρχίατρος τοῦ μεγάλου ἐν Χαϊδὰρ-πασᾷ στρατιωτικοῦ νοσοκομείου. Ἀλλ' ὁ Σ. Μαυρογένης δὲν ὠρέγετο τόσον τιμῶν ὅσον ἀναπτύξεως καὶ πλουτισμοῦ τῶν ἰδίων ἐπιστημονικῶν γνώσεων· διὸ καὶ μετὰ διετίαν παραιτησάμενος τὴν ἄλλοις περιζήτητον ταύτην θέσιν, ἀπῆλθεν εἰς Παρισίους, ὅπου τῶν διαπρεπεστέρων τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἀκροώμενος καθηγητῶν, ἐξησκεῖτο συνάμα καὶ ἐν τοῖς νοσοκομείοις. Ἀτυχῶς ὅμως ἕνεκα τῶν ἐν Γαλλίᾳ κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην πολιτικῶν ἀνωμαλιῶν, ὧν συνέπεια ἦν μεταπολίτευσις, δὲν ἠδυνήθη νὰ μείνῃ

ἐπὶ μακρὸν ἐν τῇ ἑστίᾳ ἐκείνῃ τῶν φώτων, ἀλλ' ἀναγκασθεὶς νὰ ἐπανέλθῃ εἰς Κων]πολιν, διωρίσθη καὶ πάλιν διευθυντὴς στρατιωτικοῦ νοσοκομείου καὶ κατόπιν καθηγητὴς ἐν τῇ Αὐτοκρατορικῇ Ἰατρικῇ σχολῇ τὸ μὲν πρῶτον τῆς Ὑγιεινῆς, εἶτα δὲ ἀλληλοδιαδόχως τῆς γενικῆς Παθολογίας καὶ τῆς ἐσωτερικῆς, εἰς ἀντικατάστασιν τοῦ διασήμου Φωβὲλ, παραιτησαμένου καὶ ἐπιστρέψαντος εἰς τὴν πατρίδα αὐτοῦ Γαλλίαν.

Οὕτω λοιπὸν ταχέως διαφημιζομένης τῆς ἐπιστημονικῆς αὐτοῦ ἱκανότητος, διωρίσθη τῷ αὐτῷ ἔτει καὶ ἰδιαίτερος ἰατρὸς τοῦ τότε αὐτοκρατορικοῦ πρίγκηπος, νῦν δὲ εὐκλεῶς ἀνάσσοντος Μεγαλειοτάτου καὶ Κραταιοτάτου Σουλτάνου Ἀβδοὺλ Χαμὶτ τοῦ Β΄, ἣν θέσιν καὶ διατηρεῖ μέχρι σήμερον ἀπολαύων τῆς πλήρους ἐμπιστοσύνης τῆς Α. Α. Μ. τοῦ σεπτοῦ ἡμῶν Ἄνακτος, ὅστις ἀνελθὼν εἰς τὸν θρόνον ἐπλήρωσε τιμῶν τὸν πιστὸν ἰατρὸν ἀπονείμας αὐτῷ τὸν βαθμὸν μουσίρου καὶ βεζίρου καὶ τὰ μεγαλείτερα τῶν παρασήμων καὶ μεταλλίων τοῦ κράτους ὡς καὶ τὸ ἀξίωμα γερουσιαστοῦ.

Ἐν τῇ πληθύι δὲ τῶν τιμῶν τούτων καὶ ἐν μέσῳ τῆς ἀπεριορίστου αὐτοκρατορικῆς εὐνοίας διαφαίνεται ὁ χαρακτὴρ τῆς Α. Ε., ὡς λαμπρὸς πολύεδρος ἀδάμας, ἀντὶ νὰ ἐπισκοτισθῇ ὑπὸ τύρου, ἔτι λαμπρότερον ἀνταυγάζων τὴν περιβάλλουσαν αὐτὸν αἴγλην, διότι οὐ μόνον τὸ ἦθος διεφύλαξε προσηνὲς καὶ ἀπὸ πάσης ὑπεροψίας ἀμίαντον, ἀναστρεφόμενος μετὰ χάριτος καὶ ἀγαθότητος πᾶσι μετριοφρόνως, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐκ τοῦ ἀξιώματος ἰσχὺν αὐτοῦ πᾶσαν ἐξήσκησεν ἀποκλειστικῶς ὑπὲρ τῶν γραμμάτων καὶ τῶν ἐπιστημῶν, πλὴν καὶ ὑπὲρ πολλῶν ἀτόμων ὠφελίμως εἰργάσθη. Οὕτω δὲ ἐγένετο εἷς τῶν ἱδρυτῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου καὶ τῆς Αὐτοκρατορικῆς Ἰατρικῆς Ἑταιρίας. Ἵδρυσε τὴν Ἐφημερίδα τῶν νοσοκομείων τῆς Τουρκίας, ἥτις δημοσιευομένη κατὰ δεκαπενθημερίαν τουρκιστὶ καὶ γαλλιστὶ μεγάλας ὠφελείας παρέχει τῇ ἐπιστήμῃ· ἐδημοσίευσε δὲ ἀναριθμήτους πραγματείας καὶ μελέτας, καὶ τέλος εἰς τὴν πρωτόβουλον εἰσήγησιν τῆς Α. Ε. ὀφείλομεν τὴν καὶ παρ' ἡμῖν ἵδρυσιν λυσσοκομείου κατὰ τὸ σύστημα Παστὲρ, προτάσει αὐτοῦ ἀποσταλέντος εἰς Παρισίους τοῦ Ἐξ. Ζωηροῦ πασᾶ ἵνα ἐκμαθὼν ἐφαρμόσῃ καὶ ἐνταῦθα τὴν φιλανθρωποτάτην ταύτην τοῦ διασήμου γαλάτου ἀνακάλυψιν.

Ἕνεκα τῆς ἐνδελεχοῦς παρακολουθήσεως τῶν ἐπιστημονικῶν προόδων, ἡ Α. Ε. διατελεῖ ἐπίτιμον ἢ ἀντεπιστέλλον μέλος πλείστων ἐπιστημονικῶν ἐν Εὐρώπῃ ἑταιριῶν, ἐνταῦθα δὲ καὶ γενικὸς ἐπιθεωρητὴς τῶν στρατιωτικῶν καὶ πολιτικῶν νοσοκομείων. Πρὸς τῇ θέσει δὲ ἰδιαιτέρου ἰατροῦ τῆς Α. Α. Μ. εἶναι καὶ ἀρχίατρος τῶν ἀνακτόρων, τετιμημένος διὰ τῶν μεγάλων τάινιῶν Ὀσμανιὲ καὶ Μεδζιδιὲ καὶ διὰ τῶν μεγαλοσταύρων πολλῶν εὐρωπαϊκῶν κρατῶν, οἷον τοῦ Σιδηροῦ Στέμματος τῆς Αὐστρίας, τοῦ τῆς Σουηδίας Βάζα, τοῦ περσικοῦ Λέοντος καὶ Ἡλίου καὶ τοῦ Ἁγίου Δανιὴλ τοῦ Μαυροβουνίου, Ταξιάρχης τοῦ βελγικοῦ παρασήμου τοῦ Λεοπόλδου καὶ πολλῶν ἄλλων. Εἶναι δὲ προσέτι ἐπίτιμος καθηγητὴς τῆς ἐσωτερικῆς παθολογίας παρὰ τῇ Αὐτοκρατορικῇ Στρατιωτικῇ Ἰατρικῇ Σχολῇ, ἐν ᾗ ὑπὲρ τριακονταετίαν ἐδίδαξε λίαν εὐδοκίμως.

Ἡ Α. Ε. ὁ Σπυρίδων Μαυρογένης πασᾶς ἔχει τρία τέκνα· μίαν θυγατέρα, τὴν κυρίαν Γ. Ρικάκη, ταγῶν Α΄ γραμματέως καὶ ἐπιτετραμμένου τὰ τῆς ἐν Βελιγραδίῳ ἑλληνικῆς πρεσβείας, καὶ δύο υἱοὺς, ὧν ὁ εἷς, ὁ Ἀλέξανδρος, εἶναι ἀντιπρόσωπος καὶ πληρεξούσιος ὑπουργὸς τῆς Α. Α. Μ. τοῦ Σουλτάνου παρὰ τῇ κυβερνήσει τῆς Ἀμερικανικῆς Συμπολιτείας ἐν Οὐασιγκτῶνι, ὁ δὲ δεύτερος, ὁ Δημήτριος, γενικὸς πρόξενος τῆς Τουρκίας ἐν Μασσαλίᾳ.

ΑΚΡΙΤΑΣ

καὶ

ΤΟΥΖΛΑ

(ἀνεγνώσθη τῇ 27 νοεμβρίου 1895 ἐν τῷ Ἑλλ. Φιλ. Συλλόγῳ).

Ἐπειδὴ πρόκειται ’να γράψω περὶ τοποθεσίας ἀγχιτέρμονος ἡμῖν, οἱ εὐμενεῖς ἀναγνῶσται τῆς μικρᾶς ταύτης διατριβῆς χορηγήσουσί μοι συγγνώμην. Τοῖς ἐν Κωνσταντινουπόλει κατοικοῦσι καὶ τοῖς ὁμόροις τῷ χωρίῳ Τούζλοις ἔστι γνωστὸν τὸ δι’ ὃθεν ἰαματικὸν ὕδωρ τὸ συνελκύον κατὰ αὔγουστον ἐν Τούζλοις τοὺς ἐκ στομαχικῶν νοσημάτων πάσχοντας· ἕνεκα τούτου πολλοὶ μετέβησαν εἰς τὴν κώμην ταύτην, οὐκ ὀλίγοι δὲ ἐξέδραμον εἰς τὰ πέριξ καί τινες ἐκ τῶν μετασχόντων παιδεύσεως ἢ πνευματικῆς τινος ἀναπτύξεως. Οὐδεὶς ὅμως ἐξ αὐτῶν ἔσχε τὴν προθυμίαν ’να γράψῃ τι, οὐδεὶς ἔσχε τὴν τόλμην ’να ἐρωτήσῃ καὶ μάθῃ, πολλῷ δὲ μᾶλλον ’να ἐχνηλατήσῃ παλαιὰς ἐπιγραφάς, κοιμωμένας οὐχὶ βεβαίως ἐπ’ ἐλπίδι ζωῆς αἰωνίου. Καὶ ἐγὼ μετέβην· οὐχὶ δὲ δέκατος τῶν θεραπευθέντων, ἀλλὰ πάντως ἐπέκεινα τῶν ἐννέα κείμενος, οὐδένα διατρέχω φόβον μήπως ἀκούσω τοῦ πρὸς τὸν θεραπευθέντα Σαμαρείτην λεχθέντος (Λουκ. ιζ′, 17) «Οὐχὶ οἱ δέκα ἐκαθαρίσθησαν ; οἱ δὲ ἐννέα ποῦ ; οὐχ’ εὑρέθησαν ὑποστρέψαντες δοῦναι δόξαν τῷ Θεῷ». Μὴ καθαρισθείς, καίπερ μὴ μεταβὰς καθαρός, τυχὼν ὅμως ἐν Τούζλοις περιποιήσεως, εὐμενεῖ συννεύσει τοῦ φίλου μητροπολίτου Χαλκηδόνος Ἰωακείμ, ἐνό-

ΜΑΝΟΥΗΛ ΓΕΔΕΩΝ

μισα χρέος ὅπως ἐρευνήσω καὶ, μαθὼν ἄγνωστόν τι τέως, γράψω περὶ τοῦ παρελθόντος τῶν τόπων, οὓς ἐπεσκεψάμην·

τὸ δὲ πόρισμα τῶν ἐμῶν ἐρευνῶν ἔσται λιτότατον.

§

διότι τὸ πλοῖον τρέχει νῦν ἀνεμπόδιστον. Ὁ πρὸ ἡμῶν ὁρίζων, ἀχανής, πιθανὸν ἵνα παρωθήσῃ τινὰ εἰς εἰκασίας ὁλοτελῶς ἐβασίμους. Εἷς ἕνα μόνον ἐκ τῶν πάλαι συγγραφέων ἀπήντησα παραπομπήν, παρὰ τῷ Χριστοφόρῳ Κελλαρίῳ [1]. Παρὰ βυζαντινοῖς ἀναφέρεται πολλάκις ὁ Ἀκρίτας· ἡ δὲ ἀρχαιοτέρα βυζαντινὴ μαρτυρία ἀνατρέχει εἰς τὸν Θ′ αἰῶνα· κυρίως πηγαὶ ἱστορικαὶ εἰσὶν οὐχὶ τοσοῦτον οἱ θύραθεν ἱστοριογράφοι, ὅσον οἱ βιογράφοι ὁσίων τινῶν ἀνδρῶν ἀκμασάντων κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ Θ′ αἰῶνος. Ἐκ τῶν νεωτέρων ὁ Μελέτιος Ἀθηνῶν λέγει τινὰ, ἀλλὰ τὰ λεγόμενά εἰσι κατά τινα τρόπον παράξενα, διότι τίθησι κατὰ σειρὰν τὰς βιθυνικὰς ταύτας ἐν τῷ Ἀστακηνῷ κόλπῳ κώμας οὕτω : «Μάλτεπες, Τοῦζλες, Φιλοκρήνη πολίχνιον ποτὲ παράλιον, Ἀκρίτας ἄκρα, κοινῶς Κάβο Ἀκρίτα..... Ταράριον, πολίχνιον ποτὲ, ὅπερ λέγεται καὶ Ἀρίτζιον, κοινῶς Ἀριτζιοὺ» [2], διότι τὸν μὲν Ἀκρίταν κρίνει διάφορον τῶν Τούζλων, τὴν δὲ Φιλοκρήνην ἐνσφηνοῖ μεταξὺ Ἀκρίτα καὶ Τούζλων, δεχόμενος τὸν Ἀκρίταν ὡς ἄκραν. Περίεργος μεταξὺ τῶν ἡμετέρων λογίων φαίνεταί μοι Νικόδημος ὁ πολὺς τοῦ *Συναξαριστοῦ* συγγραφεύς, ὅστις ἀπὸ τῆς 26 δεκεμβρίου μέχρι τῆς 5 ἰανουαρίου, καὶ κατόπιν εἰς τὴν 4 φεβρουαρίου, παραπίπτει, κατὰ συνήθειαν ἀκρι-

1. Christ. Cellarii, Notitiae Orbis Antiquis. Λειψία, 1773, τόμ. Β′, σελ. 241, § VIII.

2. Μελετίου Γεωγραφία, ἔκδ. Α′, σελ. 447.

σίας, περὶ Ἀκρίτα λαλῶν, εἰς ἀντίφρασιν· ἐν μὲν τῇ βιογραφίᾳ Εὐθυμίου τοῦ ἐπισκόπου Σάρδεων τοῦ ὁμολογητοῦ γράφων τὸν Ἀκρίταν «ἀκρωτήριον ἐν τῷ Εὐξείνῳ Πόντῳ κείμενον καὶ κοινῶς Κάβο-Ἀκρίτα καλούμενον» [1], ἴσως παρενεχθεὶς ἐκ τῆς σήμερον ὑπάρξεως τοῦ λειψάνου τοῦ ἁγίου Εὐθυμίου ἐν Χιλῇ (ἦν λαμπρῶς συνέχεεν Ἀγχιάλῳ τῇ ἐν Εὐξείνῳ) [2], ἐν δὲ τῷ ὑπομνήματι εἰς Γρηγόριον τὸν ἐν τῷ Ἀκρίτᾳ καὶ Νικόλαον τὸν Στουδίτην [3] διατεινόμενος ὅτι κεῖται «παρὰ τὴν Χαλκηδόνα» καὶ καλεῖται «ἤδη Κάβο-Ἀκρίτα». Ταῦτα δὲ τὰ σφάλματα μετήγγισε, δυστυχῶς, ὁ τοὺς *Βίους τῶν Ἁγίων* ἐσχάτως ἐν Ἀθήναις ἐκδοὺς λόγιος ὁμογενὴς Τρύφων Ε. Εὐαγγελίδης [4], ὁρίσας μάλιστα τὸ ἀκρωτήριον Ἀκρίτα «πέραν τῆς Χιλῆς» κείμενον, ἀλλαχοῦ δὲ τιθεὶς «παρὰ τὴν Χαλκηδόνα». Οἱ συγγραφεῖς τῶν *Βιθυνικῶν* Μ. Κλεώνυμος καὶ Χρ. Παπαδούπουλος ἀφορίζουσι δέκα τέσσαρας σὺν ἡμίσει στίχους περὶ τοῦ Ἀκρίτα, μόνην πηγὴν ἔχοντες τὴν βιογραφίαν Εὐθυμίου τοῦ Σάρδεων [5], ἐνῷ πολλαχοῦ παραπέμπουσιν εἰς τὸν Perrot καὶ τὸν Texier, περὶ δὲ Δακιβύζης εἴκοσιν ἓξ στίχους, καὶ περὶ Νικητιάτων ἐννέα καὶ ἓν τρίτον τοῦ στίχου [6]. Πάντα ταῦτα τὰ λεγόμενα

1. Συναξαριστής, εἰς τὴν 26 δεκεμβρίου.

2. ὑποσημείωσις 2 τῆς αὐτῆς ἡμέρας· Συναξαριστής, ἐκδόσεως Ζακύνθου, 1868, τόμ. Α', σελ. 409.

3. Συναξαρ. εἰς τὴν 5 ἰανουαρίου καὶ 4 φεβρουαρίου.

4. Βίοι τῶν ἁγίων· ἐκκαθαρθέντες καὶ συμπληρωθέντες κλπ. Ἐν Ἀθήναις, 1895, ἐκδότης Γεώργιος Δ. Φέξης· ἴδε σελ. 45 καὶ 1019-1020.

5. Βιθυνικά, ἢ ἐπίτομος μονογραφία τῆς Βιθυνίας καὶ τῶν πόλεων αὐτῆς. Ἐν Κωνστ]πολει, 1867, σελ. 38.

6. αὐτόθι σελ. 42 καὶ 58-59.

χρήζουσι πολλῆς ἐρεύνης, ἵνα μὴ τοὐντεῦθεν εἴπω ὅτι χρήζουσιν ἀνασκευῆς. Ἀλλὰ νῦν ὑπερήλασε πάντας τούτους ἐπὶ τῇ τόλμῃ Νικολάός τις Φωτιάδης, ἐκδοὺς σημειώματα περὶ τῶν μερῶν τούτων, ἐν οἷς γινώσκονται τοσαῦται πηγαὶ χρήσιμοι πρὸς μελέτην, ὅσας δύναται ἀνερευνήσῃ μαθητὴς σχολαρχείου, ἀλλὰ καὶ αὗται παρερμηνεύονται, προδήλως ἕνεκεν ἀγνοίας τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης καὶ σπουδῆς πρὸς τὸ γράφειν καὶ ἐκδίδειν [1]. Ἐκ τῶν ἑσπερίων γεωγράφων ἀγνοῶ τίνας ἔπρεπεν ὑπ' ὄψιν ἵνα λάβω· τέλη θὲς εἰπεῖν: ἐρωτήσας τίς ἔγραψε κατ' ἔκτασιν ἢ κατ' ἐπιτομὴν περὶ τῶν μερῶν τούτων οὐδὲν ἔμαθον, καὶ τὴν ἀποτυχίαν μου ταύτην ἐν τῇ ζητήσει σπουδαιοτάτων βιβλίων ἐπ' ἀκριβώσει τῶν ἀμφιβαλλομένων ὁμολογῶν ἐλπίζω ὅτι γενήσεται δεκτὸν μετ' εὐμενείας τὸ *καθ' ὑπομνηματισμὸν ἔρδειν*. Τὸ καθ' ὑπομνηματισμὸν τοῦτό ἐστιν ἡ ἔρευνα πηγῶν ἑλληνιστὶ γεγραμμένων, μετὰ ἐπιτόπιον ἐξέτασιν.

§

Τῆς περὶ τῶν μερῶν τούτων ἱστορικῆς ἐρεύνης ἥκιστα ἀρίστηται ἡ ἀρχαιολογική· συνημμέναι δ' ἀμφότεραι, ἡ μὲν ὑπηρετεῖ τῇ δέ· καὶ τὴν ἱστορίαν καὶ τὰς τύχας ἐκτιθέμενοι τῶν βιθυνικῶν τούτων τοποθεσιῶν, χερσαίων, ἐναλίων τε καὶ παραλίων, τείνομεν πρὸς καθορισμὸν τῶν παρὰ βυζαντινοῖς ἀναφερομένων κωμῶν τε καὶ νήσων. Ὀνόματα προσγενῆ τόπων ἀναφέ-

1. ἀπὸ σελ. 37-39 αἱ πᾶσαι εἰδήσεις· ἐν σελίδι 37 *στίχος ἥμισυς* περὶ Παντειχίου. Περὶ Δακιβύζης, ὅτι ἔστιν ὄχι μεσόγειος, ἀλλ' ὑπερθαλάσσιος· ἤτοι ὄχι παράλιος, ἀλλά; ἤξεις, ἀφίξεις, τὸ παλαίφατον. Ἐπιγράφεται δὲ τὸ φυλλάδιον *Περιοδεία ἀπὸ Κωνσταντινουπόλεως εἰς Ἐσκὶ-Σεχίρ. Ἐν Κων]πόλει, 1895*. Τοῦ αὐτοῦ φυλλαδίου ἑτέρα ἔκδοσις φέρει ἕτερον τίτλον, ἑτέραν ἀφιέρωσιν καὶ ἄλλας ἐπιγραφάς.

ρονται Ἀκρίτας, Ἅγιος Τρύφων, Κασιλάου, Ἐρίβολος, Νικητιάτον, Δακίβυζα, Δόρκων, Ἀρβήλα, Παυλοπετρίον, Κωδωνὸς, Ἅγιος Ἀνδρέας, Ἁγία Γλυκερία, τὸ σύνολον δώδεκα, ὧν τὰ δύο τελευταῖα νήσων εἰσὶν ὀνόματα. Πάντα ταῦτα τὰ μέρη ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ Θ΄ αἰῶνος ἦσαν τὸ συντευκτήριον ὁσίων ἀνδρῶν, ἀπελαυνομένων τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὑπὸ τῶν εἰκονομάχων· ἰδίως ὁ Ἅγιος Ἀνδρέας, μικρὰ νησὶς ἔμπροσθεν τῶν Τούζλων, εἰσέτι τοῦνομα τοῦτο σώζουσα, καὶ ὁ Ἀκρίτας ἐγένοντο τὰ σημαντικώτερα μέρη, ἐν οἷς ὤκησαν ἐξ ἀνάγκης ἢ προαιρέσεως ἄνθρωποι σπουδαῖοι λαβόντες ἐν τοῖς ἐκκλησιαστικοῖς τότε πράγμασι μέρος· αἱ λοιπαὶ τοποθεσίαι σποράδην ἀναφέρονται, Δακίβυζα δὲ καὶ Νικητιάτον μετὰ τὸν ΙΓ΄ ἀμφότεραι, κατὰ τὸν Δ΄ αἰῶνα τὸ πρῶτον ἡ πρώτη τῶν δύο τούτων ἀναφερομένη.

§

Εἰς τὴν ἱστορίαν τοῦ πατριαρχικοῦ θρόνου τῆς Κωνσταντινουπόλεως σημειοῦται κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς Θ΄ ἑκατονταετηρίδος ἡ νησὶς **Ἅγιος Ἀνδρέας**, ἱερᾶς οἰκοδομῆς ἔτι σώζουσα λείψανα, φιλοξενήσασα Μεθόδιον τὸν μακάριον πατριάρχην νέας Ῥώμης, ἐν μοναχοῖς ἔτι κατηριθμημένον· ὑπάρχει παράδοσις γνωστοτέρα παρ' ἡμῖν ὅτι ὁ Μεθόδιος ἐκλείσθη ἐν τάφῳ, συγκλείστους ἔχων δύο ληστάς, ἐν Ἀντιγόνῃ τῇ νήσῳ, καθὰ μαρτυρεῖ περὶ τούτου Ζωναρᾶς ὁ χρονογράφος καὶ πρὸ τούτου Συμεὼν ὁ Μάγιστρος[1], ἐν τούτοις ὁ πρῶτος περιορίσας αὐτὸν ἦν Μιχαὴλ ὁ Τραυλὸς, ὁ δὲ τόπος τῆς τιμωρίας ἡ νησὶς Ἅγιος Ἀνδρέας, ἐπὶ μάρτυσιν ἀξιοπίστοις τῷ τε Γενεσίῳ καὶ τῇ κατὰ πρόσταγ-

1. Ζωναρᾶς· βιβλ. ΙΕ΄, κεφ. 28· Συμεὼν Μάγιστρος· σελ. 612. Αἱ εἰς τοὺς βυζαντινοὺς ἱστοριογράφους παραπομπαὶ γίνονται κατὰ τὴν ἔκδοσιν τῆς Βόννης.

μα Κωνσταντίνου τοῦ Πορφυρογεννήτου συνταχθεῖσῃ χρονογραφίᾳ[1], ἥτις ἀφηγεῖται τὸν τοῦ Μεθοδίου περιορισμὸν ὑπὸ Τραυλοῦ «κατὰ τὴν νῆσον Ἀνδρέου τοῦ ἀποστόλου, καθ' ἣν ὁ Ἀκρίτας ἐγγειτονεῖ»· τοῦ Ζωναρᾶ γράφοντος ἁπλῶς «καθείργνυσι κατὰ τὸν Ἀκρίταν»· ἐνῷ ὁ Γενέσιος γράφει «νῆσον τοῦ πρωτοκλήτου, καθ' ἣν ὁ Ἀκρίτας ἐγγειτονῶν ἐμφανίζεται»· ἀνώνυμος δὲ τοῦ Μεθοδίου βιογράφος ὁρίζει τὸν περιορισμὸν γενόμενον ἐν τάφῳ «εἰς τὸ τοῦ ἀποστόλου Ἀνδρέου νησίον», ἐν ᾧ διέμεινεν ἐννέα ἔτη[2]. Τὸ νησίον Ἅγιος Ἀνδρέας, ὑψηλότερον τῶν λοιπῶν, κεῖται πλησίον τῶν Τούζλων, ὁρατὸν τοῖς ἀπὸ τοῦ Παντειχίου προερχομένοις. Ἄγνωστον πότε κατεστράφη ἡ ἐπ' αὐτοῦ μονή. Τῷ 1158 ὑπῆρχε. Περὶ τὰ 1270—72 ἦν ἔρημος· ὁ δ' ἐπ' ὀλίγον ἀσκήσας ἐν τῷ ὄρει τοῦ Αὐξεντίου Μελέτιος ὁ Γαλησιώτης ἤγειρεν ἐκ βάθρων μονύδριον ἐπ' ὀνόματι τοῦ πρωτοκλήτου τῶν ἀποστόλων μετὰ ναοῦ καὶ κελλίων, ἐπὶ βραχὺν χρόνον ἀσκήσας ἐν αὐτῷ, ὅτε καὶ πλήθη συνέρρεον ὀρθοδόξων εἰς τὴν μικρὰν νησίδα πανταχόθεν· ταῦτα κατὰ τὴν μαρτυρίαν Μακαρίου Χρυσοκεφάλου τοῦ μητροπολίτου Φιλαδελφείας[3], ὅστις τὴν νησίδα καλεῖ μικρὰν μὲν τὸ μέγεθος, τὴν δὲ θέαν χαρίεσσαν. Φαίνεταί μοι ὑπάρχουσα ἡ μονὴ καὶ κατὰ τὸν ΙΔ΄ αἰῶνα, διότι παρὰ Μακαρίῳ οὐδεμία μνεία γίνεται καταστροφῆς αὐτῆς. Ἡ μετὰ ταῦτα μαρτυρία περὶ τῆς μονῆς καὶ τῆς ἱστορίας

1. Γενέσιος, σελ. 50, καὶ Theophanis Continuati, σελ. 48. παρβλ. Ζωναρᾶν· ΙΕ΄, 22.

2. βλ. τὴν βιογραφίαν παρὰ Migne· Patrologiae Graecae, τόμ. Ρ΄, στήλη 1244-1261.

3. βιογραφία Μελετίου Γαλησιώτου ἐν «Νέῳ Ἑλληνομνήμονι» ἐν δημώδει γλώσσῃ.

αὐτῆς ἀνάγεται εἰς τὸν ΙΗ' αἰῶνα, ἔστι δὲ πατριαρχικὸν ἔγγραφον, καὶ κατ' αὐτὸ ἡ μονὴ φαίνεται λειτουργοῦσα καὶ κατὰ τὸν ΙϚ' αἰῶνα, ὅτε, τῷ Πατριαρχείῳ πρὸ χρόνων ὑποτεταγμένην, ἀπέσπασαν μετὰ τὰ μέσα τοῦ αἰῶνος τούτου ἀπὸ τῆς ἀμέσου πατριαρχικῆς ἐξουσίας οἱ μητροπολῖται Χαλκηδόνος, ἑαυτοῖς ὑποτάξαντες. Ἐν ἀρχαῖς τοῦ ΙΖ' Τιμόθεος ὁ Κωνσταντινουπόλεως ἀποσπάσας αὐτὴν ἀπὸ τῆς παρελόγου κυριαρχίας τῶν μητροπολιτῶν Χαλκηδόνος ἐχορήγησε τῇ μονῇ τὴν προτέραν ἐλευθερίαν καὶ τὸ σταυροπηγιακὸν δίκαιον, τὴν δὲ πρᾶξιν αὐτοῦ ταύτην (1612—1620) ἐπεκύρωσαν οἱ πατριάρχαι Κύριλλος ὁ Λούκαρις καὶ Ἄνθιμος ὁ Β' (1620—1623), ἀλλὰ μετ' ὀλίγον οἱ μητροπολῖται καὶ πάλιν ἥρπασαν αὐτὴν βυθίσαντες εἰς χρέος καὶ σχεδὸν καταστροφήν· διὸ τῷ 1730 Παΐσιος Β' ὁ πατριάρχης ἠλευθέρωσε τὸν Ἅγιον Ἀνδρέαν, ἐπιβραβεύσας αὐτῷ πάλιν τὸ σταυροπηγιακὸν δίκαιον[1]. Ἔκτοτε οὐδεμία μνεία τῆς μονῆς παρ' ἡμῖν· ἀγνοοῦμεν ἄρα καὶ πότε κατεστράφη.

§

Τὸ πατριαρχικὸν γράμμα, οὗ ἐμνήσθην, χρησιμεύει ἡμῖν ἔν τινι μέτρῳ πρὸς γνῶσιν τῆς τοποθεσίας τοῦ **Νικητιάτου**· διότι γράφον περὶ τῆς μονῆς τοῦ νησιδίου Ἁγίου Ἀνδρέου τίθησιν αὐτὴν «ἐν τῇ νήσῳ ἀντικρὺ τοῦ Νικητιάτου»· ἀλλὰ σχεδὸν ἀντικρὺ τῆς νησίδος κεῖνται τὰ Τοῦζλα, περὶ ὧν ἔχομεν καὶ ζῶσαν μαρτυρίαν. Ἀρχαιοτέραν τοιαύτην περὶ Νικητιάτου χορηγεῖ ὁ τοῦ Μαυρικίου Συναξαριστής, καὶ κατὰ τοῦτον, τὸ Νικητιάτον ἦν μοναστήριον, ἀνεγερθὲν ἐπὶ Μιχαὴλ καὶ Θεοδώρας τῶν

1. γράμμα Παΐσίου πατριάρχου ἐν χειρογράφῳ τῆς βιβλιοθήκης τοῦ Ἑλλην. Φιλολ. Συλλόγου, ὑπ' ἀριθμ. 11.

αὐτοκρατόρων ὑπὸ Σεργίου τοῦ μαγίστρου, παρλαγόνος ἀνδρός, συγγενοῦς τῆς Θεοδώρας, δόντος τὸ ὄνομα Νικητιάτον ἀπὸ τῆς παρὰ τὴν Ἀμαστριν τὴν ἐν Εὐξείνῳ ὁμωνύμου κώμης, προστίθεται δ' ἐν τῷ Συναξαριστῇ[1] ὅτι τὸ μοναστήριον εὑρηται *μεταξὺ τῶν δύο ἐμπορίων, τοῦ Καλοῦ-ἀγροῦ καὶ τοῦ Δόρκωνος*. Ὁ ὁρισμὸς ὅμως οὗτός ἐστιν ἥκιστα στενός· ἄλλως δὲ καὶ ἀσαφής· τὸ μὲν διότι ἀγνοοῦμεν—ἐγὼ τοὐλάχιστον—τὸν ἐμπορικὸν λιμένα Δόρκωνος, τὸ δὲ διότι ὁ Καλὸς-ἀγρὸς κεῖται πολὺ μακρὰν τῶν Τούζλων. Τοῦ Νικητιάτου ὡς χωρίου γίνεται μνεία κατὰ τὸν ΙΓ' καὶ τὸν ΙΔ' αἰῶνα, κυρίως δὲ τοῦ φρουρίου αὐτοῦ· φρονῶ δ' ὅτι ἐκ τῆς μονῆς τῆς ὑπὸ Σεργίου κτισθείσης ἐκλήθη καὶ τὸ χωρίον, καὶ ὅτι ἡ μονὴ αὕτη ἔκειτο ἐν ᾧ τόπῳ τὰ Τοῦζλα. Παλαιοτέραν μαρτυρίαν ἔχομεν τὴν παρὰ Γεωργίῳ Ἀκροπολίτῃ καὶ Γεωργίῳ Παχυμέρει τοῖς ἱστοριογράφοις[2], ὧν ὁ πρῶτος ἀφηγεῖται ὅτι τὸ φρούριον τοῦ Νικητιάτου Ἰωάννης Δούκας ὁ Βατάτζης μικρῷ πρὸ τοῦ 1235 ἀνεκτήσατο λαβὼν ἀπὸ τῶν φράγκων, ὁ δὲ ἕτερος ἀναφέρει τοῦτο σὺν τῷ προσδιορισμῷ «*τῶν Νικητιάτων τῆς Δακιβύζης φρούριον*». Ἀναφέρω τοῦτο ὅπως ὑπομνήσω ὅτι ὁ δαιμόνιος Φωτιάδης ἐν τῷ βιβλίῳ αὐτοῦ γράφει μεμφόμενος τοῦ Παχυμέρους ἐπὶ *ἐπιμονῇ πρὸς συνταύτισιν τῶν φρουρίων Δακιβύζης καὶ Νικητιάτων*[3], ὅπερ

1. Νικοδήμου Συναξαριστής, εἰς τὴν 28 ἰουνίου. Ἐν τῷ Μηναίῳ τοῦ Ἰουνίου οὐδὲν εὗρον.

2. Ἀκροπολίτης· σελ. 64. Παχυμέρης· τόμ. Β', σελ. 103, τόμ. Α', σελ. 307 καὶ 198. Ἐφραίμιος· στίχοι 8313-8315.

3. σελ. 39, στιχ. α', ὅπου παρίστανται ὁ μὲν Παχυμέρης ἀγεωγράφητος, οἱ δὲ Κατακουζηνός, Ἐφραίμιος καὶ Ἀκροπολίτης, σὺν Φωτιάδῃ τῷ μήπω φωτισθέντι, γινώσκοντες πλείω τούτων ἐκ τῆς γεωγραφίας.

οὐχ οὕτως ἔχει· διότι ὁ ἱστοριογράφος οὗτος ἐγίνωσκε βεβαίως κάλλιον τοῦ δαιμονίου Φωτιάδου ὅτι τὸ φρούριον εἰ μὲν ἦν παρὰ τὸ Νικητιάτον, ἔδει 'ν' ἀποκαλῆται φρούριον Νικητιάτου, εἰ δὲ ἦν πρὸς τὴν Δακίβυζαν, ἔδει 'να λέγηται φρούριον τῆς Δακιβύζης· ἀλλ' ὁ γινώσκων τὴν ἑλληνικὴν ὀλίγον, ὁ γινώσκων τὴν ὕπαρξιν Νικητιάτου παρὰ τὴν Ἄμαστριν ἐν Εὐξείνῳ, εὑρίσκει χωρὶς δυσκολίας τινὸς ὅτι τὸ τοῦ Παχυμέρους χωρίον, ἀναλυτέον οὕτω πρὸς ῥωτισμὸν Φωτιαδῶν: φρούριον Νικητιάτου, **τοῦ τῆς** Δακιβύζης δῆλα δὴ τότε καὶ πρότερον ἐλέγετο: τὸ Νικητιάτον τῆς Δακιβύζης. Σημειῶ ἐνταῦθα ὅτι Μιχαὴλ ὁ τῆς ἀρχῆς ἅρπαξ ὁ Παλαιολόγος ἐνέκλεισεν ἐν τῷ φρουρίῳ Νικητιάτου τὸν τοῦ Θεοδώρου Β' τοῦ Λασκάρεως υἱὸν Ἰωάννην. Τὸ τοῦ Νικητιάτου φρούριον ἀναφέρεται τῷ 1315 ἐν ἐγγράφῳ πατριαρχικῷ,[1] τῷ δὲ 1329 ποιεῖται μνείαν Ἰωάννης ὁ Καντακουζηνὸς τοῦ φρουρίου, ὃ καὶ συναριθμεῖ τῇ Φιλοκρήνῃ καὶ Δακιβύζῃ καὶ τῷ Ῥιτζίῳ[2].

καὶ ἐκ τῆς μαρτυρίας τοῦ πατριαρχικοῦ γράμματος τοῦ Παϊσίου Β', ἀλλὰ, τὸ κυριώτερον, ἐκ τῆς παρὰ τοῖς γεροντοτέροις σωζομένης παραδόσεως ὅτι τὸ χωρίον αὐτῶν ἐλέγετο Νικήτι ἢ Ἀνίκητο, καὶ ὅτι εἶχε γείτονα τὴν νῆσον Ἅγιον Ἀνδρέαν, πείθομαι ὅτι τὸ Νικητιάτον ἔκειτο ἐν ᾧ τόπῳ τὰ Τοῦζλα τῆς σήμερον. Πλησίον τῆς σήμερον ἐγειρομένης οἰκοδομῆς τῆς δημοτικῆς σχολῆς σώζεται κατὰ τὸ ἥμισυ κατεστραμμένος πύργος μικρός, λείψανον ἐρυμνὸν τοῦ παλαιοῦ τείχους τοῦ περικλείοντος τὸ

1. Miklosich καὶ Muller, Acta Patriarchatus Constantinopolitani· τόμ. Α', σελ. 28.

2. Κατακουζηνός· τόμ. Α', σελ. 360.

Νικητιάτον καὶ ἐκτεινομένου εἰς ἀπόστασιν μεγάλην πέριξ τοῦ σημερινοῦ χωρίου Τούζλων. Εἰ δ' οὐχὶ ὁ σύνολος οὗτος περίβολος, ἀλλὰ πάντως ὁ κατεστραμμένος μικρὸς παρὰ τὸ σχολεῖον πύργος ἦν τὸ φρούριον, ἐν ᾧ ἐκλείσθη ὁ Ἰωάννης Λάσκαρις, ἐν ᾧ τὸν δυστυχῆ παῖδα καὶ Μιχαὴλ ὁ Παλαιολόγος ἐπεσκέψατο.

8

Ἀπέναντι τῶν Τούζλων ἀλλ' ὀλίγῳ μακρὰν κεῖνται πλὴν τῆς τοῦ ἁγίου Ἀνδρέου τρεῖς ἔτι μικραὶ νησίδες, ὧν αἱ δύο σχεδὸν μικροσκοπικαί, ἡ δὲ μείζων αὐτῶν ἔστι προδήλως ἡ νῆσος **Ἁγία Γλυκερία,** γνωστὴ ἐπὶ τῇ φιλοξενίᾳ, ἣν ἐχορήγησε κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς Θ' ἑκατονταετηρίδος εἰς τὸν ἡγούμενον τῆς ἐν Τριγλείᾳ μονῆς (τῶν Ἁγίων Πατέρων) Μηδικίου Νικήταν τὸν ὁμολογητήν· τοῦτον τὸν Νικήταν Ἄνθιμος ὁ τοὐπίκλην Καϊάφας, ἔξαρχος τῶν ἐν τῷ κόλπῳ τῆς Νικομηδείας κειμένων μοναστηρίων, ἐντολῇ τοῦ Λέοντος Ε', ἔκλεισεν «ἐν φυλακῇ στενοτάτῃ.... εἰσενέγκας εἰς νῆσον, ἐν ᾗ τιμᾶται ἡ ὁσία Γλυκερία»[1]. Ἐπὶ τῆς νήσου ταύτης ὑπῆρχε μοναστήριον ἐπ' ὀνόματι τῆς Θεοτόκου τῆς Παντανάσσης, οὗ τῶν ἐγκαινίων τὴν ἀνάμνησιν ἦγεν ἡ τῆς Κωνσταντινουπόλεως Ἐκκλησία τῇ 13 μαΐου[2] μνήμῃ τῆς ἁγίας μάρτυρος Γλυκερίας. Τοῦτο μαρτυρεῖ ὁ τοῦ Μαυρικίου Συναξαριστής. Ἀλλὰ τὸ μοναστήριον ἐσώ-

1. Δουκάκη, Μέγας Συναξαριστής· Ἀπρίλιος· ἐν Ἀθήναις, 1892, σελ. 51. Ἡ τοῦ Νικήτα βιογραφία ἐξεδόθη πλήρης σφαλμάτων· ἀνετύπωσε δ' αὐτὴν, χωρὶς μνείας τῆς ὑπὸ Δουκάκη ἐκδόσεως, ὁ Τρ. Εὐαγγελίδης ἐν «Βίοις Ἁγίων» ἀπὸ σελ. 286-313.

2. Συναξαριστής· «τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ τελοῦνται τὰ ἐγκαίνια τοῦ ἐν τῇ νήσῳ τῆς Ἁγίας Γλυκερίας σεβασμίου καὶ θείου ναοῦ τῆς ὑπεραγίας δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου τῆς Παντανάσσης».

ζετο καὶ κατὰ τὰ μέσα τοῦ ΙΒ' αἰῶνος, ὡς ἀναγινώσκομεν ἐν χρυσοβούλλῳ λόγῳ Μανουὴλ αὐτοκράτορος τοῦ Κομνηνοῦ, κατὰ μάρτιον τοῦ 1158 ἀπολελυμένῳ[1], καὶ συναριθμοῦντι τὴν Ἁγίαν Γλυκερίαν ταῖς νήσοις Ἁγίῳ Ἀνδρέᾳ, Ὀξείᾳ, Πρώτῃ, Πλατείᾳ, Χάλκῃ, Πριγκήπῳ, Ἀντιγόνῃ, Τερεβίνθῳ, καὶ Ἰάτρῳ, νησίδι δῆλον οὖν, ἥτις ἐστίν, ὡς φρονῶ, ἡ Νέανδρος[2].

§

Ὅτε πρὸ τετραετίας ἐξεδίδουν τὸ χρυσόβουλλον τοῦ Μανουὴλ ὡμολόγουν ὅτι πιθανῶς μὲν Τραγονήσιον ἐστὶν ἡ Πίτυς ἢ Πίτα, Ἴατρος ὅρως, Ἁγία Γλυκερία, Ἅγιος Τρύφων, Πελάγιος ἦσαν ἄγνωστα. Περιελθὼν τὰ μέρη ταῦτα, δύναμαι σήμερον ἵνα χειραγωγήσω τινα ποθοῦντα ἵνα προσθῇ νέας εἰς τὰς μέχρι σήμερον γνώσεις αὐτοῦ. Πρὸ τοῦ περὶ τούτων λόγου ὅρως, στίχοι τινὲς ἀνάγκη ἵνα γραφῶσι περὶ τοῦ **Παντειχίου**, ὅπερ ἐπὶ τοσούτους αἰῶνας ἐτήρησε τὴν ὀνομασίαν, ὅπερ, ἀτυχῶς, οὐδενὸς εἵλκυσε τὴν ἐκ τοῦ συνεγγὺς ἔρευναν.

Τὸ πρῶτον εὑρίσκω μνείαν τοῦ Παντειχίου παρ' Ἑρμείᾳ Σωζομένῳ τῷ ἐκκλησιαστικῷ ἱστοριογράφῳ[3]· ἀφηγούμενος αὐτὸς τὴν ἱστορίαν τῆς πρώτης εὑρέσεως τῆς τιμίας κεφαλῆς τοῦ Προδρόμου, φροντίδι Μαρδονίου τοῦ ἀρχιευνούχου τοῦ Οὐάλεντος, γράφει ὅτι αἱ σύρουσαι τὴν ἅμαξαν, ἐν ᾗ τὸ πολυτίμητον λείψανον, ἡμίο-

1. ἀνάγνωθι προχείρως τὸ χρυσόβουλλον ἐν Μ. Ι. Γεδεὼν «Ἐγγράφοις Λίθοις καὶ Κεραμίοις». Ἐν Κωνσταντινουπόλει, 1892, σελ. 24, καὶ 37-41.

2. ἴσως ἐκ παραφθορᾶς ἐκλήθη Ἴατρος· ἔκτισε δ' ἐπ' αὐτῆς μονύδριον Ἰγνάτιος ὁ πατριάρχης, πρὸ τοῦ 845· βίος Ἰγνατίου ὑπὸ Νικήτα Δαυὶδ τοῦ Παφλαγόνος· Migne, τόμ. PE', στήλη 496-497.

3. Σωζομ. Ἐκκλησ. Ἱστορ. βιβλ. Ζ', κεφ. κα'.

νοι, ἀπὸ Κυζίκου χωροῦσαι πρὸς τὴν Χαλκηδόνα, ἐστάθησαν ἐν τῷ Παντειχίῳ τῆς Χαλκηδόνος μὴ θελήσασαι ἵνα προχωρήσωσιν· ὅθεν ἀπετέθη ἡ τιμία κεφαλὴ πρὸς ὥραν ἐν τῇ κώμῃ **Κοσιλάου**, οὔσῃ κτῆμα τοῦ Μαρδονίου, ἕως οὗ Θεοδόσιος ὁ Μέγας ἐκ Παντειχίου λαβὼν ἀνεκόμισεν εἰς Κωνσταντινούπολιν. Δευτέραν εὑρίσκει τις παρὰ τῷ Φιλοστοργίῳ μνείαν[1], λόγου γινομένου περὶ τοῦ Εὐτροπίου τοῦ περιωνύμου πατρικίου καὶ ὑπάτου, ὃν ἐδίκασε συνέδριον ἐν τῷ Παντειχίῳ συνελθὸν ὑπὸ πρόεδρον Αὐρηλιανὸν τὸν ἔπαρχον. Τρίτος τοῦ χωρίου Παντειχίου ποιεῖται μνείαν ὁ ποικιλογράφος Προκόπιος[2], γράφων ὅτι τὸ Παντείχιον ἦν κατ' ἀρχὰς τῆς ς' ἑκατονταετηρίδος κτῆμα καὶ προάστειον —ἔπαυλις ὡς σήμερον λέγομεν—τοῦ στρατηγοῦ Βελισαρίου. Ἀγνοῶ τίς ἀκολούθως ποιεῖται μνείαν τοῦ Παντειχίου, ὅπερ ἦν κατῳκημένον ἐν τῷ ΙΒ' αἰῶνι, διότι πατριαρχικὸν ἔγγραφον τῷ 1140 ἀπολελυμένον ἀναφέρει κατοίκους Παντυχείου[3]· γνωστὸν δ' ὅτι καὶ κατὰ τὸν ΙΣ' αἰῶνα ἦν κώμη πολυάνθρωπος[4].

§

Ἡ παράδοσις περὶ σταθμεύσεως ἐντεῦθα τῶν ἡμιόνων, τῶν τὴν τιμίαν κεφαλὴν τοῦ Προδρόμου συρουσῶν, ἔτι καὶ νῦν ἀσυνειδήτως ζῇ παρὰ τοῖς χριστιανοῖς τοῦ προαστείου χωρίου κατοίκοις, οἵτινες πανηγυρίζουσι κατ' ἔτος τῇ 29 αὐγούστου ἐν Ἁγιά-

1. Φιλοστοργίου Ἐκκλ. Ἱστορ. Ἐπιτομή· βιβλ. ΙΑ', § 6.

2. Προκόπιος· τόμ. Β', σελ. 427.

3. Ῥάλλη καὶ Ποτλῆ, Σύνταγμα τῶν θείων καὶ ἱερῶν Κανόνων· τόμ. Ε', σελ. 90. Γράφεται δὲ Παντείχιον, Παντύχειον, καὶ κατὰ τὸν ΙΓ' αἰῶνα Παντοίχιον.

4. Α. Γ. Παπάτη, «Τὰ ἀνατολικὰ προάστεια τοῦ Βυζαντίου»· τόμ. ΙΒ' τοῦ Ἑλλην. Φιλολογικοῦ Συλλόγου· σελ. 51.

σματί τινι κειμένῳ μεταξὺ Παντειχίου καὶ τῆς μικρᾶς χερσονήσου, ἣν, εἰδός τι λίμνης σχηματίζουσαν, βλέπει τις μόλις ἀναχωρήσας ἐκ Παντειχίου καὶ μεταβαίνων εἰς Τοῦζλα. Ἡ θέα τῆς χερσονήσου ἀπὸ τῆς σιδηροδρομικῆς ἁμάξης ἔστιν ἡδίστη.

§

Ἀκριβῶς ἡ μικρὰ χερσόνησος αὕτη ἐστὶν ὁ **Ἅγιος Τρύφων,** ἐν ᾗ καὶ μοναστήριον, κατὰ τὰ μέσα τῆς ΙΒ′ ἑκατονταετηρίδος σωζόμενον, τυχὸν καὶ τοῦτο τῆς εὐσεβοῦς προστασίας Μανουὴλ τοῦ Κομνηνοῦ. Οἱ κάτοικοι τοῦ Παντειχίου καὶ τῶν Τούζλων ἀγνοοῦσιν εἶαν τοποθεσίαν ἔχουσι πλησίον, οἵαν αὕτη κέκτηται σημασίαν ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς ἱστορίᾳ. Αἱ πρῶται μαρτυρίαι περὶ Ἁγίου Τρύφωνος ἀνατρέχουσιν εἰς τὰ μέσα τοῦ Θ′ αἰῶνος, εἰσὶ δ' αἱ βιογραφίαι Θεοδώρου καὶ Νικολάου τῶν Στουδιτῶν. Ἡ τρίτη τῶν ὑπεροριῶν, εἰς ἃς ἕνεκα τῶν ὀρθοδόξων αὐτοῦ φρονημάτων κατεδικάσθη Θεόδωρος ὁ μέγας τοῦ Στουδίου καθηγεμών, ἐγένετο, κατά τι χειρόγραφον τῆς ἐθνικῆς βιβλιοθήκης τῶν Παρισίων, «*ἐν τῇ νήσῳ τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος Τρύφωνος, πλησίον τοῦ ἐμπορίου τοῦ ἐπονομαζομένου Ἀκρίτα τῆς Βιθυνῶν ἐπαρχίας*»[1]· ἀλλὰ Μιχαὴλ ὁ μοναχὸς ὁ βίον Θεοδώρου τοῦ Στουδίτου γράψας ἀφηγεῖται σαφέστερον ὅτι[2], μετὰ τὴν ἀποστασίαν τοῦ Θωμᾶ ὁ ὅσιος οὗτος «ἔξεισι πάλιν τῆς βασιλίδος (δῆλά γε δὴ τῆς Κωνσταντινουπόλεως) οὐκ ἐν τοῖς Κρίσκεντος ἀφικόμενος, ἀλλ' ἐν τῇ κατὰ τὸν Ἀκρίτα χερσονήσῳ **τῇ τοῦ Ἁγίου οὔσῃ Τρύφωνος,** τὴν παροικίαν θέμενος ἀφ' ἧς τῷ πατριάρχῃ συχνὰ παρουσιάζων» κτλ. (νεῦ

1. Migne, Patrol. τόμ. γΘ′, στήλη 105. Ἀλλὰ καὶ Γεώργιος μοναχὸς *Ἐμπορεῖον Ἀκρίτα* γράφει· σελ. 831.
2. Migne γΘ′, στήλη 221.

τὸν Νικηφόρον, μονάζοντα ἄνω τοῦ Ἀκρίτα, ἄγνωστον πόσον μακρὰν, «ἐνὶ δίῳ σημείῳ, ὃ ἐχόμενα παράκειται τοῦ Στενοῦ»)[1]. Μοναχὸς δὲ βυζαντινός, τὸν βίον ἀφηγούμενος τοῦ Νικολάου Στουδίτου, γράφει ὅτι καὶ οὗτος σὺν τῷ Θεοδώρῳ, μετὰ τὴν ἀποστασίαν τοῦ Θωμᾶ, «τὴν προσπελάζουσαν τῷ Ἀκρίτᾳ χερρόνησον τὴν ἐπώνυμον τοῦ μεγάλου μάρτυρος κατειλήφασι Τρύφωνος[2], κἀκεῖσε λοιπὸν τῷ παμμάκαρι Θεοδώρῳ τὸ κοινὸν τοῦ βίου τέλος ἐφέστηκε». Θεόδωρος ὁ Στουδίτης, ὁ μέγας ἀμφοτέρων τῶν Ἐκκλησιῶν, ἀνατολικῆς καὶ δυτικῆς, ὁμολογητής, ἀπέθανεν ἐν τῇ χερσονήσῳ ταύτῃ, ἀπὸ δ' αὐτῆς τὸ τληπαθὲς αὐτοῦ σκήνωμα μετακομισθὲν εἰς Πρίγκηπον ἐτάφη ἐν τῇ μεγάλῃ ταύτῃ τῶν πρὸ ἡμῶν νήσων[3]. Ἴσως τὴν αὐτόθι μονὴν—διάφορον οὖσαν βεβαίως τοῦ ναοῦ τοῦ ἁγίου Τρύφωνος ἐν Καστορίῳ, μετοχίῳ κατὰ τὸν Η′ αἰῶνα τῆς μονῆς τῆς Χώρας—ἔκτισεν ὁ Θεόδωρος Στουδίτης. Μετὰ τὰ μέσα τῆς Θ′ ἑκατονταετηρίδος ὁ Νικόλαος ὁ μυστικός, ὁ κατόπι πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως, ἐκκλίνων ὑποτιθεμένην αὐτοῦ καταδίωξιν, κατέφυγεν εἰς τὴν μονὴν τοῦ Ἁγίου Τρύφωνος, καρεὶς ἐν αὐτῇ μοναχός· ταῦτα κατὰ τὸν Ἀρέθαν, τὸν Εὐθυμίου τοῦ πατριάρχου βιογράφον, ὅστις τίθησι τὴν μονὴν Ἁγίου Τρύφωνος παρακειμένην ἐπὶ τῇ *μητροπόλει Χαλκηδονέων*[4]. Εὐχῆς ἔργον ἵνα συμπληρώσωσιν οἱ πλείονα γινώσκοντες τὰ γραφόμενά μου ταῦτα.

§

Ἴσως πλησίον τοῦ Παντειχίου (Πανταιχίου) ἔκειτο ὁ **Ἅγιος**

1. Migne, αὐτόθι στήλη 220.
2. βίος Νικολάου Στουδίτου· παρὰ Migne, ΡΕ′, στήλη 900.
3. Migne γΘ′, στήλη 105 καὶ 325.
4. Vita Euthymii· ἔκδοσις De Boor, σελ. 6.

Ἐλευθέριος, μετόχιον τῆς ἐν Πιλοπυθίοις (ἐν Κουρὶ) μονῆς Ζιγρίτζας, ἥτις μετά τινων κτημάτων αὐτῆς ἐν Παντειχίῳ κειμένων παρεχωρήθη κατὰ μάρτιον τοῦ 1236 ὑπὸ τοῦ πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Γερμανοῦ Β' τῇ τότε σωζομένῃ καὶ μεταξὺ τῆς Ἱερείας (Φενὲρ μπαγτζὲ) καὶ Σατύρου (Μάλτεπε) κειμένῃ μονῇ τῶν Ῥουφινιανῶν[1], ἀνακαινισθείσῃ κατὰ τὰ μέσα τῆς Ι' ἑκατονταετηρίδος ὑπὸ τοῦ πατριάρχου Θεοφυλάκτου τοῦ Λεκαπηνοῦ[2], καὶ σωζομένῃ λοιπὸν μέχρι τῶν μέσων τοῦ ΙΓ' αἰῶνος.

§

Πλησίον τοῦ Παντειχίου νομίζω ὅτι ἔκειτο ὁ **Ἐρίβολος**, οὗ μνείαν εὑρίσκομεν ἐν βιογραφίᾳ Νικήτα πατρικίου τοῦ ὁμολογητοῦ[3], παφλαγόνος ἀνδρός, ὅστις ἐπὶ Θεοφίλου τοῦ εἰκονομάχου κατέφυγεν εἰς Παντείχιον, ἐξ οὗ μετ' ὀλίγον ἀπελθὼν ἐπέστρεψεν εἰς τὸν Ἐρίβολον, ἀλλ' ἐκεῖ φοβούμενος ἐπιδρομὴν ἐξ ἀνατολῆς μετέβη εἰς Ζουλουσᾶν· ἐξ οὗ εἰκάζω ὅτι ὁ μὲν Ἐρίβολος ἦν ἐκεῖ πλησίον, βιθυνική τις κωμόπολις ἢ μετόχιον μονῆς τινος, ὁ δὲ Ζουλουσᾶς ἦν θρακικὴ τοποθεσία.

§

Τὸ μεταξὺ τοῦ Παντειχίου καὶ τῆς χερσονήσου τοῦ Ἁγίου Τρύφωνος ἀκρωτήριον, Παύλα-μπουρνού τὴν ὀνομασίαν εἰσέτι φέρον, ἦ, κατὰ παλαιοτέρους τῶν μερῶν τούτων κατοίκους, Παυ-

1. παρὰ Πορφυρογεννήτῳ, ἐν Ἐκθέσει τῆς βασιλείου τάξεως, ἐκδόσεως Βόννης, τόμ. Α', σελ. 497, τίθενται κατὰ σειρὰν: Ἱέρεια (Φενὲρ-μπαγτζὲ)—Ῥουφινιαναὶ—Πολεατικὸν—Σάτυρος (ὡς νομίζομεν ὁ Μάλτεπες). βλ. Γεδεών, Λίθους καὶ Κεράμια· σελ. 21-23.

2. Βαλσαμῶνος ἑρμηνεία εἰς Ζ' κανόνα τῆς πρωτοδευτέρας Συνόδου.

3. βλ. Συναξαριστὴν, τῇ 13 ὀκτωβρίου.

λοπέτρι, φρονῶ ὅτι πασίδηλον δείκνυσι τὸν τόπον, ὅπου ἔκειτο ἡ μονὴ **Παυλοπετρίου**, ἧς γινώσκομεν τὸν μοναχὸν Ἀθανάσιον τὸν ὁμολογητὴν, ἑορταζόμενον τῇ 22 φεβρουαρίου· διότι ἐν τῇ βιογραφίᾳ αὐτοῦ ἀναφέρεται ὅτι ἐγένετο μοναχὸς ἔν τινι μοναστηρίῳ κειμένῳ κατὰ τὸν κόλπον τῆς Νικομηδείας»[1]. Ἔρευναι μεταγενέστεραι θέλουσιν ἀνακαλύψει καὶ τὸν τόπον **Παῦλα**, φερόμενον παρὰ Θεοδώρῳ τῷ Στουδίτῃ ἐν ἐπιστολῇ τινὶ καὶ κείμενον παρὰ θάλασσαν[2].

§

Ἐν οὐδεμιᾷ τῶν ἤδη σημειωθεισῶν πηγῶν ἀναφέρεται ὁ **Ἀκρίτας** ὡς πόλις ἢ κώμη· παρὰ ταῖς τοῦ Θ' αἰῶνος ὡς ἐμπορικὸς λιμήν. Ἐπιγραφὴ πρὸ πολλῶν μὲν ἐτῶν ἀνευρεθεῖσα ἐν Τσαίρ-ἀβά, σχεδὸν μίαν ὥραν ἀνατολικῶς τῶν Τούζλων, ἀναγινωσκομένη δὲ καὶ σήμερον ἔτι πρὸ τῆς θύρας τοῦ ἐν τῇ κώμῃ ταύτῃ ναοῦ τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς, ἐξεδόθη ὑπ' ἐμοῦ πρὸ εἴκοσιν ἐτῶν ἐν τῇ ἐφημερίδι «Πρωΐᾳ», χορηγοῦντος αὐτῇ τοῦ γνωστοῦ διδασκάλου Βασιλείου Ζώτου τοῦ Μολοσσοῦ συλλογὴ ἀποσημειω-

1. Συναξαριστὴς, εἰς τὴν 22 φεβρουαρίου· ὅπου Νικόδημος ὁ θαυμάσιος ἔγραψε πορθμὸν τὸν κόλπον τῆς Νικομηδείας· ἴδε Συναξαριστὴν ἐκδόσεως Ζακύνθου, 1868, τόμ. Β', σελ. 143.

2. «αὗται δὲ αἱ καταμοναί· ἀπὸ Καθαρᾶ εἰς Λιβιανά· ἔπειτα εἰς Λεύκας· εἶθ' οὕτως εἰς τὸ Φύραιον· εἶτα καταχθέντες ἐν τῇ Παύλᾳ καὶ... δι' ὅλης τῆς νυκτὸς ἐν ταὐτῷ μείναντες διέστημεν... ἐκ τῶνδε κατεπαύσαμεν ἐν τῷ Λοπαδίῳ... καὶ κατήχθημεν εἰς Τίλιν..., ἀπὸ τοῦδε εἰς Ἀλκέριζαν· ἐκ τῶνδε εἰς Ἀναγεγραμμένους, ἔπειτα εἰς Περπερίναν· κἀκεῖθεν εἰς τὸ Πάριον... εἶτα Ὅρκιν, ἐκεῖθεν εἰς Λάμψακον». Ταῦτα τῷ 796 κατὰ Βαρώνιον· Θεοδώρου Στουδίτου Ἐπιστολαί· Migne, Patrol. Gr. γΘ', στήλη 916-917.

μάτων ἐξ ἐκδρομῆς ἀρχαιολογικῆς ἀπὸ Χαλκηδόνος εἰς Νικομήδειαν[1]. Ἐν τῇ ἐπιγραφῇ ἀναφέρεται πόλις καὶ κώμη **Ἄρβηλα,** ἧς οὐ γίνεται νεωτέρα μνεία. Ἄρα[2] οὐ μακρὰν τῶν **Τούζλων** ἔκειτο πολίχνη καλουμένη Ἄρβηλα. Ἐπιγραφὴ δ' ἑτέρα, σωζομένη σήμερον ἐν τῷ παντοιοπωλείῳ τοῦ φίλου Βασιλείου Γεωργιάδου καὶ πρὸ ἐτῶν ἐν τοῖς πέριξ τῶν Τούζλων εὑρεθεῖσα, ἀναφέρει Κυρίλλαν, ἥτις ἔσχε σύζυγον πρόεδρον τῆς «κρατίστης φυλῆς», ἧς τὸ ὄνομα καταστραφὲν οὐ φαίνεται: τῶν ρωμαϊκῶν χρόνων εἰσὶν ἀμφότεραι. Τριῶν ἑτέρων ἐπιγραφῶν ἐν τῷ τῶν Ταξιαρχῶν ναῷ σωζομένων, ἀτυχῶς ἐν ἀκρωτηριασμῷ προκαλοῦντι δυσθυμίαν, ἡ μὲν τοῦ ΙΒ' ἢ ΙΓ' αἰῶνος ἐζήτει, φαίνεται, ἵνα δείξῃ τὸν τάφον τοῦ κτίτορος τῆς ἐκκλησίας ταύτης, ἡ μονῆς· αἱ δύο ἕτεραι, τῶν μετὰ τὸν Θ' αἰῶνα χρόνων, ἀναφέρουσι Λέοντα σχολάριον καὶ Νίκην τινά. Τετάρτη χριστιανικὴ ἐπιγραφὴ ἔξω τοῦ ναοῦ τῆς Παναγίας (ἑορτάζοντος τῇ 21 9βρίου) ἀναφέρει Τρόφιμόν τινα σκριβῆνον[3]. Πᾶσαι μαρτυροῦσιν ὅτι τὸ χωρίον Τοῦζλα μετὰ τὸν Θ' αἰῶνα διηνεκῆ πληθυσμὸν εἶχε, μὴ ἐρημωθέν· ἐπειδὴ ὅμως

1. «Πρωΐα», ἀριθμ. 4-5, εἰς σελ. 38. Ἔχει δ' οὕτως ἡ ἐπιγραφή: Κυθηρία ἀνενεωσάμην τὴν προγονικὴν λάρνακα ἐμαυτῇ τε καὶ τῷ γλυκυτάτῳ μου ἀνδρὶ Οὐαλερίῳ Πονπωνίῳ, ἑκατοντάρχῃ, στρατευσαμένῳ ἐν τῷ ἱερῷ παλατίῳ ἔτη... βιώσας σὺν ἐμοὶ ἔτη θ', λίψας καὶ παῖδα ἀγκάλαις ἐμαῖς· καὶ ὄμνυμαι, μετὰ τὸ ἐμὲ κατατεθῆναι, μηδένα ἕτερον ἀνεῶξαι... ποιήσει, δώσι πρόστιμον τῷ ἱερωτάτῳ ταμίῳ καὶ τῇ πόλει ΜΕ καὶ τῇ Ἀρβηλανῶν κώμῃ ΜΓ'. Οὐαλέριος Πονπώνιος ἐνθάδε κεῖμαι, ζήσας ἔτη ΜΕ'».

2. εἶπεν ἐν τῇ ἐφημερίδι «Πρωΐα» πρῶτος ὁ παραχωρήσας τὰς ἐπιγραφὰς Β. Δ. Ζῶτος ὁ Μολοσσός· σελ. 38.

3. βλέπε ταύτας ἐν πίνακι ὑπ' ἀριθμοὺς 1, 2, 3, 4, 5. Ἡ 6 προέρχεται προδήλως ἐκ Δακιβύζης.

εἴδομεν ὅτι παρὰ τοῖς ἱστορικοῖς, ὡς ἀναφέρεται, φαίνεται συνωκισμένον τὸ Νικητιάτον, οὐχὶ δ' ὁ Ἀκρίτας, αἱ ἐπιτύμβιοι αὗται βυζαντιναὶ ἐπιγραφαὶ δεικνύουσιν ὅτι τὰ Τοῦζλα κακῶς ἐλογίσθησαν ἐπέχοντα τὸν τόπον τοῦ Ἀκρίτα. Ἠκούσαμεν δ' ἀνωτέρω καὶ τῆς παραδόσεως ὅτι Ἀνίκητον καὶ Νικήτι ἐκάλουν τὴν κώμην οἱ γεροντότεροι.

Πρὸ δύο αἰώνων ἡ παράδοσις ἔσωζεν ἔτι τὸ ὄνομα Ἀκρίτας, ἐν ἀντιτύπῳ «Παρακλητικῆς» ἐκδοθείσης τῷ 1537, ἐν Βενετίᾳ, ἀναγινώσκεται σημείωσις, γεγραμμένη κατὰ τὰ τέλη τῆς ΙΖ' ἢ τὸ πολὺ κατ' ἀρχὰς τῆς ΙΗ' ἑκατονταετηρίδος, ὀνομάζουσα δὲ τὴν μονὴν τῆς Παναγίας, ἔπαυλιν οὖσαν νῦν, *Παναγίαν τοῦ Ἀκρίτα*. Σήμερον ἐρείπια μόνον τῆς μονῆς ταύτης φαίνονται, παναρχαίας οὔσης. Ἐπὶ Λέοντος τοῦ Ε', κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ Θ' αἰῶνος, ἀναφέρεται ὅτι Μιχαὴλ Συνάδων ὁ ὁμολογητὴς παραλαβὼν ἐκ Ῥώμης Γρηγόριον τὸν ἐκ Κρήτης μοναχὸν ἦλθεν εἰς Κωνσταντινούπολιν μετ' αὐτοῦ «καὶ τῇ εὐαγεστάτῃ μονῇ τῇ ἐν τῷ Ἀκρίτᾳ φέρων δίδωσι, τοῖς ἐκεῖσε συναριθμήσας»[1]. Ἡ μονὴ αὕτη ἐστὶν ἡ ἐν τῷ χρυσοβούλλῳ Μανουὴλ Κομνηνοῦ ἀναφερομένη μονὴ τῆς Θεοτόκου· κατὰ τοὺς τελευταίους αἰῶνας οὐδεμία ταύτης μνεία παρὰ τοῖς ἱστοριογράφοις· ἀλλ' ἐκ τοῦ γράμματος τοῦ πατριάρχου Παϊσίου Β' μανθάνομεν τὴν ἱστορίαν αὐτῆς, ὁμοίαν οὖσαν τῇ τῆς μονῆς Ἁγίου Ἀνδρέου, μετὰ τῆς προσθήκης ὅτι μικρῷ πρὸ τοῦ 1730 ἡ φιλογενὴς συντεχνία τῶν γουναράδων ἀνῳκοδόμησεν αὐτήν, ἀναδειχθεῖσαν πατριαρχικὴν καὶ σταυροπηγιακήν, ἀτυχῶς ὅμως ἐλκύσασαν, ὡς τὸ πρόσθεν, τὰς φιλοκτήμονας διαθέσεις τῶν μητροπολιτῶν

1. Μηναῖα καὶ Συναξαριστής, εἰς τὴν 5 ἰανουαρίου.

Χαλκηδόνος, εἰς ἀφάντωσιν περιαγαγόντων τὴν μονήν, περὶ ἧς οὐδεὶς ἠδυνήθη 'να μοὶ χορηγήσῃ τὴν ἐλαχίστην ἱστορικὴν εἴδησιν ἐκ παραδόσεως[1]· φρονῶ ὅτι εἰ οὐχὶ τὸ παρατιθέμενον μονόγραμμα, σωζόμενον ἐν τῷ ναῷ τῶν Ταξιαρχῶν ἐν Τούζλοις, ἀλλ' ἡ ἐν αὐτῷ τοῦ Σωτῆρος εἰκὼν ἡ ἐν τῷ εἰκονοστασίῳ (τέμπλῳ), φέρουσα κατασκευῆς, ἢ ἴσως ἐπισκευῆς, ἔτος τὸ (1589) 7097, καθὼς καὶ ἑτέρα τις εἰκὼν τοῦ Παντοκράτορος, προσκυνουμένη νῦν ἐν τῷ ναῷ τῶν ἁγίων Θεοδώρων (Τούζλων), καὶ τρίτη τις τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεομήτορος, ἐκ τῆς μονῆς τῆς Θεοτόκου μετηνέχθησαν· ἡ δευτέρα φέρει τὸ ἔτος ᾳροζ' (1577)· ἐπιτάφιός τις κεντητός, ἔργον τοῦ ΙΖ' αἰῶνος, σωζόμενος ἐν τῷ ναῷ τῶν ἁγίων Θεοδώρων, μανθάνει ἡμᾶς ὅτι κατεσκευάσθη «διὰ μεσιτείας τοῦ ἁγίου καθηγουμένου κὺρ Ἰωακείμ». Πιθανῶς παρὰ τὴν μονὴν ταύτην ἔν τινι σκοτεινῇ φυλακῇ περιώρισε Μιχαὴλ ὁ Τραυλὸς Εὐθύμιον τὸν μητροπολίτην Σάρδεων[2].

§

Τρία τέταρτα τῆς ὥρας μακρὰν τῶν Τούζλων κεῖται ἡ μο-

1. μάτην ἐζήτησα πληροφορίαν παρὰ τοῖς προκρίτοις τῆς συντεχνίας τῶν γουναράδων· οὐδὲν ἐπίσημον γράμμα κέκτηνται μήτε περὶ σχολῆς τινὸς, ἐξ ὅσων αὗτη ἄλλοτε ἐπώπτευε, μήτε περὶ τῆς μονῆς Ἀκρίτα.

2. Ἀκολουθία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Εὐθυμίου ἐπισκόπου Σάρδεων τοῦ ὁμολογητοῦ· θεωρηθεῖσα, ἐπιδιορθωθεῖσα καὶ ἐπιμελῶς ἐπεξεργασθεῖσα ὑπὸ Ἰακώβου ἱεροδιακόνου τοῦ ἐκ Μηθύμνης· πρῶτον τύποις ἐκδοθεῖσα, προτροπῇ μὲν καὶ ἀδείᾳ τοῦ παναγιωτάτου, θειοτάτου καὶ σοφωτάτου οἰκουμενικοῦ πατριάρχου κυρίου κυρίου Ἀγαθαγγέλου, φιλοτίμῳ δὲ δαπάνῃ τοῦ σεβασμιωτάτου ἁγίου γέροντος Χαλκηδόνος κυρίου Ζαχαρίου. Ἐν τῇ κατὰ τὸν Γαλατᾶν τυπογραφίᾳ τοῦ Κάστρος. ᾳωκθ'. 1829. Ἐκδίδοται δ' εἰς μέγα Δ', ἐκ σελ. 22+5. βλέπε σελ, 16, ὅπου ὁ Κάβο-Ἀκρίτας γράφεται κείμενος ἐν Εὐξείνῳ.

νὴ τοῦ **ἁγίου Δημητρίου**, περὶ ἧς μόνην μαρτυρίαν ἔχομεν τὸν χρυσόβουλλον λόγον τοῦ Κομνηνοῦ Μανουήλ· ἡ μονὴ ὑπῆρχε τῷ 1158, ὑπάρχουσα δὲ καὶ σήμερον, ἐν καταστάσει σχεδὸν ὑλικῆς ἀποσυνθέσεως, δείκνυσιν ὅτι διαρκῶς ἔζη, δῆλον οὖν φυτοζωοῦσα. Θρύσματα λίθων, ἀπόμοιρα παλαιᾶς οἰκοδομῆς, παρατηροῦνται πέριξ τοῦ ναΐσκου τῆς μονῆς ταύτης, ἧς τὰ ἐλεεινὰ κελλία ἀπορῶ πῶς ἕως τοῦ νῦν ἀντέχουσιν εἰς τὰς ἐπιφορὰς τῶν ἀνέμων καὶ τῶν ὄμβρων. Ἐν τῷ ναῷ τῆς μονῆς ἀναγινώσκει τις ἐπιγράμματα δύο τοῦ ΙΙΙ' αἰῶνος, τὸ μὲν ἀπὸ τοῦ 1726 γυναικός τινος Τζοτζόνας «ἧς πατρὶς μὲν ἡ λαμπρὰ πόλις τοῦ Κωνσταντίνου, σύζυγος δὲ εὐσεβὴς Ἰωάννης ἐκ τῆς Πελοποννήσου», τὸ δὲ Θεοκλήτου ἱεροδιακόνου ἐκ τῆς ἐνορίας ἁγίας Κυριακῆς Κοντοσκαλίου, θανόντος τῷ 1747, δεικνύοντα: τὸ μὲν ὅτι εἶχεν οὐχὶ ἕνα μοναχὸν, ὡς συνέβαινε μέχρι πρό τινων ἐτῶν, ἀλλὰ τρεῖς καὶ τέσσαρας, ὡς ἄλλως καὶ ἡ παράδοσις ἐπιμαρτυρεῖ, τὸ δὲ ὅτι παρεθέριζον ἐν αὐτῇ ἢ διὰ τὸ κλίμα τῆς κώμης, ἢ δι' εὐλάβειαν, οἰκογένειαί τινες ἐκ Κωνσταντινουπόλεως.—Ἐν τῷ ναῷ τῆς μονῆς τοῦ ἁγίου Δημητρίου σώζονται καὶ νῦν ἐν ἠμελημένῳ κιβωτίῳ λείψανα ἁγίων: Θεοδώρου Στρατηλάτου, Μηνᾶ, Μυδέστου, Προκοπίου, Παντελεήμονος, Στεφάνου (τίνος;), καὶ Χαραλάμπους. Πρὸ εἴκοσιν ἐτῶν ἐσώζετο ἐν τῇ μονῇ χειρόγραφον Εὐαγγέλιον καὶ Παρακλητική τις ἐπίσης χειρόγραφος[1]. Ἡ μονὴ ἐστὶν ᾠκοδομημένη ἐπὶ τόπου τερπνοῦ, οἱονεὶ ἀποκεκομμένη ἀπὸ τοῦ λοιποῦ κόσμου. Ἐὰν ἔχῃ καὶ σήμερόν τινα κτήματα, καλὸν 'να ληφθῇ φροντίς τις περὶ αὐτῆς, ὅπως πλουτιζομένη καὶ κτήμασι καὶ μοναχοῖς εὐσε-

1. «Πρωΐα» σελ. 39.

βέσιν ἀποβῇ χρήσιμος εἰς τὰς εὐσεβεῖς κοινότητας τοῦ τε Νικητιάτου καὶ τῶν ἀγχιτερμόνων κωμοπόλεων.

§

Ὁ μεταβαίνων ἐκ Τούζλων εἰς τὴν μονὴν ἁγίου Δημητρίου ἀφίνει πρὸς ἀριστερὰν, μόλις ἓν τέταρτον τῆς ὥρας μακρὰν κειμένην, τὴν τοποθεσίαν **Κωδωνοῦ**, ὑψηλοτέραν τῶν λοιπῶν, ἀναμιμνήσκουσαν ἡμᾶς τὴν παλαιὰν βυζαντινὴν μονὴν, πρὸς ἣν ἐπεδείξατό τινα προστασίαν Μανουὴλ ὁ Κομνηνός· οὐδεμία μαρτυρία προσβάζει τὰς ἡμετέρας ἐρεύνας περὶ τοῦ βίου τῆς μονῆς τοῦ Κωδωνοῦ ταύτης καὶ τοῦ χρόνου τῆς καταστροφῆς αὐτῆς. Ἴσως μάλιστα μοναχοὶ ἐξ αὐτῆς ἀπελθόντες ἔκτισαν τὴν ἐν Πριγκήπῳ μονὴν Ἅγιον Γεώργιον, τὴν φέρουσαν ἐπωνυμίαν Κουδουνᾶ, τὴν ὠρελήσασαν τοὺς ἀπὸ μηχανῆς σκαιοὺς χρονογράφους πρὸς δημιουργίαν μύθου τινὸς, ὅστις, ἀτυχῶς, ἠξιώθη καὶ τοῦ φωτὸς τοῦ τύπου[1].

§

Ὁ προχωρῶν παραλίως ἀπὸ Τούζλων (Νικητιάτου) πρὸς τὴν Ἀρετζοῦν, μετὰ πορείαν μιᾶς σχεδὸν ὥρας εὑρίσκει ἐρείπια πόλεως παλαιᾶς, ἧς αἱ οἰκίαι, κατακλυσθεῖσαι ὑπὸ θαλασσίου ἄμμου, σώζουσιν ἴχνη τῶν διαιρέσεων αὐτῶν καὶ τοὺς χονδροειδεῖς πίθους τῶν ὑπογείων. Τίς οἶδεν ἂν νεωτεραί τινες ἀνασκαφαὶ ἀποκαλύψωσιν εἰς ἡμᾶς Πομπηΐαν βιθυνικήν; Οἱ μᾶλλον

1. Κανὼν παρακλητικὸς τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος Γεωργίου τοῦ Κωδωνᾶ, καὶ τὰ τῆς εὑρέσεως τῆς πανσέπτου αὐτοῦ εἰκόνος κατὰ τὴν νῆσον Πρίγκηπον· ἐκδεδομένα πρὸς ὄφελος τῆς μονῆς· ἐν Ἀθήναις, 1881, σελ. 16, ἔνθα καὶ λέγει τὴν εὕρεσιν τῆς εἰκόνος τῷ 1750 γενομένην, ἐνῷ ἐν σελ. 17 πρὸς τὴν 18 γράφει ἔτος εὑρέσεως τὸ 1035 κατὰ τὴν τουρκικὴν χρονολογίαν: ἤτοι περὶ τὰ 1625.

ἀνεπτυγμένοι τῶν κατοίκων τῶν ἀγχιτερμόνων κωμῶν ἤκουσαν ὅτι ἔκειτο ὑπὸ τὰ ἐρείπια ταῦτα ἡ πάλαι Ἀστακός· ἀλλ' ἡ μὲν Ἀστακὸς ἦν ἤδη κατεστραμμένη τρεῖς σχεδὸν αἰῶνας πρὸ Χριστοῦ, κατὰ δὲ τοὺς πρώτους μετὰ Χριστὸν αἰῶνας ἠγνοεῖτο ὁ τόπος, ἐν ᾧ ἔκειτο, καὶ ἐνομίζετο ὅτι ἡ Νικομήδεια ἐκτίσθη ἐπ' αὐτῆς[1]. Ἤκουσα ὅτι εὑρέθησαν ἀρχαίας τέχνης ἀντικείμενα κατὰ τὰς ἐπὶ προμηθείᾳ ἄμμου σκαφάς. Εἶδον δὲ ἐπιγραφὴν, ἴσως οὐχὶ χριστιανικὴν, ἀλλὰ μετὰ τὸ ἔτος 330 χαραχθεῖσαν, καὶ δεικνύουσαν τὸν οἰκογενειακὸν τάφον Φαλοιντίου τινός[2]. Ἐπειδὴ δὲ ἡ ἐπιγραφὴ αὕτη φαίνεται μικρὸν μεταγενεστέρα τῆς ἀναγραφούσης μὲν Οὐαλέριον Πομπώνιον, εὑρεθείσης δὲ καὶ ταύτης ἐκεῖ, ὅπου τὸ τῆς σήμερον Τσαὶρ-ἀβὰ (Κοιλὰς χλόης) εἰκάζω ὅτι ἡ τοποθεσία αὕτη δείκνυσι τὰ ἐρείπια τῆς βιθυνικῆς κώμης **Ἀρβήλων**, καταστραφείσης πιθανῶς μετὰ τὸν Δ' αἰῶνα, μήτ' ἀναφερομένης, ὅσον ἐγὼ τουλάχιστον ἠρεύνησα, παρὰ τοῖς βυζαντινοῖς ἱστοριογράφοις. Ἐγγὺς δὲ ταύτης φρονῶ ὅτι πρέπει 'να ζητήσωμεν καὶ τὰ ἐρείπια τῆς βιθυνικῆς πόλεως Δακιβύζης. Ἐπειδὴ, κατὰ μάρτυρας τοὺς παλαιοὺς ἱστοριογράφους, ἡ **Δακίβυζα** δείκνυται οὖσα παραθαλασσία πόλις. Ἀρχαιοτέραν ἐπὶ τούτῳ μαρτυρίαν ἔχομεν τὴν Ἀθλησιν τῶν ὀγδοήκοντα μαρτύρων τῶν ἐν Βυζαντίῳ, ἧς μιμνήσκονται Σωκράτης ὁ Σχολαστικὸς καὶ Ἑρμείας ὁ Σωζόμενος· ἀμφότεροι, γράφοντες ὅτι οἱ μάρτυρες ἐκάησαν

1. βλ. προχείρως: Στράβωνος Γεωγραφικῶν τὰ περὶ Μικρᾶς Ἀσίας· μετὰ σημειώσεων ἑρμηνευτικῶν, ὑπὸ Π. Καρολίδου· ἐν Ἀθήναις, 1889, σελ. 59. καὶ Βιθυνικὰ, ὑπὸ Μ. Κλεωνύμου καὶ Χρ. Παπαδοπούλου· σελ. 59 καὶ 40—41.

2. ἴδε ταύτην ὑπ' ἀριθμὸν 7.

ἐντὸς πλοίου τινός, μαρτυροῦσιν ὅτι τὸ πλοῖον καιόμενον διήρκεσε μέχρι Δακιβύζης· καίτοι δὲ καὶ μόνον τοῦτο γραφόμενον ὡς γράφεται ἤρκει πρὸς ἀπόδειξιν τῆς γνώμης ὅτι ἡ Δακίβυζα ἦν παρὰ τὴν θάλασσαν, ἐν τούτοις, ὁ μὲν Σωκράτης λέγει «διαρκέσαι ἄχρι τοῦ ἐπινείου, ᾧ προσωνυμία *Δακίβιζος*», ὁ δὲ Σωζόμενος ὅτι «ἡ ναῦς, ὑπὸ ἐπιφόρου ἀνέμου ἑλκυνομένη, ἄχρι Δακιβίζης, *χωρίον δὲ τοῦτο τῆς παραλίου Βιθυνίας*»[1] κλπ. Ἐσφαλμένη λοιπὸν ἡ γνώμη τῶν εἰπόντων ὅτι ἡ Κέβτζε τῆς σήμερόν ἐστιν ἡ πάλαι Δακίβυζα.

§

Ἐπιτραπήτω μοι νῦν ἵνα παρατηρήσω ὅτι ὁ χάρτης τοῦ Κειπερτ ἐσφαλμένως ἐπίσης τίθησιν ἐν μὲν τῷ Μάλτεπε τὸν Ἀκρίταν, ἐν δὲ τῷ πράγματι Ἀκρίτᾳ τὸν Λευκάτην.

Μεθ' ὅσα εἴδομεν, ἡ γνώμη τοῦ Κειπερτ ἀποδείκνυσιν ἄγνοιαν τῶν πηγῶν· πλησίον τοῦ Ἀκρίτα ἦν ἡ νῆσος Ἅγιος Ἀνδρέας· παρὰ τῷ Μάλτεπε νῆσος οὐκ ἔστιν. Ἐὰν ἀφῶμεν παράδοσιν κατοίκων διαλευκαίνουσαν τὴν μαρτυρίαν πατριαρχικοῦ γράμματος, ἔχομεν καὶ τὴν τοποθεσίαν αὐτὴν μαρτυροῦσαν. Ὥστε ὁ Λευκάτης ὁ καὶ Λευκάτιον καὶ Λευκάδιον, καὶ παρὰ Κεδρηνῷ Λευκάκτης[2] ἄγνωστον ποῦ ἔκειτο: τουλάχιστον μέχρις ὥρας. Ἀλλ' ἐν τῷ Λευκάτῃ τοῦ Κειπερτ ἔχομεν δύο χερσονήσους, ὧν ἡ

1. Σωφ. Ἐκκλ. Ἱστορ. βιβλ. Δ', κεφ. 16. Σωζόμ. Ἐκκλ. Ἱστορ. ΣΤ', 14. Θεοφάνης· τόμ. Α', σελ. 91.

2. Θεοφάνης· τόμ. Α', σελ. 667. Continuati, σελ. 384. Λέων Γραμματικός, σελ. 291. Συμεὼν Μάγιστρος, σελ. 721. Γεώργιος μοναχός, σελ. 877. Κεδρηνός, τόμ. Α', σελ. 709. Πορφυρογέννητος, Ἔκθ. βασιλ. τάξεως· τόμ. Α', σελ. 474. Ἐν τῷ Λευκάκτῃ Φωκᾶς ὁ ἀλιτήριος ἐφόνευσε Θεοδόσιον τὸν υἱὸν τοῦ Μαυρικίου τῷ 602.

μία ἐν εἴδει μικρᾶς νησίδος· εἴδομεν δ' ἀνωτέρω ὅτι ἡ τοῦ Ἁγίου Τρύφωνος χερσόνησος ἐλέγετο καὶ νῆσος, ἔχουσα πλησίον ἐμπορικὸν λιμένα, τὸν Ἀκρίταν. Καὶ ἡ λέξις ἄλλως τε Λεκάκτης, ἡ τὸν Κειπερτ ἀπατήσασα πιθανῶς, δείκνυσιν ὡς ἐκ τῆς συνθέσεως αὐτῆς ἀκτὴν λευκὴν μᾶλλον ἢ ἀκρωτήριον.

Καλὸν ὁ Λευκάκτης ἵνα ζητηθῇ ἀλλαχοῦ που· λόγου χάριν ἐκεῖθεν τῆς Ἀρετζοῦς, πλησιέστερον τῇ Νικομηδείᾳ.

§

Ταῦτα μόνον ἠδυνήθην ἵνα μάθω περὶ τῶν τόπων τούτων, ὅπου πρὸ δέκα αἰώνων ὁ συνοικισμὸς ἦν πυκνότατος, ἐμπορικῶν λιμένων πολλῶν ὑπαρχόντων, καὶ χωρίων τινῶν καὶ μοναστηρίων οὐκ ὀλίγων. Ἐάν ποτε μέλῃ φιλότιμα τοῦ Ἑλληνικοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου ἢ τῆς Ἑταιρίας τῶν Μεσαιωνικῶν Ἐρευνῶν θελήσωσι ἵν' ἀναλάβωσιν ἐκδρομὰς ἀρχαιολογικὰς ἀνὰ τὰς παραλίους κώμας τῆς Βιθυνίας, ἐλπίζω ὅτι πολλὰ δύνανται ἵν' ἀνεύρωσιν. Ἐὰν μὴ εὕρωσι, λυπηρὸν ὅτι αἱ πληροφορίαι αὗται, ἃς εἰς τὴν κρίσιν τῶν ἐπαϊόντων ὑποβάλλω σήμερον, ἀτελεῖς θέλουσι μείνει· ἐὰν εὕρωσι, παρακαλῶ ἵνα μνησθῶσιν ἐμοῦ, ὅστις οὐκ ἐκ περισσεύματος ἀλλ' ἐξ ὑστερήματος ἀναλίσκων ἐπιθυμῶ ἵνα μάθω περὶ παρελθόντων χρόνων καὶ περὶ παρελθουσῶν γενεῶν, ὧν πολλάκις αὐτοὶ οἱ ἄμεσοι ἀπόγονοι ὀκνοῦσι ἵνα μάθωσι τὴν παλαιοτέραν ἱστορίαν ἢ καὶ τὴν νεωτέραν καταγωγήν[1].

ΜΑΝΟΥΗΛ ΙΩ. ΓΕΔΕΩΝ.

1. Χάριτας ὁμολογῶ δημοσίᾳ τῷ τε ἀρχιερατικῷ ἐν Τούζλοις ἐπιτρόπῳ πρεσβυτέρῳ Καλλινίκῳ καὶ τῷ ἐκ τῶν προκρίτων Δ. Κολόμβῳ, συνοδεύσασί μοι κατὰ τὴν εἰς τὰ πέριξ Τούζλων ἐκδρομήν τῇ 7 σεπτεμβρίου 1895 ἐν καιρῷ ραγδαιοτάτης βροχῆς· χάριτας ὁμολογῶ καὶ τῷ αὐτόθι φίλῳ Βασ. Γεωργιάδῃ, τιμῶντι τὴν ἠπειρωτικὴν φιλοτιμίαν καὶ φιλομάθειαν.

ΑΠΑΝΘΙΣΜΑΤΑ ΕΚ ΤΟΥ ΣΑΙΞΠΗΡΟΥ

Ὁ βίος συγκιρνώμενος.

Μικτὸν νῆμα καταρτίζει τὸν τοῦ βίου ἡμῶν μῖτον,
ἀσθενὲς, σαθρὸν ἐν μέρει, στερεὸν δὲ ἐν ταὐτῷ.
Ὦ! τῶν ἀρετῶν τὸ κλέος ὄντως ἄφθιτον θὰ ἦτο,
ἂν τὰ πταίσματα κ' αἱ πλάναι μὴ ἐρρύπαινον αὐτό.

Καὶ τοῦ κρίματος θὰ ἦτο καταστρεπτικὴ ἡ δίνη,
ἂν μὴ τοῦτο συνεκίρνα ἡ τῶν ἀρετῶν γαλήνη.

Ἐκ τῆς κωμῳδίας : (All is wel that ends nell).

Κατὰ τὴς μελητινῆς ἐνεργείας.

Τῆς στιγμῆς δραξώμεθ' ἅμα ὡς τὴν ἄκραν αὐτῆς δείξῃ·
πάντες εἴμεθα πρεσβύται· σκοποὺς δὲ ἀκαριαίας
ἐνεργείας ἄνευ ψόφου ὁ τοῦ χρόνου ποῦς θὰ πλήξῃ.
πρὶν ἢ ἔτι τὰς ἐν τούτοις συγκεντρώσωμεν ἰδέας.

(Ἐκ τῆς κωμῳδίας As you like it).

Ἐν ἡμῖν ἡ δύναμις.

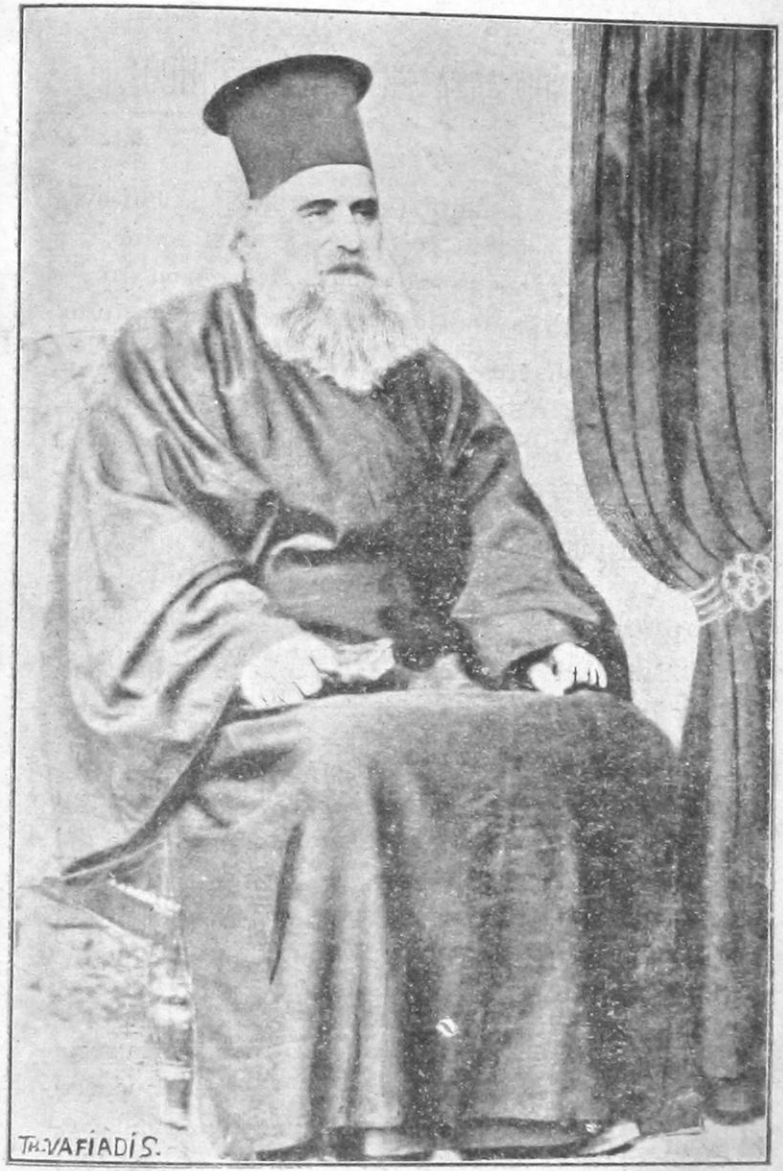
Ἐν ἡμῖν πολλάκις κεῖνται ὅσ' ἂν φάρμακα φρονῶμεν
θεῖα δῶρα· ὄντως πᾶσιν εὐρὺ στάδιον παρέχει
ἡ πηγὴ ἡ οὐρανία· νοθρῶ, δ' ὅταν ἐνεργῶμεν
τοὺς βραδεῖς σκοποὺς ἐκείνη, ἀναστέλλουσα, ἐπέχει.

(Ἐκ τῆς κωμῳδίας (All is well that ends nell).

Ἡ καλλονή.

Προκαλεῖ ταχέως κλέπτας ὁ θαμβητικὸς χρυσὸς,
ἀλλὰ τάχιον τοῦ κάλλους ὁ πλησιφαὴς πυρσός.

(Ἐκ τῆς κωμῳδίας As you like it).

Παπᾶ Εὐγένιος.

ΒΙΟΓΡΑΦΙΑΙ

Ἀρχιμανδρίτης Γερμανὸς Ἀποστολᾶτος. — Γερμανὸς Ἀποστολᾶτος ὁ ἀρχιμανδρίτης καὶ ἀπὸ τοῦ δεκεμβρίου 1890 ἐν Κωνσταντινουπόλει ἀντιπρόσωπος τοῦ παναγίου τάφου, Γεώργιος καλούμενος κατὰ κόσμον, ἐγεννήθη ἐν Βαθεῖ τῆς νήσου Σάμου καὶ ἐν ἡλικίᾳ δεκατριῶν ἐτῶν ἀπεστάλη ὑπὸ τοῦ γέροντος αὐτοῦ, τυγχάνοντος ἡγουμένου τῆς ἐν Σάμῳ ἱερᾶς μονῆς τοῦ τιμίου Σταυροῦ, τοῦ ἀρχιμανδρίτου Γρηγορίου, εἰς Κων]πολιν πρὸς τὸν ἀείμνηστον πατριάρχην Ἱεροσολύμων Κύριλλον χάριν ἐκπαιδεύσεως, ὑφ' οὗ ἀπεστάλη ἐπὶ τῷ αὐτῷ σκοπῷ εἰς Ἱεροσόλυμα, ἔνθα κατ' ἀρχὰς ἐμαθήτευσεν ἐν τῇ προκαταρκτικῇ σχολῇ τοῦ Ἱεροῦ Κοινοῦ τοῦ παναγίου τάφου, εἶτα δὲ καὶ ἐν τῇ θεολογικῇ τοῦ τιμίου Σταυροῦ. Ἕνεκα τοῦ ἀκροσφαλοῦς τῆς ὑγιείας αὐτοῦ, ἀναγκασθέντος ἵνα διακόψῃ τὰς ἐν αὐτῇ σπουδάς, παρέλαβε καὶ ἀφῆκεν αὐτὸν εἰς Σμύρνην τῷ 1853 ὁ πατριάρχης Κύριλλος, ἐπιστρέφων ἐξ Ἱεροσολύμων εἰς Κωνσταντινούπολιν, ἔνθα εἶχε μεταβῇ τότε διὰ σπουδαιοτάτην ὑπόθεσιν τοῦ Ἱεροῦ Κοινοῦ τοῦ παναγίου τάφου.

Ὁ δὲ νεανίας Γεώργιος, διευθυνθεὶς ἐκ Σμύρνης εἰς Σάμον, καὶ ἀναρρώσας ἐντελῶς ἐπανῆλθεν εἰς Κ]πολιν παρὰ τῷ προστάτῃ αὐτοῦ πατριάρχῃ Κυρίλλῳ ὡς ὑποτακτικὸς αὐτοῦ. Εἰς νόμιμον ἡλικίαν φθάς, ἐχειροτονήθη ὑπὸ τοῦ Κυρίλλου ἱεροδιάκονος καταταχθεὶς εἰς τὴν χορείαν τῆς Ἁγιοταφιτικῆς Ἀδελφότητος. Ὑπὸ

τὴν ἰδιότητα ταύτην ἀπολαύων τῆς εὐνοίας καὶ ἐμπιστοσύνης τοῦ ἀοιδίμου Κυρίλλου, παρέμεινε παρ' αὐτῷ ἄχρι τῆς παραιτήσεως αὐτοῦ ἐν ἔτει 1872. Κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος προσελήφθη βοηθὸς τῆς σταλείσης εἰς Κων]πολιν τριμελοῦς ἐπιτροπῆς τοῦ παναγίου τάφου, ἐκ τῶν ἀρχιμανδριτῶν Βενιαμὶν Ἰωαννίδου, Γερασίμου Πρωτοπαπᾶ καὶ Ἱεροθέου. Γινώσκων καλῶς τὰ ἐνταῦθα καὶ ἐν Ἱεροσολύμοις πράγματα τοῦ παναγίου τάφου, δραστήριος δὲ ὢν εἰς ἄκρον καὶ ἀκατάβλητος, ἀπέβη χρησιμώτατος τῇ εἰρημένῃ ἐπιτροπῇ, τῇ ἀναλαβούσῃ ἐνταῦθα τὴν διεύθυνσιν τῶν τοῦ παναγίου τάφου μετὰ τὴν παραίτησιν τοῦ πατριάρχου Κυρίλλου.

Ἐν τῷ μεταξὺ τούτῳ, ἐστάλη ἐξαρχικῶς εἰς Καβάλαν καὶ Θάσον πρὸς διακανόνισιν μοναστηριακῆς ὑποθέσεως ἣν διηυθέτησεν ἐπιτυχῶς. Τοῦ ἔτους 1874 λήγοντος, ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Ἱεροσολύμων Προκοπίου εἰς Ἀθήνας ὡς ἡγούμενος τοῦ αὐτόθι Μετοχίου καὶ ἔξαρχος τοῦ παναγίου τάφου ἐν Ἑλλάδι. Μικρὸν μετὰ τὴν εἰς Ἀθήνας ἐγκατάστασιν αὐτοῦ, ὁ ἀοίδιμος Προκόπιος ἀνέθεσεν αὐτῷ ἀποστολὴν εἰς Κρήτην διὰ ζωτικωτάτην ὑπόθεσιν τοῦ παναγίου τάφου. Ἐπὶ μίαν δεκαετίαν διευθύνας ἀξιοπρεπῶς τὸ ἐν Ἀθήναις Ἁγιοταφιτικὸν Μετόχιον, καὶ τὰς καθ' ὅλον τὸ ἑλληνικὸν Κράτος ὑποθέσεις ἐπωφελῶς τῷ Ἱερῷ Κοινῷ διεξαγαγών, ἀνεκλήθη εἰς Ἱεροσόλυμα ὑπὸ τοῦ πατριάρχου Ἱεροσολύμων Νικοδήμου, μετὰ τὴν παραίτησιν τοῦ ὁποίου, ἐστάλη εἰς Κων]πολιν ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς ἐκκλησίας τῶν Ἱεροσολύμων ὡς ἀντιπρόσωπος τοῦ παναγίου τάφου. Μετὰ δὲ τὴν ἐκλογὴν τοῦ μακαριωτάτου πατριάρχου Ἱεροσολύμων κυρίου Γερασίμου, διωρίσθη ὁριστικῶς ἀντιπρόσωπος αὐτοῦ ἐν Κων)πόλει.

Παπᾶ Εὐγένιος.—Οὐδεὶς ὑπάρχει βεβαίως ἐκ τῶν ἐν Κων]πόλει ἀναγνωστῶν τοῦ ἡμετέρου Ἡμερολογίου, ὅστις δὲν ἐπεσκέφθη κἂν ἅπαξ τὴν περιώνυμον Ζωοδόχον Πηγήν, ὅστις δὲν ἐγνώρισε τὸν μακαρίτην Εὐγένιον, τὸν ὑπὸ τὸ δημῶδες ὄνομα παπᾶς-ἐφέντη γνωριζόμενον ἐπὶ τρία καὶ τριάκοντα ἔτη, καὶ τεκμήρια καὶ ζήλου καὶ δραστηριότητος ἐπιδειξάμενον ὑπὲρ προαγωγῆς καὶ πλουτισμοῦ τοῦ τε ἱεροῦ Ἁγιάσματος τούτου καὶ τῶν Ἐθνικῶν Φιλανθρωπικῶν Καταστημάτων. Ἀναστραφεὶς μετὰ τῶν ἐν Κων]πόλει λογάδων τοῦ γένους καὶ μεθ' ὅλων δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν τῶν ὀρθοδόξων, ἀπέθανε σχεδὸν λησμοναμένος ἐν Ἰντζέπου, γενεθλίῳ κωμοπόλει ἐν Καισαρείᾳ, τῇ ἡμέρᾳ τῆς μνήμης τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς (7 ἀπριλίου) τοῦ παρελθόντος ἔτους 1895, ἐν ἡλικίᾳ ἑξήκοντα καὶ ἐννέα ἐτῶν. Γεννηθεὶς τῇ 29 αὐγούστου 1826 καὶ τῆς πρώτης παιδεύσεως ἐν Καισαρείᾳ μετασχὼν ἦλθεν εἰς Κωνσταντινούπολιν καὶ ἐπὶ βραχὺν χρόνον ἠκροάσατο μαθημάτων ἐν τῇ Μ. τοῦ Γ. Σχολῇ κατὰ τὴν Ξηροκρήνην (Κουρσὺ-τσεσμέ). Οἱ γονεῖς αὐτοῦ, Ἀναστάσιος καὶ Ἐλισάβετ, ἐκ παίδων πριώριζον αὐτὸν διὰ τὸ ἱερατικὸν στάδιον· διὸ καὶ νυμφευθείς, ἐχειροτονήθη τῇ 6 καὶ τῇ 10 δεκεμβρίου 1845, εἰκοσαετὴς, διάκονος καὶ πρεσβύτερος, χρηματίσας ἐφημέριος ἐν διαφόροις ναοῖς· ἀπὸ δὲ τοῦ 1859—1891 διευθύνας τὴν ἱερὰν μονὴν τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς, ὡς διάδοχος τοῦ ἐπὶ ὀκταετίαν διευθύναντος ἱερέως Ἀθανασίου, γνωστοῦ παρὰ τῷ λαῷ ὑπὸ τὸ ὄνομα Χατζῆ-παπᾶς. Γνωστὸν εἶναι πᾶσιν ὅτι ὁ Εὐγένιος συνετέλεσε πολὺ πρὸς πλουτισμὸν τῆς Ζ. Πηγῆς, προτρέψας πολλοὺς εὐσεβεῖς εἰς ἀφιέρωσιν οἴκων τε καὶ κτημάτων εἰς αὐτήν τε καὶ τὰ Νοσοκομεῖα, τακτοποιήσας τὸ Κτηματολόγιον καὶ συναγαγὼν ἱκανὴν ὕλην πρὸς γνῶσιν τῆς Ἱστορίας

τοῦ τε Ἁγιάσματος καὶ τῶν Νοσοκομείων καὶ ἐμπιστευθεὶς τὴν κατάλληλον τῆς ὕλης ταύτης συναρμολόγησιν εἰς τὸν ἡμέτερον βυζαντινολόγον κ. Μανουὴλ Ι. Γεδεών, ὅστις παρέδωκεν εἰς τύπον τὸ βιβλίον τῷ 1886.—Τὸν Εὐγένιον ἠγάπων καὶ ἐτίμων πάντες οἱ κατὰ καιρὸν χρηματίσαντες ἔφοροι τῶν Νοσοκομείων καὶ πάντες οἱ τὰ πρῶτα φέροντες ἐν τῷ Γένει, οἷοι οἱ Ζαρίφαι, οἱ Βαλλιάνοι, οἱ Ζαρειρόπουλοι, οἱ Νικολόπουλοι, ὁ Κυριακὸς Χατζόπουλος, ὁ Χρηστάκης ἐφέντης Ζωγράφος καὶ κυρίως ὁ ἀληθὴς χριστιανικὰς ἀρετὰς ἐπιδειξάμενος ἀείμνηστος Ἰωάννης Χαριτωνίδης, ὅστις εἰς τὸν Εὐγένιον μόνον ἐνεπιστεύθη χιλιάδας λιρῶν δαπανηθείσας πρὸς ἀνοικοδόμὴν τοῦ μείζονος μέρους τοῦ Φρενοκομείου καὶ πρὸς πλουτισμὸν τοῦ Νοσοκομείου καὶ τῆς Μονῆς τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς, πρὸ πάντων δὲ ἐσέβοντο πάντες οἱ μικρασιᾶται, θεωροῦντες αὐτὸν καύχημα τῆς πατρίδος αὐτῶν. Ὁ Εὐγένιος τῷ 1891 ἀντικατεστάθη δι' ἄλλων. Καὶ τοῦτο μὲν γνωστόν. Ὅ,τι ὅμως ἀγνοεῖται, εἶναι ὅτι ἀπέθανε πάμπτωχος.

Ἀρχιμανδρίτης Χρύσανθος Βατοπεδινός.—Προσωπικότης ἔξοχος ἐν Ἁγίῳ Ὄρει, κατακτήσας τὴν φήμην αὐτοῦ διὰ τῆς εἰς τὰ συμφέροντα τοῦ γένους καὶ τῆς Ἐκκλησίας ἐν μικρῷ ἢ μεγάλῳ κύκλῳ ἀφοσιώσεως, ὁ ἀρχιμανδρίτης Χρύσανθος Βατοπεδινὸς ἔδειξε πῶς ἕκαστος εἶναι δημιουργὸς τῆς τύχης του. Γεννηθεὶς ἐν Ἰμβρῳ τῷ 1835, καὶ ἐν τῇ τότε ἀκμαζούσῃ Σχολῇ τῆς νήσου ταύτης διδαχθείς, συνεκόμισεν ἐν ἑαυτῷ πλῆθος γνώσεων χρησίμων εἰς τὸν μοναχικὸν βίον, τὸν ὁποῖον ἐκ παιδὸς ἐνεκολπώθη, καὶ κατὰ τὸν ὁποῖον διεκρίθη διὰ τὴν αὐστηρότητα τῆς πολιτείας καὶ τὴν νομομαθίαν εἰς πολλὰ σπουδαῖα ζητήματα, εἴτε χαρακτὴρ τοπικὸν ἐν Ἁγίῳ Ὄρει, εἴτε χαρακτὴρ γενικώτερόν πως φέροντα. Ἐπὶ μίαν τεσσαρα-

κονταετίαν ἐπεδείξατο τήν τε νομιμοσύνην αὐτοῦ καὶ σύνεσιν ὁ ἀρχιμανδρίτης Χρύσανθος, ἐπιτυχῶς μὲν ἐκπληρώσας πολλὰς ἀποστολὰς ἀνατεθείσας ὑπὸ τῆς ἱερᾶς μονῆς Βατοπεδίου, λαμπρῶς δὲ διεξαγαγὼν τὰ καθήκοντα Ἐπιτρόπου τοῦ Ἁγίου Ὄρους ἐν Κων]πόλει ἀπὸ τοῦ 1882-1887 καὶ ἀπὸ τοῦ 1890-1892, ὅτε ἐπιστρέψας εἰς τὴν μονὴν αὐτοῦ μετὰ μικρὸν ἐξελέγη ἀντιπρόσωπος τοῦ Ἁγίου Ὄρους, ἐν Ἐπιτροπῇ συνελθούσῃ τῷ 1893 περὶ τοῦ μοναστηριακοῦ ζητήματος, ἐν ᾗ προεῖδε τὶ μέλλει γενέσθαι, καὶ ἐσκέψατο τὶ δέον γενέσθαι. Σήμερον ὁ ἀρχιμ. Χρύσανθος Βατοπεδινός, τιμώμενος ὑπὸ πάσης τῆς ἁγιορειτικῆς ἀδελφότητος, τετιμημένος καὶ διὰ τοῦ αὐτοκρ. παρασήμου Μεδζιτιὲ Γ′ τάξεως, εἶναι ὁ ἀρχαιότερος τῶν ἐν τῇ μονῇ Βατοπεδίου πατέρων, μέγαν ὑπὲρ αὐτῆς ἐπιδεικνύμενος ζῆλον καὶ πολὺ μεριμνῶν ὑπὲρ παντὸς ὅ,τι τείνει πρὸς δόξαν Ἐκκλησίας καὶ γένους.

Νικόλαος Σουλλίδης.—Κοσμοῦντες τὸ ἡμέτερον Ἡμερολόγιον καὶ διὰ τῆς προσωπικῆς εἰκόνος τοῦ τοῖς πᾶσι γνωστοῦ καὶ προσφιλεστάτου Νικολάου Σουλλίδου, τοῦ δικαίως τὰς εἰλικρινεῖς συμπαθείας τοῦ τε καθ' ἡμᾶς δημοσίου καὶ ἅπαντος τοῦ γένους ἐπισπασαμένου διὰ τῶν περικοσμουσῶν αὐτὸν σπανίων ἀρετῶν καὶ τῆς παροιμιώδους φιλανθρωπίας καὶ ἀγαθότητος αὐτοῦ, νομίζομεν καθῆκον ἵνα παραθέσωμεν ἐνταῦθα καὶ συντόμους τινὰς βιογραφικὰς αὐτοῦ σημειώσεις, πρὸς μείζονα εὐχαρίστησιν τῶν ἡμετέρων ἀναγνωστῶν.

Ὁ Νικόλαος Σουλλίδης ἐγεννήθη ἐν Φερτεκίῳ τῆς ἐπαρχίας Ἰκονίου τῇ 13 σεπτεμβρίου τοῦ 1845 ἔτους, ἐκ πατρὸς μὲν Θεολόγου Σουλλίδου, μητρὸς δὲ Δεσποίνης (τὸ γένος Τσιβόγλου).

Τῇ 14 νοεμβρίου 1857 ἀφίκετο μετὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ εἰς Κωνσταντινούπολιν, ὅπου λαβὼν τὰς πρώτας σπουδάς, εἰσήχθη εἰς τὴν Μεγάλην τοῦ Γένους Σχολήν.

Ἀποφοιτήσας, κατετάχθη εἰς τὸ Γραφεῖον τῶν Μεταφραστῶν τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν ἐν τῇ Ὑψηλῇ Πύλῃ (Τερδζεμὲ καλεμί). Τῷ 1863 διωρίσθη μεταφραστὴς καὶ διερμηνεὺς ἐν τῷ Κεντρικῷ Τελωνείῳ Κωνσταντινουπόλεως.

Τῷ 1865 διωρίσθη γραμματεὺς τῆς Τουρκικῆς τῆς Ἡγεμονίας Σάμου ἐπὶ τῆς ἡγεμονίας τοῦ μακαρίτου Παύλου Μουσούρου κατόπιν δὲ περὶ τὸ 1867 ἐπεδώθη εἰς τὴν τουρκικὴν δημοσιογραφίαν.

Περὶ τὰ τέλη τοῦ 1869 ἐπὶ ὀκτὼ κατὰ συνέχειαν ἔτη ἐχρημάτισε γραμματεὺς τῆς Α. Ἐξοχότητος τοῦ Χρηστάκη ἐφέντη Ζωγράφου ὃν καὶ πιστῶς ἐξυπηρέτησε.

Τῷ 1878 συστηθείσης τῆς Βουλῆς, ἐξελέγη βουλευτὴς Κωνσταντινουπόλεως. Ἐπὶ τρεῖς περιόδους ἐξελέγη μέλος τοῦ Ε. Δ. Μ. Συμβουλίου.

Πρὸς τούτοις ὁ Νικόλαος Θ. Σουλλίδης ὑπῆρξε πρόεδρος τοῦ Συλλόγου τῆς Μικρᾶς Ἀσίας ἐπὶ πολλὰς ὁρᾶς, πρόεδρος τῆς Ἀδελφότητος Ξηροκρήνης καὶ ἄλλων φιλεκπαιδευτικῶν σωματείων Ἐξελέγετο δὲ πάντοτε ἐν ταῖς Ἐκλογικαῖς Πατριαρχικαῖς Συνελεύσεσι ἀντιπρόσωπος τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

Ἵνα μὴ πλέξωμεν τὴν πασίγνωστον τοῦ ἀνδρὸς μετριοφροσύνην, οὐδὲν ἄλλο λέγομεν παρὰ μόνον τὸ ἑξῆς: ὅτι, ἡ γενέτειρα αὐτοῦ δικαίως δύναται ἵνα καυχηθῇ ἐπὶ ταῖς σπανίαις ἀρεταῖς καὶ τοῖς φρονήμασι τοῦ τέκνου αὐτῆς.

Ἀνδροκλῆς Χ. Ἀνδρεάδης.—Τύπος ἐπιστήμονος ἀγαθοῦ καὶ φίλου ἀγαθοῦ ὁ ἰατρὸς Ἀνδρεάδης, οὗ ἐκδίδομεν

τὴν εἰκόνα, εἶναι γνωστὸς εἰς τοὺς πλείστους τῶν ἀναγνωστῶν ἡμῶν. Γεννηθεὶς εἰς Σαράντα-ἐκκλησίας τῆς Θρᾴκης, ἄγει τὸ 36 ἔτος τῆς ἡλικίας αὐτοῦ· διατηρῶν ὅμως ἐν ταῖς πρὸς τοὺς φίλους σχέσεσι τὸ ἀφελὲς καὶ ἀπέριττον τῆς παιδικῆς ἡλικίας καὶ τὴν ἀγαθότητα, ἥτις διακρίνει τὸν ἁπλαστον ἐπαρχιωτικὸν χαρακτῆρα. Καὶ ἐν τούτοις ὁ διδάκτωρ Ἀνδρεάδης βέης διακρίνεται ἐπὶ ἀγχινοίᾳ τε καὶ πολυμαθείᾳ, μόλις εἰς ἡλικίαν εἰκοσιτεσσάρων ἐτῶν, τῷ 1884, λαβὼν τὸ διπλωμα διδάκτορος τῆς Ἰατρικῆς, καὶ ἔκτοτε τοιαύτας κατ' ἰδίαν μελέτας ποιησάμενος καὶ μετὰ φίλτρου καὶ ἀφοσιώσεως, ὥστε τῷ 1887 εἰσὶ θη ὡς ὑφηγητὴς εἰς τὴν παρ' ἡμῖν Αὐτοκρατορικὴν Ἰατρικὴν Πολιτικὴν Σχολήν, ἐξακολουθῶν ἅμα νὰ δημοσιεύῃ ἐν τῇ Ἰατρικῇ ἐφημερίδι τουρκιστὶ μικρὰς διατριβὰς, αἵτινες δεικνύουσι τὴν εἰς τὴν ἐπιστήμην ἐπίδοσιν. Τῷ 1891 διωρίσθη καθηγητὴς τῆς Θεραπευτικῆς ἐν τῇ αὐτῇ Σχολῇ καὶ διατελεῖ μέχρι σήμερον μετὰ ζήλου κοσμῶν τὴν ἕδραν ταύτην τιμηθεὶς καὶ ὑπὸ τῆς Α. Α. Μ. τοῦ Σουλτάνου διὰ τοῦ βαθμοῦ οὐλιὰ β' τάξεως, διὰ τῶν παρασήμων Ὀσμανιὲ καὶ Μεδζιτιὲ δ' τάξεως καὶ τοῦ μεταλλίου τῆς ἀξίας. Ὁ Ἰατρὸς Ἀνδρεάδης, διατελεῖ ἀπὸ ἓξ ἐτῶν μέλος τοῦ διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς Μεσαιωνολογικῆς Ἑταιρίας, εἶναι δὲ ἀπὸ τριετίας καὶ ἐπίτιμος πρόεδρος τῆς ἐν Νεαπόλει τῆς Ἰταλίας μεγάλης Ἐπιστημονικῆς ἑταιρίας G. B. Vico· ἀλλ' ὁ μείζων αὐτοῦ τίτλος εἶναι ὁ τοῦ καλοῦ ἐπιστήμονος καὶ ἀγαθοῦ φίλου, προθύμως προφθάνοντος εἰς ὑποστήριξιν παντὸς πάσχοντος ἀνθρώπου καὶ παντὸς θεσμοῦ κοινωφελοῦς.

Μανουὴλ Ι. Γεδεών. Ἐὰν ἐπισκεφθῇ τις αἰκάδε τὸν σκιαγραφικῶς ἐνταῦθα βιογραφούμενον γνωστὸν βυζαντινο

λόγον κυρίου Μανουὴλ Ι. Γεδεὼν καὶ ἴδῃ αὐτὸν ἐργαζόμενον ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ αὐτοῦ, εἰλικρινῶς ὁμιλῶν θὰ ὁμολογήσῃ ὅτι πράγματι εὑρίσκεται ἀπέναντι πραγματικοῦ ἐπιστήμονος, ἐνώπιον ἀκαταβλήτου ἐξερευνητοῦ, ὃς διὰ τοῦ μεγίστου αὐτοῦ ζήλου καὶ τῆς ἀκτινοβολούσης εὐφυΐας του ἀλαίμως ἀνιχνεύων κ' ἐρευνῶν τὰ σκοτεινὰ σημεῖα τῆς μέσης ἱστορίας τῶν Βυζαντινῶν ἐπιδεξίως ἀνακαλύπτει καὶ μετὰ φιλοσοφικῆς ὄντως μετριοφροσύνης γνωρίζει ἡμῖν πολλῆς σημασίας ἄξια ἱστορικὰ συμβεβηκότα, ἀναποσπάστως συνδεδεμένα μετά τε τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ καὶ ἰδιωτικοῦ βίου τῶν πατέρων μας. Ἐκεῖ, ἐν τῷ περιωνύμῳ προαστείῳ τοῦ Κερατίου κόλπου ὁ Φαναριώτης ἱστοριογράφος εἰς τὴν πατρικὴν αὐτοῦ οἰκίαν δοκιμάζων ποθητὴν μακαριότητα ἐν τοῖς κόλποις τῆς φιλοστόργου αὐτοῦ οἰκογενείας, ἀρύεται τὸ ἀνεξάντλητον καὶ δημιουργικώτατον αὐτοῦ σθένος πρὸς δρᾶσιν πνευματικὴν καὶ ὡς μόνη ἱκανοποίησιν τῶν πόνων αὐτοῦ θεωρῶν τὴν οἰκογενειακὴν εἰρήνην, ἀγρυπνεῖ, μελετᾷ καὶ γράφει νυχθημερόν. Ἐκεῖ, ἐπὶ τοῦ γραφείου τῆς βιβλιοθήκης αὐτοῦ, ἔχων ὡς ἀλάνθαστον ὁδηγὸν τὸ φῶς τῶν γνώσεων, συνέταξε σχεδὸν πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ, ἐξ ὧν εἴκοσι μὲν ἀποτελοῦσιν ἰδιαίτερα βιβλία, 350 δὲ διατριβαὶ ἱστορικαί, ἀρχαιολογικαὶ καὶ ἐκκλησιαστικαί, βιβλιοκρισίαι κ.λ.π. ἐδημοσιεύθησαν ἐν διαφόροις ἐφημερίσι καὶ περιοδικοῖς. Ἐκτιμῶντες ὅθεν ἐπαξίως τὸν ἀκαταπόνητον μεσαιωνοδίφην, τὸν σπουδαιοτάτας παρέχοντα ἐκδουλεύσεις τῇ συγχρόνῳ φιλολογίᾳ μας διὰ τῆς πολυτίμου αὐτοῦ ἐργασίας, μετὰ πολλῆς εὐχαριστήσεως σπεύδομεν νὰ κοσμήσωμεν τὸ ἡμέτερον Ἡμερολόγιον διὰ τῆς εἰκόνος αὐτοῦ, δημοσιεύοντες συνάμα καὶ τὰς ἑξῆς περὶ τοῦ βίου αὐτοῦ βραχυτάτας εἰδήσεις.

Μόλις ἄγει σήμερον τὸ 44ον ἔτος τῆς ἡλικίας του, κατὰ δὲ τὸ 1869 ἀπεφοίτησε τῆς Μ. τοῦ Γ. Σχολῆς, διευθύνοντος τότε αὐτὴν τοῦ πρὸ ἑνὸς καὶ ἡμίσεος ἔτους διαδεχθέντος τὸν ἀείμνηστον Κλεόβουλον, Φιλοθέου Βρυεννίου. Ἡ πρώτη αὐτοῦ διατριβή, πραγματευομένη περὶ Ἱερεμίου τοῦ Γ', ἐδημοσιεύθη ἐν τῇ Πανδώρᾳ κατὰ τὸ 1871. Ἡ πραγματεία αὕτη ἐξεδόθη συγχρόνως καὶ ἐν ἰδιαιτέρῳ βιβλίῳ.

Φέρων ἐν ἑαυτῷ ἀκαταμάχητον κλίσιν ὅπως ἀναδειχθῇ ἐν τῇ τῶν γραμμάτων σταδιοδρομίᾳ, ἐπιζήλως ἥρξατο ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ταύτης ἐκπληρῶν τὸν προορισμὸν αὐτοῦ, ἐνθαρρυνόμενος μάλιστα ὑπὸ τῶν εὐμενεστάτων περὶ τῶν ἔργων του κρίσεων σεβαστῶν λογίων, ἰδίᾳ δὲ ὑπὸ τοῦ ἀειμνήστου Σοφοκλέους τοῦ ἐξ Οἰκονόμων, μεθ' οὗ ἔσχε ἰδιαιτέραν ἀλληλογραφίαν καὶ ὅστις μετὰ πατρικῆς φιλοστοργίας συνεβούλευεν αὐτῷ πάντοτε περὶ τοῦ τρόπου, μεθ' οὗ ἔδει νὰ ἐργάζηται ὁ εὐρύτατον φιλολογικὸν μέλλον ὑπισχνούμενος νεαρώτατος τότε ἱστοριογράφος. Ἰδιαιτέραν ἐπίσης ἀλληλογραφίαν ἔσχε καὶ μετὰ τοῦ Ι. Σακελλίωνος, Ι. Βελούδη, Emm. Miller, Egger, Hertzberg, Lingenthal καὶ πολλῶν ἄλλων διασήμων σοφῶν Εὐρωπαίων.

Ἡ τιμή, ἣν παρέσχον καὶ παρέχουσιν αὐτῷ τοιοῦτοι ἔξοχοι ἄνδρες δι' ἐπιστολῶν ἀνταλλάσσοντες μετ' αὐτοῦ γνώμας καὶ συζητοῦντες περὶ διαφόρων ἱστορικῶν καὶ ἀρχαιολογικῶν ζητημάτων, συγχάνει περιφανὴς ἐκδήλωσις τῆς μεγίστης συγγραφικῆς ἀξίας τοῦ βιογραφουμένου ἐνταῦθα. Τὴν ἀξίαν αὐτοῦ ἐκτιμῶν καὶ ὁ Πατριάρχης Ἰωακεὶμ ὁ Γ', διώρισεν αὐτὸν κατὰ τὸ 1883 ἀρχισυντάκτην τῆς «Ἐκκλησιαστ. Ἀληθείας», ὅπου εἰργάσθη μέχρι τοῦ 1885, κατόπιν δὲ ἐπὶ τοῦ ἀοιδίμου Διονυσίου τοῦ Ε' κατέλαβεν ἐκ δευτέρου καὶ ἐτήρησε τὴν θέσιν ταύτην ἀπὸ τοῦ 1887—1890. Ἡ πρόσκλησις ὅπως συνεργασθῇ ἐν τοῖς *Βυζαντινοῖς χρονικοῖς* τῆς Ἀκαδημίας τῆς Πετρουπόλεως καὶ λάβῃ μέρος εἰς τὸ ἐν Λειψίᾳ ἐκδιδόμενον ὑπὸ τοῦ Κρουμπαχερ *Βυζαντινὸν Δελτίον*, εἶναι ἐναργεστάτη ἀπόδειξις τῆς εἰς τὴν συνεργασίαν αὐτοῦ ἀποδιδομένης ὑπολήψεως· ὅταν δὲ ἀναλογισθῶμεν ὅτι διακεκριμένοι καθηγηταί, οἷοι ὁ Gelzer (ἐν Ἰέννῃ), ὁ Nippold, Mayer (ἐν Ἀμβούργῳ), ὁ Strigowsky (ἐν Gzar), ὁ Δεστούνης (ἐν Πετρουπόλει) καὶ ὁ Λεπέδωρ (ἐν Μόσχᾳ) ἐνθουσιωδῶς ἔγραψαν εὐμενεστάτας βιβλιοκρισίας περὶ τῶν ἔργων αὐτοῦ, εἶναι ὅλως περιττὸν νὰ ἐπαινέσωμεν καὶ ἡμεῖς ἐνταῦθα ἰδιαιτέρως τὰ συγγραφικὰ αὐτοῦ πλεονεκτήματα.

Ἀποβλέποντες ὅμως εἰς τὴν συγγραφικὴν δεινότητα καὶ δύναμιν τοῦ ἀνδρός, ἐξ ἄλλου δὲ συγκρίνοντες καὶ τὴν ὑλικὴν ἐκανοποίησιν, ἧς ἀπολαύουσιν οἱ ἐν Εὐρώπῃ τοιοῦτοι συγγραφεῖς, πρὸς τὰς βιωτικὰς ἀνάγκας ὑφ' ὧν εἶμαρται νὰ δοκιμάζωνται οἱ παρ' ἡμῖν, δὲν δυνάμεθα ἢ νὰ ὁμολογήσωμεν τὸν θαυμασμὸν ἡμῶν πρὸς τοὺς μετὰ τοσαύτης ἐπιμονῆς καὶ δραστηριότητος γονίμως κ' ἐπωφελῶς ἐργαζομένους κ' εὐχηθῶμεν ἐγκαρδίως τῷ κ. Μ. Γεδεών, τῷ μετ' οὐ πολὺ ἑορτάζοντι τὴν εἰκοσιπεντετηρίδα τῆς ἐκδόσεως τοῦ πρώτου αὐτοῦ ἔργου, ὅπως αἰσίως καὶ σφριγῶν πανηγυρίσῃ καὶ τὴν πεντηκονταετηρίδα αὐτοῦ πρὸς ἀγαλλίασιν τῶν γινωσκόντων νὰ ἐκτιμῶσι δεόντως τοὺς λυσιτελῶς ὑπὲρ τῆς ἀναδείξεως τῆς συγχρόνου φιλολογίας ἡμῶν μοχθοῦντας.

ΤΩι ΦΙΛΩι ΚΥΡΙΩι ΙΩΑΝΝΗι ΙΩΑΝΝΙΔΗι

Η ΖΩΗ ΜΑΣ

«Κοιλὰς κλαυθμῶνος εἶν' ἡ γῆ
«Βασάνων κατοικία!» . . .

(Δ. ΒΥΖΑΝΤΙΟΣ)

Τ' εἶναι ζωή; . . . Ἀγύριστο ταξειδι πικραμμένο
σὲ πέλαγος ἀπέραντο ποῦ ἡ μματιὰ δὲν φθάνει,
ταξειδι πολυστένακτο καὶ κυματοδαρμένο,
ταξειδι μέσ' στὴν καταχνιὰ ποῦ δὲ θωρεῖς λιμάνι! . . .
Νὰ πολεμᾷς τὴ θάλασσα, νὰ πολεμᾷς τ' ἀγέρι
κι' ὁ πόνος μέσ' στὰ στήθια σου φαρμάκι νὰ σοῦ χύνῃ.
Κ' ἐκεῖ ποῦ τῆς παρηγοριᾶς προβάλλει ἓν ἀστέρι,
πάλι στὰ μαῦρα σύννεφα νὰ χάνεται, νὰ σβύνῃ! . . .

Ζωὴ τί εἶναι; . . . Τῶμαθα . . . μοῦ τῶμαθαν οἱ χρόνοι
ἡ 'μέραις ποῦ ἀπέρασα κ' ἡ λύπες ὅπου εἶδα.
Εἶναι πονόκαρδος φρικτὸς, κλάψες καϋμοὶ καὶ πόνοι
λαχτάρα ἀτελείωτη καὶ μιὰ ξερὴ ἐλπίδα.
Ἀδιάκοπος συλλογισμὸς τὸ νοῦ μας νὰ σαλεύῃ [κώνουν.
καὶ τὴν καρδιά μας χίλιαις δῳὸ πληγαῖς νὰ φαρμα-
Τὸν πόνο πόνος, τὸν καϋμὸ καϋμὸς νὰ συντροφεύῃ
κ' οἱ στεναγμοὶ μερόνυχτα τὰ στήθια μας νὰ λῳώνουν!

Δὲν εἶδες! . . . ὅταν μᾶς γεννοῦν πόσο πικρὰ θρηνοῦμε
κι' ἀπὸ τὴν πρώτη 'μέρα μας, ἀπὸ τὴν πρώτη ὥρα
ἀρχίζουμε τὰ κλάψματα ὡσὰν νὰ προνοοῦμε
πῶς ἤλθαμε στῆς συμφορᾶς τὴν πικραμμένη χώρα . . .
Γιατ' ἤλθαμε;.. δὲν τῶνοιωσα ποῦ πᾶμε;.. σὲ ποιὰ μέρη;
τί γίνηκε, τί γίνεται κ' ὕστερα τί θὰ γένῃ; . . .
Εἶν' ἄλυτο τὸ αἴνιγμα, κανεὶς μας δὲν τὸ ξέρει
κι' οὔτε ποτὲ θέ νά βρεθῇ, στὰ σκοτεινὰ θὰ μένῃ . . .

Καὶ πῶς! . . . ἀφοῦ εἶν' ἡ ζωὴ κλάψες καϋμοὶ καὶ πόνοι
γιατὶ τὴν ὑποφέρουμε καὶ δὲν τὴν παραιτοῦμε; . . .
Εἶν' εὔκολο τὸ τέλος ἂν θέλουμε νὰ βροῦμε
ἕνα κεντρὶ μᾶς ἔσωσε ἕνα καιρὸ μᾶς σώνει.
Τί τάχα; εἶν' ἁμάρτημα κανεὶς γιὰ ν' ἀποθάνῃ
ἀφοῦ τῆς τόσης συμφορᾶς τὸ τέλος θὰ ταχύνῃ; . . .
Κι' ἀφοῦ δὲν ξέρει οὔτ' αὐτός, δὲν ξέρει τό τί χάνει
τί τόνε μέλλει ἂν ἀργὰ ἡ γρήγωρα τ' ἀφίνῃ! . . .

Παράξενο! καὶ μ' ὅλ' αὐτὰ τὰ βάσανα τοῦ κόσμου
τί νᾶναι 'κεῖνο ποῦ γλυκειὰ μᾶς κάνει τὴ ζωή μας; . .
Εἶν' ἡ ἐλπίδα! (εἶν' αὐτὴ μοῦ λέγ' ὁ στοχασμός μου)
αὐτή, ποῦ πάντα σύντροφο τὴν ἔχουμε μαζύ μας.
Ἂν φύγ' αὐτὴ, τελείωσε! . . . τὸ αἴνιγμα ἐλύθη:
αὐτὴ, 'σὰν ὑποφέρουμε, στὴν ὥρα μας τὴ μαύρη
μᾶς δίνει νέα δύναμι στὰ πονεμένα στήθη
γιὰ νὰ βαρρεθοῦμε πῶς χαρὰ τὴ λύπη μας θὲ ναύρῃ . . .

Κ' ἔτσι προβαίνουμ' ὅλοι μας μὲ τούτη τὴν ἐλπίδα,
πῶς θἄρθῃ τάχα τῆς χαρᾶς παρήγορη μιὰ ὥρα.
Ἔτσι τὴν ξέρω τὴ ζωὴ, ἔτσι ἐγὼ τὴν εἶδα
ἀπὸ τὴν πρώτη μου στιγμή, ἀπ' τὴν ἀρχὴ ὡς τώρα.
Εἶν' ἡ ζωή μας ... τί νά πῶ! ... Φωτιὰ μέσ' στὸν ἀγέρα,
νύχτα χωρὶς ξημέρωμα καὶ δίχως ἥλιο μέρα.
Εἶν' ἡ ζωή μας αἴνιγμα ... κ' ἡ λύσις; ... μὴ θελήσῃς
νὰ τῶβρῃς· εἶναι ἐνωρίς· μὴν τύχῃ τὸ ζητήσῃς! ...

Σοῦ στέλνω τὴν εἰκόνα μου· τί ξέρεις; ... ἂς σοῦ μείνῃ
νὰ μὲ θυμᾶσαι ὅσο ζῶ, ἴσ ... (ἂς μὴ σὲ πικραίνω).
Εἰς τὸ ταξεῖδι τῆς ζωῆς τὸ παραπονεμένο
ἡ μοῖρα μας ἀνέλπιστα πολλαῖς πληγαῖς μᾶς δίνει.
Ἐκεῖ ποῦ ταξειδεύουμε, ἐκεῖ ποῦ τραγουδοῦμε
βορειᾶς πλακώνει ξαφνικός, φουσκώνουν τὰ πανιά μας
κι' ἀναποδογυρίζουμε, σὲ βράχο ναυαγοῦμε
καὶ πᾶνε κ' ἡ ἐλπίδες μας, καὶ πᾶν τὰ ὄνειρά μας.

Κωνσταντινούπολις τῇ 25 Νοεμβρίου 1895.

Χρῆστος Ε. Μισαηλίδης.

Η ΓΥΝΗ ΤΟ ΒΑΡΑΘΡΟΝ ΚΑΙ Η ΚΟΙΝΩΝΙΑ

Ἀπόσπασμα ἀνεκδότου πραγματείας.

Εἶχον εἰσέλθει εἴς τι τῶν καφὲ-Σαντᾶν τῆς ἡμετέρας μεγαλουπόλεως, μᾶλλον ὡς παρατηρητής, ἢ πρὸς τέρψιν.

Καὶ πράγματι, τίνα τέρψιν δύναταί τις νὰ εὕρῃ εἰς τὰ ἀχρεῖα ταῦτα καταγώγια, τὰ ὑπὸ τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ πολιτισμοῦ ἀνακαλυφθέντα!

Βαρεῖα ἀτμόσφαιρα, φρενητιώδεις κραυγαὶ βεβακχευμένων λεόντων, ἀσελγῆ ἄσματα, καταστρεπτικὸν χαρτοπαίγνιον, ἰδοὺ τὰ κυριώτερα συστατικὰ παντὸς καφὲ-Σαντᾶν.

Ἐκάθησα.

Νέα τις μοὶ προσήνεγκε τὰς ἐκδουλεύσεις της. Διέταξα ἀναψυκτικόν τι ποτὸν, ὅπερ κατὰ μικρὸν ῥοφῶν διέτρεχον διὰ τοῦ βλέμματος τὴν εὐρεῖαν αἴθουσαν.

Παρά τινα τῶν παρακειμένων τραπεζῶν τριὰς Περαίων λεόντων καὶ κόρη τις ἐκάθηντο.

Ἡ νεᾶνις, καίτοι εὐειδής, ἐφαίνετο παρακαίρως ὡριμάσασα ὑπὸ τῶν καταχρήσεων.

Ἡ δυστυχής! ἀνῆκεν εἰς τὴν τάξιν ἐκείνην τῆς ἡμετέρας κοινωνίας... ἢ μᾶλλον εἰς οὐδεμίαν ἀποκλειστικῶς τάξιν ἀνῆκεν, ἦν κοινή. Θεωρῶν τὴν ὁμάδα ταύτην, ἐβυθίσθην εἰς διαλογισμούς.

Ἀνελογίσθην τὴν κατάστασιν τῆς γυναικὸς ἐκείνης, παρέβαλον τὴν ἐνεστῶσαν αὐτῆς κατάστασιν πρὸς ἐκείνην εἰς ἣν ἐν τῇ κοινωνίᾳ ὤφειλε νὰ ἦναι, καὶ ἐρρίγησα.

Τάλαινα!

Κατεδικάσθη ὑπὸ τῆς κοινωνίας νὰ ὑποβαστάζῃ τὸ βαρύτερον

τῶν φορτίων, καὶ ἐσημάνθη τῇ σφαγίδι τῆς ἀτιμώσεως.

Τίς οἶδεν ἀντὶ ποίας εὐτελοῦς τιμῆς ἠναγκάσθη νὰ πωλήσῃ τὴν ἀνεκτίμητον τιμήν της!

Δυστυχὴς κόρη!

Ἡ ὄψις της προέδιδε μελαγχολίαν. Τὸ βλέμμα της καίτοι ἐρατεινὸν εἶχε τι δεικνύον ψυχικὴν ὀδύνην. Το μειδίαμά της ἦν γλυκὺ μὲν, πλὴν καὶ βεβιασμένον.

Ἐδέχετο τὰς περιποιήσεις τῶν παρακαθημένων νέων καὶ ἀνταπέδιδεν αὐτάς, ἀλλ' ἐν τοῖς τρόποις της ἐκείνοις κατεδεικνύετο ὅτι ἄλλη τις αἰτία ἢ ἡ ἡδονὴ τὴν ἠνάγκασε ν' ἀπελθῇ εἰς τὸ στάδιόν της ἐκεῖνο.

Ἠθικολόγοι! μὴ μέμφεσθε ἡμῶν ὅτι ἐπιχειροῦμεν νὰ καταστήσωμεν ἄξια οἴκτου ὄντα, περιφρονήσεως μᾶλλον χρήζοντα.

Οὐχί.

Μὴ περιφρονῆτε τὰ δυστυχῆ ταῦτα πλάσματα, τὰ ἐκ τῶν κόλπων τῆς κοινωνίας ἀποσπασθέντα καὶ εἰς τὸ βάραθρον τῆς ἀτιμώσεως καταρριφθέντα.

Μὴ περιφρονῆτε τὰ δυστυχῆ ταῦτα πλάσματα, ἅτινα αὐτὴ ἡ κοινωνία ὦθησεν εἰς τὴν ἀπώλειαν.

Οἰκτείρατέ τα, οἰκτείρατέ τα, καὶ ἂν δύνασθε τείνατε αὐτοῖς χεῖρα ἀρωγὸν καὶ λυτρώσατε αὐτά.

Ἡ δυστυχὴς νεᾶνις, ἥτις λιμώττει τὸν ἄρτον αὐτῆς ἐλλείψει ἐργασίας, ἥντινα ματαίως εἰς τὰς θύρας τῶν πλουσίων ἀνεζήτησεν· ἡ δυστυχὴς νεᾶνις ἥτις μέσῳ βαρυτάτου χειμῶνος, ἐνῷ ἡ ῥύσις εἶναι λευκὴ ὡς νεκρικὴ σινδόνη, καταλαμβάνεται ἄνευ ἀνθράκων ὑπὸ τοῦ παγετοῦ· ἡ δυστυχὴς νεᾶνις ἥτις βλέπει τὴν μητέρα αὐτῆς θνήσκουσαν ἐλλείψει τροφῆς καὶ περιποιήσεως· ἡ δυστυχὴς νεᾶνις ἥτις κινδυνεύει νὰ μείνῃ ἄστεγος, διότι χρεωστεῖ ἓξ μηνῶν ἐνοίκιον, ἡ δυστυχὴς αὕτη νεᾶνις ἀνταλλάττει τὴν τιμήν της τῇ ζωῇ τῆς μητρός της, κρημνίζεται εἰς τὸ χάσμα τῆς ἀτιμίας βάραθρον ἀντὶ τεμαχίου ἄρτου, καταδικάζει ἑαυτὴν εἰς τὸ ὄνειδος ἀντί τινων ἀνθράκων.

Εἶναι λοιπὸν ἀξία περιφρονήσεως ἡ κόρη αὕτη;

Ἠθικολόγοι, πρὸς ὑμᾶς τὴν ἐρώτησίν μου ταύτην ἀπευθύνω.

Ὅτε κατὰ πρῶτον ἡ δειλὴ νεᾶνις ἐτόλμησε νὰ κρούσῃ τὰς θύρας τῶν πλουσίων καὶ νὰ ζητήσῃ ἐργασίαν, ἤκουσε «δὲν ὑπάρχει ἐργασία διὰ σὲ, δύνασαι ὅμως ἄλλως νὰ κερδίσῃς τὴν ζωὴν τῆς μητρός σου, εἶσαι ὡραία...» μετὰ φρίκης ἀπεμακρύνθη, ἀλλ' ὅτε ἐπιέσθη ὑπὸ τῆς ἐνδείας καὶ ἐγκαταλείψεως, ὅτε οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῆς ἐσκοτίσθησαν ὑπὸ τοῦ λιμοῦ, ἡ δυστυχὴς νεᾶνις ὑπέκυψεν.

Δύνασθε ἤδη νὰ τὴν περιφρονήσητε;

Ἐν ἑκατὸν τοιούτων δυστυχῶν κορῶν, αἱ ἐννενήκοντα, ἵνα μὴ εἴπω ἅπασαι, ἐκ τῆς στερήσεως καὶ ἀπογνώσεως παρέκλιναν τῆς εὐθείας ὁδοῦ, ἐστάθησαν ἐπὶ μικρὸν εἰς τὸ χεῖλος τοῦ τρομεροῦ τῆς ἐξαχρειώσεως βαράθρου, κατεῖδον ἰλλιγγιῶσαι τὸ σκοτεινὸν βάθος, ἔτειναν τὰς χεῖρας ἐπικαλούμεναι ἐν ἀπελπισίᾳ βοήθειαν, ἀλλ' ἡ ἀμείλικτος ἀνθρωπίνη κοινωνία τὰς ὦθησε πρὸς τὰ ἐμπρός.

Ἔπεσαν.

Ἡ κόρη αὕτη ἣν τινα σήμερον καταφρονεῖτε καὶ διὰ τῶν ἀτιμωτέρων καλεῖτε ἐπιθέτων, ὑπῆρξέ ποτε νήπιον· ἐδέχθη καὶ αὕτη τοὺς θερμοὺς ἀσπασμοὺς καὶ τὰς ἐγκαρδίους περιπτύξεις μητρὸς φιλοστοργωτέρας ἴσως τῆς ὑμετέρας, σεμνότυροι ἠθικολόγοι, ἀνατραφέντες τίς οἶδεν, ὑπὸ τίνος εὐρωπαίας Κυθήρας. ὑπῆρξε καὶ αὕτη σεμνὴ παρθένος ἐρυθριῶσα εἰς τὸ πρῶτον ἱταμὸν βλέμμα Ἀδώνιδος τῆς ἐποχῆς· ἤδη ὅμως....

Ἤδη;

Εἶναι μάρτυς ἤδη ἡ ἱέρεια αὕτη τῆς Ἀφροδίτης, εἶναι μάρτυς ἐν φθίνοντι ΙΘ΄ αἰῶνι, μαρτυροῦσα οὐχὶ ὑπὲρ τοῦ Θεοῦ της ἀλλ' ὑπὲρ τοῦ ἄρτου της.

Εἶναι μάρτυς, διότι ἡ κοινωνία ἡ καταστήσασα αὐτὴν νύμφην τῆς ἡδονῆς, τὴν παρέγραψε τοῦ καταλόγου τῶν μελῶν της.

Εἶναι μάρτυς διότι στερεῖται αἰσθήσεως, καρδίας καὶ θελήσεως.

Ἡ αἴσθησίς της ἀπεναρκώθη, ἡ καρδία της κατέστη ψυχροτέρα μαρμάρου, καὶ ἡ θέλησίς της εἶναι ἡ θέλησις τοῦ ἀνδρὸς πρὸς ὃν ἐνοικιάζει τὰ θέλγητρα καὶ τὸν ἔρωτά της.

Εἶναι μάρτυς διότι εὑρίσκεται περιπεπλεγμένη εἰς τὸ τρομερώτερον τῶν διλημμάτων, *θάνατον ἐξ ἐγκαταλείψεως ἢ ζωὴν ἐν ἀτιμίᾳ.*

—Πλὴν διατί δὲν ἐργάζηται; δύνανται νὰ παρατηρήσωσιν οἱ ἠθικολόγοι, ἡ ἐργασία ἐξαγνίζει.

—Ναί, ἐξαγνίζει ἡ ἐργασία, πλὴν τίς ὁ δώσων ἐργασίαν εἰς τὴν ἐγκαταλελειμμένην; τίς ὁ ἀνοίξων τὴν οἰκίαν του εἰς μίαν ἄτιμον; οὐχὶ μόνον ἐργασίαν ἀλλ' οὔτε ἄσυλον εὑρίσκει ἵνα κρύψῃ τὸ αἰσχός της, εἶναι Παρίας τῆς κοινωνίας· ὅπου ἂν προσέλθῃ θ' ἀπαντήσῃ τὴν κοινωνικὴν μωρίαν ὑπὸ προσωπίδα αὐστηρᾶς ἠθικῆς, καὶ θ' ἀκούσῃ «μακρὰν, μὴ μολύνῃς τὴν τιμὴν τῆς οἰκογενείας μου!» καὶ τὸν ἄρτον της ἔτι ἂν ἐπαιτήσῃ καὶ τοῦτον θὰ τῇ ἀρνηθῶσιν. Οὕτω δ' ἀφοῦ μάτην ἀναζητήσῃ πόρον ὑπάρξεως, ἀφοῦ καταπίῃ μέχρι σταγόνος τὸ πικρὸν τῆς στερήσεως ποτήριον, θ' ἀναγκασθῇ νὰ ἐπανέλθῃ ἐκεῖ ὅθεν εἶχεν ἐξέλθει πρὸς ἀναζήτησιν ἐργασίας.

Εἶναι μάρτυς διότι μήτηρ καθισταμένη, εἶναι ἡ δυστυχεστέρα

τῶν μητέρων! Παρὰ τὸ λίκνον τοῦ κλαυθμυρίζοντος θυγατρίου της ἀγρυπνοῦσα ἡ τάλαινα μήτηρ, διαρᾷ τὸ ἄθλιον μέλλον τοῦ ἀθώου πλάσματος, ὅπερ, κρίμασιν οἷς οἶδε Κύριος, εἶδε τὸ φῶς τῆς ἡμέρας. Φρίττει ἐπὶ μόνῃ τῇ σκέψει ὅτι ἡ κόρη της θὰ μάθῃ ποτὲ τὴν μητρικὴν ἀτιμίαν, καὶ ἐν τῇ παραφόρῳ ἀπελπισίᾳ της καταρᾶται ἑαυτήν τε καὶ τὸν ἄγνωστον τοῦ βρέφους πατέρα.

Ὦ! εἶναι μαρτύριον διὰ τὴν τλήμονα ταύτην μητέρα ν' ἀναλογίζηται τὸ μέλλον τοῦ τέκνου της!

Τί μέλλει γενέσθαι κόρη μητρὸς προγεγραμμένης! ποίαν ὁδὸν θ' ἀκολουθήσῃ ὅτε τὰ μητρικὰ θέλγητρα θὰ παύσωσι παρέχοντα αὐτῇ τὰ πρὸς τὸ ζῆν!

Ἐσφραγισμένη τῇ ἀτιμωτικῇ σφραγῖδι ἡ κόρη τῆς ἑταίρας, καταπεφρονημένη ὑπὸ τῆς κοινωνίας, ἄνευ προστάτου ἐν τῷ πολυδαιδάλῳ καὶ τρικυμιώδει ἀνθρωπίνῳ τούτῳ βίῳ, ἐπὶ πόσον δύναται ν' ἀντιστῇ εἰς τὴν ἀθλιότητα; !!

Ἀναλογίσθητε τὴν ἀπέλπιδα καὶ σκοτεινὴν θέσιν τῆς ταλαίνης ταύτης μητρὸς καὶ μὴ ὁμολογήσητε ὅτι εἶναι μάρτυς! ! ἂν δύνασθε;

Ἤδη τίς ἔχει δικαίωμα νὰ περιφρονήσῃ τὰ θύματα ταῦτα τῆς πτωχείας καὶ στερήσεως;

Περιφρονήσατε, προγράψατε τῆς κοινωνίας τὰ ἐξηχρειωμένα ἐκεῖνα γύναια τὰ προδιδόντα τὴν συζυγικὴν πίστιν, καὶ καταπατοῦντα τοὺς ὅρκους των χάριν ἐστραμένου τινὸς μύστακος ἢ ὡραίας γενειάδος, σεβάσθητε ὅμως τοὺς μάρτυρας τούτους τοὺς πεσόντας ὑπὲρ τεμαχίου ἄρτου!

Ὁ ΙΘ΄ αἰὼν ἐκλήθη αἰὼν τῆς προόδου, τῶν φώτων καὶ τοῦ πολιτισμοῦ, καὶ ὅμως ἠδύνατο κάλλιον νὰ ὀνομασθῇ αἰὼν τῆς κοινωνικῆς ἐξαχρειώσεως.

Ἐν τῷ ΙΘ' τούτῳ αἰῶνι φθίνοντι, τίς ποτε ἐσκέφθη περὶ τοῦ ἀθλίου τούτου ὄντος, τῆς πεπτωκυίας γυναικός; τίς ποτε ἐσκέφθη νὰ ἐξαγάγῃ αὐτὴν τοῦ βορβόρου ἐν ᾧ κυλίεται; νὰ ἐπαναφέρῃ αὐτὴν εἰς τὴν ὁδὸν τῆς ἀρετῆς; ν' ἀποδώσῃ τῇ κοινωνίᾳ ἓν τῶν τέκνων της;

Ἱδρύσαμεν Συλλόγους, Λέσχας καὶ Ἀδελφότητας, οἵτινες ἐξοδεύοντες κατ' ἔτος σπουδαῖα χρηματικὰ ποσὰ, κοπανίζουσιν ἀέρα ὑπὲρ τῆς ἐκπαιδεύσεως τοῦ ἔθνους, ἠνάψαμεν τόσας φωτοβόλους ἑστίας πρὸς διασκέδασιν τῆς ἀμαθείας, ἥτις ἀδύνατον νὰ μὴ *διασκεδάζῃ* μὲ τὰς προσπαθείας μας, καὶ ὅμως οὔτε κἂν ἐσκέφθημεν ν' ἀνεγείρωμεν μίαν ὀλισθήσασαν.

Τίς ἡ αἰτία τούτου; . . . (1)

Ἀπῆλθον τοῦ Καφὲ-Σαντὰν βαρυαλγής.

Ι. Μ. Τ.

(1) Σ. Σ. Π. Ἡ αἰτία ἢ μᾶλλον αἱ αἰτίαι εἶναι πολλαί.

Οἱ ἄνδρες, οὐχὶ βεβαίως ὅλοι, νομίζουσιν ὅτι οὐδόλως αὐτοῖς συμφέρει ἡ θεραπεία τοῦ κακοῦ τούτου. Ἡδονὴν ἐν αὐτῷ εὑρίσκουσιν.

Αἱ Λέσχαι, αἱ Ἀδελφότητες καὶ οἱ Σύλλογοι δὲν ἐγένοντο ἆρά γε πρὸς ἠθικοποίησιν τῆς κοινωνίας ἡμῶν καὶ σωτηρίαν ἀπὸ τῆς ἀπωλείας ταύτης, ἀλλὰ διὰ νὰ δύνανται οἱ ἄνδρες νὰ ἐπιδεικνύωσι τὴν πολυμάθειαν αὐτῶν καὶ νὰ ἐφελκύωνται τὸ μειδίαμα τῶν γυναικῶν, ἀδιαφορεῦντες περὶ τῆς ἠθικῆς των; Πιστεύουσιν ἆρά γέ τι οἱ ἄνδρες μὴ ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὸ ἀρέσκειν τῷ ὡραίῳ φύλῳ; οὐχὶ βεβαίως, καὶ μυριάκις οὐχί, ἐκτὸς ὀλίγων ἐξαιρέσεων, ἀλλὰ κυρίως δι' αὐτὸ τοῦτο ἡ κακία ὁσημέραι προάγεται, καὶ τὴν ζωὴν τῆς κοινωνίας φθίνει ἡ ἀκολασία.

ΠΟΙΗΣΕΙΣ

Κύριε Ι. Ἰωαννίδη,

Εἰς τὴν εὐγενῆ πρόσκλησιν ὑμῶν, ὅπως καὶ ὀλίγας λέξεις ἰδικάς μου ξενίσητε εἴς τινα τοῦ ἡμερολογίου σας γωνίαν, σπεύδω, μετὰ πλείστης ὅσης ν' ἀπαντήσω προθυμίας· τὸ μὲν διὰ τὴν εὐχαρίστησιν ἣν ἐνὶ ἑκάστῳ παρέχει πᾶσα διανοητικὴ ἐργασία, τὸ δὲ πρὸς σύμπραξιν κατὰ τὸ ἐνὸν εἰς τὸν ψυχοφελῆ σκοπὸν εἰς ὃν ἀποβλέπετε, ἐρωτιζόντες τοὺς φιλομούσους ἀναγνώστας σας, δι' ἐκλεκτῆς φιλολογικῆς σταχυολογίας.

Τὸ πνεῦμα τοῦ αἰῶνος ἐπιδράσαν ἐφ' ὅλων τῶν βιωτικῶν φάσεων, καὶ τὴν τῶν γραμμάτων σπουδαίως ἐπηρέασε. Ἡ φιλολογία ἑκάστου ἔθνους, στενῶς συνδέεται μετὰ τῆς οἰκονομικῆς, πολιτικῆς καὶ ἐπιστημονικῆς ἀναπτύξεως αὐτοῦ. Ἡ προστασία κατήντησεν ἡ μόνη ὁδὸς ἡ φέρουσα εἰς τὴν δημοσιότητα, τὴν δόξαν, τὴν εὐπορίαν. Ὁ συγγραφεὺς συνιστᾷ τὸ ἔργον. Ἐὰν δὲ ὁ γράψας τυγχάνῃ ἄγνωστος, τὸ ἔργον, ὁποιονδήποτε, ὅπως καὶ ἁπλῶς τιμηθῇ δι' ἀναγνώσεως, ἔχει ἀνάγκην ἀναδόχου, ἀποτελοῦντος γραμματικὴν αὐθεντικότητα. Παρ' ἡμῖν δὲ καὶ ταῦτα ἀνωφελῆ. Τὰ πρωτοτύπως ἑλληνιστὶ γραφόμενα δὲν θεωροῦνται ἄξια ἀναγνώσεως. Ὁ γράφων, ἐὰν δὲν ἦναι Γάλλος, τοὐλάχιστον πρέπει νὰ ἦναι Εὐρωπαῖος. Ἐλπίσωμεν ὅτι, ὁ καιρὸς θέλει βαθμηδὸν πληρώσει τὸ βαθὺ τοῦτο ἐν τῇ πνευματικῇ ἀναπτύξει καὶ φιλολογικῇ ἀξιοπρεπείᾳ μας κενόν.

Τὸ πόνημά σας θεωρῶ ἓν τῶν τελεσφορωτέρων εἰς τὸν σκοπὸν τοῦτον φερόντων μέσων, ἐπαινῶ τὸ φιλόπονόν σας, καὶ εὐχόμενος δικαίαν παρὰ τοῦ φιλομούσου κοινοῦ ἐκτίμησιν τῆς ἀξίας τοῦ ἔργου σας, διατελῶ

Ὑμέτερος

Παῦλος Σάτης.

Κ[πο]λις τῇ 23/4 Νοεμβρίου 1895.

ΡΕΜΒΑΣΜΟΙ ΝΥΚΤΟΣ

Μίλα, μίλα σὺ πάλιν καρδιά μου
ὅπως ξεύρεις σὺ πάντα καὶ λές,
μὲ παλμοὺς πνίξε σὺ τὴν μιλιά μου
δίχως δάκρυ σὺ ξεύρεις καὶ κλαῖς.

Σὺ τὸ θύμα τῆς μαύρης ἡμέρας,
ποῦ ἀγάπης τὸ βέλος σ' εὑρῆκε,
κατὰ μέσον σ' ἐπέρασ' ὡς γέρας,
κι' αἱμοστάζουσαν ὅλην σ' ἀφῆκε.

Κλαῦσε πάλιν πικρὰ ὅπως τότε
καὶ ἀπέλπιδα ρῆξε φωνήν,
ἴσως τώρα πλιὸ εὔσπλαχν' ἡ τότε,
τὴν τοῦ πόνου σ' ἀκούσει κραυγήν.

Τρεῖς τῇ ἔστειλ' ὡς τώρα ἀγγέλους,
τρὶς τῇ ἔγραψα μ' αἷμα καὶ δάκρυ,
τὴν ψυχήν μ' εἶχα κλείσ' εἰς φακέλους
ὅπ' ἐσφράγισα μ' αἷμα καὶ δάκρυ.

Τὴν εὑρήκαμε μ' εἶπαν οἱ πρῶτοι,
στροβιλίζουσαν πλήρη χαρᾶς,
τὴν ἐμέθυαν τόνοι καὶ κρότοι
μουσικῆς τοῦ χοροῦ ζωηρᾶς.

Νωχελῶς κεκλιμένη 'στὸν ὦμον
χορευτοῦ ζωηροῦ καὶ σφριγόντος,
ἐπτερύγιζ' ἐπέτα μὲ δρόμον
λαξπατῶσα τὴν θλίψιν τ' ἀπόντος.

Μουσικὴ ἠχηρὰ καὶ γλυκεῖα,
πολυφώτων 'ναλάμψεις λαμπραί,
τῆς πνοῆς τῶν Νυμφῶν εὐωδία,
τῶν στολῶν των χροιαὶ ζωηραί,

Ἀπετέλουν ἓν ὅλον γοήτρου
ἡδὺ θέαμα πλῆρες μαγείας,
ἓν πανόραμα θείου θελγήτρου
συγκινοῦν καὶ ψυχὰς καὶ καρδίας.

Καὶ ἐκείνη μὲ στῆθος ἀσθματῶνον,
μὲ τὸ ὄμμα θωλὸν καὶ ὑγρὸν
καὶ μὲ στόμ' εἰς μειδίαμα χαῖνον
ἐνετρύφα εἰς πάντα χορόν.

Δυστυχὴς ὅταν ἦσ' ἀπελπίζου,
ἐρωμένης μὴ ζήτει στοργήν,
μὴ πικραίνεσαι καὶ μὴ ποτίζου
ζηλοτύπου ἀγάπης ὀργήν.

Τὴν γραφήν μου τὴν πρώτην ἐπῆρε,
'στ' ἀργυρᾶ της πτερὰ ἡ Σελήνη,
καὶ ἀμέσως 'στὴν κλίνην ἐπῆγε,
ὅπου χαύνως ὠνείροττ' ἐκείνη.

Πικρογέλασε μόνον καὶ πάλιν
ἐβυθίσθη γλυκὰ 'στ' ὄνειρό της,
κι' ἡ Σελήνη μὲ ὅλην τὴν χάριν
τόσο μόνον μοὶ εἶπε διικό της.

Μὲ τὰ ἄστρα γραφὴν μου δευτέραν
εἶχα στείλει μ' ἐλπίδας πολλάς,
πῶς τὴν ἴδιαν θὰ εἶχον ἐσπέραν,
παρηγόρους εἰδήσεις καλάς.

Εἰς ἀπάντησιν τοῦτο καὶ μόνον
κατεδέχθη νὰ εἴπῃ ἐκείνη,
πῶς πολὺν ἀπουσίασα χρόνον,
κι' ἀσθενεῖ τῆς καρδίας ἡ μνήμη.

'Στοῦ Ζεφύρου τὸ ρεῦμα ἀφῆκα
μίαν τρίτην κι' ὑστάτην γραφήν,
θ' ἀποθάνω τῇ εἶπα καὶ προῖκα
πρόωρόν μου θὰ ἔχῃς ταφήν.

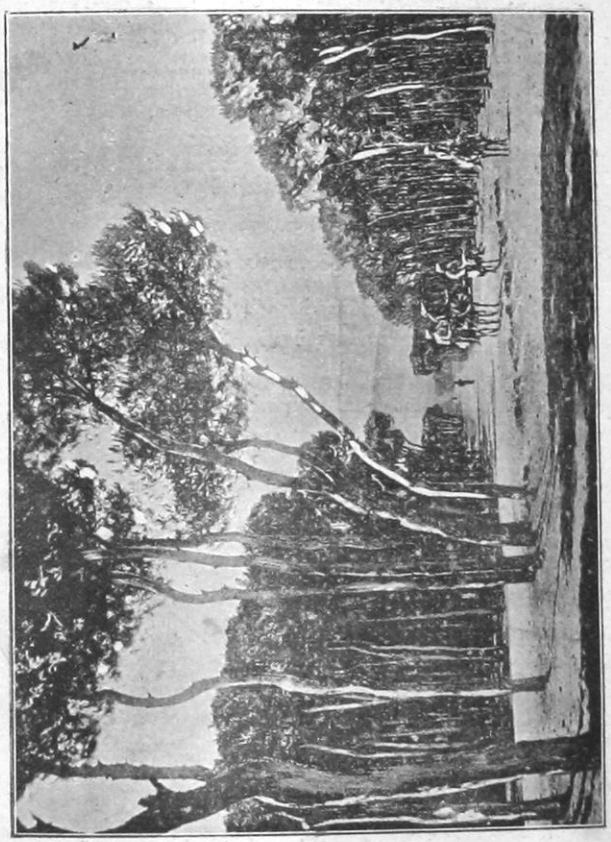
Μοὶ ἀπήντησε κι' εἶπεν ἂς τρέξῃ
μὲ κουράζει μακρὰ μοναξιὰ
δυὸ στεφάνια εὐώδη ἂς πλέξῃ
ἀπὸ ἄνθη λευκὰ καὶ σμυρτιά.

Τὰ παρήγγειλα θἄναι πλεγμένα
ποτισμένα γλυκὰν εὐωδιά,
τὰ δεινά μου 'σὰν θ' ἄναι παυμένα
κι' ἐπανεύρῃ χαρὰν ἡ καρδιά.

Θὰ στολίσουν τὴν κλίνην τοῦ γάμου,
μὲ ἀθῴαν κατάσπρην χροιάν,
ἢ ἐπάνω 'στὴν πλάκα τοῦ τάφου
τὴν ὠχρὰν θ' ἀσπρίζουν σκιάν.

6/18 Ἰανουαρίου 1895

Παῦλος Σάτης.

Une foret de pins à Beyrouth

ΤΑ ΟΡΦΑΝΑ

Ἀπ' τὴν φωλιά μου μ' ἄρπαξαν, μικρὸ κι' ὀρφανεμένο,
μέσ' εἰς κλουβὶ μ' ἐμίσεψαν σκληρὰ φυλακισμένο·
μέσ' εἰς κλουβὶ μ' ἀνάθρεψαν, μὲ χάδια καὶ φροντίδες,
πλὴν λευθεριᾶς δὲν μ' ἔδιδαν, οὐδέποτε ἐλπίδες.
Τὴν λευθεριὰ δὲν γνώριζα δὲν εἶχα φτερουγίσῃ
ἀλλ' ᾐσθανόμην πῶς γλυκὺ θὰ ἦτο νὰ πετοῦσα,
τὰ μουδιασμένα μου φτερὰ ἀέρας νὰ γεμίσῃ,
μ' ἐπιθυμία τ' ἄνοιγα μὲ λύπη τὰ σφαλοῦσα.

Εἰς τοῦ κλουβιοῦ τὰ σύρματα
τὸ ράμφος μου κτυποῦσα,
κι' ἀπ' τὰ στενά του ρήγματα
μιὰν ἔξοδον ζητοῦσα.

Ἀπ' τὸν καϋμόν μ' ἀρώστησα καὶ πικροποτισμένο,
δὲν ἔτρωγα δὲν ἔπινα κι' ἔμενα ζαρωμένο,
λυπήθηκαν τὰ νιάτα μου καὶ μ' ἔδωκαν νὰ πίω
ἀπὸ τὰ χειλια τους νερό, ζαχαροτὸ καὶ κρύο.
Μ' ἐνόμιζαν ἀδύνατο, μ' ἐχαλαροκρατοῦσαν,
μ' ἐχάϊδευαν μ' ἐκύταζαν καὶ ὅλοι μ' ἐφιλοῦσαν,
δὲν ξεύρω ἂν τὸ σκέφθηκα, μὰ πρὶν τ' ἀποφασίσω,
τὰ δυὸ φτερά μου ἄνοιξα καὶ πά' νὰ φτερουγίσω.

Πρώτη φορά μου κάθησα
σὲ πράσινο κλωνάρι
καὶ τῶν φτερῶν μου 'γνώρισα
τὴν δύναμι καὶ χάρι.

Πλὴν δὲν ἐβάσταξε πολὺ τῆς λευθεριᾶς ἡ μέθη,
ἐλεύθερο μὰ μοναχὸ, καὶ πάλιν μοῦ ἐρέθη
αἰτία γιὰ ν' ἀδημονῶ καὶ λυπημένο ν' ᾄμαι,
γιατ' ὅλα τ' ἄλλα ταιριαστά, κι' ἐγὼ μόνο κοιμᾶμαι;
Ἕνας Θεὸς μᾶς ἔπλασε, μιὰ φύσις μᾶς κυττάζει,
βουνά, κλαδιὰ καὶ οὐρανός, γιὰ ὅλα μας ὁ ἴδιος,
τὸ ἴδιο στερέωμα τὴν νύχτα μᾶς στεγάζει
καὶ τὴν ἡμέρα μᾶς γελᾷ ὁ ἴδιος ζεστὸς ἥλιος.

Γιατὶ τὰ ἄλλα ταιριαστὰ
κι' ἐγὼ μοναχὸ ν' ᾄμαι;
γιατὶ ἐκεῖνα 'γκαλιαστὰ
κι' ἐγὼ μονὸ κοιμᾶμαι;

Τὸ δίκιο μου παράπονο εἰσάκουσεν ὁ Πλάστης,
ἡ Πρόνοια τοῦ Σύμπαντος, παντὸς καλοῦ ὁ δράστης
ὅστις τὰ πάντα σκέπτεται, τὰ πάντα κανονίζει
γιὰ τὰ σκουλήκια μερμνᾷ, καὶ οὐρανοὺς ὁρίζει.
Εἰς τοῦ Ζεφύρου τὸ γλυκὸ καὶ ζωογόνον κύμα,
ὡσὰν ἐμὲ τῆς ὀρφνιᾶς παραδαρμένο θύμα,
συνάντησα ἐρατεινήν, λευκὴν ὡραίαν νέα
τὸ ὕφος εἶχε κατηφές, μὰ τὴν καρδιὰ γενναία.

Οἱ δύστυχοι γνωρίζονται
μ' ἓν βλέμμα, μίαν λέξιν
σμίγουνε καὶ χωρίζονται
μ' ἓν νεῦμα μίαν σκέψιν.

Τῆς ἔψαλα τοὺς πόνους μου καὶ τὰ παράπονά μου,
τοὺς θερμοτέρους πόθους μου, στερήσεις καὶ δεινά μου,
μοῦ ἔμελψε μὲ τὴν γλυκιὰ παρθενικὴ φωνή της

τὰ ἄλγη τῆς καρδίας της; τὴν ἔρημη ζωή της,
Ὡρκίσθημεν κοινὴν φωλιὰν νὰ πλέξωμεν τὰ δύω,
ἀπὸ ταῖς δυὼ μας ὀρφανιαῖς, μιὰ φαμιλλιὰ νὰ γείνῃ
νὰ ἀψηφοῦμε τὴν χιονιά, τὸν ἄνεμο, τὸ κρύο,
καὶ 'στὰ παιδιὰ ὁ ἔρως μας, κληρονομιὰ νὰ μείνῃ.
Εὐδαίμων ὅποιος ἔκανε
ἀληθινὴν ἀγάπη,
τρισόλβιος ἂν πέθανε,
πρὶν σβύσῃ ἡ ἀγάπη.

14]26 Ἰανουαρίου 1895.

Γέφυρα τοῦ Γαλατᾶ

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Χρονολογίαι . . . . . Σελ. 5
Ἑορταὶ μωαμεθανικαὶ . . . . . » 7
Μῆνες ὀθωμανικοὶ Πασχάλιον . . . . . » 8
Μηνολόγιον . . . . . » 9
Ἐκλείψεις . . . . . » 69
Φάσεις τῆς Σελήνης . . . . . » 70
Ἡ πρώτη τοῦ ἔτους . . . . . » 71
Περὶ τῶν ἀναγκαίων προσόντων τοῦ συνδιαλέγεσθαι . . . . . » 73
Γεράσιμος πατριάρχης Ἱεροσολύμων (βιογραφία) . . . . . » 86
Ὁ Οὐρανὸς καὶ ὁ Ἅδης . . . . . » 89
Κωνσταντῖνος Βαΐάνης ἐρέυνης (βιογραφία) . . . . . » 98
Ἡμερολόγια—Καζαμίαι . . . . . » 102
Ναὴμ βέης Φράσσαρης (βιογραφία) . . . . . » 109
Memorandum (ὑπομνήσεις) . . . . . » 110
Εἴδη φαντασίας . . . . . » 120
Δημήτριος Ραχτιβὰν (βιογραφία) . . . . . » 121
Ἡ κηπουρικὴ παρ' ἡμῖν . . . . . » 124
Χριστούγεννα (ποίημα) . . . . . » 127
Τὰ ἄνθη τοῦ βιβλίου (ποίημα . . . . . » 128
Εὐαγγελινὸς Μισαηλίδης (βιογραφία) . . . . . » 129
Ἡ μυστικὴ δύναμις τῶν ἀριθμῶν . . . . . » 132
Γεώργιος Καζανόβας (βιογραφία) . . . . . » 137
Ἡ εὐδαιμονία . . . . . « 140
Εὐστάθιος Κλεόβουλος (βιογραφία) . . . . . » 143
Περὶ ὕδατος . . . . . » 152
Ἡ φύσις (κατὰ τὸν Γκαῖτε) . . . . . » 160
Φίλιππος Ἀριστόβουλος (βιογραφία) . . . . . » 163
Τὸ χρῆμα . . . . . » 167
Σάββας Κεσίσογλους (βιογραφία) . . . . . » 127
Κατὰ τοῦ στηθοδέσμου . . . . . » 174

Εἰς ἄστατον κόρην (πάνημα) . . . . . » 178
Σπυρίδων Μαυρογένης πασᾶς (βιογραφία) . . . . . » 179
Ἀκρίτας καὶ Τσῦζλα . . . . . » 184
Ἀπανθίσματα ἐκ τοῦ Σαιξπήρου . . . . . » 208
Βιογραφίαι . . . . . » 210
Ἡ ζωή μας (πάνημα) . . . . . » 220
Ἡ γυνὴ τὸ βάραθρον καὶ ἡ κοινωνία . . . . . » 223
Παίγνια—Ρεμβασμοὶ νυκτὸς,—Τὰ ὄρφανὰ . . . . . » 229

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΕΙΚΟΝΩΝ

Ἡ Α. Θ. Π. ὁ πατριάρχης Ἄνθιμος Ζ'. . . . . Σελ. 65
» » » » » Ἰωακεὶμ Γ'. . . . . » 73
» » » » » Νεόφυτος Η'. . . . . » 81
Ἡ Α. Θ. Μ. ὁ πατρ. Ἱεροσολ. Γεράσιμος (βιογρ. ἐν σελ. 86) » 89
Ἡ Α. Ε. Σπυρ. Μαυρογένης πασᾶς (βιογρ. ἐν σελ. 179) . . » 93
Ἡ Α. Ε. Κωνστ. Ἀνθόπουλος πασᾶς . . . . . » 97
Ἡ Α. Ε. Κωνστ. Βαϊάνης ἐρένδης (βιογρ. ἐν σελ. 98) . . . » 101
Ἡ Α. Ε. Ναὶμ βέης Φράσταρης βιογρ. αὐτόθι) . . . . . » 105
Α. Ἀνδρεάδης βέης (βιογραφ. ἐν σελ. 215). . . . . » 113
Δημήτριος Ρακτιβὰν (βιογρ. αὐτόθι . . . . . » 121
Εὐαγγελινὸς Μισαηλίδης (βιογρ. αὐτόθ.) . . . . . » 129
Γεώργιος Καζανόβας (βιογρ. αὐτόθι) . . . . . » 137
Εὐστάθιος Κλεόβουλος (βιογρ. αὐτόθι) . . . . . » 143
Ἀρχιμ. Εὐστράτιος Φιλοθείτης . . . . . » 145
Νικόλαος Θ. Σουλλίδης (βιογρ. ἐν σελ. 214) . . . . . » 153
Ἀνδρέας Σπαθάρης . . . . . » 159
Ἀρχιμ. Γερμανὸς Ἀποστολᾶτης (βιογρ. ἐν σελ. 210) . . . » 161
Φίλιππος Ἀριστόβουλος (βιογρ. αὐτόθι) . . . . . » 163
Ἀρχιμ. Χρύσανθος Βατοπεδινὸς (βιογρ. ἐν σελ. 213) . . . » 169
Σάββας Κεσίσογλους (βιογρ. αὐτόθι) . . . . . » 172
Μανουὴλ Γεδεών (βιογρ. ἐν σελ. 216) . . . . . » 185
Παπᾶ Εὐγένιος (βιογρ. ἐν σελ. 212) . . . . . » 209

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

Ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης Ἄνθιμος ὁ Ζ' 20. Ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκ. πατριάρχης πρώην Κων]πόλεως Ἰωακεὶμ ὁ Γ' 20. Ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκ. πατριάρχης πρώην Κων]πόλεως Νεόφυτος ὁ Η'. 20. Ἡ Α. Θ. Μ. ὁ πατριάρχης Ἱεροσολύμων Γεράσιμος 50. Ὁ σεβασμ. μητροπολίτης Νικαίας Ἱερώνυμος 10, Ὁ σεβασμ. μητροπολίτης Χαλκηδόνος Ἰωακεὶμ 10. Ὁ σεβασμ. μητροπολίτης Σμύρνης Βασίλειος 10. Ὁ σεβασμ. μητροπολίτης Μηθύμνης Νικηφόρος 10. Ὁ σεβασμ. μητροπολίτης Βερροίας Κωνστάντιος 10. Ὁ πανσ. ἀρχιμανδρίτης Γερμανὸς Ἀποστολᾶτης 20. Ὁ πανσ. ἀρχιμανδρίτης Εὐστράτιος Φιλοθείτης 20. Ὁ πανσ. ἀρχιμανδρίτης Χρύσανθος Βατοπεδινὸς 20. Ἱερίγκηψ Ν. Μαυροκορδᾶτος 5. Κ. Ἀναγνιάδης 20. Κ. Βαϊάνης ἐρένδης 5. Ἰωάννης Χόϊζη ἐρένδης 5. Σ. Σινιὸς ἐφένδης 5. Ν. Θ. Σουλλίδης 10. Γεώργιος Κολλητίδης ἐρένδης 2. Ε. Γ. Ζαρίφη 5. Ε. Ν. Ζαρίφη 5. Π. Φενερλῆς βέης 5. Θ Γεωργιάδης 5. Δημ. Μεζίκης ἐφένδης 5. Α. Ἀνδρεάδης βιης 10. Ἀνανίας Ἀναστασιάδης 2. Σεραφεὶμ Χ'' Προδρόμου, Εὐστάθιος Παπαδόπουλος, Βασίλ. Κ. Παπαδόπουλος.

Π. Βασιλειάδης, Θ. Ε. Βιτούλιας, Ξ. Ἀντίπας, Κ. Γ. Καϊρακτόπουλος, Δ. Πετρίδης, Α. Γιάγκογλους, Γ. Ἀγνίδης, Σ. Γ. Ζάμπογλους, Σταῦρος Τ. Πλυγενίδης, Δημ. Κάλαβος, Σ. Δ. Σωτηριάδης, Νικόλαος Κ. Μάγκας, Χρῆστος Ἀλεξιάδης, Ἰωάννης Ἀναστασίου, Γ. Ι. Ζαμάνος, Λάζαρος Λαζαρίδης, Δ. Γ. Πατρίκιος, Μ. Ἀναστασιάδης, Χ. Θωμαΐδης 2, Ἀδελφοὶ Ἀράπογλου, Α. Π. Ἀσλόγλου, Α. Καραϊωτήργλου, Γ. Ἀναστασιάδης, Σ. Ζικιάργλους, Α. Ν. Τρύπας, Α. Α Παπλωματᾶς, Χ. Πατρικιάδης, Κωνστ. Χ'' Προδρόμου, Γ. Χρυσαφίδης, Ἀρχιμ. Ἱερόθεος Ἀνθουλίδης, Δ. Ι. Κωνσταντινίδης.

Π. Σαββέριος, Σ. Νομικὸς, Δ. Ν. Δημητριάδης 2, Πολυξένη Α. Φωτιάδου, Κ. Δημητριάδης, Μ. Ἀκριβίκης, Α. Ἀνανιάδης, Ι. Δ. Μιμηκόπουλος, Μ. Ρακτιβὰν, Ἐλεονώρα Μ. Ρακτιβὰν, Θ. Ρακτιβὰν, Γ. Γαρπὴς, Μ. Α. Πορτοκάλογλους, Α. Κωνσταντινίδης, Π. Καζανόβας, Β. Σβέτκοβιτς.

Ι. Θ. Πολυζόπτης 2, Γεώργιος Κ. Ἐγγονόπουλος, Κ. Ι. Ἀληθινὸς, Β. Παλαιτάκης, Ἐμμ. Βέλλης, Ι. Δημητρακόπουλος, Σμαρὼ Σ. Θεοχαρίδου Α. Βασιλειάδης.

Κωνσταντῖνος Δ. Κλαδαντέδης. Ρήγας Στρογγυλὸς, Παναγ. Γρηγοριάδης, Θ. Μαστοράκης, Παναγ. Πανανίδης, Στέφ. Α. Βέλλης, Γ. Καλογεράκης, Ἰάκωβος Κωνσταντινίδης, Α. Παυλίδης, Ἰωάννης Φίλδισις, Δ. Ψάρας, Ν. Λουκίδης, Ἰωάννης Χρυσοχέρης, Κλ. Χιλιαρχόπουλος, Θεόδ. Φιλιππίδης.

Ι. Ὡραιόπουλος. Ἀρχιμ. Μελισσηνὸς 2, Ι. Παπαβαζόγλους 2, Ι. Χαραλαμπίδης 2. Π. Σάτης, Ε. Ὡραιόπουλος, Δ. Ὡραιόπουλος, Σαπφὼ Θυτανίδου, Δ. Τοπτόγλους, Μ. Κοντόπουλος, Χ. Γρηγοριάδης, Ι. Γρηγοριάδης, Ι. Χρηστίδης, Π. Κενάνογλους, Χ. Ἰωαννίδης, Π. Τζιβόγλους, Ν. Δελμουζλόγλους, Ι. Ἐξέογλους.

Λεωνίδας Χ. Κασσανδρεύς. Γεώργιος Κ. Μαμανίδης, Ἐλευθέριος Ἰωάννου, Ἀπόστολος Ε. Σιταρᾶς, Φώτιος Π. Ἠλιού, Χρυσοβέργης Θ. Κρήτας, Δημήτριος Χ. Ραφανᾶς, Χρῆστος Τσάτσος, Θωμᾶς Σ. Ἀχυρᾶς, Βασίλειος Α. Μακρῆς, Π. Ἰγνατιάδης (Ζωγράφος).

Κωνσταντῖνος Α. Παϊδοστζόγλους, Παναγιώτης Δ. Παπουτζάνης, Βασίλειος Φ. Ἀριστόβουλος, Γ. Ι. Σεμενδρελι ὀγλοῦ, Α. Δ. Φραντζῆς, Ἰωάννης Φ. Ἀριστόβουλος, Λάζ. Πρ. Τζακάλογλου, Γεώρ. Ι. Ποππώνης, Γ. Χ Χ'' Βασιλείου, Νικόλ. Η. Ταπανλῆς, Χριστόφας Ζάννου, Χαράλ. Χ. Καλιονδζόγλους, Ι. Β. Ἰωαννίδης, Χρῆστος Γ. Δοπτόγλους, Πέτρος Ε. Κοντόπουλος, Πρ. Ἰω. Ἰωσιρίδης, Παρασκευᾶς Π. Φλασκᾶς. Δημήτ. Η. Ξυπτερᾶς, Συμεὼν Μετρητίδης, Χρῆστος Ε. Ἀνδρεάδης, Α. Μ. Παράσχου, Ε. Ν. Βάρκας, Μιχαὴλ Προδρόμου, Μιχαὴλ Ι. Χατζηγιαννάκης, Μιχαὴλ Γ. Κοσμόπουλος, Β. Μ. Γούτος, Ἰάκωβος Κασάπογλους, Ἀθανάσιος Ἀποστόλου, Γεώργιος Χ. Τουράτζογλους, Β. Κ. Μιστιλόγλους.

Θεόδωρος Γ. Κεσσίσογλους (ἰατρὸς) 3, Ἀλέξανδρος Α. Δαβίδ, Ἰωάννης Γ. Κεσσίσογλους, Ἰωάννης Κ. Ταβιζόγλους, Σεραφεὶμ Ι. Πασχαλίδης, Ἰσαὰκ Π. Κερμιδῶρ, Σωκράτης Σ. Ἀσκήτογλους, Νικόλαος Ι. Καϊναδᾶν, Ἀναστάσιος Ζαχαριάδης, Γρηγ. Πρ. Δημητριάδης.

Γεώργιος Θωμόγλους. Ἰορδάνης Ι. Λιμνίδης, Ἰορδάνης καὶ Βασίλειος Τρικμετζῆς, Κ. Κυριακίδης, Στυλ. Δ. Ἰορδανίδης, Ν. Ἀβραμίδης,

Π. Νικολαΐδης, Ν. Ἀποστολίδης, Δ. Κυρίλλου, O. Z. Soudjy, Κ. Π. Εὐμολπίδης, Π. Β. Κούρτογλους, Ι. Σ. Μουράτογλους, Σάββας Γ. Μισιρλόγλους, Βασίλειος Δ. Ἀλαφογιάννη. Στέφ. Νικολαΐδης, Χαράλαμπος Ἀβραμίδης, Σωτήριος Δημητρίου, Δημοσθένης Παλῆς, Γ. Α. Δελώτης.

Εὐστάθιος Λεοντόπουλος. Γεώρ. Θ. Ξεντές. Ξ. Μαυρόπουλος, Σ. Παυλόπουλος, Menelas G, Voutsas, Α. Βαγδατλῆς, Κ. Σινανίδης, Ι. Δ. Σουλτάνης. Παντ. Φιλιππίδης,

Χρῆστος Κ. Φυλακτός, Ἀντώνιος Μάντικας, Γρηγοράκης, Κωνστ. Γ. Χαροκόπος, Γεώρ. Κ. Στύλος, Δ. Σεμάνογλους, Ἀριστείδης Σ. Κλεμίδης, Εὐάγγελος Σ. Σαραβῆς, Μιχαὴλ Ἀκτίπης, Κωνστ. Σ. Εὐαγγελίδης, Αἰκατερίνη Κ. Παπαδοπούλου, Γεώργιος Δζανέτος, Πατρώνας. Στασινόπουλος, Κ. Τεπερίκογλους, Α. Θεοφανίδης, Ι. Μαυρόσογλους, Γρηγ. Ἐλευθερόπουλος, Νικολ. Χ. Μοριανός, Πανανὸς Ν. Μωϋσόγλους.

Στέφανος Σ. Βασματζίδης. Κλεόβουλος Συλβεστριάδης, Ἀντώνιος Δαρδανέλης, Δημοσθένης Ἐμμανουηλίδης, Φιλοκλῆς Σ. Βασματζίδης.

Εὐστρ. Κωνσταντινίδης. Ἀντώνιος Σερέσλης, Φ. Ἰωαννίδης, Τηλέμαχος Καρυαδάκης.

Ἀθανάσιος Γεωργιάδης 2, Ἀλέξανδρος Τράδ 2, Θεόδωρος Βαφειάδης, Κωνστ. Βαφειάδης, Παντελῆς Π. Παπάζογλους, Α. Θ. Τεπεριόγλους, Μ. Θ. Τεπεριόγλους, Π. Ξανθόπουλος 2, Πέτρος Ἰωάννου 2, Θωμᾶς Σωτηριάδης 2, Εὐστάθιος Α. Κωνσταντίνου, Μελέτιος Ἰωάννου, Ἀλέξιος Τερζεμάνογλου, Ἀναστάσιος Μερκούρογλους, Μάρκος Γρηγοριάδης, Εὐδόκιμος Χ'' Σεμεωνίδης, Μιχαὴλ Σωφρονιάδης, Εὐστράτ. Π. Πανδελάκης, Ἀναστάσιος Σισμάνογλους 2. Προκλῆς Α. Ὀρφανός, Ι. Σ. Τσυράδζογλους, Συρματένια Γ. Ἀρχιγένους (ἐξ Ἀρτάκης).

Πρωτοπαπᾶς Χρύσανθος. Παπᾶ Δημ. Κωνσταντινίδης, Φεβρωνία Ι. Μουτεβελλῆ, Ἀβρ. Φιλιππίδης, Ἀθανάσιος Μήλιος, Π. Τζαούσογλους, Στέφ. Γρηγοριάδης, Β. Γρηγοριάδης, Γ. Α. Χρυσόπουλος, Α. Χ. Ρωσσόπουλος, Χαρ. Σαραφόπουλος, Δημήτριος Ἀφεντάκης, Μιχαὴλ Κ. Γεμενιδζόγλους.

Π. Γ. Κοσμίδης, Νικόλαος Γαβριὴλ, Δαμιανὸς Γ. Δαμιανίδης, Δημοσθένης Προδρομίδης, Δ. Γ. Σαράφογλους, Κ. Νικολαΐδης, Γεώρ. Χρ. Μιστιλλόγλους, Κωνστ. Χαρ. Μ. Ράλλης, Ἁγιάδης Ἰωάννης Γ. Ἰωαν-

νίδης, Σ. Ἀναστασιάδης, Χαράλ. Εὐλαμπίου, Χρῆστος Α. Θεοφάνογλους Βασίλειος Κολλητίδης, Ἀγαθάγ. Θεοφάνογλους, Βασίλειος Α. Διλκιόγλους, Παρ. Μ. Μιχάλογλους, Θεολόγος Α. Διαμάντογλους.

Πρόδρομος Σ. Τζιτνόγλους, Γεώρ. Ν. Λαζόπουλος, Νικόλ. Π. Ἁγιογράφος, Χαράλ. Γ. Χαραλαμπίδης, Δημήτριος Ι. Παπαδόπουλος, Γαβριὴλ Π'' Ἀρχαγγέλου.

Οἱ ἐν Νεαπόλει τῆς Καππαδοκίας.

Ἡ ἐφορεία τῶν ἑλλ. ἐκπαιδευτηρίων 5. Ηαπᾶ Ἰωάννης Εὐμολπίδης, Κ. Κουλπαλόγλους ἐφέντης 2, Θ. Κοσμίδης 2, Γεώργιος Χαϊαλίδης, Κωνστ. Τοσούνογλους, Β. Ἰωαννίδης, Σεραφεὶμ Π'' Παϊσίου, Κυριακὸς Πασίας, Γεώρ. Μιχαηλίδης, Κυρ. Ἀρτεμιάδης, Μηνᾶς Κενάνογλους, Μάξιμος Ἰωαννίδης, Ι. Μιχαηλίδης, Ι. Καραευθύμογλους, Πρόδρομος Μελεκιοπλόγλους, Γρηγ. Μελεκιοπλόγλους, Ἠλίας Τεπερίκογλους.

Οἱ ἐν Ἀμισῷ.

Κλεάνθης Εὐαγγελίδης. Μ. Δζελατίδης, Ι. Ξανθόπουλος, Γ. Μακρίδης, Στ. Σφακιανάκης, Μ. Λευκιάδης, Κ. Γιανακόπουλος, N. Clado, Α. Κυριακίδης, Ἀλεξ. Ἀβαλόγλου, Χ. Χριστοφορίδης, Empéé, Δ. Φ. Παπᾶδης, Χ. Κ. Μιχαηλίδης, Α. Θ. Σημαντήρης, Π. Θ. Χυτόπουλος, Ν. Βασιλειάδης, G. Baxevanoglous, Γ. Ἰορδανίδης, Ι. Α. Πιαλόγλους, Α. Καγάκης, Π. Κόκκινος, Ζ. Ἐξερδζόγλους.

Τρ. Κωνσταντινίδης. Σ. Κυριακίδης, Χρῆστος Δ. Κηνατίδης, Τ. Α. Τοκατλίδης, Γεώρ. Ν. Γελεκλίδης, Σπυρίδων Χ'' Γεωργιάδης, Ι. Ἀλεξανδρίδης, Ἀριστ. Ι. Μακρίδης, Φώτιος Νουρλόγλους, Κυριάκος Τσακηρίδης, Δημ. Κ. Τερμιρόγλους, Αθ. Σ. Ἀσλόγλους.

Οἱ ἐν Τραπεζοῦντι.

Κ. Σ. Βασματζίδης 4. Β. Σ. Ἰωαννίδης 2. Ἀδελφοὶ Γ. Στεφανίδαι, Γ. Α. Κουστουλίδης, Π. Χ. Ἐρμείδης, Φ. Γ. Καρβενίδης, Α. Ε. Χ'' Δημητρίου, Ε. Θ. Δουβαλετέλης, Κ. Καλπακτζίδης, Γ. Σωτηρόπουλος, Ἀνδρέας Σ. Βασματζίδης.

Ἄννα Ἐξακουστίδου (διευθύντρια τῆς σχολῆς Ἐξωτείων) 2. Μιλτιάδης Γ. Καλεβρᾶς, Χ. Γ. Λευΐτης, Ξενοφῶν Χ. Βακαλόπουλος. Ἀγλαΐα Γιαννικαπάνη, Πηνελόπη Πικιλίδου, Χαρίλαος Χ. Ζαχαριάδης, Ν. Οἰκονομίδης, Ἀχιλλεὺς Γ. Δομνηνὸς, Γρ. Π. Ἰωακειμίδης, Ἐλευθέριος Δ. Ἐλευθεριάδης. Ἀθανασία Ἐξακουστίδου, Κορνηλία Ἐξακουστίδου, Ἀνδρονίκη Ἐξακουστίδου.

Κυριακὸς Ζάμπας. Τιμολέων Κούσης, Σάβ. Ἰωαννίδης, Κ. Στυλιανόπουλος, Εὐκλείδης Γεωργιάδης, Μενέλαος Σπανός.

Μαρία Σκαρδιάκου. Ἀγαθόκλεια Καλπαξίδου, Πολυξένη Καλπαξίδου, Ἑλένη Λεοντίδου, Κορνηλία Τσιμπλινίδου, Ἀριάδνη Κακούλη, Κλειὼ Παραδεισοπούλου, Εὐανθία Καζαντζίδου, Ἑρμοφίλη Λαμπριανίδου.

Οἱ ἐν Προύσῃ.

Κ. Δ. Κοράλλης. Λεωνίδας Οἰκονομίδης, Κωνσταντῖνος ἱερεύς, Ἰωάννης Ἰπλιζόγλους, Ἀντώνιος Κωμπῆς, Κυπρ. Χρ. Εὐτυχίδης, Κ. Σφετσίδης, Δ. Παπαδόπουλος, Πέτρος Ροῦσος, Σ. Χ. Νασούμης, Ν. Χατζηγεώργης, Π. Δαλαμπίρας, Γεώρ. Ἰωαννίδης, Κ. Ζαχαριάδης, Ἀστέριος Ν. Γραμματικὸς, Βασίλειος Ζ. Κρουλλόγλους, Ἰωάννης Δ. Κερκελὲς, Π. Βασιλειάδης, Δ. Ι. Γεωργιάδης.

Χ'' Θεόδωρος Χ'' Εὐστρατίου 2.

Οἱ ἐν Ξάνθῃ.

Κ. Καλέβρας. Μαρία Κ. Καλέβρα, Π. Ἀθμαντιάδης, Γ. Π. Ἐξακουστὸς, Θ. Κ. Χασιρτζίογλους, Ἀλεξ. Τριανταφυλλίδης, Ι. Ν. Ζερβουδάκης, Ο. Χ. Μεταξᾶς, Η. Δαρράτζης, Εὐσ. Δ. Σωίκης, Στέργιος Δ. Σταλιὸς, Δ. Βαζάνης, Στέφ. Π. Σταλιὸς, Κωνστ. Χασιρτζίογλους, Δ. Ι. Ταστζίνης.

Ζητοῦμεν συγγνώμην παρὰ τῶν κ. κ. συνδρομητῶν, ὧν τὰ ὀνόματα δὲν ἐδημοσιεύθησαν, ἕνεκα τῆς μὴ ἐγκαίρου λήψεως τῶν ἀγγελιῶν.

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ

Γ. Ι. ΣΕΪΤΑΝΙΔΟΥ

Ἐν Γαλατᾷ, ὁδὸς Μαχμουδιὲ Ἀριθμ. 7 καὶ 9.
Ἱδρυθὲν τῷ 1861.

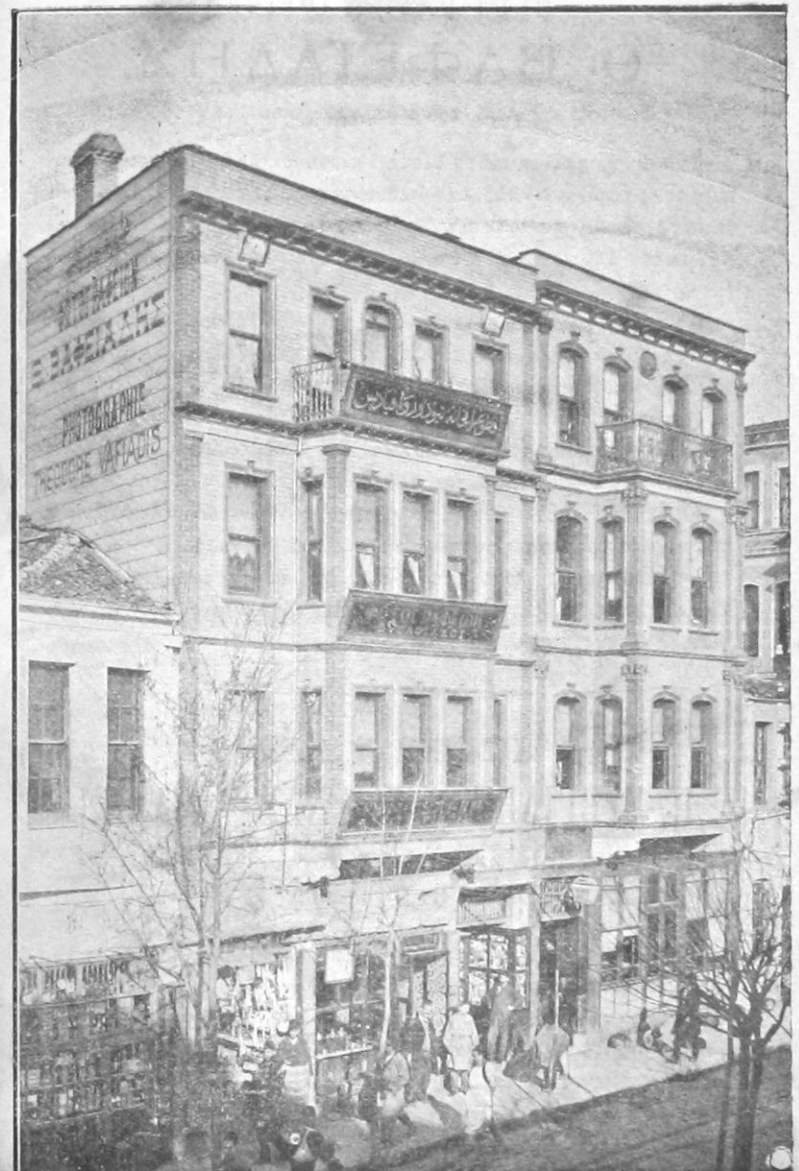
Ὁ κ. Γ. Ι. Σεϊτανίδης μετὰ τετραετῆ διακοπὴν ἀναγκασθεὶς νὰ ἀναλάβῃ καὶ αὖθις τὴν διεύθυνσιν τοῦ Βιβλιοπωλείου του, περιττὴν ὅλως θεωρεῖ πᾶσαν πρὸς τὴν πολυάριθμον αὐτοῦ πελατείαν σύστασιν. Ἐπὶ τριακονταετίαν ἐργαζόμενος ὡς ὅρον καὶ μόνον ἔθεσε τὴν παντὶ σθένει εὐχαρίστησιν αὐτῆς, αὐτὸ δὲ τοῦτο καὶ νῦν ὑπισχνεῖται ὅτι θὰ ἐπιδιώξῃ εὐχαριστῶν δι' ἣν μέχρι τοῦδε ἔτυχε καὶ θὰ τύχῃ καὶ πάλιν προτίμησιν.

ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΜΕΤΑΞΩΤΩΝ ΚΑΙ ΧΡΥΣΟΥΦΑΝΤΩΝ ΥΦΑΣΜΑΤΩΝ

Κ. ΑΝΑΝΙΑΔΟΥ

Παχτζὲ-Καποῦ ὁδὸς Μεϊδανδζίκ Ἀρ. 19.

Λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ φέρω εἰς γνῶσιν τοῦ σεβαστοῦ κοινοῦ, ὅτι τὸ κατὰ τὸ Μπαχτζὲ-Καποῦ, ὁδὸς Μεϊδανδζίκ ἀπέναντι τοῦ καταστήματος Μερτζανὼφ παρὰ τῷ Ἀνανιάδῃ χανίῳ, ὑπ' ἀριθ. 19 μεταξωτῶν ὑφασμάτων καὶ χρυσοϋφάντων κατάστημά μου, ἐφωδίασα τὴν φορὰν ταύτην ἐκ τῶν πρωτίστων γαλλικῶν ἐργοστασίων διὰ πλείστων ὅσων νεωτέρων εἰδῶν. Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ τολμῶ μεθ' ἁπάσης τῆς εἰλικρινείας νὰ διαπιστώσω τοῖς εὐαρεστηθησομένοις νὰ ἐπισκεφθῶσι τὸ κατάστημά μου, ὅτι πᾶσαι αἱ ἐν αὐτῷ πραγματεῖαι εἰσὶν ἀρίστης ποιότητος, αἱ δὲ τιμαὶ ὅλως συγκαταβατικαὶ καὶ ἀνεπιδέκτοι συναγωνισμοῦ.

15128

